

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA

ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 10 septembrie 2020

SUMAR

1.	Declararea deschiderii sesiunii de toamnă. <i>(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova.)</i>	5
2.	Aprobarea ordinii de zi.	5 – 23
3.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019 <i>(art. 1, 2, 3 ș.a.)</i> . Nr. 372 din 04.09.2020	24 – 76
4.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2020 <i>(art. 1, anexa nr. 1, anexa nr. 2, anexa nr. 3)</i> . Nr. 373 din 04.09.2020	76 – 90
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr. 174/2019 <i>(art. 1, anexa nr. 1, anexa nr. 1.1)</i> . Nr. 374 din 04.09.2020	90 – 100 148
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative <i>(Legea nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl – art. 8; Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani – art. 18)</i> . Nr. 365 din 14.08.2020	109 – 113 148

7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului I din Legea nr. 170/2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative. Nr. 369 din 01.09.2020	114 –129 148
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar – anexa nr. 7; Legea nr. 60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative – art. 1, art. 2, 4, 5 ș.a.; Legea nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative – art. VI</i>). Nr. 375 din 04.09.2020	129 – 148
9.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie. Nr. 376 din 04.09.2020	149 – 158
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei – art. 5; Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare – art. 3, 4, 6, 8; ș.a.</i>). Nr. 377 din 04.09.2020	158 – 167
11.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (ajustarea sancțiunilor penale pentru infracțiunile de corupție). Nr. 378 din 04.09.2020	167 – 173
12.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova. Nr. 355 din 03.08.2020	173 – 181

13.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Memorandumului de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova. Nr. 363 din 12.08.2020	174 – 182
14.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii”. Nr. 364 din 14.08.2020	183 – 188
15.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului, întocmit prin schimb de note, dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea economică. Nr. 348 din 23.07.2020	188 – 190
16.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională privind implementarea Proiectului „Îmbunătățirea echipamentului de digitalizare al Bibliotecii Naționale”. Nr. 349 din 23.07.2020	188 – 190
17.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională pentru realizarea Proiectului „Modernizarea tehnicii și a echipamentului agricol”. Nr. 353 din 03.08.2020	191 – 201
18.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului, întocmit prin schimb de note, dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei	191 – 202

	privind acordarea unui împrumut (Proiectul „Modernizarea tehnicii și a echipamentului agricol”). Nr. 354 din 03.08.2020	
19.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind asigurarea subvenționată în agricultură. Pentru lectura a doua, comasat cu proiectul de Lege nr. 304 din 07.07.2020. Nr. 352 din 29.07.2020	202–207
20.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea Legii privind asigurarea subvențională a riscurilor de producție în agricultură nr. 243-XV din 8 iulie 2004 (<i>art. 3, 4, 5 ș.a.</i>). Pentru lectura a doua, comasat cu proiectul de Lege nr. 352 din 29.07.2020 de bază. Nr. 304 din 07.07.2020	207 – 212
21.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr. 150 din 17 iulie 2014 (<i>art. 5, Capitolul 2¹</i>). Nr. 170 din 08.05.2020	212 – 221
22.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 134 din Codul educației nr. 152/2014. Nr. 209 din 28.05.2020	221 – 223

Ședința începe la ora 10.05.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanii, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanii:

Stimați colegi,

Bună ziua.

Vă rog să vă ocupați locurile în sală.

Stimați colegi,

Vă rog să vă ocupați locurile în sală.

Stimați colegi...

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Doamna Evelina Bubuioc – *șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,
Stimați deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că, la începutul ședinței de astăzi, și-au înregistrat prezența 94 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Plîngău Dinu, Spătaru Arina – cerere, Padnevici Corneliu – concediu medical, Verdeș Ghenadie – concediu medical, Alaiba Dumitru, Nantoi Oazu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnul Nantoi...

A, suntem 95. Oricum cvorum avem.

Stimați colegi,

Putem să începem ședința, dar suntem la începutul sesiunii de toamnă și, ca de obicei, în mod tradițional, marcăm acest fapt prin intonarea Imnului de Stat și onorarea Drapelului de Stat. Rog... (*Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova. Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Stimați colegi,

Mulțumesc.

Felicitări pentru toți cu ocazia începutului sesiunii de toamnă.

Pentru început, în mod tradițional, de obicei, noi n-am avut din luna iulie ședințe, de aceea, în perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit ziua de naștere colegii noștri: Bogdat Țirdea (*aplauze*), Virgiliu Pâslariuc (*aplauze*), Elena Bacalu (*aplauze*), Igor Munteanu (*aplauze*), Adrian Lebedinschi (*aplauze*), Angel Agache (*aplauze*), Alexandr Usatîi (*aplauze*), Gaik Vartanean (*aplauze*), Octavian Țîcu (*aplauze*), Oleg Sîrbu (*aplauze*), Petru Burduja (*aplauze*), Anatolie Labuneț (*aplauze*), Mihail Paciu (*aplauze*) și astăzi este ziua de naștere a colegului nostru domnul Gheorghii Para. Felicitări pentru toți colegii. (*Aplauze.*) Le dorim „La mulți ani”, multă sănătate, răbdare și sigur că înțelepciune.

Stimați colegi,

Biroul permanent, ieri, s-a întrunit în ședința sa și a discutat proiectul ordinii de zi pentru săptămâna aceasta. Sunt niște subiecte parvenite majoritatea de la Guvern propuse pentru discuție și aceste subiecte sunt legate și de niște angajamente internaționale și de alte necesități pur foarte și foarte stringente.

De aceea la ordinea de zi ca de obicei, la noi altfel nu se poate, au parvenit și niște propuneri care au parvenit regulamentar, eu am să le ofer cuvântul colegilor, ca în timpul rezervat să se încadreze pentru a prezenta propunerile sale. (*Rumoare în sală.*)

De procedură? Haideti... Dacă începem toți de procedură... numai fără luări de cuvânt, fără... Da, vă rog, de procedură înainte de ședință.

Da, doamnă Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimată doamnă Președinte.

Având în vedere practica și tradițiile bune, care, credem noi, trebuie să fie păstrate cu luările de cuvânt și cu pozițiile fracțiunilor la începutul sesiunilor, Frațiunea Partidului „Șor” propune și insistă ca astăzi la începutul ședinței să fie oferite luări de cuvânt tuturor fracțiunilor. Noi credem că este obligațiunea noastră să raportăm cetățenilor ce noi am făcut în toată perioada aceasta de timp și cu ce noi am venit la sesiunea nouă a Legislativului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și eu vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Regulamentul Parlamentului nu prevede luări de cuvânt la începutul sesiunii. Regulamentul nu prevede.

La ședința Biroului permanent asemenea propuneri n-au parvenit.

Acum eu sunt nevoită propunerea dumneavoastră s-o pun la vot. Și vreau să întreb fiecare fracțiune: care este opinia?

Da, vă rog.

Și apoi supun votului.

Domnule Batrîncea,

Vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor avem doar de adus aminte că Republica Moldova trăiește o perioadă foarte dificilă, sunt foarte multe probleme, sunt multe inițiative venite din partea Guvernului, sunt multe proiecte de lege și considerăm că nu este timp pentru exerciții verbale. Și propunem să aprobăm ordinea de zi și să trecem la examinarea acesteia.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La sfârșitul ședinței, luările de cuvânt oricât o să fie necesar.

Da, Frațiunea Partidului Democrat.

Domnule Diacov,

Vă rog, opinia dumneavoastră.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Președinte,

După discuțiile de ieri, noi ne-am conformat deciziei luate și considerăm că, într-adevăr, dacă cineva dorește să spună ceva la sfârșitul ședinței.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Opiniile altor fracțiuni.

Vă rog, domnule Candu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Fiind la început de sesiune parlamentară cu o agendă, cel puțin, intensă, dacă nu chiar foarte fierbinte politică în această toamnă și luând în considerare nevoile, necesitățile și agenda oamenilor, cred că fracțiunile parlamentare ar fi bine să se expună printr-o scurtă luare de cuvânt regulamentară, la începutul acestei sesiuni, atât viziunea, cât și o analiză a situației din țară.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Frațiunea „PAS”.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Pentru noi nu este atât de principial, oricum o să folosim orice ocazie de a anunța poziția noastră și ceea ce a fost, și ceea ce urmează. Oricum la discreția plenului ori acum o facem la început, ori o facem pe parcurs, ori la final, ziua toată ne aparține.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Pentru Platforma DA nu este subiect foarte principial, dar putem să vorbim, să discutăm mai multe probleme și azi, și mâine, avem ce spune. Cum va decide plenul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

În așa condiții, supun votului.

Cine este pentru a avea luări de cuvânt din partea fracțiunilor parlamentare la începutul acestei ședințe de astăzi, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, voturile.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – o.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

Vă rog, sectorul...

Domnule Pascaru,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Și sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 18.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 18.

40 de voturi. Noi suntem 95. N-a întrunit numărul necesar de voturi.

Stimați colegi,

Acum ofer cuvântul...

Domnule Reniță,

Da, vă rog.

De procedură.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Președinte,

Pentru o mai bună și eficientă organizare a activității Parlamentului, în conformitate cu exigențele actuale ale unui for legislativ de sorginte europeană, insist pe următoarele chestiuni importante:

Unu. Insist ca de azi înainte să nu mai fim informați despre activitatea și ședințele în plen ale Parlamentului de către expertul nr. 1 în COVID-19 și șeful dumneavoastră de partid, mai nou candidat la prezidențiale, sau de către expertul în organizarea nunților pe timp de pandemie, glumețul de la Pârjolteni.

Din câte înțeleg, sunteți spicherița Parlamentului și rolul acesta vă revine dumneavoastră. Pentru mine este o ofensă să fiu informat ce voi face eu și colegii mei din Parlament de către Igor Dodon și Ion Chicu. De aceea și dumneavoastră sunteți Președinte al Parlamentului.

Doi. Rog de astăzi înainte să nu mai angajați Parlamentul, adică toți deputații, atunci când trimiteți diverse felicitări sau faceți declarații cu cele mai varii ocazii din numele Parlamentului.

În ce mă privește, la sigur că nu v-am abilitat să mă reprezentați pe mine, dar și pe mai mulți colegi de ai mei. De aceea insist ca să semnați ca Președinte al Parlamentului și nu din numele Parlamentului... *nu de alta, dar îmi aduce aminte de perioada sovietică „от имени всего Советского народа и от себя лично”.* Formula de prezentare, de semnare... de Președinte al Parlamentului este cea corectă și...

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Domnul Candu – de procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi și doamnă Președinte,

În mod special, mă adresez dumneavoastră, potrivit Regulamentului Parlamentului și procedurilor existente, au expirat cele 6 luni de zile, care sunt prevăzute în Regulament.

De regulă. Astfel, pe data de 16 august... din 16 august Frațiunea Partidului „PRO MOLDOVA” este oficial fracțiune parlamentară.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Grup parlamentar.

Domnul Andrian Candu:

Grup parlamentar cu dreptul de a fi reprezentat în toate structurile, inclusiv de conducere a Republicii... a Parlamentului.

Respectiv, vă rugăm frumos și vă solicităm, așa cum am făcut și demersul în scris, la următoarea ședință a Biroului permanent să examinați acest subiect și să ne permiteți prin hotărâre de Parlament și votul onoratului Plen să fim reprezentați, inclusiv în Biroul permanent.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, noi am primit solicitarea dumneavoastră, numai că solicitarea era un pic altfel decât cea pe care ați enunțat-o numai ce dumneavoastră acum.

Eu am remis solicitarea Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului ca să ne dea detaliile. Și, la sigur, cu personal în Birou ceea ce vi se cuvine conform... după expirarea a șase luni, trebuie să fiți asigurat.

Toate celelalte, haideți cu toții să ne conformăm prevederilor legale, inclusiv Secretariatul și Biroul... parlamentar.

Da, mulțumesc.

Domnul Slusari – de procedură.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Dacă noi am încălcat deja Regulamentul și ne pornim de procedură, înainte să fie votată ordinea de zi, să intervin și eu atunci.

Și mare rugămintă, în numele Frațiunii „Platforma DA”, să ne organizăm mai bine decât aceasta a fost în luna iulie, mai ales la ultima ședință, ceea ce noi am avut acel maraton, până la 22.00.

Avem două zile la dispoziție, haideți să respectăm situația epidemiologică, să facem pauze la timp. Pauză de masă – o oră. Să dezinfectăm, să aerisim sala.

Că ceea ce a fost, vă spun sincer, mare pericol era și contrar tuturor procedurilor. Eu înțeleg că deja și Prim-ministrul, și Președintele țării au dat dovadă cum nu trebuie de respectat aceste norme, haideți măcar Parlamentul să fie excepție și să nu mai repetăm ceea ce a fost.

Vă rog frumos, să ne organizăm bine și să avem ședință azi până la ora rezonabilă, deoarece avem și mâine ședință.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La sigur, la sigur. Totul depinde...

Stimați colegi,

Propunerea se primește. Acuși noi o să decidem cu dumneavoastră.

Stimați colegi,

Totul depinde de organizarea noastră și de... mă iertați, de pălăvrăgeala noastră câteodată pe care o facem, fără nici un „tolc” în Parlament.

Stimați colegi...

Domnule Slusari,

Aveți prima argumentare la audierea Prim-ministrului și a Procurorului General. Cine prezintă?

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc.

Primele două chestiuni le prezint eu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Onorat Plen,

Pe data de 13.02.2020, prin Hotărârea Parlamentului, care a fost votată aproape unanim, a fost aprobat raportul comisiei de anchetă pe modul cum a fost gestionată și cum a fost concesionată Î.S. „Gările și Stațiile Auto”.

În ultimul punct al acestei hotărâri, erau recomandările și chiar și porunca Guvernului, CNA și Procuraturii, cu solicitarea în timp de 6 luni să vină cu un raport în privința rezultatelor anchetei și recomandărilor acestui raport. Șase luni au trecut. Noi nu avem nici în scris, nici în altă formă ceva de la aceste instituții.

În acest context, în numele Frațiunii „Platforma DA”, solicităm insistent să fie audiate, dacă nu azi, atunci mâine, Guvernul, CNA și, după caz, Procuratura.

Înțelegem că aici îi mai complicat. Dar oricum noi trebuie să avem acest raport. Mai ales, vedem în ultimul timp mai multe nemulțumiri din partea transportatorilor vizavi de activitatea Gărilor Auto.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Slusari,

Noi, ieri, la ședința Biroului permanent am discutat și am rugat Secretariatul să remită această solicitare în scris în adresa tuturor organelor, pe care le-ați indicat dumneavoastră.

Dar, la insistența dumneavoastră, supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi pentru săptămâna aceasta audierea persoanelor indicate de către domnul Președinte al fracțiunii Slusari, vicepreședintele Parlamentului, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, numărul de voturi.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar sunteți 22?

– 44.

N-a trecut. Suntem – 95.

Stimați colegi,

Următorul subiect.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Arena Națională – 69 de hectare, teren agricol, fertil, exclus din circuit, fără nici un banuț în buget. Construcție pe 10 hectare. Celelalte 59 de hectare gajate și poate regajate.

Proiectul cu 43 de milioane de euro, care a ajuns deja la 48 de milioane de euro. Studiul de fezabilitate făcut foarte prost. Cheltuieli după cheltuieli. Și nici nu știu dacă există acest studiu de fezabilitate. Iată o schemă, după mine, criminală. Și noi vedem că tot mai multe cheltuieli avem și tot mai prost este gestionată situația, și capătul nu se vede.

În numele Frațiunii „Platforma DA”, solicităm audierea ministrului economiei despre situația cu acest proiect „cap-coadă” și care sunt perspectivele, și care sunt pericolele în vederea prejudiciului statului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului cine este...

Da, vă rog. Din partea fracțiunii?

Da, vă rog, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Da, este un subiect care-i „cu barbă”, așa să-i spunem noi. Am făcut mai multe demersuri atât către CNA. Deja a trecut un an de zile, în care am primit răspunsul că s-au pornit anumite proceduri juridice despre modul cum a fost prejudiciat statul în cazul Chișinău Arena.

Și aici vorbim de studiul de fezabilitate care nu există, că nu au fost proiectate căile de acces. Da, nu există. Au construit exact cum am spus în aprilie 2018, că acest proiect este construit cum construiesc oamenii coteț în grădină, da. Exact așa este și cu Chișinău Arena.

De aceea, în contextul în care am răspunsul că un an de zile a trecut că s-au pornit anumite proceduri așa juridice, noi vrem ca să fie audiat și vom susține acest proiect înaintat de Platforma DA.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor, domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Pe parcursul ultimilor ani, de mai multe ori anume noi, socialiștii, am abordat acest subiect. Urmare a adresărilor noastre, organele de drept din Republica Moldova astăzi fac tot necesarul pentru a investiga cum s-a gestionat și lotul, cum s-au gestionat și banii.

Și din informația pe care o avem, este anchetă. Și atunci când organele de drept vor fi gata, atunci cred că va fi cazul să-i audiem.

Astăzi sunt sigur că ei sunt în lucru, de aceea că încălcările, într-adevăr, au avut loc.

Vă mulțumesc.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu, noi nu vorbim de anchetă, doamnă Președinte.

Doamnă Președinte,

Îmi permiteți?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Noi nu cerem rezultatele anchetei. Și despre aceasta noi avem mai multe „otpiști” de la Procuratură. Noi vrem să vedem care este perspectiva acestui proiect, cum el s-a pornit... poziția Ministerului Economiei dacă a fost corect sau nu-i corect acest studiu, dacă el a existat, care-i situația la moment. Cel mai important lucru, noi vrem să știm terenul acesta, conform contractului, a fost găjat la Compania „Summa”, contractul prevede și regajarea acestui teren. Noi vrem să știm dacă terenul a fost regajat. Există riscul că statul să piardă terenul sau nu există riscul? Câți bani mai trebuie pentru a da în exploatare? Care este perspectiva, când va fi dată? Că noi tot din buget dăm și dăm bani, terenurile sunt gajate, dar capătul nu se vede.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru audierea săptămâna aceasta? Oricum noi, la ședința Biroului... vreau să informez toți deputații, am rugat ca Secretariatul să remită o adresare în scris la Ministerul Economiei ca să vină cu o informație în scris.

Dar supun votului.

Cine este pentru a include pe ordinea de zi de săptămâna aceasta audierea la acest subiect a ministrului economiei, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0. (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr. 2 – 19 persoane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22 de persoane.

41, n-a trecut.

Următorul subiect – proiectul nr. 135.

Domnule Slusari,

Cine îl prezintă?

Domnul Alexandru Slusari:

Prezintă Liviu Vovc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vovc,

Vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Solicit includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 135 din 20 martie 2020.

Proiectul dat prevede modificarea Codului muncii și a Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă.

Știm foarte bine că, odată cu votarea stării de urgență, a fost blocată activitatea mai multor instituții, a tuturor antreprenorilor, iar acest proiect prevede ca, în caz de situație epidemiologică a stării activității instituțiilor, angajatorii să plătească 25% din salariu, iar statul să ajute cu o indemnizație în valoare de 50% din salariu.

La moment, toate instituțiile lucrează, așa că nu vorbim de cheltuieli bugetare actuale, dar trebuie să prevedem pentru viitor, dacă se va întâmpla, pentru că vedem că criza nu trece, Guvernul nu poate gestiona și riscăm, dacă se va închide încă o dată, măcar să putem susține angajatorii, pentru că, dacă se mai întâmplă încă o dată să închidem și să fie tot pe spatele lor, riscăm să rămânem fără economie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Vreau să vă spun că nu este raportul comisiei de bază la acest subiect, dar deputatul insistă, fracțiunea insistă, și eu supun votului.

Cine este pentru a include proiectul nr. 135 din 20 martie 2020 pentru săptămâna aceasta, fără raportul comisiei, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect nr. 162.

Domnule Slusari,

Cine îl prezintă?

Domnul Alexandru Slusari:

Prezintă tot Liviu Vovc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vovc,

Vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Este un proiect tot referitor la situația pandemică și ceea ce ar putea să se întâmple pe viitor.

Ca urmare a stării de urgență, a fost sistată activitatea tuturor piețelor, iar peste 12 mii de patentari au rămas fără sursa de existență.

Ceea cu ce a venit Guvernul atunci cu soluții, a fost o bătaie de joc – 2775 de lei pentru 3 luni de sistare a activității.

Noi am propus ca, în situația de sistare a activității piețelor din cauza situației pandemice, patentarii să beneficieze de ajutor de șomaj.

La moment piețele lucrează, iar în caz că va fi nevoie să sistăm, noi trebuie să găsim soluții fiabile și bune pentru susținerea a peste 12 mii de familii. Așa că, vă rog, susțineți includerea în ordinea de zi a acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vreau să vă informez că raportul comisiei, de asemenea, nu este prezentat.

De aceea supun votului.

Cine este pentru a examina săptămâna aceasta proiectul nr. 162 din 21 aprilie 2020, rog să votați.

Numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

42 de voturi. Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, domnule Slusari, nr. 163, cine îl prezintă?

Domnul Alexandru Slusari:

Prezintă domnul Igor Munteanu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Munteanu,

Vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Stimați colegi,

Proiectul nr. 163 din 21.04.2020 se referă la protejarea obiectivelor de infrastructură esențială sau critică pentru asigurarea securității naționale și ordinii publice. Pe scurt, este vorba despre introducerea unor mecanisme de monitorizare și de păstrare a obiectivelor de infrastructură critică esențială contra unor preluări abuzive sau contra degradării intenționate a unor obiective, care sunt vitale pentru securitatea națională și sănătatea populației.

Rog susținerea și introducerea acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Raportul comisiei, de asemenea, nu este.

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi de săptămâna aceasta proiectul nr. 163 din 21 aprilie 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

42 de voturi. Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următoarea propunere vine din partea Frațiunii „PAS”.

Domnule Grosu,

Cine prezintă?

Domnul Igor Grosu:

Prezintă domnul Perciun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Perciun,

Vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă Președinte,

Revenim la propunerea noastră de a crea o comisie de anchetă privind modul în care Guvernul gestionează pandemia.

Considerăm că, dacă ar exista o asemenea platformă parlamentară, asta ar permite o mai bună monitorizare a activității Guvernului și, totodată, prezentarea anumitor soluții în situația complicată în care noi ne aflăm.

Dacă comisia ar fi fost creată încă 3 luni în urmă, poate nu am fi ajuns să vedem câte 600–700 de îmbolnăviri pe zi și ar fi existat o altă... un alt

forum de discuții și cercetare a situației decât ceea ce ne oferă ministerul la moment.

Mulțumim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a introduce în ordinea de zi proiectul nr. 165 din 29 aprilie 2020, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

43 de voturi. Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următoarea propunere – din partea Frațiunii „PRO MOLDOVA”.

Cine o prezintă?

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

De la ultima întrunire a noastră în luna iulie și până astăzi, constatăm că controlul asupra răspândirii infecției cu COVID în Republica Moldova le-a scăpat definitiv acestor autorități.

Din păcate, am ajuns la ceea ce am prognozat. În lipsa acțiunilor concrete, revizuirii strategiei și politicilor cu privire la limitarea răspândirii virusului, am ajuns să trăim zile în care avem 500, 600, dar, cu siguranță, sunt mult mai mulți infectați. De aceea, având în vedere faptul că suntem la

debut de an școlar, că există deja elevi, studenți, cadre didactice și continuă să crească numărul de lucrători medicali infectați, dar și populația generală, solicităm audierea ministrului sănătății, muncii și protecției sociale astăzi în plen, să ne prezinte situația reală, să răspundă la întrebări și să ne prezinte schimbările de politici pe care urmează să le implementeze.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a include în ordinea de zi pentru ședința de astăzi a subiectului prezentat de doamna Glavan, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

43 de voturi. Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul subiect vine din partea deputatului independent domnul Oleinic, care este susținut de 5 colegi.

Vă rog, domnule Oleinic.

Domnule Oleinic,

Vă rog.

Domnule Oleinic...

Vă rog, tehnicienii, conectați microfonul domnului Oleinic.

Nu cum, femeile să lase un bărbat în pace? Trebuie să-l ajute.

Domnul Alexandr Oleinic:

Asta este salvarea.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Alexandr Oleinic:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Se propune o Hotărâre de Parlament pentru modificarea Hotărârii Parlamentului cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru elaborarea Programului național de irigare. Și esența propunerii este că în cadrul examinării minuțioase a cadrului legislativ și normativ existent, s-a convenit de a elabora în loc de Programul național care și după termen, și după conținut este mai restrâns, să elaborăm definiția... denumirea să fie Strategia națională de dezvoltare a sectorului de irigare, și să stabilim anii concreți 2020–2030, fapt ce ar permite înglobarea atât a componentei de irigare a terenurilor agricole, cât și reabilitarea și instalarea de noi sisteme de irigare.

Vă rog, susținerea dumneavoastră, doamnă Președinte.

Eu am discutat cu domnii președinți de comisii, dacă s-ar putea pentru ziua de mâine, ca dumnealor să poată analiza problema și în comisii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnule Batrîncea,

La acest subiect, vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

La acest subiect. Împreună, practic unanim, am votat acest proiect de hotărâre, am creat comisia. Este o modificare tehnică în conformitate cu legea, de aceea susținem includerea acestui proiect pentru ziua de mâine.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cineva vrea să se mai expună la acest subiect?

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi...

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Este un subiect foarte necesar, dar consider că în această comisie este necesar de inclus nu doar deputați. Această problemă trebuie de examinat destul de profund, deoarece sunt soluții, sunt deja teste să spunem, sunt inventarieri. De aceea eu cred că această comisie ar trebui să fie lărgită, de inclus și Academia de Științe, și persoane care sunt implicate în domeniu.

Vă mulțumesc. Noi suntem gata să participăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Eu după câte cunosc, comisiile parlamentare care se constituie au dreptul să atragă pe orișicare alte autorități ca să conlucreze cu ele.

Domnule Oleinic,

Da, vă rog.

Domnul Alexandr Oleinic:

Stimați colegi,

Doamnă Președinte,

Membrii comisiei sunt reprezentanți ai tuturor fracțiunilor. Pe parcursul lunii august noi am lucrat cu toți partenerii de dezvoltare în domeniul dat, cu ministerul de ramură, am stabilit toate termenele de referință pentru experți, sunt atrași experți din domeniile concrete care să analizeze și situația la moment, și practicile internaționale, pentru ca să fie elaborată o strategie, într-adevăr, care să poată fi implementată și în termene concrete, să aibă un efect și o eficiență foarte serioasă pentru sectorul agrar din Republica Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnul Ciubuc mai este tot la acest subiect.

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc, stimată doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Nu înțeleg, de ce atâta vorbă pe marginea unui subiect care, cu adevărat, se încearcă să facem niște lucruri bune? Or, la noi deja am observat, atunci când se încearcă, cu adevărat, să fie ceva bun, doar critică sau zâmbete pe alocuri, și nu înțeleg de ce atâta...

Este o hotărâre care deja necesită a fi modificată, reieșind din consultările pe care le-am făcut și pe Platforma Guvernului, dar și cu partenerii de dezvoltare. Și vreau să vă zic că pe parcursul acestei o lună jumătate, de când a fost creată această comisie, practic săptămânal, inclusiv în perioada vacanței, comisia s-a întrunit și a discutat, am ajuns la un anumit stadiu destul de avansat și sunt convins că această comisie, în ciuda zâmbetelor care sunt astăzi, le văd pe fețele unor colegi, vreau să vă zic că acest program sau această Strategie națională va avea finalitate. Avem susținere și comunicare foarte bună cu Guvernul și cu partenerii de dezvoltare. Și, desigur, vom atrage toți experții în așa fel ca să fie un document lucrativ, fezabil, care să poată fi implementat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Supun votului, cine este pentru a introduce pe ordinea de zi subiectul propus de către domnul Oleinic pentru ziua de mâine, rog să votați.

Practic, mi se pare, chiar unanim. Subiectul este introdus... nu unanim, majoritatea. S-a văzut majoritatea. Cred că nu insistați să supun votului... să spun numărătorilor să numere. M-am uitat în sală, majoritatea.

Stimați colegi,

Acestea au fost subiectele care au fost propuse suplimentar, cu aceste modificări pe care noi cu dumneavoastră le-am votat.

Supun votului în întregime ordinea de zi pentru **săptămâna** aceasta.

Cine este pentru această ordine de zi, rog să **votați**.

Majoritatea deputaților. Ordinea de zi este votată.

Stimați colegi,

Haideți să stabilim, după cum am promis, un regulament de activitate. Vreți după fiecare două ore să facem pauză?

Fracțiunile parlamentare,

Vă rog.

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Cred că o să fie rațional, dacă o să facem pauză de la ora 13.00 până la ora 14.00.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov?

Domnul Dumitru Diacov:

Da, poftim, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că...

Stimați colegi,

Haideți să muncim până la ora 13.00 și pe urmă facem pauză până la ora 14.00. Când revenim din pauză la ora 14.00, facem ora de vot pe subiectele pe care le-am examinat până la ora 13.00 și mergem mai departe. De acord? Toată lumea e de acord? La 14.00 să votăm. (*Voci nedesluite din sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Am convenit.

Începem examinarea primului subiect de pe ordinea de zi, e proiectul nr. 372 din 4 septembrie 2020, autor – Guvernul.

Din partea Guvernului, domnul Pușcuța – viceprim-ministru, ministru al finanțelor.

Domnule Pușcuța,

Vă rog, la tribuna centrală.

Da, doamnă Tauber.

Până vine domnul Pușcuța, de procedură.

Doamna Marina Tauber:

Da, de procedură. Noi ne cerem scuze, dar solicităm din numele Frațiunii Partidului „Șor” pauză – 20 minute.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Fracțiunea are dreptul la pauză, atunci pauza cea ordinară să o transferăm cu 20 minute?

Pauză –20 minute.

Domnule ministru,

Ne iertați.

Până la ora 11.00 – pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegi deputați...

Fracțiunea care a solicitat pauză, vrea să ne anunțe despre ceva?

Stimați colegi,

Începem ședința. Continuăm, adică, ședința. Au expirat 20 de minute.

Rog ministrul finanțelor la tribună.

Domnule Pușcuța,

Vă rog.

Stimați colegi,

Este necesar să aprobăm un regulament sau subiectul nu este atât de...?
Oricum, vedem pe parcurs.

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța – *viceprim-ministru, ministru al finanțelor*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Onorat Parlament,

Se prezintă atenției dumneavoastră spre examinare proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020.

Proiectul de lege este elaborat în temeiul prevederilor articolului 61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Factorii de bază care au determinat necesitatea modificărilor propuse atenției dumneavoastră la bugetul de stat sunt următorii:

1. Ajustarea indicatorilor bugetari la venituri și cheltuieli și a soldului bugetar deficitului reieșind din prognozele macroeconomice ajustate la principalele tendințe și evoluții înregistrate pe parcursul anului 2020, ținând cont de evoluția economiei naționale sub presiunea efectelor pandemiei COVID-19, dar și a calamităților naturale.

2. Necesitatea identificării resurselor suplimentare pentru programe de cheltuieli care sunt prioritare la moment, inclusiv suportul financiar suplimentar pentru agenții economici din domeniul agricol, prin Programul de rambursare a taxei pe valoarea adăugată, asigurarea necesităților financiare în legătură cu deschiderea noului an școlar, susținerea socială suplimentară a beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat, dar și ajustarea volumului de cheltuieli la volumul de resurse actualizat.

3. Este revizuirea programelor de cheltuieli reieșind din mersul executării curente și capacitățile de valorificare a alocațiilor aprobate până la finele anului 2020.

Modificările propuse la indicatorii bugetului de stat pentru anul 2020 se soldează în diminuări nete: la venituri în sumă de circa 600 milioane de lei, la cheltuieli de circa 1,8 miliarde de lei, respectiv deficitul se diminuează cu 1,2 miliarde de lei.

La capitolul „Veniturile bugetului de stat”. Conform estimărilor, veniturile bugetului de stat vor constitui circa 37,2 miliarde de lei, cu o diminuare de 649 milioane de lei sau cu 1,7% față de volumul aprobat.

Modificările propuse conțin atât diminuări, cât și majorări de venituri. Diminuarea de venituri propusă constituie 905 milioane de lei pe următoarele principalele poziții: la taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate – 408 milioane de lei; granturile primite de la organizații internaționale – cu 221 milioane de lei; încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 68 milioane de lei; taxe pentru comerțul exterior – 64 milioane de lei; accize la mărfurile produse pe teritoriul Republicii Moldova – 39 milioane de lei; accize la autoturisme importate – 31 milioane de lei.

Totodată, se propun a fi actualizate veniturile prin majorare cu 387 milioane de lei și principalele majorări se propun pentru: accizele la mărfurile importate – 161 milioane de lei; taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 95 milioane de lei; impozitul unic aferent rezidenților parcurilor pentru tehnologii informații – 38 milioane de lei; dividendele de la cota-parte a statului în societățile pe acțiuni și defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat – cu 31 milioane de lei.

Totodată, se propune majorarea Fondului de restituire a taxei pe valoarea adăugată cu 132 milioane de lei, inclusiv 100 milioane de lei sunt

predestinați pentru suplinirea Programului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată pentru agricultori care înregistrează sume de TVA spre deducere.

La capitolul „Cheltuielile bugetului de stat”. Reieșind din cadrul de resurse revizuit, cheltuielile bugetului de stat se propun spre diminuare în total cu circa 1,8 miliarde de lei sau cu 3,4% comparativ cu volumul aprobat și vor constitui aproximativ 53,2 miliarde de lei.

Proiectele finanțate din surse externe se propun a fi diminuate cu 1,1 miliarde de lei, pentru partea de cheltuieli, cu excepția proiectelor finanțate din surse externe, sunt prevăzute atât majorări de alocații în sumă de 699 milioane de lei, cât și diminuări în sumă de circa 1,4 miliarde de lei. Diminuările de alocații de 1,4 miliarde lei sunt propuse la următoarele măsuri, programe de cheltuieli: subvenționarea întreprinderilor și organizațiilor necomerciale care au instituit șomaj tehnic și/sau staționare în perioada stării de urgență – 310 milioane de lei; gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului – 249 milioane de lei; Fondul rutier și Programul de reparație periodică/întreținere a drumurilor publice naționale, locale, comunale – 170 milioane de lei; plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat – 181 milioane de lei; lucrări de investiții capitale – 68 milioane de lei și alte diminuări identificate ca urmare a evaluării procesului de valorificare a cheltuielilor pe parcursul anului 2020.

Majorări de alocații se propun în sumă de 699 milioane de lei și principalele majorări se propun pentru următoarele măsuri: transferuri către alte bugete – 408 milioane de lei, dintre care către Fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală – 100 milioane de lei; către bugetul asigurării sociale de stat – 232 milioane de lei, dar și către bugetele locale în sumă de 75 milioane de lei.

La capitolul „Cheltuieli de personal” se propun majorări cu 98 milioane de lei. Totodată, se propune majorarea alocațiilor cu 31 milioane de lei pentru asigurarea instituțiilor de educație timpurie și instituțiilor de învățământ primar și secundar cu dezinfectanți pentru prevenirea răspândirii infecției COVID-19.

Drept urmare a acestor modificări, balanța bugetului de stat va suferi modificări după cum urmează: se propune ca deficitul bugetului de stat să fie micșorat 1,2 miliarde de lei. Și, drept urmare, la 31 decembrie 2020 acest deficit va constitui 15 miliarde 999 milioane de lei sau 7,8% din produsul intern brut.

La capitolul „Surse de finanțare a deficitului bugetului de stat” se propun următoarele: reducerea acordării împrumuturilor recreditate instituțiilor nefinanciare și financiare – 302 milioane de lei; micșorarea datoriilor interne – 253 milioane de lei; reducerea intrărilor nete la împrumuturi externe – 1,8 miliarde de lei, care include în sine mai multe componente: excluderea asistenței oferite de Banca Mondială –

946 milioane, tranșa a doua din asistența macrofinanciară OMNIBUS – un miliard 40 milioane de lei, în legătură cu transferul acestor plăți pentru anul 2021.

Concomitent, sunt incluse ca surse de finanțare prima tranșă care urmează să fie oferită de Fondul Monetar Internațional în cadrul noului Program de cooperare cu Republica Moldova în sumă totală de 1,66 miliarde de lei.

De asemenea, se propune diminuarea împrumuturilor pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe cu 1,2 miliarde de lei, dar și diminuarea alocațiilor pentru onorarea obligațiilor față de creditorii externi cu 105 milioane de lei.

Totodată, este necesar de a majora utilizarea soldurilor mijloacelor bănești ale bugetului de stat disponibile cu 585 milioane de lei.

Indicatorii modificați ai bugetului de stat au impact și asupra parametrilor bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală și bugetelor locale.

Respectiv, se modifică și indicatorii bugetului public național pentru anul 2020. Drept urmare, veniturile bugetului public național se propun a fi în sumă de 60,9 miliarde de lei, ceea ce este cu 816 milioane de lei mai puțin față de nivelul aprobat pentru anul 2020. Raportate către produsul intern brut, aceste venituri vor constitui 29,7%.

Cheltuielile bugetului public național se propun a fi în sumă de 77,3 miliarde de lei, cu o diminuare de 1,9 miliarde sau cu 2,4% față de nivelul aprobat pentru anul 2020. Raportate către produsul intern brut, cheltuielile vor constitui 37,7%.

Deficitul bugetului public național pentru anul 2020 se estimează în sumă de 16,4 miliarde de lei, ceea ce constituie 8% din produsul intern brut față de 17,5 miliarde sau 8,3% din PIB, care sunt aprobate la moment, pentru anul 2020.

Soldul datoriei de stat, la situația din 31.12.2020, va constitui 75,1 miliarde de lei, micșorându-se cu 3,2 miliarde de lei sau cu 4,1% față de valoarea precizată. Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în produsul intern brut se va micșora față de valoarea aprobată și precizată pentru anul curent cu 0,3 puncte procentuale și, la situația din 31 decembrie 2020, va constitui 36,6%.

Totodată, în structura datoriei de stat la finele anului 2020, ponderea datoriei de stat externe va constitui 60,7%, iar a datoriei de stat interne 39,3%.

În concluzie, indicatorii revizuiți ai bugetului de stat pentru anul 2020 se prezintă după cum urmează: la venituri – în sumă de 37 miliarde 201,5 milioane de lei; la cheltuieli – în sumă de 53 miliarde 200,9 milioane de lei; deficitul – în sumă de 15 miliarde 999,4 milioane de lei.

Stimați deputați,

Țin să menționez că acest proiect de rectificare a Legii bugetului de stat pe anul 2020 a fost elaborat în concordanță cu specialiștii din cadrul Fondului Monetar Internațional și este agreat cu acești specialiști în contextul negocierii noului program de reforme economice pentru Republica Moldova.

Rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim, domnule ministru.

Aveți întrebări.

Domnul Slusari – prima întrebare.

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Câteva săptămâni în urmă, noi am avut negocieri cu fermierii protestatari, discuții aprinse pe alocuri, ceartă. Că e nevoie de alocat compensațiile pentru prima grupă. Și atunci a fost un argument al Prim-ministrului și al dumneavoastră că nu putem acum: haideți, iată este cât este, faceți actele, vine a doua grupă, face evaluări și după aceasta vă alocăm compensațiile pentru grupa a doua.

Eu nu vreau să spun despre alte lucruri, care nu au fost... au fost promise și nu au fost realizate.

Dar întrebarea mea: de ce nu se regăsește nimic pentru completarea Fondului de subvenționare. Eu anticipez răspunsul dumneavoastră cu cheltuielile. Văd că ați redus și acele 300 de milioane din 400 de milioane cu Programul economic anti-COVID, la care spuneți că, Doamne ferește, nu putem atinge acest program, când noi cerem banii pentru fermieri.

Dar, totuși, au rămas sume destul de impunătoare pentru drumuri. Au rămas două luni de lucru. La 40% este executat acest proiect. Chiar dacă prin minune presupunem că 100% o să fie execuția proiectului, oricum achitarea este posibilă și în ianuarie, și în februarie din bugetul 2021. La agricultori eu nu vreau să pierd mult timp, să vă spun cât îi de catastrofală situația. Și vom avea consecințele foarte grave și la anul. Poate o să găsim la anul bani, dar n-o să avem cui da.

Întrebarea mea. De ce totuși nu este prevăzută majorarea Fondului de subvenționare care să meargă cu titlu de compensații pentru grupa a doua?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule vicepreședinte,

Într-adevăr, am avut discuții la acest subiect, nu o singură dată. Prin proiectul prezentat atenției Parlamentului, prezentăm opinia Guvernului privind maximala posibilă susținere a sectorului agricol, pe care o revedem din cadrul de resurse, dar și evoluții macroeconomice care se atestă în Republica Moldova.

Deci n-am să trec în revistă toate acele acțiuni pe care le-am făcut noi cu toții împreună: și Parlamentul, și Guvernul, pentru a acorda maximala posibilă susținere a acestui sector, reieșind iarăși din cadrul de resurse de care putem dispune.

În partea ce ține de drumuri, de realocarea mijloacelor bănești de la drumuri către alte componente de cheltuieli...

Stimate domnule vicepreședinte,

În acest buget de rectificare ați observat că sunt diminuări la capitolul drumuri de 170 milioane de lei. Acestea-s acele diminuări pe care noi le-am verificat și le-am calculat ca sume de economii și sume care nu sunt posibile a fi valorificate deja în anul curent.

În partea de celelalte sume, reamintesc că ele deja sunt toate contractate. Sunt contracte semnate între autoritățile statului cu companiile care implementează, dezvoltă aceste proiecte. Și eu nu văd cum ar fi posibil să lăsăm aceste proiecte în derulare, ca angajamente ale statului față de aceste companii private, care prestează aceste lucrări și să nu le finanțăm.

Deci aceasta, în viziunea mea, am genera în lanț o altă problemă, care este la ziua de azi obiectiv în sectorul agricol, dar riscăm s-o extindem și asupra altor domenii economice din Republica Moldova.

În partea ce ține de acele 40% care sunt finanțate la moment, cifra este corectă, așa cum ați spus-o dumneavoastră. Dar așa este practica de lucru în domeniul de reabilitare și construcție a drumurilor, că toate cheltuielile care... sau partea leului în cheltuielile care țin de finanțarea proiectelor de drumuri, ele revin în lunile de toamnă.

Și am specificat atunci când am vorbit ultima dată la comisie, la întrebarea dumneavoastră menționez că dacă e să ne uităm chiar dinamica anului 2020, care a fost un an pandemic. Apropo, acest lucru tot își pune o amprentă foarte serioasă asupra procesului de finanțare a lucrărilor de reabilitare a drumurilor.

Deci în primele luni, până în luna iulie inclusiv, cheltuielile sau finanțările de la bugetul de stat la capitolul drumurilor au variat de la 100–120 de milioane până la 170. Deci cam aceasta era suma alocată lunar pentru reparația drumurilor.

Dar deja în august au început a veni facturile cele mari pentru lucrările care s-au început vara, începând cu luna iunie pentru drumuri, noi deja în luna august am finanțat 540 de milioane, deja 540. Pentru septembrie deja avem note înștiințate către plată de 340 milioane și aceasta încă nu-i tot. Deci totul încă o să vină.

Deci eu nu aș fi atât de optimist că o să rămână rezerve foarte mari de la finanțarea drumurilor. Da, posibil că ceva va rămânea, că sumele sunt foarte mari. Înțelegem că nu toate proiectele din diferite motive obiective se realizează la nivelul de 100%. Dar nu cred că este cazul acum să mergem la distorsionarea situației.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu vă supărați, un răspuns al ministrului care nu se gândește să lucreze la anul în Guvern.

A doua întrebare. Am văzut că reduceți cheltuielile pentru penitenciarul nou. Tot este întrebarea „cu barbă”. Iată este aici și ministrul justiției, poate de la dumnealui tot o să auzim ceva.

Cu mai mulți ani deja este întârzierea proiectului. Din câte am auzit, în martie au fost deschise plicurile. Vorbesc de plicuri pentru tender, nu despre alte plicuri. Probabil, au fost și alte plicuri, nu știu.

Văd că se reține tare. La 3 septembrie, urma să fie anunțat câștigătorul. Ceva acolo nu se întâmplă.

Vreau să știu care-i motivul de ce iar se micșorează cheltuielile pentru penitenciar. Și, din câte eu am auzit, deja iar „miroase” a scandal acolo.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rugăm, domnule ministru al justiției, dacă aveți ceva de comentat.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci întrebarea a fost: care-i situația cu proiectul finanțat din surse externe de 154 de milioane pe penitenciar?

Domnul Fadei Nagacevschi – *ministru al justiției*:

În ceea ce privește proiectul propriu-zis, ofertele au fost deschise, ele sunt reexamine, s-a propus ca să prezinte acte suplimentare, este în procedura de monitorizare a ofertelor. În luna octombrie urmează să fie selectată compania câștigătoare pentru implementarea proiectului.

Terenul este identificat, el deja este pregătit pentru începerea construcției. Construcția propriu-zisă este evident că mai degrabă... la începutul anului 2021 o să înceapă și, respectiv, în Legea bugetului pentru

anul 2021, o să fie prevăzuți toți banii respectivi. Banii din creditul extern nu sunt atinși, ei sunt pe conturile băncii Consiliului Europei în continuare. Banii din bugetul de stat al Republicii Moldova... cota noastră, va fi prevăzută de către Ministerul Finanțelor.

Dar anul acesta, ținând cont de faptul că noi suntem în procedură anume de identificare a câștigătorului, Ministerul Finanțelor a considerat rezonabil, deoarece nu vor fi asimilați acești bani, este evident, în acest an, Ministerul Finanțelor a considerat că este necesar să fie banii respectivi redirecționați, conform necesităților bugetului, în special, în lupta cu COVID. Respectiv, noi nu vedem nici o problemă și activitatea este în curs, și noi o să depunem toate eforturile ca să deblocăm construcția penitenciarului, ca să nu mai așteptăm încă vreo 7 ani de zile, așa cum am așteptat până acum.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim pentru răspuns, domnule ministru.

Următorul deputat este deputatul Frațiunii „PAS”, domnul Radu Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

Eu am impresia că vorbele domnului Furtună, faptul că cei decedați de COVID sunt o povară, parcă se regăsesc și în această rectificare a bugetului și vreau să explic de ce spun asta, pentru că domeniul ocrotirii sănătății pare a fi o povară pentru această guvernare.

Din toate domeniile, anume la sănătate, practic, s-a tăiat cel mai mult, aproape 500 de milioane de lei sau aproximativ 7%, comparativ cu rectificarea precedentă.

Ați tăiat proiectul Băncii Mondiale – răspuns de urgență la COVID-19 în valoare de 201 milioane de lei, ați tăiat proiectul pentru îmbunătățirea infrastructurii Serviciului de urgență SMURD – 10 milioane de lei, nemaivorbind de faptul că ați ratat 221 de milioane de lei din granturi nerambursabile, aceștia-s bani grațiuți, care puteau merge pentru a cumpăra măști pentru bătrâni, pentru a oferi compensații pentru salariații care și-au pierdut locurile de muncă, pentru a îmbunătăți lucrurile din țară.

Cum a fost posibil așa ceva? Cum a fost posibil să tăiați 500 de milioane de lei de la sănătate în plină pandemie? Cum e posibil să pierdem bani pentru medicamente, pentru tratamente oamenilor, pentru spitale, pentru teste? Cine își asumă responsabilitatea pentru pierderea acestor bani?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Din start, ați folosit niște... așa, aprecieri că cine a pierdut, cine a ratat granturi, finanțări? Deci nu-i adevărat ceea ce spuneți, din start. Dacă e să ne uităm atent și dacă v-ați da interesul să discutăm profund pe fiecare proiect din cele care ați face referință că le-am pierdut și le-am tăiat, deci acestea-s proiecte, care vor fi finanțate în anul 2021, inclusiv proiectul care eu acuș o să-l prezint în fața dumneavoastră – Acordul de împrumut cu Banca Europeană pentru Dezvoltare, inclusiv pentru sănătate, el nici nu este ratificat de Parlament acum. Iată, astăzi de abia o să-l prezint în fața dumneavoastră, și asta-s acele mijloace bănești care noi înțelegem că, în anul curent, ele nu vor fi valorificate, și este real să le trecem pe anul 2021, și asta-i o situație obiectivă, care sper ca toți s-o înțelegem că așa este situația.

Acum ceea ce ține de... deci infirm ceea ce-ați spus dumneavoastră precum că am pierdut acești bani. Nu, acești bani sunt, ei o să fie, sper, ratificați de Parlament și noi o să-i obținem, parțial – anul curent, parțial – anul viitor, depinde de viteza cu care o să miște evoluția acestor proiecte, că acestea-s proiecte finanțate din surse externe.

În partea ce ține de granturi – 221 milioane de lei, deci iarăși, categoric nu pot să accept așa formulare, cum ați spus dumneavoastră, că am pierdut acești bani. Nu, acești bani, dacă vă interesați de proiectele celea care din surse externe au fost transferate pe anul viitor, ele sunt însoțite de componenta de grant. Deci Republica Moldova nu pierde aceste granturi, ele vor fi finanțate odată cu debursarea banilor din proiecte. Dacă o să fie în anul 2021, aceste granturi vor veni în 2021. Deci nu-i corect să afirmați precum că am pierdut acești bani.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule ministru.

Domnule Radu Marian,

A doua întrebare.

Domnul Radu Marian:

Domnule ministru,

Noi toți știm ce înseamnă răspuns de urgență, urgență înseamnă acum. Despre programul acesta se anunțase încă din aprilie. Noi, pentru 2020, l-am pierdut. Suntem într-o situație gravă, batem recorduri peste recorduri. Noi, în 2020, am pierdut acești bani. Și noi suntem într-o situație gravă. De asta și se numește răspuns de urgență. Noi am pierdut acești bani, când sunt cei mai necesari, eu asta am în vedere.

A doua întrebare.

Domnule ministru,

La ședința Comisiei control al finanțelor publice, din ceea ce mi-ați spus dumneavoastră, a fost clar că programele de suport economic au fost sortite eșecului. Din 90 de milioane de lei alocați pentru subvenționarea dobânzilor, mi-ați spus că doar 3 milioane au fost valorificați – vreo 5% aproximativ, din 310 milioane de lei alocați pentru șomaj tehnic, doar 44 de milioane au fost valorificați... practic, 10 la sută. Și noi v-am atenționat încă din aprilie că aceste programe nu vor funcționa, încă de atunci v-am spus că companiile nu au putut primi dobânzile, pentru că nicio bancă nu oferă credit, atunci v-am spus că companiile nu pot primi compensațiile pentru angajați, atât timp cât nu au putut plăti salariile în timpul pandemiei.

Cum spunea și colegul meu domnul Slusari, 300 de milioane de lei au dispărut pentru susținerea pandemiei. Cu 300 de milioane de lei am fi putut acoperi 75 la sută din salarii pentru 20 de mii de angajați, cu 300 de milioane de lei am fi putut oferi garantări de credite pentru 1000 de companii.

Și noi am spus asta de nenumărate ori încă din aprilie.

Acum...

Domnul Vlad Batrîncea:

10 secunde, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Întrebarea este: pe viitor, totuși, o să ascultați de opiniile experților, colegilor din Parlament, în momentul în care veți elabora astfel de programe, ca să nu intrăm în astfel de situație jenantă în care ne aflăm acum?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Evoluția la aceste capitole... am spus-o și anterior, dar vreau să vă spun, ultimele zile s-au intensificat cheltuielile bugetare în partea ce ține de subvenționarea dobânzilor bancare și eu înțeleg că aici o să avem o evoluție în dinamică... așa, destul de accentuată.

În partea ce ține de afirmația precum că am pierdut acești bani.

Stimate domnule deputat,

Banii nu se pierd din buget, ei sunt, pur și simplu, redimensionați pe alte cheltuieli, care tot sunt de foarte maximă... stringentă... stringența necesari pentru finanțarea cheltuielilor bugetare.

Și dumneavoastră știți foarte bine cum este aranjată structura de cheltuieli a bugetului de stat.

Deci afirmația precum că acești bani au fost pierduți, eu nu cred că este una palpabilă. Deci banii sunt în buget și, iată, astăzi decidem cum să-i repartizăm, cum să fie consumați.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat este doamna Eleonora Graur.

Doamna Eleonora Graur:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

Aș vrea să cunosc, la capitolul „Cheltuieli ale autorităților finanțate direct din bugetul de stat”, din 46 de instituții, 29 și-au diminuat cheltuielile, 12 nu și-au modificat bugetele, iar 5 și-au majorat cheltuielile planificate. Aici, iarăși, apare întrebarea, exact ca și la colegul meu. La Ministerul Sănătății ați redus bugetul cu 500 de milioane de lei în pandemie, de aici căutăm bani, de aici reducem bugetul Ministerului Sănătății, dar ați majorat bugetul Agenției Proprietății Publice cu un milion de lei, a Procuraturii Generale cu peste 3 milioane.

Care este logica și de ce ați procedat în felul următor?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă deputat,

Sub fiecare modificare, care este propusă, sunt argumentările necesare. De 500 de milioane de lei am vorbit, acestea nu-s cheltuieli la componenta de bază a bugetului de stat, acestea-s cheltuieli din proiecte investiționale, care încă deja... încă nici nu sunt aprobate de către Parlament. Noi nu vedem cum ele ar putea să fie mișcate atât de repede, ca, până la finele anului curent, să fie acești bani consumați – 500 de milioane, la care v-ați referit.

În partea ce ține de celelalte modificări între instituții, este un proces obiectiv, normal, care se întâmplă în fiecare an în procesul bugetar. Pe parcursul anului, apar diferite și economii, dar și necesități de cheltuieli stringente, care tot timpul se reflectă în legile de rectificare, pe care le prezentăm aici, în fața Parlamentului, de regulă, în toamna fiecărui an.

Exact așa este și în anul curent, facem redistribuire între instituții, dar cu o amprentă foarte puternică de reducere a cheltuielilor, dacă ați observat că se reduce foarte mult, doar la unele instituții se alocă suplimentar, unde au apărut necesități de finanțare stringentă, care nu pot să fie amânate. Nu putem să lăsăm careva instituții fără salarii sau dacă a căzut undeva un acoperiș ori altceva, sau să conservăm careva obiecte, care trebuie finalizate. Deci asta este o datorie a noastră pentru a gestiona inteligent și eficient proprietatea statului.

Doamna Eleonora Graur:

Aici vreau să vin doar cu o concretizare. Ceea ce ține de cele 12 instituții, unde...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Graur,

Dar cum voi conversați așa, pur și simplu? Eu... aveți a doua întrebare și vă ofer cuvântul, vă rog.

Doamna Eleonora Graur:

Am o concretizare, după care adresez a doua întrebare. La prima întrebare am concretizare.

Ceea ce ține de aceste 12 instituții. Deci vreau să zic că, oricum, nu poate să rămână bugetul nemodificat, deoarece în pandemie mai mult s-a lucrat în regim on-line, fără deplasări, fără cheltuieli de protocol, dar, totuși, a rămas bugetul neatins.

A doua întrebare o să o acorde colegul meu, domnul Brașovschi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Brașovschi,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brașovschi:

Mulțumim, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Cunoaștem cu toții că condițiile climaterice ale anului 2020, mai ales seceta din vara aceasta, au afectat drastic domeniul agricol. Și aș vrea să pun întrebarea: cum explicați dumneavoastră reducerea Fondului Viei și Vinului cu 7 milioane 500 mii de lei, atunci când roada estimativă pentru anul acesta este cu 25–40% mai redusă și a Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural cu 3 milioane 500 mii de lei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Deci în anul acesta, într-adevăr, foarte specific și greu pentru noi toți, au scăzut brusc veniturile acestui fond, care se face din defalcările agenților economici, practic, venituri nu au fost. Mai mult decât atât, a fost promovat un proiect de lege în Parlament, prin care au fost scutite de plata... sau amânate plata acestor contribuții în acest fond. Respectiv, dacă nu sunt venituri, acest fond nu a făcut nici cheltuielile acelea care erau planificate din start și acum facem o corectare de buget.

La moment, fondul are solduri disponibile în conturi care le este suficient pentru activitatea până în anul viitor. În anul viitor, deja o să recuperăm prin venituri noi, dar și cheltuielile pe măsură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare... încerc pe fracțiuni să merg, domnul... doamna Sajin.

Doamna Galina Sajin:

Domnule Pușcuța,

Vă rog frumos... sunt aici. Vă rog frumos să nu aveți atitudinea ca și față de colegul meu, Radu Marian, cu aprecieri și „nu-i adevărat”.

Eu vreau să fac o constatare pe care o citesc din bugetul pe care l-ați propus dumneavoastră. Aveți în sute de pagini un singur rândisor care se numește „Susținerea diasporei”. Ați reușit să înjumătățiți suma și din acest rândisor.

Bine, vă înțeleg că avem o situație de criză extraordinară. Tăiați din instituțiile unde în ultimii ani s-a mărit bugetul, s-a dublat bugetul de peste drum, de exemplu.

Bugetul Biroului relații cu diaspora rămâne ani de zile același. Acum, dumneavoastră să-mi spuneți ca și cum răspundeți în comisie, că era riscul să nu fie valorificați acești bani. Nu este adevărat, domnule Pușcuța, folosesc sintagma dumneavoastră, deja.

Mulți oameni din diasporă sună la Biroul relații cu diaspora și cer suporturi pentru diferite activități. Răspunsul de la Biroul relații cu diaspora este „nu avem bani”, pentru că acel milion și jumătate era destinat petrecerii „Zilelor diasporei”. Trei zile în an destinate acestui... unei treimi a populației. De ce ați înjumătățit și acel minim buget care exista? Nu există programe finanțate de către Guvernul nostru în diasporă. Vă rog să îmi răspundeți, de ce ați înjumătățit bugetul destinat susținerii diasporei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă deputat,

În primul rând, cu nici un gând rău să dau calificative cuiva, doar am răspuns care e opinia mea privitor la unele aprecieri pe care le-am primit, dar fără nici un gând rău, dacă am supărat pe cineva, îmi cer scuze.

Deci, în partea ce ține de diasporă, noi am calculat reieșind din dinamica valorificării mijloacelor bănești pe parcursul anului 2020. Într-adevăr, în anul 2020, fiind an de criză și pandemică, economică și socială, noi am observat că cheltuielile din acest fond, care este predestinat diasporei, pentru evenimentele consacrate diasporei, nu se valorifică în

tempoul acela care era planificat. Respectiv, atunci când facem rectificare a bugetului în minus, dar acum eu vă prezint exact așa o rectificare cu minus, am precăutat toate posibilitățile unde se poate de mai optimizat cheltuielile, reieșind din dinamica cheltuielilor care a fost înregistrată.

Din perspectiva Ministerului Finanțelor, deci suma aceasta care este propusă spre diminuare, oricum nu va fi valorificată până la finele anului și eu propun s-o rectificăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Sajin,

A doua întrebare.

Doamna Galina Sajin:

Domnule Pușcuța,

Dumneavoastră poate nu o să aveți răspunsul gata acum, dar aveți o întrebare tribună guvernamentală și poate cineva cunoaște răspunsul.

Cunoașteți câte programe în desfășurare, la moment, sunt în diasporă?

Domnul Serghei Pușcuța:

Trebuie să venim cu o informație suplimentară.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să pregătiți informația și să-i prezentați doamnei deputat.

Doamna Galina Sajin:

Și vă rog... mulțumesc. Și vă rog data viitoare la Zilele diasporei, nu veniți cu ipocrizia lacrimilor și regretelor că ați alungat oamenii din țară. Nu dumneavoastră personal.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

Următoarea întrebare – domnul Năstase Vasile.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Domnule ministru,

Am văzut că deficitul bugetar este de 16... aproape 16 miliarde fără niște bănuți acolo. Este un deficit bugetar foarte mare, dacă nu, poate chiar un record.

Vreau să vă întreb, ce soluții ați identificat împreună cu Guvernul pe care îl reprezentați pentru a reduce acest deficit bugetar mare, de unde se pornesc, de fapt, toate celelalte probleme, că nu ajung nici la medicină, nici la învățământ, nici în alte sectoare importante?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Exact aceasta și este cred că conținutul proiectului pe care l-am prezentat astăzi în fața dumneavoastră. Deci noi prin acest proiect ajustăm, în primul rând, veniturile, reieșind din evoluțiile macroeconomice.

La noi, cu regret, perspectivele macroeconomice pentru anul 2020 al Republicii Moldova se dovedesc a fi mai sumbre decât cele care au fost luate în calcul inițial la aprobarea bugetului și, ulterior, la rectificarea bugetului. Dacă îmi permiteți, eu în comisie am spus, dacă este necesar, mai actualizez cifrele respective.

În decembrie 2019, atunci când aici, în această sală, am aprobat cu toții împreună Legea bugetului de stat pe anul 2020, ca bază de calcul a indicatorilor macroeconomici pentru anul 2020, era fixat creșterea produsului intern brut cu 3,8% față de anul 2019. Ulterior, după luna aprilie, când s-a început deja pandemia, când am început a simți că, într-adevăr, este așa o tendință foarte alarmantă și negativă în sectorul social de sănătate publică, economică a Republicii Moldova, s-au revăzut acești indicatori macroeconomici și deja am venit în fața Parlamentului cu o rectificare de buget care era... veniturile erau recalulate, reieșind din descreșterea produsului intern brut cu 3 la sută. Deci de la plus 3,8 am venit cu minus 3 deja în fața dumneavoastră, pentru ca acum să prezint rectificarea bugetului, care este calculată reieșind din descreșterea produsului intern brut cu 4,5%. Deci este și mai profundă decăderea economică pe care o înregistrăm față de anul 2019.

În aceste condiții, când veniturile se reduc brusc, veniturile bugetare, desigur că urmează de redus pe măsură și cheltuielile. Dar nu toate cheltuielile este posibil de redus, cunoașteți și dumneavoastră, s-a menționat de foarte mulți deputați. Sunt cheltuieli de sănătate, sociale, salariale, deservirea datoriei externe, interne... deci acestea-s cheltuieli care nu sunt posibile de a fi reduse.

Și de aceea în așa situație, când cheltuielile scad, dar mai puțin decât ritmul de scădere a veniturilor, pentru țară este soluția de a se împrumuta pentru a găsi surse de finanțare a acestui deficit. Și sursele de finanțare sunt redate în proiectul care este prezent și la dumneavoastră acum.

Deci din partea de cheltuieli, am încercat să reducem maximal posibil tot ceea ce am putut, ca să ne încadrăm în parametrii bugetari acceptabili și care pot să fie gestionați și, iertați-mă, să nu ne aventurăm în careva cheltuieli care să nu aibă acoperire financiară. Deci asta a fost principiul de la care a mers Guvernul, atunci când a recalculat bugetul rectificat pe anul 2020.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru...

Domnul Serghei Pușcuța:

La cheltuieli noi am redus de un miliard 800 de milioane. Asta e ceea ce am găsit posibil să reducem.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Năstase, a doua întrebare.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Deci eu am înțeles mecanismul, domnule ministru, dar am vrut să vă întreb: dacă... am vrut să știm concret ce alte soluții găsiți în afară de împrumuturile interne, externe? Atunci noi discutasem și despre niște credite care trebuiau să vină, inclusiv din partea Uniunii Europene ș.a.m.d. Deci dacă aceste venituri, la care mă refer, ar putea să diminueze acest mare, mare deficit bugetar?

Dar eu cu acest prilej aș vrea să vă pun o întrebare care a venit de la mai mulți agenți economici. Eu știu că în discuțiile pe care le-ați avut cu colegii noștri, cu agenții economici în special, s-a ajuns la un consens legat de faptul ca băncile nu cumva să paseze returnarea creditelor, a ratelor. Și, din păcate, nici nu s-au terminat acele discuții și oamenii deja primesc somații să restituie cât mai repede creditele sau ratele, dacă e vorba de persoane fizice sau juridice. Iată, în acest sens, dumneavoastră, ca reprezentant al Guvernului în parteneriat cu Banca Națională, ce ați întreprins sau ce veți întreprinde pentru ca agenții economici să nu fie constrânși, să se simtă normal, mai ales în această situație dificilă pentru noi toți?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Ca continuare la prima întrebare, pe care ați comentat-o puțin, cu referire la eventuale credite din alte surse, care ne-ar diminua deficitul. Exact de aceea mi-am permis să expun mecanismul de formare a bugetului. Deci și spun încă o dată: contractarea de credite interne, externe, n-are importanță de care, nu micșorează deficitul. Deci asta nu-i corect să spunem că dacă mai contractăm careva credite micșorăm deficitul. Deficitul acesta sunt cheltuielile venitului, iată aici e corespunderea.

Împrumuturile asta e doar ca sursă de finanțare a acestui deficit. Că o să contractăm mai multe împrumuturi sau mai puține împrumuturi de la aceasta deficitul nu se schimbă, oricum rămâne acel pe care vi l-am prezentat dumneavoastră.

În partea ce ține de creditele bancare. Știu că Banca Națională și-a schimbat anumite regulamente interne și a conlucrat cu băncile comerciale pentru a schimba modalitățile de rezervare pentru creditele care sunt mai puțin performante, dar și-a schimbat puțin și normele prudențiale în cadrul acestor credite în perioada de pandemie și aceste schimbări au permis mai multor bănci comerciale să-și facă renegocierea relațiilor de creditare cu anumiți clienți care au datorii față de sistemul bancar.

Din informația pe care o dețin, pe care am primit-o de la Banca Națională, circa 20% din credite au fost în acest mod reconciliate. Deci, iarăși, s-a negociat, s-a găsit careva o formulă acolo, dar presupun că sunt și situații în care opinia băncii comerciale, creditorului, debitorului, agentului economic, nu corespunde, nu au ajuns la un consens de negociere. Și posibil că acestea sunt cazurile care impun acest negativism asupra procesului relațiilor între bănci și client.

Din punct de vedere din perspectiva Guvernului și a Parlamentului. Deci noi când am venit în Parlament, la începutul verii a anului curent, cu susținerea Parlamentului, s-au aprobat și acele programe de susținere a mediului de afaceri, inclusiv Programul de subvenționare a dobânzilor pentru agenții economici care au avut de suferit în urma pandemiei. În cazul în care agentul economic contractează sau recreditează un credit după data de 1 mai 2020, dobânda pentru perioada de la 1 mai până la 31 decembrie 2020 se subvenționează din contul statului. Deci acesta este suportul din partea statului, bugetului pentru a susține acești agenți economici.

Mai mult decât atât, vreau să spun că la ultima rectificare, care a fost în iulie, am promovat, iarăși cu susținerea Parlamentului, majorarea Fondului de garantare pentru organizația de dezvoltare a întreprinderilor micro, mici și mijlocii cu 50 milioane de lei. Și acesta este Fond de garantare care este oferit de această organizație întreprinderilor mici și mijlocii pentru garantarea creditelor pe care le negociază cu instituțiile bancare. Deci acesta tot este un supliment pentru a susține anume pe această dimensiune sectorul economiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule ministru.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

O întrebare în contextul crizei din agricultură și mijloacelor financiare care au fost alocate pentru depășirea acestei crize. Noi cunoaștem, practic, profund problemele care au fost scoase la iveală, capacitățile statului de a finanța. Totodată, au apărut mai multe speculații și manipulări că, chipurile, s-ar putea de găsit mijloace suplimentare ca să putem acoperi solicitările sau

revendicările pe care le-au invocat agricultorii, făcându-se trimitere la acel Program de subvenționare a impozitelor aferente salariilor, șomaj tehnic, dobânzi la credite ș.a.m.d., în valoare de 410 milioane. Acum, ca rezultat al propunerilor Guvernului de rectificare a bugetului, cumva se revizuiesc și acele cheltuieli. Și atunci era ideea de a realoca din acest program pentru agricultori.

Vreau ca să ne dați mai multe detalii: în ce măsură mijloacele respective ar putea fi realocate în acest scop sau, după caz, să veniți cu argumente suplimentare de ce au fost redirecționate la alte articole sau capitole, probabil, la fel de importante? Și ce sumă a fost realocată în realizarea altor obiective?

Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci fondul respectiv a fost inițial aprobat în sumă de 410 milioane de lei, dintre care 20 de milioane pentru subvenționarea titularilor de patentă pe contribuțiile sociale, care și le-au achitat sau urmează să le achite pe perioada de staționare; 90 milioane de lei pentru subvenționarea dobânzilor bancare în cadrul acestui program și 300 milioane de lei pentru subvenționarea impozitelor salariale pentru întreprinderile și organizațiile care au instituit șomaj tehnic sau staționare.

Deci la moment, cum a spus și colegul deputat, statistica este de așa fel că la staționare sunt consumate 44... practic 45 milioane de lei au fost subvenționate. Și acest program expiră pe 30 septembrie, conform Legii nr. 69. Deci noi înțelegem că aici o să avem posibil 50, poate 55 de milioane cheltuieli, că o să mai vină cheltuieli și după luna septembrie pentru perioadele anterioare, deci aici avem o rezervă bună, dacă se poate de spus rezervă a acestei sume. Din punct de vedere bugetar vorbesc, nu din alt punct de vedere.

La capitolul „Subvenționarea dobânzilor” deci sunt consumate 4 milioane, dar, am mai spus, acum simțim o dinamică așa accentuată de creștere. Deci eu înțeleg că cererile de subvenționare a acestor dobânzi o să crească, mai ales în condițiile în care dacă o să fie votat următorul proiect care este pe ordinea de zi peste câteva proiecte, o să acceptăm pentru sectorul agricol și subvenționarea dobânzilor pe creditele nu doar noi, dar și pe cele anterioare. Eu înțeleg că sumele de subvenționare a dobânzilor o să crească.

Și cu referință la întrebarea: cum este posibil de a redirecționa aceste mijloace?

Stimate domnule deputat,

Deci în cadrul unui buget banii sunt comuni și la venituri, și la cheltuieli. În viziunea noastră, nu este corect să spunem că, iată, redirecționăm anume acești bani de la acest capitol în altă parte. Deci până la urmă sunt cadrul de resurse și sunt cadrul de cheltuieli și aici noi mergem

pe reducerea de cheltuieli la acest capitol și aceste cheltuieli merg inclusiv la majorări. Dar nu tocmai este legat, să spunem, leu cu leu, dar aceste reduceri merg la majorarea Fondului de subvenționare pentru rambursarea TVA în agricultură, sunt 100 de milioane, acele 100 de milioane care i-a dat Guvernul din Fondul de intervenție. Deci, da, i-a dat din Fondul de intervenție, deci merge... așa e un circuit de mijloace bănești permanent. Deci nu este așa corect de spus că am luat de aici și am pus dincolo, la reduceri sunt atâtea, la plusuri sunt atâtea cheltuieli.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule ministru.

Următoarea întrebare – doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

Apreciez profesionalismul dumneavoastră și cunosc personal că sunteți un bun specialist în domeniu. De asemenea, sunt convinsă că și dumneavoastră înțelegeți că ceea ce prezentați nu este corect.

Înțeleg foarte bine că aceasta este o presiune politică și repartizările resurselor financiare sunt efectuate, în mare măsură, în scopuri electorale.

Astăzi, veniți cu o propunere de indexare a pensiei cu de facto 1% care, în opinia noastră, este una mizerabilă. Și credem noi că cetățenii Republicii Moldova merită o atitudine mai grijulie din partea statului.

Considerăm că ar fi trebuit să găsim resursele respective pentru pensionări... pentru pensionari. Dar înțelegem foarte bine cât este de important ca măcar aceste 900 de lei să le primească.

De aceea fracțiunea noastră va vota acest proiect, cu toate că avem foarte, foarte multe rezerve.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Următoarea întrebare. Domnul Popșoi sau domnul Grosu?

Domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Vă mulțumesc frumos.

Domnule ministru,

Așa întrebare. Deci noi am discutat și data trecută, și data trecută am discutat foarte aprig asupra pachetului financiar pe care l-am oferit mediului de afaceri ca să treacă prin această criză pandemică, economică.

Ei, acum veniți și indirect noi constatăm, propunerile cu care ați venit dumneavoastră „n-au luat foc”. Deci numai 40 și câte acolo, și ceva, 45 de milioane au putut fi valorificate. Deci bani care nu au ajuns la sectorul privat ca să salveze locuri de muncă, ca să producă, ca să vândă ș.a.m.d.

Deci acum apare fireasca întrebare, după lecția aceasta tristă: șomeri, afaceri închise, iată, proiectul cu care veniți dumneavoastră ce conține pentru mediul de afaceri?

Pentru că la moment, conform datelor disponibile, noi avem 11 miliarde în cont. Dumneavoastră aveți 11 miliarde în cont. Banii aceștia noi avem de gând să-i valorificăm, să-i oferim sub diferite forme, să ajutăm businessul, aceeași agricultură? Că la agricultori acum ajutăm din contul businessului, nu punem din altă parte. Adică să constatăm că businessul nu l-am ajutat aproape de loc. Aceasta trebuie să constatăm.

Spuneți: „Stimați businessmeni, trebuie să stați la rând, că domnul Pușcuța s-a răzgândit.”

Iată având bani pe care noi nu-i valorificăm până la urmă, dumneavoastră veniți și iar îi realocați pe alte surse.

De data aceasta dumneavoastră puteți să spuneți foarte clar că din resursele bugetare, pe care le avem noi, și eu am aici o cifră de 11 miliarde, o să avem ceva concret pentru mediul de afaceri, acum, nu la anul, nu la mulți ani înainte, iată acum. Să nu ne trezim la sfârșitul anului să mai veniți încă o dată cu rectificare, să constatați că ei tot n-au venit să ceară banii din varii motive ș.a.m.d.

Iată lecția învățată care s-a dovedit că noi am avut dreptate. Și iată timpul acesta pe care îl avem până la sfârșitul anului și șansa de a ajuta sectorul privat.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

În partea ce ține de nevalorificarea acelor sume care au fost inițial în aprilie estimate, ca fiind pentru fondul cela de susținere economică, deci până la urmă, îmi rămâne să constat doar un lucru, pe care l-am vorbit și în comisii, că nu s-au adeverit acele prognoze pe care noi împreună le discutăm atunci, care ar fi „masștabul” sau amploarea de șomaj tehnic și staționare forțată, atunci când discutăm în luna aprilie asupra rectificării.

Deci până la urmă s-a adeverit că nu toate întreprinderile au aplicat aceste metode de staționare sau de șomaj tehnic. Și, respectiv, înseamnă că prognozele pe care le-am făcut atunci privitor la trecerea în masă în șomaj a persoanelor nu s-au adeverit la moment. Aceasta este.

În partea ce ține de alte programe. Deci, stimate domnule deputat, astăzi știți este plăcut când prezinți un proiect de rectificare a Legii bugetului cu plus, tot timpul este optimism, deci căutăm unde să mai alocăm ceva bani, să facem investiții, dezvoltare. Deci aceasta tot timpul este un lucru așa pozitiv.

Deci îi mai greu atunci când faci o rectificare în minus. Și astăzi noi suntem exact la acest exercițiu, care posibil că pentru cineva dintre noi... dar eu cred că pentru nimeni dintre noi nu este plăcut, deci este un lucru mai greu și pe care trebuie să-l acceptăm, reieșind din realitățile care sunt înregistrate în evoluția macroeconomică a Republicii Moldova.

În partea ce ține de programele economice care urmează să fie finanțate până la finele anului, dacă observați în acest proiect pe care îl prezint astăzi în fața dumneavoastră, deci nu se propune stoparea a nici uneia dintre programele economice de susținere a businessului.

Toate acele programe care au fost începute urmează să fie finanțate pe deplin, ne străduim, ne punem ca scop pe deplin, pentru a asigura funcționalitatea economiei naționale.

În partea ce ține de acele mijloace în cont, care spunem că într-un fel ar fi bani pe cont și nu se consumă.

Deci, stimate domnule deputat, toți banii care sunt în conturile bugetare sunt repartizați zi cu zi pentru cheltuieli. Dar acel sold pe care îl păstrăm în contul bugetar permanent pe care îl avem, el este un sold trecător din zi în zi. În fiecare zi vin banii și se duc banii, dar un sold rămâne, pentru ca să asigurăm funcționalitatea bugetului.

Nu sunt așa, eu nu știu cum, iertați-mă, iar am să folosesc... nu este corect să afirmăm că iată în buget sunt bani și ei nu se consumă. Toți banii care sunt în buget sunt repartizați, conform Legii bugetului, pentru cheltuieli. Deci altceva surplus bugetar eu nu văd de unde este acum.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Grosu,

A doua întrebare.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare o s-o adreseze colegul Popșoi.

Dar aici o mică precizare. Dacă ei tot sunt și ei nu sunt valorificați, unul din noi minte, domnule ministru. Unul din noi minte. Unul, probabil, minte că ei sunt, da, și nu ajung unde trebuie, altul că nu are informație suficientă.

Dar nu-mi spuneți, vă rog frumos, banii, ați spus 410 milioane. Dovada este la suprafață – 45 de milioane. Dumneavoastră vreți să spuneți că businessul se ferește de bani?

Colegul Popșoi continuă.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Eu îmi cer scuze, totuși aici eu vin cu o precizare...

Stimate domnule deputat...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Pușcuța...

Domnul Serghei Pușcuța:

Eu vă propun...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Pușcuța,

Acordă întrebarea domnul Popșoi și pe urmă răspundeți la ambele.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Deci, domnule Pușcuța,

Pentru agricultori bani nu aveți. De la sănătate tăiați, pentru veterani bani nu aveți, pentru profesori nu aveți, pentru pensionari le aruncați 1%, în bătaie de joc 19 lei.

Dar pentru ce aveți bani? Pentru proiecte electorale ale lui Dodon? Pentru nunți, cumătrii, pentru călătorii la Moscova, în Grecia? Pentru aceasta aveți bani.

Dați vina pe FMI, că se reduce bugetul, ajustarea din cauza FMI. Dar Memorandumul cu FMI înțeleg că acum în septembrie nu va avea loc. 550 de milioane le ratăm.

Cum explicați că nu s-a reușit să se semneze acest Memorandum acum în septembrie și să vină acești bani, ca să ajungă bani și pentru agricultori, și pentru medici, și pentru profesori, și pentru pensionari să nu le aruncați doar 1%?

Ce v-a împiedicat să reușiți în termenul stabilit să semnăm acel Memorandum cu FMI și să ajungă bani?

Călătoriile pe la Moscova și prin Grecia v-au încurcat sau ce v-a încurcat?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Pușcuța... domnule ministru,

Vă rog să răspundeți la subiect. Provocările lăsați-le deputaților.

Domnul Serghei Pușcuța:

Bine, doamnă Președinte.

Da, îmi cer scuze, dar tot simt că sunt ceva provocări, dar eu am să răspund la subiect.

Deci cu referință la comentariul domnului deputat Grosu.

Deci, domnule deputat, eu vă propun să ne convocăm, să trecem încă o dată să vă povestesc, eu știu, împreună să discutăm cum este procesul bugetar. Că din întrebarea pe care ați pus-o dumneavoastră, care e continuare a întrebării domnului Radu Marian, deci eu înțeleg că noi vorbim în termeni diferiți. Deci în buget nu sunt alocați undeva într-un cont aparte 400 de milioane care stau intacti și așteaptă să fie cheltuiți.

Deci acei 410 milioane la care vă referiți, dacă îmi permiteți să finalizez, sunt scriși în Legea bugetului ca o cheltuială, dar care se cheltuie pe parcurs o dată cu venirea, intrarea veniturilor și înaintarea documentelor de plată.

Deci, nu-i adevărat, cel puțin eu am înțeles că se percepe precum acei 400 de milioane stau într-un careva cont undeva într-o bancă și nu s-au cheltuit. Nu-i adevărat. Deci aceasta nu-i așa.

Deci ei sunt scriși în Legea bugetului, dar nu înseamnă că este un cont aparte, unde stau aceste 400 de milioane.

Dacă este necesar, ne așezăm și discutăm tot procesul bugetar, ca să evităm astfel de discuții pe viitor.

Acum ceea ce se referă la întrebarea domnului vicepreședinte Popșoi.

Deci cu FMI-ul. Eu înțeleg că aceasta este întrebarea cea mai mare. Deci Memorandumul cu FMI-ul poate să fie aprobat, în condițiile în care Republica Moldova își realizează 6 acțiuni preliminare. Eu cred că dumneavoastră le cunoașteți, că ele au fost expuse, eu am să le spun și eu, dacă este necesar, inclusiv una din acțiunile preliminare pentru Republica Moldova este rectificarea de azi a Legii bugetului, care, iată, acum o discutăm în Parlament.

Afirmația precum că: dați vina pe Fondul Monetar. Nu dăm vina pe nimeni.

Domnule vicepreședinte,

Nu este în caracterul nostru să dăm vina pe cineva.

Este o realitate obiectivă, este rezultatul negocierilor, discuțiilor cu Fondul Monetar, care astăzi eu o prezint în fața dumneavoastră. Nu dăm vina pe cineva. Căutăm soluții ca să limităm acel deficit bugetar, ca să fie suportabil în anumiți parametri pe care i-am discutat.

Ceea ce ține de...

Respectiv, de ce n-ați semnat Memorandumul anterior cu Fondul, eu pot să vă spun: noi, în iulie, deja eram în negocieri cu Fondul. Timp de două luni de zile, noi am finalizat toate negocierile cu Fondul Monetar, deci o viteză... eu nu mai țin minte așa viteză să fie de discuții cu Fondul, ca, în două luni, să finalizăm negocierile.

Și acum, în prima ședință a Parlamentului, noi suntem în fața dumneavoastră cu setul de legi, care sunt, din cele 6 condiții, pentru... dacă le votăm, noi putem să discutăm cu ei mai departe. Fără aceste condiții, Fondul n-o să examineze cazul Republicii Moldova la Bordul de directori. Și exact aceasta o facem. De aceea afirmația precum că am târăgănat acest proces, nu pot s-o accept. Deci invers, ne-am mișcat cu o viteză foarte bună.

Acum, vă rog, atenție! În partea ce ține de acele 550 de milioane, care ați spus cu ușurință că să fi fost înainte, iată, avem 550 de milioane pentru a plăti ceva.

Stimate domnule vicepreședinte,

În primul rând, cele 558 milioane de dolari sunt prevăzute ca finanțare pe câțiva ani de zile... pe 3 ani de zile, dintre care: pentru anul 2020, am discutat și am acceptat în discuții cu Fondul... și este, apropo, în rectificarea pe care o examinați acum dumneavoastră, în Republica Moldova ar urma să intre ca suport bugetar doar prima tranșă de plată în mărime de 66,6 DST, ceea ce constituie 1,66 miliarde de lei, și ea este inclusă. Nicidecum nu este vorba de 558 milioane de dolari. Asta este finanțarea pentru 3 ani în continuare.

Doi. Încă o dată reamintesc, că această finanțare... ceea ce-am vorbit și cu domnul deputat Năstase, nu trebuie să confundăm noțiunea de „deficit” cu noțiunea de „sursă de finanțare a deficitului”. Dacă chiar obții un împrumut ca sursă de finanțare a deficitului, această sursă de finanțare nicidecum nu-ți micșorează deficitul, deficitul rămâne ca diferența între cheltuieli și venituri. *(Gălăgie în sală.)*

Dar noi avem obiectivul ca acest deficit să-l ținem controlabil, să nu îl lăsăm necontrolabil să crească la infinit și să căutăm tot bani de unde să-l acoperim ca sursă de finanțare. Deci asta este obiectivul nostru. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, 10 secunde, care v-au rămas din întrebare. Precizări n-avem.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Ați spus că în iulie s-au terminat discuțiile.

O lună întreagă, în august, ce-ați făcut?

De ce nu s-a întrunit ședința Parlamentului?

M-am adresat și către doamna Greceanîi. O lună întreagă, în august, de ce n-am adoptat toate aceste condiționalități, ca să reușiți, în septembrie, să semnați Memorandumul, să fie adoptat? Nunțile și cumătriile au încurcat?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru...

Haideți, lăsați nunțile și cumătriile pentru alte PR-uri.

Vă rog, domnule ministru, la subiect să vorbim.

Vă rog, domnule ministru. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Serghei Pușcuța:

Ce să răspund?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Să răspundeți ce-ați făcut în luna august.

Domnul Serghei Pușcuța:

(Râde.) În august? *(Rumoare în sală.)* În august, am lucrat și foarte mult. În concedii n-am fost, proiectele le-am pregătit. Astăzi sunt prezentate atenției dumneavoastră.

Domnul Mihail Popșoi:

Dar în luna august nu se putea de făcut asta?

Domnul Serghei Pușcuța:

Poftiți?

Domnul Mihail Popșoi:

În luna august nu se putea de votat?

Domnul Serghei Pușcuța:

Domnule vicepreședinte,

Cred că noi vorbim oleacă... eu vorbesc doar de rectificarea Legii bugetului. Ca să faci un proiect de lege... de rectificare a Legii bugetului, asta trebuie, cel puțin, pe 2–3 săptămâni să închizi tot sistemul informațional al

Ministerului Finanțelor și să lucreze toți în regim de alertă zi și noapte ca să facem acest proiect de rectificare, pe care îl aveți acum în fața dumneavoastră. De aceasta nu se face simplu, așa, timp de 5 minute. Și acest lucru l-a făcut Ministerul Finanțelor chiar în condițiile de pandemie, când jumătate de colectiv lucrează la distanță, dar jumătate-s în birouri, cu toate măsurile de securitate pe care-i posibil să le întreprindem, le-am întreprins.

De aceea să spunem că de ce n-ați venit cu două săptămâni înainte, mă depășește. Am făcut maximal posibil să venim în termen în fața dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Fiindcă dumneavoastră m-ați împuternicit cu articolul ăsta 108...

Uitați-vă ce se întâmplă: domnul ministru al finanțelor dă răspunsuri politice la întrebări tot politice. E clar ca „bună ziua” că noi avem astăzi ședință în plen și discutăm aceste 3 rectificări de buget datorită negocierilor sau în rezultatul negocierilor cu Fondul Monetar Internațional. Și acest deficit de 16 miliarde pe care noi încă urmează să-l respectăm și așa mai departe.

De aceea, doamnă Președinte, noi vrem să fim europeni, tradiții europene, cultura europeană. În toate Parlamentele... și avem foarte mulți martori aici, se fixează ora și minutele cât se discută o întrebare.

Noi aici, uitați-vă, avem 23 de întrebări și putem să stăm... putem să stăm, fiindcă și bugetul ăsta tot are și conotații politice, într-adevăr. Socialiștii doresc ca bugetul ăsta să fie mai repede trecut, opoziția, care participă la alegerile prezidențiale cu candidați, tot vrea să pună multe întrebări sărățele, populiste și așa mai departe.

Dar noi, fiindcă nu participăm la alegerile prezidențiale, (*râsete în sală*) vă chemăm să lucrăm mai operativ, să lucrăm mai eficient. Și propun articolul 108.

Și la următoarele proiecte, doamnă Președinte, să lucrăm mai operativ.

Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ora întrebărilor și răspunsurilor... eu am să-l susțin pe domnul Diacov, deja durează o oră de vreme... o oră de vreme. Au vorbit reprezentanții tuturor fracțiunilor parlamentare, de la unele fracțiuni au vorbit deja câte 3 reprezentanți, de la altele – câte doi, de la altele – câte unu.

Cine este pentru aplicarea articolului 108, rog să votați.

Majoritatea. (*Rumoare în sală.*)

De procedură...

Domnule ministru,

Vă rog să luați loc.

Mulțumesc mult.

Doamna Maria Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă Președinte,

Eu știu că doar în armată există „дедовщина”, dar în Parlament nu există „дьяковщина”. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Raportul comisiei puteți de pe loc, puteți de la tribuna centrală.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, raportul Comisiei economie, buget și finanțe. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar, ca urmare a reestimării prognozelor principalilor indicatori macroeconomici, pe fondul condițiilor actuale de evoluție a economiei, ca urmare a impactului pandemiei și efectele climatice asupra mediului, revizuirea și prioritizarea programelor de cheltuieli, suportul suplimentar acordat agenților economici din domeniul agricol, acoperirea insuficienței de venituri proprii a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și bugetului asigurărilor sociale de stat.

Astfel, proiectul de lege prevede diminuarea cu aproape 650 milioane de lei la partea de venituri a bugetului de stat, diminuarea cu 1 miliard 800 aproape 60 milioane de lei la partea de cheltuieli și diminuarea cu 1 miliard 207 milioane de lei a deficitului.

Modificarea veniturilor bugetului de stat se datorează, în special, din contul diminuării impozitelor și taxelor, diminuării intrărilor din granturi.

Programele existente de cheltuieli au fost revizuite, luând în considerare rezultatele executării bugetului, în primele 7 luni ale anului, și evaluarea capacităților de valorificare a alocațiilor, până la finele anului curent.

Modificările operate la programele de cheltuieli includ atât majorări, cât și diminuări de alocații. Cele mai semnificative creșteri se propun a fi la grupa protecția socială, iar diminuări – la servicii de stat cu destinație generală, servicii în domeniul economiei și altele.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii intrărilor de împrumuturi externe, în special celor de urgență, destinate atenuării impactului pandemiei. Modificările la sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se referă la majorarea surselor din active financiare și reducerea datoriilor externe și interne, în special.

Ca urmare a modificărilor propuse în proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019, pentru anul 2020 veniturile bugetului de stat se propun de a fi stabilite la nivel de 37,2 miliarde de lei și cheltuielile bugetului de stat se propun a fi stabilite la nivel de 53,2 miliarde de lei, cu un deficit în suma de aproape 16 miliarde de lei.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2020 au fost consultați cu Fondul Monetar Internațional.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019 spre examinare Parlamentului și aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

La raportul comisiei, cine... dacă văd că sunt colegi care...

Stimați colegi,

Vă rog să agreeți de la fiecare fracțiune câte un vorbitor să fie, să nu fie câți mai mulți.

Domnul Cebotari – „PRO MOLDOVA”.

Domnul Vladimir Cebotari:

Bună ziua, domnule președinte.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Bună ziua!

Domnul Vladimir Cebotari:

Noi nu am avut ocazia să adresăm toate întrebările la proiectul de lege, dar ținând cont că dumneavoastră ați examinat în comisie multiaspectual acest proiect, vrem să vă întrebăm și să ne explicați dacă reducerea fondului pentru... care era destinat pentru a ajuta întreprinderile ce au avut de suferit în urma suspendării activităților ca rezultat al măsurilor impuse de guvernare în această criză pandemică, și fondul a fost redus de la 310 milioane până la 100 milioane. Spuneți-ne care este cauza că banii nu se valorifică de către agenții economici? Mecanismul este complicat sau agenții economici nu au nevoie de bani și nu trebuie să fie ajutați?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule președinte,

Eu cred că nu-i la subiectul raportului această întrebare. Întrebarea se referă... și deja domnul ministru, dacă ați fost atent, a răspuns în detalii la această întrebare, eu am auzit răspunsul. Dacă dumneavoastră nu ați fost atent, asta este altceva.

Domnule Pușcuța,

Vă rog, foarte succint, 10 secunde. Deja ați răspuns la întrebare.

Domnul Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Cu referință la această întrebare. La ziua de astăzi toate cererile care au fost depuse de agenții economici au fost verificate, acceptate decizii și finanțate integral. Deci mai multe cereri nu parvin. Ele se finanțează pe măsura venirii cererilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Cebotari.

Domnul Vladimir Cebotari:

Și precizez, și merg la a doua întrebare.

Înțeleg, în acest caz, dacă sunt atât de puține cereri, înseamnă că mecanismul este defectuos și agenții economici nu pot avea acces la această linie de suport care ar trebui să fie una simplă și foarte clară.

A doua întrebare a mea ține despre reducerea fondurilor, mai bine-zis, optimizările adiționale care pot fi realizate și banii economisiți identificați de către noi, în sumă aproximativ de 333 milioane de lei, și care ar putea fi reorientați pentru sporuri adiționale sau suport financiar suplimentar pentru sistemul educațional și cel al sănătății sau al agriculturii, care ar putea fi... economiile ar putea fi realizate din Fondul Ecologic Național, aproximativ – 91 milioane de lei, investițiile capitale ale autorităților publice centrale – 84 milioane de lei, finanțarea partidelor politice – 26 milioane de lei, plata cotizațiilor în organizațiile internaționale care pot fi amânate pentru anul viitor, în mărime de aproape 65 milioane de lei.

Propunerea noastră și în proiectele anterioare a fost să concentrăm acești bani în direcțiile unde avem noi deficiențe. Le-ați luat în calcul? Este o problemă să reveniți la ele pentru lectura a doua și a treia ca să fortificăm acele domenii care astăzi, într-adevăr, au nevoie de ajutorul nostru?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Pușcuța,

Ca excepție, fiindcă problema ține de lectura a doua și nu ține de raportul comisiei acum.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Cebotari,

Înțelegeți, încerc și eu să vă înțeleg.

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Când am făcut exercițiul de rectificare, am încercat să identificăm toate sursele care e posibil de a fi optimizate. În partea ce ține de Fondul Ecologic Național și Fondul de Dezvoltare Regională, am verificat, am discutat cu colegii de acolo. Deci au proiecte mai multe decât surse de finanțare care rămân a fi disponibile. În cazul în care reducem de acolo fondurile, practic, toate acele proiecte care-s semnate și sunt în dezvoltare deja la ziua de astăzi, urmează a fi stopate la mijloc de cale.

În partea ce ține de finanțarea partidelor politice – 26 milioane de lei, deci am rectificat data anterioară cu minus, reieșind din evoluțiile care au fost. La moment, au lăsat... au rămas a fi finanțările doar exact în

conformitate cu Legea privind partidele politice. Deci cât e prevăzut în lege, atât e lăsat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Mulțumesc.

Ați răspuns în detalii.

Domnule Groza,

La raportul comisiei, vă rog.

Domnul Ion Groza:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc.

Eu vă rog foarte mult să-mi respectați dreptul la exprimare și să nu mergem așa. Am avut o întrebare către domnul ministru.

În timpul acestui raport al domnului ministru, antreprenori din teritoriu m-au apelat și m-au întrebat un lucru. Guvernul s-a angajat să susțină antreprenorii, micul business, acei care i-au credite să le întoarcă dobânda.

Un caz concret vorbesc aici. Antreprenorul a luat un credit de 800 mii de lei și trebuie dobânda, într-un fel, să o întoarcă... să susțină Guvernul. Dobânda e 5700 de lei, când Fisc-ul îi oferă doar 1070 de lei. Cum se calculează acest suport ca apreciere a dobânzii? Cât plătește antreprenorul și cât plătește... susține Guvernul, adică în mod practic, nu doar teoretic? Noi știm că de-acum miniștrii vorbesc în formă politică, dar în mod practic cum se calculează această dobândă și cum sunt susținuți antreprenorii în mod practic?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Eu cred că dumneavoastră puteți să vă întâlniți cu domnul Groza, este un subiect foarte concret și să-i aduceți explicațiile concrete pe acest caz concret domnului Groza. Vă rog să faceți acest lucru. Cu atât mai mult că nu este la subiectul...

Domnule Groza,

A doua întrebare.

Domnul Ion Groza:

Eu cred că sunt și mulți alți antreprenori care se confruntă cu astfel de întrebări. Noi de la tribună vorbim una că susținem antreprenorii, îi ajutăm.

Vrem să avem un răspuns clar de la minister, într-adevăr, cum funcționează acest suport, dacă se poate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Pușcuța,

Vă rog, foarte succint. 30 secunde, nu mai mult, că vă deconectez.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Există regulamentul aprobat conform legii care este modalitatea de subvenționare. Conform legii, se subvenționează pentru creditele în valută, dobânda în mărime de nu mai mult de 4,4% anual, pentru lei 8,76% în termen anual. Deci trebuie de văzut care este cazul concret și de ce este diferență de sume. Dar există regulamentul, este publicat în Monitorul Oficial, se aplică de către toți, dacă-i necesar, vă transmit o copie sau discutăm, cum considerați posibil.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Dați-mi codul fiscal al agentului economic și verificăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu Maria,

Aveți la raportul comisiei?

Vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Golovatiuc,

La anexa nr. 6 a avut loc o repartizare discreționară și inechitabilă de parcă cetățenii pe care îi reprezint eu în Parlament nu plătesc impozite. De când o comisie permanentă reprezintă instrumentul de putere al unui singur partid?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dacă a înțeles cineva ceva, vă rog să dați un răspuns.

Domnul ministru sau domnul președinte Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я хочу напомнить, что мы находимся в первом чтении и параметры обсуждения законопроектов в первом чтении четко

определены; что в приложении, в такой-то статье, по такой-то строчке, колонке – это все детали. Первое чтение проекта бюджета или изменения бюджета – это предложение Правительства по изменению бюджетных параметров: доходы, расходы, дефицит, изменение источника финансирования дефицита и наиболее глобальные бюджетные параметры – мы уже говорили: доходы минус 650.

Кстати, это третье уточнение бюджета в этом году. Если посмотреть, достаточно логично действует Правительство – оно шло по увеличению расходов: первое в апреле, затем второе в июле, сейчас предложено уточнение, потому что Правительство действительно сталкивается с определенными проблемами, идет уточнение и по каждой статье; нет, извините за выражение, тупого снижения. Практически по всем статьям есть и увеличение, и снижение.

Но я хочу просто привести две цифры: расходы сокращаются на миллиард 800 миллионов, при этом текущие расходы, там, где расходы на персонал, где действительно помощь идет и т. д., – на 800 миллионов, а капитальные расходы – то, за что вы нас все время били: сокращайте, сокращайте, пожалуйста, – на миллиард. Текущие расходы сокращаются на 1,6%, капитальные расходы на 18%, то есть бюджет принимает нормальные формы по структуре, согласно этой ситуации, которая есть. А вот эти все детали – они есть, и министр в принципе о них докладывал.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Ciobanu,

A doua întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Golovatiuc,

Ca să fiu mai explicită, alocațiile de la bugetul de stat au loc conform principiului „я начальник – ты дурак, ты начальник – я дурак”. Adică, dacă...

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Ну, вам виднее. (*Rumoare în sală.*) (*Aplauze.*)

Doamna Maria Ciobanu:

... partidul de la guvernare și-a permis toate alocațiile de la bugetul de stat să fie doar în localitățile unde sunt primarii dumneavoastră, atunci spuneți-ne, vă rog, noi cum îi reprezentăm pe cetățenii din teritoriu care ne-au trimis în Parlament, dacă dumneavoastră... doar în exclusivitate a fost repartizat conform criteriilor politice, domnule Golovatiuc? Și nu vă faceți că nu înțelegeți, și nu explicați lucrurile pe care le înțelege toată lumea, vă rog mult de tot.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я не знаю, что творится в других регионах, надеюсь, что ситуация такая же, как и в Бричанском районе, за который я ответственный. Там никакого... не берется во внимание ни политический окрас, ничего. Если идут капитальные – там, допустим, дорожное строительство, оно идет везде, по всем населенным пунктам. Я это говорю открыто, и меня слышат там, и если я не прав, они меня поправят.

Поэтому я не знаю, как действовали вы, находясь во власти, мы действуем одинаково по отношению ко всем территориям, ко всем примариям, потому что там – граждане Республики Молдова. (Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog să finalizați.

Stimați colegi...

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, noi am discutat, dumneavoastră ați examinat, ați solicitat amendamentele, amendamentele sunt transmise la Guvern, vă rog, mâine să faceți convocarea ședinței Comisiei economie, buget și finanțe, ca să aprobăm mâine în lectura a doua acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Următorul proiect...

A, avem luări de cuvânt.

Stimați colegi,

Am o întrebare la toți dumneavoastră. De la unele fracțiuni s-au înscris câte doi deputați la luările de cuvânt, propunerea mea este: din partea la fiecare fracțiune și grup parlamentar care vrea să vorbească să vorbească câte o persoană.

Cine este pentru această propunere, rog să votați. Cine este pentru această propunere? (Rumoare în sală.)

Stimați colegi,

Nu-i o problemă. Vă spun...

Stimați colegi,

De la Fracțiunea „DA” s-au înscris două persoane. Le permitem? (Voci din sală: da!) Toată fracțiunea vrea să vorbească? (Rumoare în sală.) Două? Bine. Prima luare de cuvânt, nu din partea fracțiunii, 5 minute, domnul Igor Munteanu.

Da, eu apreciez mulțumirile dumneavoastră.

Domnul Igor Munteanu:

Stimați colegi,

Asistăm la a treia rectificare a acestui buget și această rectificare a treia este foarte politizată. Guvernul ne propune o reducere a cheltuielilor bugetare cu 1,86 miliarde de lei sau 570 milioane mai mult față de ultima rectificare. Rectificările confirmă că acest Guvern, din păcate, a eșuat să atragă resursele financiare necesare pentru a finanța măsurile anticriză de care are nevoie Republica Moldova, astfel încât singura soluție care vine în minte actualului Guvern este să rupă din bugetele sociale, care și așa abia respiră. Iar, doi, propunerile sale de redistribuire a resurselor în condiții de austeritate nu sunt nici echitabile și nici corecte.

În primul rând, o să revin la acele 502 milioane de lei luate de la sectorul de sănătate, pentru că nu este pentru prima dată și guvernările anterioare au redus în sectorul de sănătate, în ultimii doi ani de zile, cu 865 milioane de lei. În schimb, atunci când se reduce de la bugetul de sănătate, Guvernul nu uită să transmită încă 100 milioane de lei pentru Ministerul Afacerilor Interne, de parcă s-ar teme de ceva.

Respectiv, Guvernul refuză să onoreze cerințele legitime ale agricultorilor care doresc să fie compensați în condiții de criză acerbă și în același timp consideră, spune în felul următor, că nu avem bani pentru că trebuie să asigurăm și altor sectoare resurse vitale. Am înțeles că sectorul cel mai vital din Republica Moldova este Ministerul Afacerilor Interne.

Al doilea lucru, la care am vrut să vă atrag atenție în acele 5 minute pe care mi le-ați oferit, este că rectificarea la buget conține și multe modificări la investițiile capitale, renumita anexă nr. 6, care presupune diminuarea cu 269,4 milioane de lei și 205 milioane de lei din contul surselor externe. Deși Guvernul optează pentru diminuarea cheltuielilor, observăm că sunt alocate surse bugetare suplimentare pentru 17 proiecte selectate la discreția acestui Guvern și care include opt proiecte noi cu 18,4 milioane de lei până la finele anului. Noi nu știm care sunt motivele selectării acestor proiecte, respectiv Guvernul vinde, de fapt, „mâța în sac”.

La bugetele administrațiilor publice locale Guvernul propune transferuri în sumă de 75,6 milioane de lei în total, din care 69,6 milioane de lei transferuri cu destinație specială.

Respectiv, analiza propunerilor înaintate scoate în evidență favorizarea clară a unor autorități publice locale. Astfel, din 6 milioane de lei propuse pentru transferuri curente cu destinație generală, aceste resurse sunt direcționate doar pentru opt primării, din care doar pentru primăriile Ciobanovca și Geamăna din raionul Anenii Noi câte 2,5 milioane de lei, nefiind clară nici importanța decisivă a investiției și nici criteriile pentru care au fost selectate. Dumneavoastră spuneți că această rectificare este echitabilă, noi nu vedem nici un motiv sau nici o umbră de echitate în aceste lucruri.

Următorul lucru, la care am vrut să atrag atenția dumneavoastră, este că această situație incredibil de proastă în sectorul bugetar este legată de faptul că Republica Moldova nu a obținut resurse externe necesare. Pentru că dacă s-au planificat 1,77 miliarde de lei în granturi, prin actuala rectificare se propune o scădere cu 933 milioane de lei. Iar în primele șapte luni ale anului Guvernul a luat doar 122 milioane de lei din ceea ce a așteptat. Dacă va obține 200 milioane de lei până la sfârșitul anului în condițiile cele mai bune, asta va însemna o ratare de 1,6 miliarde de lei în anul 2020.

Și împrumuturile externe, de asemenea, au cunoscut cea mai redusă rată de executare. Dacă excludem banii luați de la Fondul Monetar Internațional, Guvernul a atras doar 333 milioane de lei sau 4,2% din necesitățile planificate pentru acest an. Asta vorbește încă o dată despre ceea ce noi am mai spus, stimați colegi, despre izolare internațională.

Este lăudabil că în ultimul timp și domnul ministru Pușcuța ne-a vorbit despre avansarea unor negocieri cu Uniunea Europeană, cu Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei, dar aceasta îi pentru anul 2021.

Vreau să întreb Guvernul, cum se vor acoperi acele 7 miliarde de lei, pentru care nu există sursă de acoperire în acest an? Pentru că continuă tradiția mai departe de neexecutare a bugetelor și acest lucru compromite disciplina financiară și compromite inițiativele sau intențiile pe care le-ați anunțat cu această rectificare.

Din păcate, această rectificare a bugetului dovedește încă o dată că Guvernul nu tratează în mod echitabil și transparent alocările financiare. Îmi pare foarte rău și cred că acest lucru vorbește despre calitatea acestui Guvern.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Următorul deputat, care s-a înscris pentru luarea de cuvânt, este domnul Andrian Candu, „PRO MOLDOVA”.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Dragi colegi,

Onorat Plen,

Stimate domnule ministru,

Nu aveam intenția să iau această luare de cuvânt, să ies la luare de cuvânt, dar într-o oarecare măsură chiar discutând bugetul ați limitat măcar posibilitatea să punem întrebări conceptuale legate de acest buget.

Și dacă vorbim de propunerea de buget cu care ați venit, într-un fel suntem puși în situația să alegem între două rele, dintr-un rău mai mare și

un rău mai mic. Pe de o parte, nu putem să nu votăm bugetul conceptual în prima lectură, deoarece sunt și elemente mici, dar sociale, inclusiv acele 900 de lei care sunt prevăzuți pentru pensionari.

Dar în același timp... dar în același timp, domnule ministru, care vă știm ca o persoană profesionistă și, cu regret, sunteți pus în situația să promovați un buget electoral mai mult și politic, suntem puși în situația poate să ne abținem sau să-l criticăm foarte mult.

Și dacă să vorbim de critică, cum se explică, domnule ministru, și cetățenii ar trebui să înțeleagă foarte bine acest lucru, în situații de criză pandemică când sănătatea, medicina, în general, are nevoie de cea mai mare susținere a noastră, a statului, se taie peste 500 de milioane de lei din buget anume în domeniul sănătății? Și veniți cu explicații că, de fapt, acești bani nu-i avem, deoarece nu putem valorifica sau nu vom mai valorifica asistența externă.

Întrebarea este: dar de ce nu putem valorifica asistența externă? De ce dacă, de exemplu, în luna iulie a fost încheiat acordul cu Consiliul Europei sau prin luna mai deja aveam informație în privința acordurilor cu Uniunea Europeană, de ce n-ați venit mai repede cu ratificarea acestor acorduri?

Toată luna august noi am fi avut posibilitatea să venim, să ratificăm, să avem banii. Și, respectiv, să avem banii pe care să-i valorificăm în această perioadă de timp, și să avem bani pentru medicină.

Dumneavoastră vorbiți despre Fondul Monetar Internațional. Aș fi vrut să vă întrebăm, să fiți sinceri să ne spuneți când este prevăzută discuția în Fondul Monetar Internațional, în Consiliul de directori, dosarul Republicii Moldova? O să ne spuneți: când îndeplinim acele condiții, 6 condiții de care ați vorbit și una din ele e rectificarea bugetului?

Din informațiile noastre, mai ales și luând în considerare atitudinea politică a actualei guvernări, noi la Fondul Monetar Internațional anul acesta nu mai ajungem. Și aici se referă în mod special subiectul legat de tot ceea ce ține de sistemul bancar.

Și știți foarte bine că banii următori, care sunt prevăzuți și care astăzi urmează să ratificăm Acordul cu Uniunea Europeană scrie foarte clar: acele 100 de milioane, și mai ales a doua tranșă de 50 de milioane, ține exclusiv de tot ceea ce înseamnă programul cu Fondul Monetar Internațional.

Sigur că revenind iarăși la medicină, noi vrem să încurajăm personalul medical, să le plătim, măcar să le răsplătim pentru muncă, inclusiv cu cele 16 mii de lei care erau prevăzute anterior în buget. Prin politica fiscală care urmează să o discutăm puțin mai târziu, dar care se reflectă și în buget, nu mai sunt cele 16 mii de lei.

Dar motivația, ca să înțeleagă cetățenii foarte bine, cum motivați în nota informativă faptul că nu mai sunt cele 16 mii de lei? Că i-am instruit pe

medici și ei știu deja mai bine să lucreze, că le-am cumpărat dezinfectante, echipamente, măști și gata. Deoarece au aceasta, 16 mii de lei nu le mai dăm.

În economie, știți foarte bine, erați aici la tribuna Parlamentului, în luna aprilie, când ați venit prima dată cu acea soluție de subvenționare a dobânzilor pentru mediul de afaceri și v-am spus: n-o să funcționeze, domnule ministru. Și știți foarte bine că n-o să funcționeze, deoarece nu puteți să-i trimiteți, mai ales întreprinderile mici și mijlocii, să ia împrumuturi de la bancă dacă nu au istorie de credit, dacă nu au gaj, și n-o să funcționeze acest mecanism. Vă aduceți aminte că după aia ne-ați spus că, de fapt, sunt vreo 4 sau 7 milioane valorificate și vreo 4 sau 7 companii, că deja le-am pierdut, că sunt așa de puține.

Și, bineînțeles, veniți după aceasta cu modificări în buget, pentru că nu se valorifică banii, deoarece mediul de afaceri nu poate să acceseze acești bani.

Vorbim despre agricultură. Spuneți că nu sunt bani în agricultură, să plătim ceea ce vor agricultorii și ceea ce este extrem de important astăzi în general, mai ales în contextul secetei. Dar, în același timp, păstrați în mare parte toți banii și toate proiectele pe infrastructura drumurilor.

Iată ce înseamnă un buget politic electoral, când vreți să mergeți în fața alegătorilor sau Președintele Dodon să meargă în fața alegătorilor și să spună: v-am făcut drumuri.

Pe de altă parte, mor oameni și cu miile deja se infectează. Și noi, statul Republica Moldova, cum răsplătim medicii sau cum răsplătim noi, sau cum protejăm noi oamenii în criză pandemică?

Iată de ce acest buget rămâne a fi un buget electoral, rămâne a fi un buget care denotă, de fapt, ineficiența și proasta administrare a guvernării actuale.

Și să fiți sinceri și să recunoașteți: în nouă luni de zile de guvernare a anului bugetar, scuzați expresia, ați „dat-o în bară” din punct de vedere economic, din punct de vedere al administrării crizei pandemice, din punct de vedere al suportului pentru agricultori și, ba mai mult decât atât, ați mințit și mințiți în continuare, inclusiv populația social vulnerabilă, pe care o considerăm noi ca pensionari.

Fiindcă inițial, la începutul anului, erau prevăzuți 700 de lei, care urmau să fie plătiți când? De Paști. Și acum veniți cu 900 de lei, când? În octombrie, cu câteva zile înainte de alegerile prezidențiale? Ca să iasă un concurent electoral și să spună că, de fapt, el a acordat cele 900 de lei pensionarilor?

Sigur că noi suntem puși în situația în care, probabil, vom decide să votăm în prima lectură acest proiect de lege, fiindcă este bugetul statului. Însăși atitudinea guvernării și a acestei majorități parlamentare, care nu fac altceva decât își bat joc și de economie, și de oameni, dar mai ales în

domeniul sănătății, și mai ales că ați fost atât de incapabili să administrați procesele, ca să valorificăm bani care veneau de peste hotare.

Asistența de urgență din partea europenilor și a Consiliului Europei, era anume... așa și se numește „asistență de urgență în lupta cu COVID-19”.

De ce nu s-a putut ca noi urgent să ne mobilizăm și să venim cu soluții, să avem bani pentru următoarea perioadă de timp și să nu venim cu tăieri atât de mari, mai ales în domeniul sănătății?

De domeniul educației nici nu mai vorbim, fiindcă, de fapt, mințiți iarăși. Spuneți că în domeniul educației venim cu majorări mai că nu a salariilor pentru medici. Nu, de fapt, scoatem limita ca profesorii să poată lucra mai mult și să fie plătiți pentru această muncă suplimentară. Dar nu este niciun fel de majorare de salariu, și nu este niciun fel de majorare în domeniul educației ca atare. Fiindcă n-am văzut nici programe pentru studii on-line, nici calculatoare cumpărate și multe, multe alte probleme legate inclusiv de lipsa dezinfectanților, a termometrelor și restul, dar despre aceasta mai vorbim... *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Următorul deputat este domnul Alexandru Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Onorat Plen,

Dragi cetățeni,

Cea mai mare problemă a procesului bugetar, cu părere de rău, nici nu este Guvernul, să vorbim despre el, este Igor Nicolaevici Dodon, cu părere de rău. *(Aplauze.)*

Iată amendamentul lui Igor Munteanu din 23 aprilie, după din numele Frațiunii „Platforma DA”, când a fost ultima rectificare a bugetului normală, până la toate aceste umblări cu asumare de răspundere. Două miliarde de lei s-a propus micșorarea cheltuielilor, și nu de la sănătate, dar de la mai multe organe administrative. Acum Guvernul propune 1,8 miliarde micșorarea cheltuielilor, propunerea indemnizațiilor 1000 de lei unice pentru pensionari, acum Guvernul vine cu 900 de lei.

Dragi pensionari,

E absolut clar că în aprilie era posibil de alocat aceste indemnizații de 1000 de lei pentru toți pensionarii. Dar o parte din pensionari, cu părere de rău, nici nu știu dacă o să primească, că o bună parte din ei au decedat. De ce? De atâta că... de atâta. *(Rumoare în sală.)*

Că Igor Nicolaevici a spus: în octombrie, nu atunci când trebuie pensionarilor, atunci când îmi trebuie mie.

Am vrut să spun: rușine mare, dar am înțeles că rușine mai este aici, în sală, în alte locuri. În Președinție acest cuvânt este exclus din lexicon, cu părere de rău.

Noi, cel mai probabil, vom vota în primă lectură acest proiect de lege, întrucât corespunde conceptului, care a fost enunțat de „Platforma DA” și pe care noi am insistat demult, mai ales ceea ce ține de alocarea indemnizațiilor unice pentru pensionari. Dar cea mai mare problemă – cine va implementa acest concept?

Noi avem la moment un Guvern iresponsabil. Nu spun incompetent. Sunt specialiști în acest Guvern, dar este un Guvern obosit. Obosit în sensul că, ultimele 2–3 luni, acest Guvern șade pe „ciomădane”. Și numai Igor Nicolaevici, iară, în scopuri electorale, tot timpul trage pârghia, trage „rucinicul”, când îi trebuie lui electoral.

Miniștrii sunt oșiți, nici nu plecați, dar nici nu lucrați (*aplauze*) ultima perioadă, stimați cetățeni. Aici e mare-mare problema. Și când vorbiți despre ceea ce se întâmplă, Guvernul trebuie să facă ceva, dar aspectul electoral, faptul existenței lui Igor Nicolaevici Dodon impune Guvernul să balanseze între Președinte, partenerii externi și minciună. Și tot timpul trebuie de spus minciuna în scopuri electorale.

În aprilie ați avut bani pentru pensionari și Guvernul a avut aceste mijloace, n-a putut să dea, că Igor Nicolaevici a spus: în octombrie.

Același lucru cu Fondul Monetar Internațional. Spuneți adevărul la oameni. Guvernul încearcă să facă aceste negocieri, așa, cu întârziere, cu probleme, dar încearcă să facă. Și, apropo, iarăși, aici minciuna a venit și în cadrul Parlamentului. Noi am avut angajament, toți vicepreședinții am vorbit cu FMI că în luna august să avem ședința extraordinară a Parlamentului, pentru a urgenta procesul. N-am avut. De ce? Factorul lui Igor Nicolaevici Dodon.

Guvernul lucrează, Guvernul negociază.

Igor Nicolaevici convoacă ambasadorii din țările Uniunii Europene și zice că: noi nu avem nevoie de programul cu Fondul Monetar Internațional, noi ne descurcăm și cu acest program. Iată, cum pot fi aceste două mesaje paralele să meargă și de ce? De atâta și-i pus sub pericol acest program. Dar un miliard de lei este introdus pentru acoperirea deficitului bugetar. Mai mult decât atât, și domnul Pușcuța cunoaște foarte bine, Acordul de creditare cu Uniunea Europeană prevede că el este condiționat cu programul cu FMI. Și încă un miliard de lei, care este introdus pentru acoperirea deficitului, este strâns legat cu programul cu FMI, 2 miliarde impuse numai datorită iresponsabilității lui Igor Dodon.

Același lucru voi face și cu creditul rusesc. În aprilie–mai, a fost această decizie. Două puncte acolo erau, care trebuiau să fie anulate. Și atunci toți,

care ați apărut acest credit, ați spus că nu există scopuri meschine, nu există scopuri obscure aici. Iată, noi repede o să renegociem și venim cu acest acord.

Cinci luni au trecut.

Noi am fost aici... sunt martori, când noi am discutat cu domnul Chicu pe alte subiecte și domnul Chicu a spus: acest credit nu vine. Și la mine apare întrebarea atunci: dacă în 5 luni nu poate fi renegociat acest credit, dacă era nevoie două puncte acolo de micșorat, totuși, era ceva la mijloc la acest credit. Dar, iarăși, voi nu spuneți... el e introdus în deficitul bugetar acest credit rusesc, dar voi nu spuneți la oameni că creditul nu vine, că Igor Nicolaevici a spus: spuneți că în decembrie vine, că, dacă mă votați pe mine, vine, dacă nu mă votați, nu vine acest credit. Dar Chicu a zis că nu vine. Dar acest lucru, iarăși, toate aceste lucruri voi nu le spuneți.

Același lucru ați făcut și cu agricultura.

Numai ca să se liniștească atunci fermierii, să plece cu tractoare, voi... acum nu avem bani, veniți cu a doua grupă, faceți actele, noi o să vă dăm bani. Și atunci, în discuție, noi am avut aici, sunt martori, spuneam:

Domnule Alexandru,

Nu insistați la acest lucru, haideți la 1500 de lei, că vine și grupa a doua, dar acolo pierderi mai mari.

Și iată, unde sunt banii pentru agricultori?

Eu nu vorbesc de celelalte momente cu care ați mințit: cu reeșalonarea creditelor, cu reeșalonarea datoriilor față de furnizori, nici măcar reeșalonarea datoriilor față de BCR și „Mecagro” până în ziua de azi Guvernul n-a făcut, lucru elementar. Iarăși mințiți.

Totul e bazat... tot procesul bugetar e bazat pe minciună.

Și suferă și acest Guvern, că ei înțeleg că poartă responsabilitate și vor să plece... vor să plece, dar nu este Guvern tehnocrat, este Guvern care aparține în totalmente lui Igor Dodon și Guvernul acționează deja așa, amorf cu ideea că: după noi și potopul.

Problema cea mai mare este că potopul deja a venit, dar voi încă sunteți aici... *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat este invitată doamna Monica Babuc, Frațiunea Partidului Democrat. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Doamna Monica Babuc:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi,

Vă salut la acest început de sesiune! Și doresc din toată inima ca acest început să fie unul de bun augur.

Sigur că discuțiile în jurul bugetului de stat au fost întotdeauna și vor fi întotdeauna aprinse, mai ales când aceste discuții se duc în condițiile în care funcționăm noi.

Anul 2020, pentru noi, stimați colegi, a fost un an, care ne-a arătat diferența de a exista, de a trăi, de a lucra altfel. Altfel, adică în condiții în care filmele de groază de altă dată ne par povești de adormit copiii. Și, atunci când am trăit cu toții câteva luni de izolare profundă, atunci când am înțeles cum se trăiește în condițiile suspendării economiei, atunci când am văzut ce se întâmplă în sistemul medical și de educație din Republica Moldova în condiții de „force major”, înțelegem că altfel înseamnă că trebuie să avem atitudine și vizavi de proiectul pe care îl discutăm astăzi.

Proiectul rectificărilor bugetului de stat care conțin, într-adevăr, micșorări substanțiale la toate capitolele care țin de viața și activitatea cetățenilor noștri, lucru care, bineînțeles, nu poate să nu ne bucure, dar, totodată, constat că, în această situație, noi... vorba vine, ne amintim și de proverbul că: tot răul e spre bine.

Îmi amintesc că, anume în aceste condiții, am văzut și chiar am participat cu bucurie la activitatea unei platforme parlamentare la care au participat 4 partide parlamentare, platformă inițiată la inițiativa Partidului Democrat din Moldova în care, în această situație complicată în care s-a aflat țara noastră, reprezentanții acestor partide politice reprezentate în Parlament au discutat câteva probleme care țin de actualitatea nemijlocită a vieții noastre – pandemia și redeschiderea anului școlar în pandemie, organizarea unor alegeri libere și democratice și situația din agricultură, în legătură cu seceta hidrologică.

Ce vreau să vă spun acum în baza activității unui grup pe care am avut onoarea să-l monitorizez în ceea ce privește relansarea anului școlar. S-a exprimat aici un coleg antevorbitor mie că: „Vezi bine, avem o situație catastrofală în învățământ.” Și tot dânsul invocă aici o lipsă totală, am mai auzit și în unele emisiuni, de activitate a ministerului, de spălare pe mâini a ministrului și așa mai departe.

Mie mi se pare cel puțin cinic un asemenea punct de vedere, pentru că dacă intrăm... doar intrăm pe pagina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării la capitolul COVID-19, o să vedem ce muncă titanică au făcut reprezentanții acestui minister: pentru crearea de conținuturi digitale; pentru obținerea de tehnică de calcul de la partenerii noștri de dezvoltare; pentru crearea de ghiduri metodologice de funcționare a instituțiilor, părinților, autorităților publice locale și centrale în condiții de pandemie;

pentru crearea Liniei verzi de securitate în educație în care în fiecare raion există o persoană responsabilă de schimbări; pentru crearea a 7 scenarii de funcționare a instituțiilor de educație din Republica Moldova în condiții de pandemie. Și așa vrea să înțeleg cine crede că ar putea să fi făcut mai mult în această situație?

Spunea foarte bine un om de știință de talie internațională, întâmplător, rector la instituția în care și-a făcut studiile colegul. Se numește profesorul Daniel David și este rector la Universitatea Babeș-Bolyai, cel care afirma într-un articol nu demult că: „Cei care pretind că standardele educaționale în pandemie și după pandemie vor rămâne la fel ca și înainte de pandemie sau nu înțeleg ce înseamnă războiul cu pandemia, sau sunt rău intenționați.” Zice domnul David că: „Trebuie să pretindem la standarde de onorabilitate în realizarea procesului educațional și la modul în care acest sistem va funcționa după.”

De ce vă spun toate aceste lucruri, stimați colegi? Doar pentru ca să înțelegem că sunt satisfăcută că colegii de la Ministerul Finanțelor au ținut cont de activitatea grupului pe care l-am monitorizat. Și da, avem un surplus de 136 milioane care înseamnă 31 milioane acordate pentru procurarea de dezinfectanți pentru lunile noiembrie și decembrie în sistemul de învățământ pentru instituțiile noastre și 105 milioane de lei pentru plata orelor suplimentare.

Nu este suficient, pentru că am înaintat încă 2 propuneri foarte importante: una care ține de acordarea a 2 mii de lei pentru protecția cadrelor noastre didactice și personalului non-didactic în tot sistemul în fața provocărilor pe care ni le aduce pandemia. Și am solicitat în calitate de respect pentru profesorii noștri și cadrele non-didactice care stau și ele pe prima linie acum în lupta cu COVID-ul, fiindcă știm cu toții că mai mult de jumătate din cadrele noastre didactice sunt persoane trecute de vârsta de pensie și pensionari, și cunoaștem foarte bine că fac parte din acest grup de risc, deci solicităm și o primă pentru aceste cadre didactice și non-didactice în legătură cu riscurile la care sunt supuse.

Cu toate acestea, vreau să aduc mulțumiri pentru faptul că s-a găsit posibilitatea pentru aceste 136 milioane care, sunt sigură, vor fi întrebuințate așa cum se cuvine în sistemul de educație. Dar vreau să spun că cei care au făcut parte din acest grup, și mulțumesc colegilor din PSRM și din PAS care au fost foarte constructivi, alături de reprezentanții Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Finanțelor, în persoana miniștrilor care au participat la aceste lucrări ale acestui grup, vor continua și mai departe să insiste asupra rezolvării și a celorlalte 2 propuneri care deocamdată nu au fost aprobate. Și vom sta alături de colegii noștri din sistemul de educație care va trebui să funcționeze așa cum am spus mai sus, în condiții de asigurare a unei onorabilități a standardelor educaționale.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, doamnă Babuc.

Următorul deputat este domnul Petru Burduja, PSRM. 7 minute, din partea fracțiunii.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim, domnule vicepreședinte.

Stimați colegi,

Sincer, te iau fiorii după discursul unor colegi de ai noștri. La una din ședințele din aprilie, când am aprobat politica bugetar-fiscală pentru perioada de începere a pandemiei, erau niște măsuri care tot erau dur criticate de voi, cei din dreapta mea, și erau atât de populiști în declarațiile lor, pentru că înțelegeam că nimeni nu-și dă seama ce spune, întrebă doar de dragul spusului și doar de dragul cu cât mai rău va fi, cu atât mai bine va fi.

Eu vreau să aduc aminte că atunci am spus că nimeni din noi nu știe când se va termina acest dezmăț cu pandemia care a luat amploare, inclusiv în Republica Moldova, și în țările de nivel global. Eu atunci am spus și am rugat, Doamne ferește, în cazul în care cineva din colegii noștri pune mâna pe hârleț și sapă mai profund ca pandemia să fie mult mai simțită în Moldova. De fapt, vedem că același lucru s-a întâmplat.

Iată că, pe lângă pandemie, Dumnezeu ne-a dat și secetă. Un lucru și mai grav care a afectat, practic, fiecare cetățean din țara noastră.

Dragii mei,

Voi toți cereți bani, întrebați: dar de ce nu dați bani acolo, de ce nu dați bani dincolo, dar oare dacă nu se fura miliardul cea din băncile bancare, aveam noi bani astăzi și pentru pensii și pentru alocații, și pentru multe, multe, multe alte lucruri care astăzi sunt absolut strict necesare în țara noastră? Dar oare dacă nu anulați creditul cea rusesc de 4 miliarde de lei, oare nu era astăzi de unde achita aceste plăți și era mult mai bine în țara noastră?

Dragii mei,

Eu înțeleg, eu vreau ca să rog, totuși, să nu faceți declarații populiste, pentru că uitați-vă un lucru simplu – școala, da. Nu se deschidea școala, voi criticați, strigați de ce nu se deschide școala? S-a deschis școala cu măsuri de precauție, voi strigați că nu sunt destule măsuri de precauție și așa mai departe. Eu mă tem și să mă gândesc dacă școala nu se deschidea în genere, pentru că riscul, desigur, este foarte mare pe perioada aceasta de pandemie.

Stimați colegi deputați,

Oare voi, în familie la voi, tot așa lucru faceți? Strigați care mai de care ca copilul să vă iubească mai mult pe mama sau pe tata? Eu cred că voi lucrul

ăsta nu îl faceți, îl faceți de dragul populismului aici în fața Parlamentului și de dragul votului, pentru că este în campanie electorală și noi înțelegem foarte bine acest lucru.

Stimați colegi deputați,

Încă o dată, noi, Frațiunea Partidului Socialiștilor din Parlamentul Republicii Moldova, îndemnăm să unim forțele împotriva acestei furtuni pandemice care vine asupra țării noastre, inclusiv a țărilor din regiune, credeți-mă că doar prin unitate noi putem deveni mai puternici și putem câștiga avantaje pentru a depăși această criză pandemică care este astăzi în teritoriu. Da, este puțin, dar este strictul necesar care, slavă Domnului, Cabinetul de miniștri a ținut frăurile pentru a ține piept acestui val de criză care vine pe urma acestei pandemii. Și să le dea Domnul sănătate să meargă mai departe cu același ritm, pentru că voi înțelegeți foarte bine că este destul de dificil și nu cred că vă isprăveați mai bine, în cazul în care voi ați fost deja cineva din voi în fruntea Guvernului, și ați arătat ce puteți face.

Eu fac apel încă o dată.

Stimați colegi deputați,

Nimeni din noi nu știe când se va termina acest dezmaț al pandemiei, nimeni nu cunoaște. Credeți-mă că doar prin înțelegere și prin unitate noi putem depăși acest lucru, indiferent de apartenența politică ș.a.m.d.

Și aici vreau să vă spun și un lucru mai personal, dacă vreți: sunt, poate, printre puținii colegi deputați care își petrece soția în prima linie pentru a salva vieți omenești și, împreună cu familia și copiii, seara aștept soția și „retrăiesc” pentru sănătatea ei. Dar mă bucur că ea zi de zi este alături de acei oameni care suferă de pe urma acestei pandemii. Și vă rog mult, când dați declarații populiste, mai gândiți-vă și la bunul simț.

Eu încă o dată rog și cer, haideți să fim mai înțelepți, nu deștepți, dar înțelepți în ceea ce se întâmplă, haideți să avem mai multă răbdare, pentru că este foarte importantă răbdarea anume în aceste momente destul de critice pentru fiecare din noi. Și vă rog foarte mult, atunci când facem declarații, să ne asumăm și responsabilitate asupra acestor declarații, nu doar populism.

Eu vreau să mulțumesc foarte mult Guvernului care „a ținut piept” la criza pandemică, care „a ținut piept” și se va isprăvi cu bine și cu consecințele secetei pe care o avem în acest an și vreau să le doresc doar Doamne ajută. Este foarte important în acest moment critic să fiți uniți mai departe, așa cum ați fost. Vă mulțumim din suflet pentru aportul pe care îl aveți.

Stimați deputați,

Cu iertare dacă ceva am afectat undeva emoțional pe cineva. Dar vă rog mult, haideți să dăm dovadă de înțelepciune, răbdare și responsabilitate pentru deciziile pe care le aprobăm.

Mulțumesc mult. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Carp.

Mi-au spus colegii, 5 minute.

Domnul Lilian Carp:

Stimați colegi,

Cato cel Bătrân spunea atunci când lupta cu Cartagina, că Cartagina trebuie distrusă. Eu am să spun că minciuna trebuie distrusă aici, acele minciuni care se mai spun pe la tribuna Parlamentului. Dar eu am să fac referire la câteva subiecte care sunt de importanță și, în primul rând, o să mă refer la abordarea noastră pe care o avem față de sistemul nostru medical și am să fac trimitere la unele decizii pe care le-a luat Ministerul Sănătății. Și o să spun că în timp ce Uniunea Europeană ne oferă 9 milioane de euro în lupta cu COVID, Ministerul Sănătății oferă doar 15 locuri la studii pentru rezidențiat, locuri la studii care din cei 30 de absolvenți doar 15 vor avea acces. Și vorbesc despre cei care își fac studiile la facultatea „Sănătate publică”, doar 6 epidemiologi, 3 – igienă, 9 locuri la microbiologie. Deci asta este abordarea acestui Guvern în condițiile când noi suntem în stare de război, așa putem spune, din cei 30 de absolvenți, doar 15 vor avea acces la studii gratuit sau finanțate din partea statului, 15 trebuie să plătească de la ei.

Măcar în acest an, când suntem într-o situație destul de gravă din punct de vedere al sănătății, noi am putut prevedea pentru toți 30 la studii din buget. Fiindcă sistemul nostru medical, din păcate, încetul cu încetul se prăbușește. Și nu este problema în abordările că doar în ultimele 5–6–7 luni, așa au fost abordările în ultimii 30 de ani de zile. Fiindcă noi 30 de ani de zile tot ce a fost la spitale era important să punem o fereastră, cumva o „perdică” și e frumos, o floare de vazon și cum se zice „прекрасная Маркиза”. Asta cam a fost abordarea care a fost cu sistemul nostru medical. De aceea abordările trebuie să fie total altele. Și am făcut trimitere la aceasta.

Mai departe, economiștii spun că politica fiscală pe timp de criză trebuie să fie una stimulativă. Deci impulsul fiscal trebuie să fie pozitiv pentru a susține economia și astfel poate să aibă loc o revigorare a economiei cât mai repede. Chiar și Banca Națională a Moldovei, prin comunicatul său de presă din data de 6 august, a spus că trebuie de luat o decizie prin care să avem un impuls pozitiv. Noi acum avem un impuls negativ. Sunt vreo

11 miliarde, din ceea ce spunea și Banca Națională, care pot fi cheltuiți, însă acești bani, din păcate, nu sunt cheltuiți de aceea pentru că ei sunt pregătiți pentru campania electorală.

Și o să vă dau câteva exemple. Mergi într-un sat printre călătoriile acestea de la Moscova de la odihnă și până la Athos... mai mergi printr-un sat. Și intrând într-o localitate, așa la noi Președintele se ocupă cu „reșitul vaproaselor”, el e un fel de „reșeală” la noi. Trebuie acolo de făcut. Voi veniți la mine, ce întrebări sunt? Iată eu vin și cumva întrebarea aceasta o s-o rezolv. Ce aveți? Apeductul. Veniți la mine. Ce aveți acolo o oprire? Veniți la mine. El la noi e „reșeală”. Iată asta e funcția Președintelui care este astăzi, fiindcă omul se află în plină campanie. Și aceste 11 miliarde sunt pentru „reșitul vaproaselor” înainte de campania electorală. Îmi cer scuze, dar asta cam a spus-o primarul care mi-a transmis informația că apeductul din localitate o să-l facem dacă cumva o să vii și o să dai „bună ziua”, și o să vorbim cum trebuie ș.a.m.d.

De aceea, haideți cumva să avem o altă abordare și vedem și din bugetul de stat cât s-a prevăzut pentru unele raioane unde sunt primari socialiști. Asta este abordarea, da, ești cu noi, înseamnă că primești. Este o abordare greșită. Eu am spus așa serios. Indiferent iarăși de guvernare, trebuie să scăpăm de parazitismul acesta, să ne uităm dacă cumva este de la un partid, el trebuie mângâiat pe cap.

Am spus-o și atunci când erau la guvernare unii, și spuneam că nu este corect așa, fiindcă toți plătesc impozite, indiferent din ce localitate, iar banii trebuie cumva alocați și pe problematică, și „per capita” cumva așa ca să ajungă primarii însuși să decidă ce vor să rezolve în localitățile lor. Nu noi să decidem aici ce vrem să rezolvăm, dar ei să decidă ce vor să rezolve.

Acum despre sistemul educațional. Sistemul educațional, da, noi am fost o comisie în care am discutat despre felul cum... unele recomandări pe care le-am făcut personal, slavă Domnului că s-au luat în considerare, au fost destul de receptivi la Ministerul Educației, dar există încă multe lucruri pe care încă noi trebuie să le corectăm acolo prin modificări de lege ș.a.m.d. De aceea, într-un timp apropiat, va trebui să vină Ministerul Educației cu acele recomandări pe care le-am făcut în cadrul comisiei, să nu ne trezim cu probleme mai departe ale conducătorilor de instituție. Fiindcă Curtea de Conturi o să spună: legea nu a permis acest lucru, legea nu a permis al doilea lucru și atunci va trebui să fie tras la răspundere...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este conectat.

Domnul Lilian Carp:

Rugămintea este să veniți cu acele modificări de lege pe care noi le-am propus în cadrul comisiei, și aici mă refer la Ministerul Sănătății.

Și acum este necesar să avem grijă de profesorii noștri să nu ajungem așa precum au fost, cu un an în urmă, unii plecați, sau doi, așa în Turcia. Fiindcă după ce unii au plecat în Turcia, au plătit doar o amendă, din păcate, în loc să răspundă penal. O să ajungem în situația când, în genere, n-o să avem profesori în școală, fiindcă noi nu avem o abordare corectă pentru ca profesorii să rămână aici în școală.

Și referitor la miliard. Chiar mi-i interesant și mie dacă ați spus că aici dacă era un miliard. Mi-i interesant și mie, dar chiar unde-i miliardul? Dar iată a trecut iar bugetul și iar nu se vede nimic. Cineva spunea că s-au recuperat vreo două miliarde din active, dar unde se regăsesc în buget acele două miliarde din active?

Așa că...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Batrîncea.

5 minute, vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Cum a spus un clasic în această sală, nu am vrut nici eu să iau cuvântul, dar atâta fățărnicie. Cineva spune că noi facem campanie electorală. Noi, socialiștii, am fost destul de modești la luări de cuvânt, dar cineva deja de mai multe luni a pornit, de fapt, folosind această tribună, campania electorală.

Все мы видим этот конкурс собачий в бегах, кто главный враг Додона, кто здесь более громкий в этом плане.

Stimați colegi,

Ca să fim foarte și foarte obiectivi, o să vă dau doar câteva cifre. Agricultorii. Banii s-au dat mai mulți decât acești agenți economici în 2019 au plătit impozite. Și statul a găsit și a dat mai mult. Pensionarii. Numai acele două ajutoare 700 și 900 de lei, total 1600 de lei, pentru acei cu pensia sub 3000 de lei, asta e un miliard de lei. Educație. Suplimentar pentru dezinfectanți și restul, știm ce luptă a fost: și Ministerul Educației, și doamna Babuc, și restul, ca să fie încă alocați suplimentar banii necesari peste 100 de milioane de lei. Medicii. De pe 1 septembrie – plus 30%, 1 ianuarie – încă 30%. Aceasta e în condiții de pandemie. Cineva s-ar descurca mai bine?

Eu țin minte tot la această tribună, atunci când am luat decizia privind starea excepțională, cineva spunea: de ce tocmai pentru două luni, 60 de zile, haideți pe o lună, noi într-o lună deja trebuie să avem rezultate. Și acum specialiștii spun: cel puțin 18–24 luni. Dar cineva ne spunea: de ce așa de mult, de ce tocmai două luni?

Un coleg din spatele meu, ca să nu-i ofer dreptul la replică, doar datorită că este campanie electorală și colega lui de partid este candidat la prezidențiale, a recunoscut că anul trecut Guvernul nu avea bani pentru

agricultori. Foarte bine că este campanie electorală, mai aflăm niște adevăruri.

Știți, atunci când am ascultat colegii de la această tribună, care zece ani au fost la guvernare în Republica Moldova, diferite coloraturi, în diferite garnituri: coaliție, alianță ce mai era, peste 20 de laboratoare medicale în teritoriu au fost optimizate. Cu greu am salvat unele spitale de optimizare în raioanele mici. Și astăzi aceste spitale sunt foarte și foarte importante și acolo stau cei cu COVID.

Ce ați făcut, mă rog, domnilor, în zece ani pentru medicii noștri? Cu cât le-ați majorat salariul? Adevărate majorări erau încă în perioada Guvernului Greceanii. Atunci și când Banca de Economii era profitabilă, și Aeroportul era profitabil.

Anume în acești zece ani de coaliții și alianțe s-au produs și miliarde. Și unii colegi au participat la votări, că urma să fie modificată Legea cu privire la BNM. Erau privatizări multe. Ați tăcut atunci, acum puteți vorbi că este campanie electorală. Și bateți din greu în Dodon, bateți, bateți, parcă dumneavoastră erați să vă descurcați mai bine, parcă aveți un „dream team”, o echipă de succes. Nu credem că era să gestionați mai bine.

Și acest Guvern, da, fiecare Guvern trebuie criticat, fiecare Guvern trebuie să facă mai mult pentru cetățeni, evident, ei trebuie mereu ținuti în tonus. Dar domnul Pușcuța cu toată echipa în august nu au fost în concediu, au lucrat 14 ore pe zi, jumătate la distanță din personalul de la Ministerul Finanțelor. Și ei au venit cu această rectificare. Ce spuneți dumneavoastră: o să votăm, o să votăm, dar mai criticăm. Știți, totul este bine, dar sunt probleme.

Înțelegem foarte bine că această tribună este dedicată declarațiilor politice. Dar haideți să avem un picuț de bun simț și mai puțină fățarnicie. Că știm în ce condiție este Republica Moldova. Și anul trecut știam că o să avem probleme financiare, încă nu știam de COVID.

Și eu vreau să spun că este disciplina financiar-fiscală și sunt bani care vin la buget datorită disciplinei, sunt și mai mulți decât erau în anii precedenți, în pofida faptului că nu era COVID. Aceasta înseamnă că Guvernul este responsabil.

Și eu vreau să vă spun că prestația domnului Pușcuța este pe nota zece. Dar așa cum au activat ei, așa cum au dus discuții cu Fondul Monetar Internațional este un exemplu. Anume așa trebuie de negociat, de negociat fiecare punct. Și au făcut-o iarăși în termen record.

Să-i criticați pe dâșii de dragul campaniei electorale, atunci așa și spuneți. Dar înțelegem foarte bine că aici sunt foarte mulți concurenți sau acei care pretind să fie concurenți în această campanie electorală.

Dar credeți-ne că oamenii au capacitate de analiză și oamenii au memorie. Dacă la cineva memoria este scurtă, cineva știe foarte bine cum se

optimizau școlile, de aceea ca să facă economie de 100–200 de mii de lei pe an, atunci când se optimiza o școală într-un sat și copiii erau nevoiți să meargă în satul vecin.

Atunci erau argumente, de ce veneau cu argumente încoace colegii de la Guvern, îndemnau, explicau că așa este bine, aceasta este necesitate. Așa era și cu spitalele, și cu restul.

Ce ați dat, mă rog, domnilor, pensionarilor? Anul acesta în afară de această indemnizație de două ori pe an, în afară de indexare? Da, dorim mai mult și cerem, și vom cere de la Guvern să fie indexare mai mare. Dar cu cât dumneavoastră ați majorat? Dați-ne exemplu. În 2011, 2012, 2013, ce a făcut Filat, restul? Atunci ați tăcut, ați votat și totul era bine.

Și atunci când strigam noi, în 2014, eram în stradă, de bănci, de chestii? Ne-ați făcut pe noi mincinoși, ați spus că noi ducem în eroare opinia publică și manipulăm în campania electorală. Și acum vorbiți despre aceste lucruri.

Stimați colegi,

Oamenii au capacitate de analiză. Noi mulțumim acestui Guvern, Ministerului Finanțelor, Ministerului Sănătății, care a activat în condiții extrem de dure. Cineva singur a fost contaminat cu COVID și s-a aflat... și a muncit.

Mulțumim Ministerului Educației că am văzut, am fost în august de câteva ori...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să finalizați.

Domnul Vlad Batrîncea:

Am văzut cum dâșii se aflau la locurile de muncă și pregăteau acest 1 septembrie cu riscurile... Dumneavoastră doar înțelegeți cine răspunde pentru aceste riscuri.

Alte ministere, Ministerul Agriculturii, care domnul ministru tot n-a fost în concediu și zilnic era în teritoriu și alți colegi. Eu nu vreau să spun că acest Guvern este ideal. Și ei trebuie să facă mai mult, dar în condițiile care sunt în Moldova, ei au făcut față și ei fac față.

Vă mulțumim mult. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Conform înțelegerii pe care o avem, pauză până la ora 14. La 14.00 – ora de vot.

PAUZĂ

*

DUPĂ PAUZĂ

Doamna Zinaida Greceanîi:

... sală. (*Rumoare în sală.*)

Secretariatul,

Vă rog să vedeți pe unde sunt deputații, două fracțiuni nu le văd deloc.

Secretariatul,

Se cunoaște ceva, două fracțiuni au anunțat ceva? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Dar de ce două jumătate? A, două fracțiuni jumătate?

Eu v-am spus nu o singură dată: в этой жизни все бывает.

Că avem cvorum în sală.

Domnul Vlad Batrîncea:

Cvorum este. (Gălăgie în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ora votului.

Putem să începem.

Cineva mi-a spus că... nu știu de unde s-a pornit că la 14.30... la 14.15 a fost anunțat, e 14.22.

Sanțiuni, sancțiuni.

Domnul Vlad Batrîncea:

Лишить обеда.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Лишить обеда, да?

Când nu lucrează ospătăria, cam așa și este.

Stimați colegi,

Noi prea mult am discutat la un proiect de lege. Eu înțeleg că este unul foarte important, dar, după cum am discutat, ora votului era anunțată la ora 14.00.

De aceea, stimați colegi, pentru prima lectură, supun votului proiectul nr. 372 din 4 septembrie 2020.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți.

Mulțumesc.

Unanim? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Ei, n-a votat, a votat. (*Râsete în sală.*)

Stimați colegi,

După cum v-am rugat...

Comisia economie, buget și finanțe,

Vă rog, mâine dimineață, după ce primiți avizele, vă rog să vă convocați.

Și, totodată, aș vrea să vă propun ca mâine să începem ședința plenară la ora 11.00. De acord?

Ca comisia să izbutească să examineze tot, să lucreze comisia. De acord? De acord.

Următorul subiect de pe ordinea de zi este...

Domnule Candu,

De procedură?

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

De procedură, ca să știm și noi mai bine cum să planificăm. Înțelegem că intenția este ca mâine să fie votat în lectura a doua acest proiect de lege? Respectiv, se va face comisia? Ca noi să știm să înaintăm amendamentele să reușim astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Amendamentele a fost rugat să fie înaintate. Deja toate amendamentele, care au fost înaintate, sunt prezentate Guvernului pentru aviz.

Domnul Andrian Candu:

Și când asta a fost rugăminta și cum asta a fost făcută?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ședința comisiei... toți sunt, au membri de comisie în Comisia economie, buget și finanțe, toți sunteți prezenți, de aceea, vă rog. Și ați fost la ședința precedentă a comisiei.

Stimați colegi,

Următorul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 373 din 4 septembrie 2020.

Prezintă doamna ministru al sănătății, muncii și protecției sociale.

Doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *ministru al sănătății, muncii și protecției sociale:*

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020.

Proiectul legii a fost elaborat în contextul precizării veniturilor și cheltuielilor la buget, în rezultatul analizei executării indicatorilor bugetului pe parcursul anului, analizei dinamicii contingentului de beneficiari, dar și mărimea medie a prestațiilor sociale.

Totodată, prin prezentul proiect, indicatorii bugetului asigurărilor sociale de stat sunt armonizați cu indicatorii care sunt incluși în proiectul Legii pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020.

Astfel, veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020 se precizează prin majorare cu 232 milioane 714 mii de lei.

Capitolul „Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” se micșorează cu 73 milioane 200 mii de lei. Și această micșorare este determinată de necesitatea corelării veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat cu prognozele veniturilor bugetului public național.

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020 se propun a fi majorate de la 24 miliarde 339 milioane 399 mii de lei până la 24 miliarde 572 milioane 113,4 mii de lei. Și vreau să aduc la cunoștință că cheltuielile pentru prestațiile sociale se propun a fi majorate cu 210 milioane 687,5 mii de lei. Majorarea care este determinată preponderent de necesitatea mijloacelor financiare pentru trimestrul III, dar și a cheltuielilor care sunt scontate pentru trimestrul IV, precum și reieșind din dinamica beneficiarilor și mărimea medie a prestațiilor sociale.

Dacă e să fac succint o prezentare a subprogramelor, deci subprogramul „Protecția în caz de incapacitate temporară de muncă” se majorează cu 174 milioane 396,3 mii de lei, reieșind din executările cheltuielilor în perioada semestrului I, și aceste majorări de cheltuieli fiind, în mod special, determinate de creșterea mărimii medii a indemnizației, reieșind din baza individuală de calcul a indemnizației pentru fiecare beneficiar, precum și perioada stării de urgență în sănătate publică.

Subprogramul „Protecția persoanelor în etate” se majorează cu 124 milioane 996,4 mii de lei. Și aceste majorări sunt determinate, în primul rând, de reexaminarea dreptului la pensie, care a fost realizat la 1 iulie 2020,

pentru pensionarii care au realizat un stagiu mai mare de 10 ani, inclusiv majorarea cheltuielilor pentru componentele ce țin de activitatea „Asigurarea dreptului la pensie pentru funcționari publici, aleși locali, aviația civilă”, dar și diminuarea cheltuielilor pentru activitatea „Asigurarea dreptului la pensie anticipată pentru limită de vârstă”. Și această diminuare este determinată de trecerea la pensie în condiții generale.

Totodată, subprogramul „Protecția în legătură cu pierderea întreținătorului” se micșorează cu 15 milioane 989,6 mii de lei. Și, în acest context, aici sunt câteva componente: majorarea cheltuielilor care țin de „Asigurarea dreptului la pensie de urmaș” cu 7 milioane, determinată de creșterea mărimii medii a pensiei, dar și micșorarea cheltuielilor la activitatea „Asigurarea dreptului la indemnizații în cazul decesului unuia dintre soți.”

Subprogramul „Protecția familiei cu copii” se majorează cu 16234,8 mii de lei și este determinată, în mod special, de creșterea cheltuielilor pentru „Susținerea financiară a familiilor ca persoană asigurată pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani” și, în mod special, de valorificarea opțiunii de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului în primul an în cuantum de 60% din baza de calcul, inclusiv cheltuieli la „Indemnizația de maternitate”, dar se diminuează cheltuielile pentru „Organizarea odihnei de vară a copiilor” și diminuarea cheltuielilor care este determinată de „Susținerea financiară pentru îngrijirea copilului cu vârsta până la 2 ani”, atunci când vorbim de persoane neasigurate, în legătură cu reducerea numărului de beneficiari.

Subprogramul „Protecția șomerilor”. Se realizează o micșorare cu 43868,2 mii de lei. Și vreau să menționez că această micșorare a fost condiționată, în mod special, de mărimea medie mai mică față de cea care a fost precizată.

Subprogramul „Protecția socială a persoanelor cu dizabilități” se face o precizare prin micșorarea cu 5932,0 mii de lei și este determinată, în mod special, de reducerea numărului persoanelor cu dizabilități, indiferent că este vorba despre confirmarea primară a dizabilității sau reconfirmarea gradului de dizabilitate.

În cazul subprogramului „Susținerea suplimentară a unor categorii de populație” se diminuează suma care ține de activitatea „Susținerea financiară a unor beneficiari de pensie de asigurări sociale”, dar se majorează suma cheltuielilor la activitatea „Realizarea dreptului la suport financiar unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale” cu 133230,9 mii de lei.

Subprogramul „Protecția socială în cazuri excepționale” se micșorează cu 70 milioane și este vorba, în special, de diminuarea cheltuielilor pentru „Programul de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului”, luând în considerare, de fapt, cum se înregistrează numărul de solicitanți, inclusiv de beneficiari ai acestei prestații sociale.

Și subprogramul „Protecția socială a unor categorii de cetățeni” se precizează printr-o micșorare cu 62 milioane care este condiționată, în mod preponderent, de reducerea unor cheltuieli precum este vorba despre „Asigurarea dreptului la tratament balneosanatorial”, micșorarea cheltuielilor la activitatea „Asigurarea dreptului la tratament balneosanatorial a persoanelor asigurate” și micșorarea cheltuielilor la activitatea „Acordarea dreptului la alocație lunară de stat unor categorii de populație.”

Rog susținerea acestui proiect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și noi vă mulțumim, doamnă ministru.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – doamna Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Recent a fost aprobată prin lege și după care și mecanismul la nivel de Guvern „Acordarea indemnizațiilor urmașilor familiilor în care a decedat un lucrător medical.”

Spuneți-mi, vă rog, care este suma alocată pentru plata acestor indemnizații? Dacă există claritate câți beneficiari sunt și unde se regăsesc sursele financiare pentru achitarea acestora?

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Deci atunci când am venit cu rectificarea anterioară, de fapt, la proiectul bugetului de asigurări sociale, deja era prevăzută suma pentru această indemnizație de urmași care este determinată... și vreau să vin aici cu o precizare, pentru că astăzi am auzit niște declarații, atât pentru soți pentru o perioadă de 5 ani; pentru copii, atâta timp cât sunt copii până la 18 ani, iar în cazul în care își continuă studiile la o facultate cu frecvență la zi, până la 23 de ani; iar în cazul lipsei celor primelor categorii, ea se acordă pentru părinți, nefiind limitată această perioadă de care pot beneficia.

Mecanismul a fost aprobat și la momentul actual avem primele cereri, mă uit la colegii de la Casa... deci este vorba despre 7 cereri care au fost depuse pentru a solicita indemnizația de urmaș, în cazul urmașilor lucrătorilor medicali decedați ca rezultat al luptei cu COVID-19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Glavan,

A doua întrebare.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Vă rog să-mi precizați care va fi tactica ministerului mai departe, pentru că astăzi propuneți să se reducă 130 milioane de lei la Capitolul „Ajutor social”? Or, noi înțelegem că poate oamenii nu s-au adresat în perioada de vară, dar ar putea începând cu lunile septembrie–octombrie, mai ales dacă intră și în perioada rece a anului să înceapă să se prezinte la asistentul social și să depună aceste cereri. Și dumneavoastră astăzi veniți cu o rectificare la 130 milioane în minus, argumentând că nu există aceste cereri.

Înțeleg că va fi ultima rectificare a acestui buget sau nu, vreau să ne explicați și cum o să procedeze ministerul în situația în care o să înceapă să parvină aceste solicitări?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

La momentul actual, vreau să vă zic că cunoașteți că pe parcursul la toți anii de când există programul de ajutor social, da, mai bine-zis, din anul 2008, de fiecare dată s-a venit cu precizările de rigoare la programul de ajutor social și, dimpotrivă, Curtea de Conturi ne-a atenționat foarte riguros în contextul unor sume neutilizate, deci surse care sunt alocate din bugetul de stat pentru programul de ajutor social.

S-au făcut niște analize foarte atente privind numărul de solicitanți care sunt. Într-adevăr, noi am avut un salt foarte mare de aceea și s-a pus aceste mijloace financiare în exces poate atunci când s-a venit cu o rectificare la programul de ajutor social anterior, pentru că a existat un număr impunător de solicitanți și beneficiari de ajutor social în perioada lunilor aprilie–mai comparativ, inclusiv iunie. Deci aveam câte 70 mii de beneficiari de ajutor social comparativ cu 50 mii care era media întotdeauna care se păstra. Și în condițiile actuale deja, numărul solicitanților a revenit la cifra normală care deja se menține pe parcursul la mai mulți ani.

Sunt niște analize și simulări care sunt efectuate în baza datelor din Sistemul Informațional „Asistență Socială” și considerăm că ele sunt corecte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Bună ziua!

Eu aş vrea să vă adresez o întrebare care ține de un subiect foarte puțin discutat cumva în spațiul public la moment, și anume problema șomajului și a oamenilor care-și pierd locurile de muncă.

Noi am discutat și în comisie și, din câte înțeleg, sunt circa 40 mii de persoane care și-au pierdut locul de lucru de la începutul anului, mai mult decât se întâmpla asta anterior. Și acestea sunt persoane angajate în economia formală, deci cei care au un loc de lucru și plătesc toate contribuțiile la BASS și așa mai departe. Numărul real al oamenilor care și-au pierdut locurile de lucru, probabil, îi mai mare. Noi avem altă lume angajată în economia informală și cred că cifra reală e cel puțin 60 mii.

Acum eu aş vrea să știu care este viziunea ministerului: și a ministerului dumneavoastră, probabil și a Ministerului Economiei, pentru a se asigura că acești oameni vor reuși să-și găsească un loc de lucru în următoarea perioadă?

Cei care au plătit contribuții au 6 luni de zile în care de bine, de rău pot miza pe un anumit venit, dar după aia ce se întâmplă dacă noi ne așteptăm la o descreștere economică de 4,5 la sută? Dacă nu apar locuri de lucru în economie, care sunt soluțiile pe care le vede ministerul și Guvernul pentru acești oameni care sunt foarte mulți la moment și numărul lor s-ar putea să crească?

Vreau să vă întreb dacă există o viziune despre ce poate face statul pentru a relansa economia și a veni în sprijinul celor, zic eu, 60 mii de persoane care astăzi nu au un venit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule deputat,

Vreau, totuși, ca să menționez cifrele. La 1 ianuarie 2020, în evidența Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, erau 16598 de șomeri. În perioada 1 ianuarie până pe data de 8 septembrie, au fost înregistrați 35108 de șomeri. În total, pentru că ați abordat, într-adevăr, un subiect... nu doar persoanele care sunt cu statut de șomer, dar sunt și persoane care sunt și în căutarea unui loc de muncă și nu doresc întotdeauna să se înregistreze. Deci, în total... în general Agenția a lucrat cu 51706 de șomeri în acest răstimp. Dar Agenția a conlucrat cu 24480 de persoane fără statut de șomer.

Iată aceasta este, într-adevăr, o cifră la fel esențială pe care este centrată activitatea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Într-adevăr, aveți dreptate că există două componente. Persoana care are statut de șomer, pentru că am discutat deja despre Programul de ajutor social, are dreptul la asistență socială, pentru că ea este o persoană care și-a pierdut o sursă de venit și în condițiile în care ea este înregistrată în calitate de șomer, având acest statut, ea are dreptul, familia, deci având statutul ocupațional determinat, să beneficieze de ajutor social. Aceasta este o măsură care este garantată luând în calcul, clar, și acea indemnizație de șomaj care se achită. Și vreau să vă zic că la ajutorul social nu există o perioadă limitată de timp pentru a beneficia, comparativ cu acea indemnizație de șomaj care se acordă.

Eu aș pleda, totuși, și am discutat aceasta și în cadrul comisiei, într-adevăr, multe măsuri de suport doar sunt esențiale atunci când pierzi o sursă de venit, cu atât mai mult când în familie sunt copiii, dar aș pleda foarte mult și pentru măsuri proactive de susținere a șomerilor. Și iată aici vreau să vă zic că Agenția lucrează foarte mult. Și aveți perfectă dreptate că aici trebuie să conlucreze nu doar componenta de ocupare a forței de muncă, dar și segmentul economic, cel care are nevoie de forță de muncă, și să fie corelate eforturile în contextul acelei cereri și ofertei existente cu privire la angajarea în câmpul muncii a persoanelor respective. Și măsurile proactive aici sunt multiple și ele vin, într-adevăr, în dependență și de experiența de muncă a persoanelor.

Da, cu regret, noi atestăm că cel mai frecvent persoanele nu prea au experiență de muncă și aici grupul cel mai așa țintit îl reprezintă tinerii. Și vreau să vă zic, ca să știți, că noi recent am venit chiar și cu acel proiect de lege și venim cu o abordare mai complexă anume pentru acești tineri care nu au experiență de muncă. Dar, într-adevăr, este vorba și de aspectul și segmentul economic.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, doamnă ministru.

Domnule Perciun,

A doua întrebare.

Domnul Dan Perciun:

Da, eu cred că este un subiect extrem de important și poate ar fi bine să-l discutăm și în cadrul comisiei cu participarea dumneavoastră, un grup interministerial, pentru că noi ignorăm această problemă, dar, probabil, multe din acele persoane care au pierdut locul de muncă se apropie de cele șase luni de zile în care beneficiau de indemnizația de șomaj, n-au să mai beneficieze, și soluții pentru ele în condițiile în care noi investim foarte puțin în relansarea economiei, eu nu văd și cred că ar trebui să ne preocupe acest subiect.

A doua întrebare, bineînțeles, că ține de indexarea pensiilor. Acum în prognoza macroeconomică pentru anul acesta, inflația o să constituie, conform prevederilor, previziunilor Guvernului, 2,8 la sută: unu la sută – pentru primele șase luni ale anului și circa 1,8 la sută – pentru a doua jumătate a anului. Asta înseamnă că pensionarii se pot aștepta la o indexare în aprilie 2021 de 1,8%.

Vreau să vă întreb, în acest context, cu tot fastul cu care a fost promovată această dublă indexare, a fost el justificat, în condițiile când noi am ajuns la o indexare de 1% în octombrie și vă zic, conform previziunilor Guvernului, ținând cont de așteptările privind rata inflației pentru a doua jumătate a anului, ne așteptăm la o indexare de încă 1,8% în aprilie 2021?

Cu alte cuvinte, putem discuta că e bine că e semianual, că nu-i bine, dar realitatea pentru pensionari este că indexările o să fie mici. O să fie conform... o să-și facă rostul în sensul în care o să compenseze creșterea prețurilor, dar o să fie indexări mici. Și eu vreau să vă întreb: dacă credeți că s-a meritat efortul acesta mediatic, propagandistic, prin care dubla indexare era prezentată ca cea mai bună soluție pentru a asigura creșterea pensiilor, ca până la urmă să vedem indexări de 1%, 1,8% ș.a.m.d.?

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule deputat,

De fapt, indexarea presupune consolidarea puterii de cumpărare a pensionarilor. Indexarea se realizează în baza indicatorilor macroeconomici care evoluează în dependență de evoluția la foarte mulți factori, inclusiv situația economică.

Deci în condițiile respective, dacă se intervenea în indicatorul de indexare, în cazurile date se distorsiona absolut tot sistemul de indexare, pentru că atunci trebuia să indexăm și pensia de o mie de lei, și pensia de 30 mii de lei, și pensia de 400 mii de lei. În aspectele date, s-a mers pe acel supliment financiar pentru a consolida puterea de cumpărare a pensionarilor care sunt cu venituri mici, sub 3 mii de lei, și în condițiile respective acest supliment a fost direcționat pentru cei care cu adevărat sunt sub acest minim de 3 mii de lei. Și am zis că avem și argumentarea de rigoare, pentru că aici sunt acei care sunt sub limita minimului de existență pentru pensionari.

În continuare, probabil că va trebui ca să examinăm foarte atent mecanismul de indexare în dependență de mărimea pensiei, în dependență de contribuțiile pe care le fac persoanele, în dependență de sfera de activitate, perioada de contribuții pe care au avut-o, dacă a fost el acel contribuabil sau statul a fost în calitate de contribuabil.

Sistemul de pensionare nici pe departe... de formare a acestuia, încă nu este finalizat și trebuie a fi continuat pentru ca să consolidăm, cu adevărat,

pensiile și, în special, ale celor care au avut salarii mici și au aceste pensii mici.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă ministru,

Două întrebări. Prima este în continuarea problemei șomajului, ceea ce a menționat și colegul meu Dan Perciun, dar un pic în alt context. Vreau să vă întreb: care este viziunea ministerului referitor la patentari? Patentarii foarte mult au suferit anul curent, chiar dacă sunt contribuabili, chiar dacă achită contribuțiile sociale minimale care acoperă pensia minimală și indemnizația de șomaj, când au fost închise trei luni piețele, maximum ce au primit ei o indemnizație unică de șomaj de 2775 sub pretextul că ei sunt la autoocupare și nu trebuie să... Chiar dacă piața a fost închisă, ei n-au avut dreptul să primească ajutor de șomaj. Cum credeți, este cazul să modificăm cadrul legal, astfel încât asemenea cazuri să fie prevăzute?

Noi avem proiectul de Lege nr. 162. Iată, azi, iarăși majoritatea n-a vrut să includă pe viitor măcar acest proiect de lege. Dar cum considerați, există aici echitate când se închide piața, nu depinde de patentari, ei sunt contribuabili și nu beneficiază de ajutor de șomaj?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Domnule vicepreședinte,

Dacă vă aduceți aminte, mi-ați adresat această întrebare și atunci când discutăm mai multe măsuri de protecție, inclusiv subiectul arzător cu referire la patentari. Eu cred că se poate de analizat, doar ca să facem o diferențiere, într-adevăr, între statutul de șomer când vorbim de o persoană fizică care și-a pierdut un loc de muncă și patentari, în cazul dat, ca gen de activitate. Dar, sigur, ca și măsură de protecție deci trebuie ca să fie analizat în complexitate.

Nu pot să mă expun în cazul dat la indemnizația de șomaj. Pentru că indemnizația de șomaj, dumneavoastră cunoașteți foarte bine, este strict legată de contribuția de asigurări sociale care este achitată de către o persoană. Deci asta și a fost modificarea, ultimele modificări care au fost promovate, recomandate inclusiv de către partenerii de dezvoltare. Pentru că șomajul este un risc asigurat. Dar o altă măsură de protecție sigur că urmează a fi examinată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Domnule Slusari,

A doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Tot e legat de indexarea pensiilor și, iarăși, în alt context. Vorbim de pensiile sub minimul de existență. Eu înțeleg toate aceste mișcări electorale, ele sunt moștenite de la Plahotniuc încă, 600 de lei, 900 de lei, dar noi nu avem abordarea sistemică. Mergem cumva fragmentar, incoerent, calculăm, încercăm acum 1% să adăugăm la 3%, cumva ceva să facem din două unu. Dar aici este o problemă majoră și iarăși vorbim de restabilirea echității sociale.

Foarte mulți pensionari care au pensia sub minimul de existență provin de la sate și la dânșii o perioadă de 10 ani undeva, nu din vina lor, contribuțiile, practic, nu s-au achitat, întrucât a fost perioada destul de grea când colhozurile achitau Fondul social de la grad hectar, și având stagiul de 40–50 de ani, oamenii contribuția au pentru 30–35 de ani și aici nu-i vina lor. Cum considerați, iată noi am avut această idee, la care primăvara voi ați renunțat, să fie de două ori indexate cu rata inflației odată și odată pensiile care sunt sub minimul de existență, n-ați mers, era să fie cu 15% acum majorate aceste pensii, dar pe viitor să avem noi un Program nu de indexare, care este strict legat de contribuție, dar de restabilire a echității sociale pentru anume acești pensionari care au pensia sub minimul de existență și au lucrat în zonele rurale? Pentru a aduce aceste pensii până la minimul de existență măcar.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule vicepreședinte,

Eu, bine, apreciez enorm grija dumneavoastră față de pensionarii care vin din sectorul agricol, dar eu consider că noi trebuie să avem, totuși, o abordare sistemică pentru toți pensionarii, indiferent... Deci în cazul dacă nici bibliotecarul nu este vinovat că a avut un salariu mic și o pensie stabilită mică, indiferent că este din mediul rural sau urban. Și noi discutăm și pe platforma comisiei parlamentare, noi cu adevărat trebuie să vedem în continuare care sunt măsurile de protecție pentru cei care sunt cu venituri mici, dar să nu distorsionăm sistemul de pensionare. De ce? Ca să nu demotivăm în cazul respectiv în continuare... intervențiile acestea care... să nu demotivăm în continuare oamenii ca să contribuie și să determine totuși cu raportul contribuție și pensie.

Urmează, totuși, într-adevăr, cum menționați, pensiile mici să fie analizate și mecanisme să fie identificate pentru a ajuta persoanele date.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să luați loc. Nu mai aveți întrebări.

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie. Domnul Buza – raportul comisiei.

Da, se poate și de pe loc, vă rog.

Microfonul domnului Buza.

Domnul Ghenadie Buza:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019, sub nr. 373 din 04.09.2020, lectura întâi, prezentat de către Guvern.

Proiectul vine să precizeze veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, luând în considerare dinamica indicatorilor pe parcursul anului, aceștia fiind corelați și cu indicatorii din proiectul de Lege pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020, urmare a coordonării lor cu Fondul Monetar Internațional.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință, 8 voturi „pentru”, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019 în ședința de plen a Parlamentului în lectura întâi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule președinte.

Vă rog, de asemenea, stimați deputați, acesta-i pachetul cea de legi. Vă rog, comisia mâine... domnule Buza, mâine dimineața sau azi seara, după ședința plenară, să vă convocați comisia în ședință și să luați decizia pentru mâine în lectura a doua.

Avem o luare de cuvânt – domnul Dan Perciun.

Dar până atunci, stimați colegi, este necesar... Noi n-am stabilit ora votului. Eu propun la ora 17.00. Nu, sunt mai mulți colegi care au plecat la niște întrevederi, de aceea eu... (*Rumoare în sală.*)

Nu, haideți dacă suntem care avem cvorum, stimați colegi...

Poftim?

Domnul Alexandru Slusari:

Noi o să vă spunem ce votăm, ce nu votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Vă rog să reveniți în sală. Vă rog să reveniți în sală. Da, vă rog. Celelalte le votăm la 17.

Da, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Stimați cetățeni,

„Minciuna are picioare scurte” – acesta este proverbul, care se potrivește cel mai bine situației rușinoase cu dubla indexare, promovată cu atâta fast de Partidul Socialiștilor și Igor Dodon.

Din acea indexare de două ori pe an cu 20 la sută, promisă pensionarilor în 2017, s-a ales praful. De la 20 la sută iată am ajuns la 1% în octombrie 2020.

Cât timp ați fost în opoziție, socialiștii erau gata să promită pensionarilor vrute și nevrute, înregistrau proiecte de legi fără nici un fel de acoperire financiară, în încercarea de a-și demonstra grija și preocuparea pentru soarta pensionarilor.

Vorbeau frumos și promiteau multe și indexarea de 20%, și reducerea vârstei de pensionare, și compensarea integrală a costului pentru medicamente.

Unde sunt, stimați colegi, aceste proiecte de legi? Unde-s faptele? În afară de a vă împrumuta de la bănci și de a da 200 de lei în plus înainte de alegeri, ce mai faceți? Dacă nu puteți, nu promiteți. Pentru că „pasărea pe limba ei pierde” și vine timpul când trebuie să răspundeți pentru promisiunile făcute.

Ați uitat de promisiunile voastre. Odată ajunși la guvernare, deținând toate funcțiile-cheie în acest stat, și Președinte aveți, și Președinte al Parlamentului, și Prim-ministru, n-ați făcut nimic din ceea ce ați promis. Și este o chestie obiectivă. Nemaivorbind de faptul că Dodon de patru ani stă în funcția de Președinte și n-are nici măcar o realizare semnificativă pentru pensionari.

Apropo, tradiția promisiunilor deșarte este valabilă și în cazul Chișinăului, unde în campania electorală ați promis 100 de lei pe lună pentru fiecare pensionar. N-au primit nimic, banii nu-s. Au primit doar o sută de lei de Paști, așa cum tradițional primeau de la Chirtoacă, au primit și de la Ceban.

Să știți că dacă Igor Dodon își onora promisiunile, făcute în 2017, pensia medie ar fi crescut astăzi cu 390 de lei. Dacă cel puțin Guvernul ar fi menținut formula de indexare pe care am votat-o în decembrie, noi toți am votat-o, apropo, pensiile ar fi crescut cu 93 de lei.

Însă, din cauza modificărilor promovate în februarie, și noi v-am spus atunci că o să aibă un efect negativ, pensionarii vor beneficia de o indexare de doar 20 de lei. De 20 de ori mai puțin decât ați promis în 2017. De 5 ori mai puțin decât noi toți am votat în luna decembrie. Ați mințit fără rușine, mizând pe credibilitatea pensionarilor.

În general, socialiștii pe parcursul anilor și-au schimbat de cel puțin cinci ori părerea pe subiectul indexării. De fiecare dată ați mers tot mai jos, demonstrând lipsă de consecvență, oportunism și populism clasic.

În 2017, ați promis 20%, după care în iunie 2019, colegul Odnostalco deja a înregistrat un proiect de lege în care promitea doar 15% de două ori pe an. La o lună distanță, vine domnul Dodon și promite indexarea de două ori pe an cu media pe ultimii trei ani, adică cu circa 4,8% de două ori pe an.

Nu trec nici două luni de zile și ajungem în luna februarie și ajungem la formula actuală de indexare: de două ori pe an, dar de două ori mai puțin, cu rata inflației semianuală.

Clar că pentru a șterge rușinea indexării de 1% în luna octombrie, ați decis să vă împrumutați de la bănci, înainte de alegeri să mai găsiți un 200 de lei, pentru a crește șansele domnului Dodon în alegerile prezidențiale.

Soluția voastră este, în locul unei majorări permanente, în urma unei formule de indexare, care să asigure creșterea pensiilor, această plată unică care la anul s-ar putea nici să nu mai fie. O plată cu care fiecare guvernare face campania electorală și încearcă s-o folosească în alegeri. Nu este întâmplătoare luna în care o să fie plătiți acești bani.

Atât poate această guvernare, atât poate Igor Dodon. Nu trebuia să promiteți, dragi colegi, trebuia să vă gândiți, atunci când ieșeați cu proiecte de 20 la sută, dacă o să puteți sau n-o să puteți să le realizați.

Ce-i de făcut?

Dragi colegi,

E timpul ca acest Parlament și clasa politică să aibă o abordare consecventă și profesionistă pe subiectul pensiilor. E timpul să declarăm majorarea pensiei minime, cel puțin până la pragul sărăciei absolute, obiectiv național. E timpul să încetăm cu abordările populiste, oportuniste și de moment. Să înțelegem în sfârșit diferența între indexare și majorare. Să încetăm să modificăm formula de indexare fiecare jumătate de an, ca să dea bine în prag de campanie electorală.

Noi la PAS credem că orice persoană, care are un stagiul de cotizare complet, care a muncit toată viața, trebuie să aibă o pensie cel puțin la nivelul pragului sărăciei absolute, care la moment e 2000 de lei.

Instrumentul, prin care trebuie rezolvată problema pensiilor mici, nu-i indexarea, ci majorarea pensiei minime, care să fie stabilită la un nivel rezonabil, care să-i ajungă omului pentru toate necesitățile sale de bază.

Acesta este un lucru de bun simț, e un lucru de obligație morală a noastră, a clasei politice față de oameni. Ce fel de stat suntem noi, care nu putem asigura un pensionar cu o pensie, care să-i ajungă pentru necesitățile lui de bază?

Dragi pensionari,

Pensiile vor crește și vor crește semnificativ, atunci când la guvernare vor ajunge oameni competenți și cinstiți, oameni buni care nu mint și care nu promit imposibilul, oameni care nu fură și care nu uită ce au promis a doua zi.

Eu sper că experiența aceasta tristă cu indexarea de 1% a lui Dodon a spulberat iluziile pe care unii dintre voi le mai au referitor la Președinte și la preocuparea lui pentru voi.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

De câte ori v-am rugat să nu faceți ca să dau dreptul la replică.

Dreptul la replică din partea fracțiunii – domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Я думаю, что нужно внести ясность в этот вопрос один раз и навсегда. Цифры, вообще, вещь упрямая. Итак, в начале года была единовременная помощь 700 леев, сейчас 900, итого 1600. 1600 разделить на 12 месяцев – это по 133 лея каждому пенсионеру. Средняя пенсия для пенсионеров – до 3000 леев – это полторы тысячи. Вот мне подсказывают: 1543. Неважно, полторы тысячи. Полторы тысячи и 133 лея – это 8,9 процента, то есть практически еще на 9 процентов была индексация через эти две единовременные выплаты. Кроме этого, 4,8% с 1 апреля и 1,1% с 1 октября, итого – на 15,3 процента была проиндексирована пенсия в 2020 году. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Спасибо. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Stimați colegi, (*Rumoare în sală.*)

Domnule Golovatiuc,

Pentru acei care n-au înțeles, vă rog, separați, să aduceți o claritate, așa, pe hârtie, cu creionul în mână.

Stimați colegi,

A fost propunerea să supun votului acest proiect pentru prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Așa-i în Parlament. Dar tribuna parlamentară pentru ce-i? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Calmați-vă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, tribuna parlamentară e pentru campanie.

Următorul proiect – proiectul nr. 374 din 4 septembrie 2020.

Doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020.

Proiectul a fost elaborat în scopul precizării veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și asigurării sustenabilității financiare a fondurilor, prin acoperirea cheltuielilor necesare realizării programului unic.

Modificările propuse prevăd micșorarea veniturilor cu 209,4 milioane de lei din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense, ca rezultat al diminuării fondului de remunerare a muncii.

Majorarea cu 100 milioane de lei a transferurilor curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, în scopul asigurării sustenabilității financiare necesare realizării programului unic și acoperirii decalajului între veniturile și cheltuielile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Majorarea veniturilor cu 10 milioane lei din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.

Majorarea altor venituri cu 20,8 milioane de lei datorită încasărilor în creștere din impozitul unic perceput de la rezidenții parcurilor IT.

Totodată, formarea deficitului în sumă de 78,6 milioane de lei, deficit care va fi acoperit din contul soldului format la începutul anului 2020 în sumă de 549,7 milioane de lei.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Aveți întrebări.

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Spuneți-mi, vă rog, care, la ziua de astăzi, este datoria bugetului de stat față de fondurile de asigurări? Și dacă se achită ritmic sau nu, până la data de 27, așa cum este prevăzut în lege?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Doar o clipă, vă rog...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cineva din colegi de la tribuna guvernamentală poate s-o ajute pe doamna ministru cu cifra exactă?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Datoria.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Datoria bugetului de stat față de bugetul asigurărilor medicale.

Cine? Vă rog.

Domnul Pușcuța?

Domnul Serghei Pușcuța:

La ziua de astăzi?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci vă spun: la ziua de astăzi – 503 milioane și 100 la finanțare, rămân 403 seara.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Doamnă Glavan,

A doua întrebare.

Doamna Ruxanda Glavan:

Proiectul pe care-l propuneți dumneavoastră, doamnă ministru, prevede majorarea deficitului, reducerea veniturilor. Respectiv, câteva lucruri care îngrijorează. Iată, auzim că astăzi datoria bugetului de stat pentru persoanele pe care le asigură Guvernul este 400 de milioane de lei. Totodată, micșorând veniturile, dumneavoastră admiteți faptul că bugetul de stat trebuie să vă mai dea încă 100 de milioane de lei. Și, iarăși, partea gravă, că se umblă în solduri. Deci din cele solduri, care au fost aprobate și așa cu scădere la fosta rectificare, se mai umblă o dată și se mai iau 78 de milioane.

Acum spuneți-mi, vă rog, cum o să gestionați riscul ca, în ianuarie 2021, indiferent de al cui Guvern va fi și care ministru va fi, cum asigurați că nu va falimenta sistemul de sănătate, atunci când sunt 400... 500 de milioane de lei datorii de la bugetul de stat și nu este clar dacă o să vină, iar soldurile le-ați scăzut la minimul istoric din cel puțin ultimii 5 ani? Cu 133 de milioane de lei vreți să intrați în 2021, când avansurile sunt cel puțin 400... 500 de milioane de lei? Neavând o alternativă, este evident că sistemul de sănătate poate să intre în faliment în ianuarie.

Spuneți-mi, vă rog, cum o să gestionați situația?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Glavan,

La finele anului 2019, datoria bugetului, la fel, reprezenta 500 de milioane. Dar, în pofida la aceasta, bugetul și-a onorat obligațiunile față de transferurile către fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală, astfel încât nu am intrat în anul 2020 cu un buget deficitar, deci dacă vorbim de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală. Exact așa se va întâmpla și anul acesta, Guvernul își va onora obligațiile față de persoanele pe care le asigură din contul Guvernului.

Ceea ce ține de diminuarea soldului care este creat, dumneavoastră cunoașteți foarte bine că acest sold, de fiecare dată, a fost utilizat pentru a echilibra lucrurile, atunci când exista o necesitate de echilibrare a veniturilor și a cheltuielilor corespunzătoare. În condițiile date, eu vă asigur că vor fi

transferurile efectuate și, la începutul anului, se vor încheia contractele așa cum se încheiau cu toți prestatorii de servicii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Eu nu pot să nu profit de ocazie și să vă întreb despre gestionarea epidemiei, deși strict vorbind, nu-i întrebare la Legea fondurilor asigurării obligatorii în medicină. Noi toți ne întrebăm, ca și societate, care sunt obiectivele, prioritățile ministerului pentru a reuși să diminuăm, totuși, din impactul epidemiei până la sfârșitul anului? Care sunt acțiunile-cheie pe care dumneavoastră vi le propuneți pentru a reuși să ținem sub control numărul de infectări? De exemplu, poate, totuși, e cazul să avem o politică mai dură în sancționarea celor care nu respectă normele epidemice, să aplicăm mai multe amenzi?

Noi toți ne așteptăm să crească numărul de teste pe care urmează să le efectuăm. Am vrea să ajungă să fie testați nu doar... și contactii celor care sunt infectați. Toți știm situații, când în familie cineva este bolnav, el stă... se autoizolează în familie, iar membrul familiei nu este testat, deși, în mod evident, este zilnic în contact cu acea persoană.

Vreau să ne spuneți care sunt prioritățile ministerului pe acest segment, până la finele anului, și care sunt obiectivele pe care vi le trasați?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule Perciun,

Chiar vă mulțumesc pentru întrebarea respectivă, pentru că am citit astăzi mai multe comentarii care sunt acide.

Viziunea ministerului în contextul gestionării crizei pandemice și nu doar, pentru că nu avem doar criza pandemică. În primul rând, a fost aprobat planul de răspuns la urgențele în sănătate publică.

În al doilea rând, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică chiar zilele acestea va aproba planul de prevenire și răspuns la infecția COVID-19, care este actualizat, reieșind din situația existentă la zi. În condițiile acestui plan, sunt stipulate foarte clar măsurile, apropo, la care faceți referire, și aveți perfectă dreptate, care trebuie să fie întreprinse, în dependență de evoluția situației epidemiologice în Republica Moldova și acolo sunt câteva coduri, care sunt determinate: ce măsuri trebuie să fie întreprinse și care sunt indicatorii care sunt întruniți, în caz când avem cod galben, ce măsuri se întreprind, dacă este cod portocaliu și ce măsuri se întreprind, dacă este cod roșu, măsuri care vreau să vă zic că sunt legate nu

doar de sistemul de sănătate, ca reacție la sănătatea populației, măsuri care sunt legate și de sistemul de educație, măsuri care sunt legate și de acțiunile autorităților publice locale, pentru că ei tot sunt parteneri în acest... în prevenirea și controlul infecției COVID-19.

Deci acest plan va fi aprobat la comisie, el este public, și acolo, în dependență de aceste coduri, sunt determinate... indicatorii care determină, cum am zis, codurile, dar și măsurile care trebuie să fie întreprinse. Și pe tot acest răstimp, ministerul a avut un plan de prevenire și control al infecției COVID-19.

Ceea ce m-ați întrebat în privința testării populației, pentru că astăzi tot a mai fost o știre falsă care a fost mediatizată. Deci la momentul actual, ministerul are în stoc sau, mai bine-zis, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, circa 70 mii de teste. Noi suntem în procedură... chiar astăzi, grupul de lucru examina procedura de achiziții publice cu participarea, apropo, a reprezentanților societății civile, că am insistat foarte mult ca să fie maxim transparentă, se examinează oferta pentru încă 100 mii de teste.

Ce-am întreprins pentru a consolida capacitatea laboratoarelor private? De la capacitatea de a procesa zilnic 100 de teste, noi am ajuns astăzi în laboratoarele publice la capacitatea de a procesa... publice, eu reiterez, 3 mii de teste. Și vedeți asta zilnic din statistica care este prezentată. Dar grație aceluși suport care a fost oferit ministerului, inclusiv eforturile care sunt și din partea ministerului, nu doar din partea partenerilor, ca și obiectiv este ca să ridicăm capacitatea de prelucrare a testelor la capacitatea zilnică de 5 mii de teste. Și aici vorbim de laboratoarele publice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Domnule Pușcuța,

Ați vrut la acest subiect să interveniți, văd că butonul este apăsat?

Vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Îmi cer scuze, stimată doamnă Președinte.

Ca o intervenție suplimentar la ceea ce a spus doamna ministru la întrebarea doamnei deputat Glavan.

Deci la începutul lunii decembrie anul precedent, datorita bugetului de stat față de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală era în cifra de 3 transferuri lunare și constituia 750 milioane de lei, care până la finele anului 2019 a fost achitată integral, fără nici o datorie.

Ceea ce se referă la aceste 400 milioane de lei care se spune că astăzi este datorie față de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală, reamintesc, din ele 270 milioane sunt transferuri curente pentru luna

septembrie, termenul cărora de plată încă n-a venit. De aceea nu este corect să spunem că este datoria de 400 milioane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Ca precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am înțeles, este deja epuizat subiectul.

Domnule Perciun,

A doua întrebare.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Totuși, aici aș vrea să concretizăm, în primul rând, foarte bine, pentru că noi demult spuneam despre necesitatea creșterii capacității de testare măcar până la 5 mii de teste. Dacă ați putea să ne mai dați câteva obiective concrete pe care vi le setați: deci, să zicem, 5 mii de teste capacitate de testare; planificați un anumit număr de paturi care să fie activat; o anumită sumă financiară alocată pentru consolidarea secțiilor de terapie intensivă; un anumit număr de... nu știu, dacă noi putem planifica amenzile, nu neapărat, dar cumva să monitorizăm dacă are loc asigurarea respectării normelor epidemiologice sau nu?

Vreau să înțeleg dacă în general ministerul și Guvernul lucrează într-o paradigmă în care sunt niște obiective clare spre care noi mergem sau noi totuși cumva băjbâim și nu avem o claritate ce exact facem?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Dacă puteți să ne faceți un pic de claritate pe subiectul ăsta?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Sigur. În tot acest răstimp, în virtutea la toate criticile care au fost aduse, a existat un moment esențial de care era responsabil sistemul de sănătate și care, cu adevărat, a fost realizat onorabil și anume este vorba de acordarea asistenței medicale pentru pacienți. Noi nu am avut situații când nu am internat în spitale pacienți sau atunci când noi am luat decizia că un pacient stă, deci are dreptul la un dispozitiv medical și altul nu are dreptul.

Care este viziunea, s-a menționat astăzi despre proiectul Băncii Mondiale și, într-adevăr, în proiectul bugetului de stat s-a văzut o reducere a

sume de 201,7 milioane de lei pentru anul curent, dar ea nu s-a redus, ea se transferă pentru anul 2021, dat fiind faptul că există o extindere a proiectului „Modernizarea ocrotirii sănătății”, deci a proiectului Băncii Mondiale ca și termen de implementare.

Dar vreau să vă zic ca și viziune, într-adevăr, aveți perfectă dreptate. În primul rând, este vorba despre consolidarea capacităților instituțiilor spitalicești. Și eu menționez că, în plină pandemie, noi am reușit din proiectul Băncii Mondiale... dar vreau să vă zic că există și o sumă de 48 milioane de lei care a fost alocată și din sursele bugetului de stat și procedura de achiziție este inițiată. Deci se procură dispozitive care, într-adevăr, sunt extrem de necesare, dar nu vorbim doar de COVID, inclusiv pentru COVID. Și aici vorbim: de paturi multifuncționale pentru acei bolnavi care sunt gravi; vorbim de aparate radiologice, pentru că noi ne-am ciocnit de situația că trebuia să avem aceste aparate radiologice și, în special, cele care sunt mobile; concentratoarele de oxigen, care ele nu sunt vitale doar în timpul pandemiei și doar în cazul COVID-ului-19, dar și în cadrul altor probleme de sănătate; vorbim și de monitoare, pentru monitorizarea parametrilor vitali ai pacienților și infuzomatele. Eu vorbesc de câteva poziții care a fost lansată procedura și se finalizează din proiectul Băncii Mondiale.

Într-adevăr, există o abordare de consolidare a terapiei intensive, dar aici vorbim de consolidarea terapiei intensive regionale. Și nu că nu am dori ca să existe această consolidare în fiecare spital, dar adeseori ne ciocnim de situația lipsei și a personalului medical calificat. De aceea am mers pe aspecte de regionalizare a terapiei intensive.

Ca și viziune, ați văzut în cazul respectiv că cazurile care sunt extrem de grave, noi am mers în continuare pe principiul ca pacienții să fie aduși în municipiul Chișinău, la instituțiile medicale specializate de rang republican, inclusiv prin majorarea numărului de locuri care a fost realizat la Spitalul Clinic Republican cu 120 de locuri pentru pacienți gravi, și pot să vă spun că în câteva zile deja avem 90 de pacienți gravi care au fost referiți din Centrul COVID.

Dar cel mai mare aspect pe care îl reprezintă, că nu are importanță în cazul dat că persoana este de la nordul, sudul republicii, el este cetățean și el are acces la servicii de calitate, la condiții demne de tratament. Și asta a fost, de fapt, abordarea pe care am mers noi, indiferent de unde este cetățeanul, pentru că este mamă, pentru că este soție sau pentru că este copil.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – doamna Babuc.

Doamna Monica Babuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă ministru,

Uzez de această ocazie ca să vă doresc multă sănătate. Știu că ați trecut și dumneavoastră prin COVID și vă doresc multă putere și mulțumesc pentru aportul pe care l-ați adus în depășirea pandemiei.

Eu am 2 întrebări și prima este următoarea. Știu că la una din ultimele ședințe ale Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale ați decis că este dat liber pentru organizarea acțiunilor culturale fără limitarea numărului de participanți de spectatori.

Stimată doamnă ministru,

Întrebarea mea este următoarea. Când Comisia Națională pentru Situații Excepționale va redeschide instituțiile teatral-concertistice? Pentru că este deja o situație mai mult decât penibilă. Oamenii noștri circulă în transport public, oamenii noștri intră în supermarketuri în care numărul de persoane este mult mai mare decât în Teatrul Național „Mihai Eminescu”, în care sala de spectatori numără, de exemplu, 400 de oameni. Și în aceste săli în care oamenii, actorii noștri, muzicienii, interpreții nu funcționează deja de jumătate de an, s-ar putea organiza participarea spectatorilor în limita de 50 la sută, 30 la sută. Dar noi trebuie să le oferim oamenilor acestora posibilitatea să muncească. Acest lucru este unul stringent important și vreau să vă întreb ce opinie aveți și când aveți de gând să redeschideți aceste instituții?

Mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult, stimată doamnă vicepreședinte.

Într-adevăr, vreau să vă zic că decizia nu o primește doar Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Noi avem o platformă intersectorială și eu vă promit că specialiștii atât din sistemul de sănătate, dar sigur că în cazul dat, vorbim și de ministerul de resort, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, la următoarea ședință intersectorială vom examina și acest subiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare.

Vă rog.

Doamna Monica Babuc:

Da. Și a doua întrebare.

Stimată doamnă ministru,

Nu sunt specialist în domeniul ocrotirii sănătății, dar cu toții suntem pacienții medicilor noștri, cărora și cu această ocazie vreau să le mulțumesc pentru dăruire și profesionalism.

Spuneți-mi, vă rog, care este planul autorităților noastre în vederea asigurării cu servicii medicale de calitate în maladii altele decât COVID?

Deunăzi, am întâlnit un profesor universitar, unul din cei mai străluciți chirurghi de la noi, care mi-a spus: „Doamnă Babuc, eu nu operez deja de 5 luni. Acest lucru este grav nu numai pentru mine, pentru că mâinile unui chirurg sunt ca și mâinile unui violonist, dar este grav pentru pacienții mei.” Ce se întâmplă, doamnă ministru, în acest sens?

Mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Într-adevăr, colegii de la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale acum examinează strategia de viitor ceea ce ține de asistența medicală spitalicească, pentru că noi înțelegem că COVID-ul nu se finalizează aici, iar problemele de sănătate sunt complexe. Și în condițiile date să fie determinată pe segmentul asistenței medicale spitalicești strategia de îmbinare: urgența de sănătate, asistența medicală planică care este acordată și sigur că în cazul dat vorbim și de COVID. Deci noi o să venim, până la finele lunii septembrie, cu această viziune. Cu atât mai mult că ne apropiem de perioada rece a anului, noi înțelegem că vor fi și mai multe provocări și, respectiv, trebuie să avem și soluții de rigoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu.

Domnule Marian,

Vă văd, dar încerc de la fiecare fracțiune.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă ministru,

Profit de faptul că vi se adresează întrebări care nu țin neapărat de proiectul de lege pe care îl dezbaterem și am și eu o întrebare. Spuneți-mi, vă rog, cum se întâmplă că nici un oficial din Republica Moldova nu a fost pedepsit pentru faptul că a încălcat toate prescripțiile care au fost anunțate de către dumneavoastră pentru a ne proteja de COVID-19? Nici chiar Dodon, nici dumneavoastră care trebuia să fiți pedepsită, doamnă ministru, nici domnul Chicu care trebuia pedepsit. În alte țări ale lumii, în Ucraina, în România, ca să nu dau mai multe exemple, au fost pedepsiți. Și lumea a înțeles că sunt toți egali în fața legii. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Ciobanu,

Deci vreau să vă... eu n-am să răspund de acțiunile la restul demnitarilor, eu am să răspund de acțiunile mele și manipularea care s-a făcut de fiecare dată cu purtarea măștii de către mine într-o unitate comercială. În luna martie, conform recomandărilor OMS și ridicați și hotărârile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, purtarea măștii era obligatorie pentru persoanele bolnave și persoanele care asigurau îngrijirea de o persoană bolnavă. Am respectat întocmai acele recomandări care veneau din partea specialiștilor.

După ridicarea stării de urgență, începând cu 15 mai, purtarea măștii s-a determinat a fi obligatorie, pentru că și populația a început să circule, reluarea activităților economice, activităților într-un regim normal de muncă, s-a determinat în transportul public, în spațiile închise atunci când nu poate fi respectată distanța de un metru, inclusiv în unitățile comerciale.

Și vreau să vă asigur că nu am încălcat nici una din prevederile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică sau Comisiei pentru Situații Excepționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Doamnă ministru,

Eu am o întrebare referitor la vaccinare. Domnul Președinte Dodon a spus că este gata să testeze vaccinul rusesc, chiar dacă acesta a fost testat insuficient, doar 30 de persoane. Și noi știm că un vaccin sigur trebuie să fie testat pe cel puțin 30 de persoane, cel puțin asta se întâmplă în cazul vaccinurilor din Marea Britanie și Statele Unite.

Eu vreau ca dumneavoastră să-mi spuneți aici, în plenul Parlamentului, să ne declarați că nu veți accepta utilizarea în masă a unui vaccin care nu este validat de OMS și nu este sigur. Vreau să ne spuneți clar și răspicat asta.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule deputat,

Republica Moldova, și noi avem documentele oficiale, demersurile și răspunsurile, a făcut un demers către Alianța globală pentru imunizări și vaccinuri, prin care a solicitat în cazul în care va exista un vaccin securizat, testat, indiferent cine l-a produs, să fie oferit, conform procedurilor care există, și Republicii Moldova.

Este clar că în Republica Moldova vaccinarea populației se va face cu acel vaccin care va trece toate etapele de testare și că există în cazul respectiv siguranță pentru populație.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Marian,

A doua întrebare.

Domnul Radu Marian:

Da, mersi, doamnă ministru, pentru clarificarea aceasta.

Sper că domnul Președinte a auzit.

Dar încă o întrebare foarte scurtă... (*Rumoare în sală.*) Încă o întrebare foarte scurtă: dacă noi am alocat bani, surse financiare pentru a procura aceste vaccinuri sau planificați că ele vor veni gratuit de la Alianță?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci cum putem să alocăm la momentul actual bani, când noi nu cunoaștem, în genere, când va fi acest vaccin. Cunoașteți care sunt acele prognoze care sunt determinate de către elaboratori. Ceea ce pot să vă asigur la momentul actual este că noi am planificat, am alocat și suntem în procedură de achiziționare în termen cât mai proxim a vaccinului gripal, care, la fel, este vital în situația pandemică din Republica Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Alte întrebări nu sunt.

Vă mulțumim pentru răspunsurile dumneavoastră.

Vă rog, luați loc.

Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnule Buza,

Vă rog, raportul comisiei. (*Rumoare în sală.*)

Dar la noi în Parlament ce nu-i „лишь бы”?

Stimați colegi,

Vă rog, ascultăm președintele comisiei.

Domnule Buza,

Vă rog.

Tehnicienii,

Vă rog, microfonul domnului Buza.

Eu mă adresez la tehnicieni, să aibă grijă de microfoanele deputaților.

Domnul Ghenadie Buza:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia protecție socială, sănătate și familie, potrivit atribuțiilor sale, a examinat în ședință proiectul de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr. 174/2019, inițiativă legislativă a Guvernului.

În urma dezbaterilor pe marginea proiectului de lege vizat, membrii comisiei comunică următoarele.

Proiectul a fost elaborat în scopul precizării veniturilor fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală și asigurarea sustenabilității financiare a fondurilor privind acoperirea cheltuielilor necesare realizării activităților din sistemul de sănătate în corespundere cu prevederile Programul unic. Astfel, modificările inițiate au fost impuse de situația pandemică COVID-19.

Cu votul majorității membrilor prezenți la comisie (6 – pro și 2 – abțineri), comisia propune aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr. 174/2019, de către plenul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Buza,

Aceeași situație, după ce votăm în prima lectură, vă rog să examinați pentru lectura a doua. Și să depuneți eforturi ca mâine să fie examinat și în lectura a doua.

Domnul Ghenadie Buza:

Bine.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

La ora 17.00 – ora votului.

Da, avem luări de cuvânt. Da, da.

Domnule Marian,

Vă rog.

Avem luări de cuvânt. (*Rumoare în sală.*)

Не тяните время.

Domnul Radu Marian:

Recent, în presă, a circulat fotografia Președintelui Austriei care mergea la lucru în metrou. Purta mască, se ținea de bară și era între oameni simpli care mergeau și ei la lucru. Președintele nostru nu numai că nu merge cu transportul public la lucru, el merge cu „Mercedes”-ul și paza de corp și cu alai, care închide străzi întregi, pentru ca el să treacă fără oprire. Mii de oameni în fiecare zi așteaptă câte jumătate de oră în pandemie în troleibuzele pline pentru ca marele și miruitul nostru Președinte să treacă cu alaiul său de automobile scumpe prin fața lor.

De ce Președintele Austriei, o țară bogată, și în care pensionarii mănâncă cât vor și le rămân bani pentru vacanțe la munte și la mare, merge cu metroul, iar Președintele celei mai săraci țări din Europa merge cu „Mercedes”-ul și închide străzile ca să treacă?

Mai mult, în pofida faptului că cetățenii din troleibuze achită pentru Dodon și vila sa de la Condrița, pentru „Mercedes”-ul său luxos, pentru „Jeep”-urile pazei, domnul Președinte nu este deloc recunoscător acestor oameni. Igor Dodon din „Mercedes”-ul lui are tupeul să reproșeze moldovenilor că se bagă în transportul public ca „șprotele în borcan”, că nu au responsabilitate când merg îmbulziți în troleibuze și microbuze și din cauza acestei iresponsabilități avem situația pe care o avem.

Din păcate, situația este, într-adevăr, dramatică în Republica Moldova. Avem peste 40 de mii de cazuri înregistrate de COVID și peste o mie de morți. Deja de două luni Moldova este pe primul loc în Europa, zilnic, la numărul de cazuri de COVID raportate la populație. Iar săptămâna trecută Moldova a fost pe primul loc în Europa la decese raportate la populație.

Încă din aprilie era clar că lucrurile nu merg cum trebuie în Moldova, guvernării trebuia să se întrebe: ce trebuie să schimbăm ca să îmbunătățim situația? Care sunt greșelile pe care trebuie să le corectăm? Sunt întrebări pe care trebuie să le dăm Guvernului, lui Dodon, lui Chicu, doamnei ministru Dumbrăveanu. Dar, din păcate, răspuns nu am primit. Pentru că orice n-am spune, orice propunere n-am oferi, ele se resping, pentru că ei cred că fac totul corect.

În nici o clipă din această pandemie n-am auzit de la Dodon sau de la Chicu vreun regret, vreo recunoaștere a unei greșeli, nimeni nu-și asumă răspunderea.

În schimb, au dat vina pe cetățeni, pe medici, pe antreprenori, pe pensionari, pe diasporă, pe cine vrei, dar nu și-au recunoscut nici o clipă vreo greșeală.

Și au făcut multe greșeli. Chicu a zis că pandemia este doar o isterie. Dodon a zis să nu ne facem griji, pentru că boala afectează doar bătrânii. Tot Dodon a zis că COVID este o răceală, care trece prin tine și nici n-o simți.

Dodon și ministra Dumbrăveanu au spus de nenumărate rânduri că sistemul medical este pregătit și că sunt toate echipamentele necesare pentru protecția medicilor, pentru ca ulterior de la această tribună să se declare că, de fapt, țara nu este pregătită de pandemie. Spitalele, în loc să fie spații sigure, au devenit focare de infecție pentru toată comunitatea.

Chiar dacă OMS spunea că trebuie să testăm masiv, echipa lui Dodon se încăpățâna și refuza să folosească mai multe teste, făcând economie din contul sănătății și vieții oamenilor.

Dodon a sfidat de nenumărate ori regulile de protecție și a oferit un exemplu de comportament care a contribuit la ignorarea măsurilor de protecție de către alți funcționari și cetățeni.

Prim-ministrul Chicu a făcut nuntă în timp de pandemie, în timp ce celorlalți le este interzis. Furtună a zis că cei care au murit de COVID erau și așa o povară. Printre poveri erau doctori care luptau cu pandemia, surori medicale, mame tinere cu copii, polițiști, bunici și părinți dragi.

În plină pandemie cu noi recorduri de infectări, guvernarea anulează indemnizația de 16 mii de lei, oferită lucrătorilor medicali care se infectează la locul de muncă. Să anulezi modesta compensație pentru acest risc, acum când situația e din ce în ce mai gravă, este o palmă dată celora din prima linie.

Consecințele administrării dezastruoase a acestei pandemii se văd peste tot. Astfel, Moldova este blocată și izolată de restul lumii. Oamenii nu pot pleca la muncă să-și întrețină familia, circulația mărfurilor este îngreunată, sute de mii de familii continuă să fie despărțite și sute de mii au fost obligate să-și întrerupă vacanța. În schimb, l-au privit pe Dodon cum merge la sanatoriu în Rusia să se recupereze sau merge în Grecia să se roage.

Economia este la pământ, sistemul medical este aproape paralizat, oamenii nu pot primi asistența medicală pentru alte boli decât COVID, prețurile cresc, inclusiv la medicamente care în Moldova sunt și așa de câteva ori mai scumpe decât în țările vecine.

Oamenii își pierd locurile de muncă și veniturile. Peste 1000 de oameni au plătit cu viața, o mie de înmormântări care puteau să fie evitate. În Georgia, o țară similară atât la nivel de populație, cât și la nivel de PIB „per capita”, au murit 20 de oameni. 20, la noi 1000.

Cum spuneam, peste 40 de mii de oameni au trecut prin boală, iar mulți dintre cei recuperați au căpătat probleme de sănătate cronice, problemele care îi vor costa pe ei și pe sistemul de sănătate prin cheltuielile adiționale.

Culegem roadele incompetenței lui Dodon și Chicu. Și nimeni nu are nici o remușcare. Aceasta se întâmplă într-o țară în care guvernanții tratează oamenii vulnerabili ca o povară.

Ne salvează doar medicii, care sunt adevărații eroi. Este eroic cum reușesc să trateze câte 300 de oameni, câte 300 de pacienți COVID -19 pe zi. Este eroic că rezistă într-un sistem, după ce nu le-a fost oferită protecția elementară la timp și au fost acuzați că se infectează de COVID din propria vină. Acum vreți să le luați și indemnizația de 16 mii de lei pentru cei care s-au îmbolnăvit de COVID. Este o rușine.

Trăim într-o țară în care principalul epidemiolog numește bolnavii de cancer și diabet o povară pentru societate. Și în care Președintele din „Mercedes” numește cetățenii „șprote iresponsabile”, pentru că se îmbulzesc în transportul public.

Acest lucru trebuie schimbat. Apelurile la „sovestea” lui Dodon sunt inutile. Unica ieșire din situație este ca „șprotele”, așa cum i-a numit Dodon pe oameni, să-l dea jos pe boier din „Mercedes” și să-i arate locul bine meritat. Pentru că, domnule Dodon, „șprotele” vă plătesc benzina și bodyguardii.

Moldova are nevoie de o guvernare curajoasă, care să fie respectată afară, care să poată atrage finanțarea externă, care să poată crea un plan-anticriză cu mobilizarea resurselor pentru dotarea spitalelor, informarea corectă a oamenilor, fără minciuni despre situația reală...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Marian,

N-ați vorbit nici un cuvânt despre subiectul care este pus în discuție.
(*Gălăgie în sală.*)

Nu, nu. Vă rog.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Odnostalco.

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Nu, nu.

Domnule Marian,

Eu am așteptat un cuvânt să spuneți despre... Taman la sfârșit trebuia să vă încadrați în termenul cela. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Și eu la toți, inclusiv dumneavoastră, v-am oferit.

Vladimir... (*Voci nedeslușite din sală.*)

Nu se face... nu se face așa.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ascultați-mă un pic. (*Gălăgie în sală.*)

Colegi,
Liniște, vă rog.

Colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnule Grosu,

Vă rog să vă... Eu am să-i ofer, dacă dumneavoastră vă duceți la loc.

Stimați colegi,

Ascultați, terminați polemica.

Stimați colegi,

Vă rog foarte mult, noi discutăm un subiect concret. Toate 7 minute au fost „Dodon, Dodon, Dodon”. Eu înțeleg că sunteți în campania electorală, dar terminați cu campania electorală aici la tribuna Parlamentului. Dacă discutăm zece secunde, zece secunde.

Domnul Radu Marian:

A venit vremea să scoatem țara din criză.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*) (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Odnostalco,

Vă rog.

Stimați colegi,

Conflictul îl creați dumneavoastră, când utilizați tribuna parlamentară în alte scopuri.

Vă rog mult.

Domnule Odnostalco,

Vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо большое, госпожа Председатель.

Уважаемые коллеги,

Я никого не перебивал, когда слушал, поэтому я прошу тоже проявить определенные качества человеческие, моральные и т. д.

Да, уважаемый Юрий Дмитриевич, спасибо вам большое.

Уважаемые коллеги,

Мы сегодня говорим о двух последних субъектах: это ратификация бюджета НКСС и ратификация бюджета НМСК. Мы не говорим сегодня о Додоне.

У меня вообще сложилось такое впечатление, что коллегам из правого сектора в их НПО, в которых они работают, доплачивают за слово «Додон». Вот чем больше «Додона», тем больше евро они получают на свои гранты. (*Aplauze.*)

Я никого не хочу обидеть, поэтому никого не назвал образно. Вы уже сами идентифицируетесь.

Дальше, что касается всех тех импровизаций, что касается всех тех неточностей, мягко говоря, не буду называть это ложью и враньем, которые были сказаны по поводу пенсий.

Коллега Головатюк, как один из умнейших людей в этом зале, но, по-моему, совсем уже, совсем уже просто, понятно «разжевал», что произошло.

Вы все зациклились на 1%. Я повторяю. Мы все обещали о том, и вы в том числе, уважаемые коллеги, что мы будем обеспечивать большими деньгами, большими суммами тех пенсионеров, те социальные категории населения, которые получают, к сожалению, меньше денег.

Так оно и пошло, 700 леев «новогодних» в 2020 году, до 2000 леев. Вы сказали: «Те, которые получают пенсии до 2000 леев»... Вы сказали: «Нет. До 2000 леев мало, давайте до 3000.». Сделали, как вы хотите.

Но вы все равно кричите, лишь бы поговорить. До 3000 вышли с 900 леев. Нашли эти деньги во время пандемии. И эти деньги есть, эти деньги люди получают. И в конце, за период 2020 года, как сказал коллега Головатюк, у нас порядка 15%.

Я расчеты предоставлю с цифрами после этого выступления специально для вас, специально для людей, чтобы не было вот этих манипуляций и лжи, которые то, что сегодня происходит. Понимаете?

Мне некоторые коллеги от вас говорят о том, что инфляция – это не повышение, это возмещение... значит, роста цен. Да, это те ошибки... за которые платит... платят пенсионеры.

А кто у нас в предыдущем Правительстве был? Майя Санду. Вот ошибки Майи Санду. (*Gălăgie în sală.*) И сегодня у нас индексация идет только потому, что в прошлом году кто-то недоработал. Ведь это так?

Владимир Иванович, я прав? (*Rumoare în sală.*)

Дальше. Вы нас учите, как работать. Вы нас учите быть более прозрачными. Вы нас учите быть более профессиональными.

Я извиняюсь, но кто вы такие, дети Филата, чтобы нас учить? (*Râsete în sală.*) Ну, ребята, давайте будем серьезными. (*Aplauze.*)

Дальше. (*Strigăte în sală.*) Дети Филата, дети Сороса... Разные версии, но всё правда.

Что касается вопросов бюджета, уважаемые коллеги. Да, ситуация непростая. Да, хотелось бы, чтобы было больше. Да, мы и обещали больше, и мы не говорим, что нет. Но у нас падение экономики. Во всем мире, на всей планете такая ситуация, это есть. Но при всем при этом мы выдерживаем повышение пенсий.

Что предложило в прошлом году Правительство Майи Санду? Кто-то из вас помнит, чтобы сюда пришли с документами и сказали: «ajutor financiar unic 700... 200 de lei»? Не было такого. Я вам больше скажу: вот эта команда ответственных людей, надежных делала бюджеты на 2020 год, которые не были сделаны еще в ноябре месяце, а по закону они должны в октябре быть уже здесь. И этого не было. И Думбрэвяну с командой делали, и Пушкучэ, и Кику. И как бы мы ни относились, но закон есть закон, и этого не было сделано Майей Санду, и это надо признать.

Мы признаём ошибки.

Найдите силы в себе и признайте и вы ошибки свои.

Критиковать хорошо. Лапшу вешать на уши людям... я прошу прощения за выражение... вы умеете. Но давайте будем честными, как минимум старайтесь быть честными. (*Gălăgie și râsete în sală.*)

Дальше. Что касается вопроса предложений для социально малообеспеченных слоев населения. Я в прошлом Правительстве... (не зря в народе говорят – «Правительство ноль, министерство фиаско»... Вот так вот говорят в селах про предыдущее Правительство...) не слышал ни одного предложения по индексации.

Коллеги из Комиссии социальной! Напомнить вам, как снимали эти вопросы с повестки дня и говорили: нет, ну тут сейчас МВФ, тут сейчас международные партнеры, здесь нам сложно, нужно уступить?

Но Кику договорился. Додон договорился, которого вы сегодня не любите. Хотя... сколько раз вы говорите, мне кажется, у вас от Додона зависимость, вы уже не можете без него, он вам нужен. Вы просто ничего больше не можете делать, поэтому нужно говорить: Додон, Додон, так лучше.

Уважаемые коллеги,

Ни одного не было предложения по пенсионерам, ни одного не было.

Все принесло вот это вот Правительство, и реализовывать взяли на себя ответственность.

Вы говорите об ответственности?

Да, тогда, когда дезертировала Майя Санду, Додон взял на себя ответственность. Он показал свою надежность, и он не побоялся в конце года этим заниматься. (*Aplauze.*) (*Strigăte în sală.*)

Признаёте.

И тогда это было, уважаемые коллеги.

Что касается медиков. Сейчас можно делать различные спекуляции, можно заявлять все что угодно.

Мы обещали в два раза повысить, мы показали эти этапы. С первого числа, с 1 сентября на 30 процентов заработная плата для медицинского персонала, всего медицинского персонала увеличивается. И под это деньги мы нашли, и под это деньги социальные мы нашли.

Пандемия администрируется на сегодняшний день.

Да, люди умирают, к сожалению. Но, уважаемые коллеги, это вина наша с вами, потому что само Правительство ни в одной стране не справлялась с этим вопросом.

Но вы посмотрите в соседней Румынии, в Украине. Там депутаты, политические силы сказали: идет пандемия. Мы перестаем ругаться, идем в народ и объясняем людям, информируем их, как нужно себя вести. (*Gălăgie în sală.*)

Вы что-то такое сделали? Да ничего. Вы в больницах не были. Вы в больницах не были...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Odnostalco,

Vă rog să aveți grijă de timp.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да. И заканчивая свое выступление, я бы хотел сказать следующее: вы, конечно, можете кричать, рассказывать людям небылицы, и так далее, и тому подобное...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, ca și domnului Marian, 10 secunde.

Domnul Vladimir Odnostalco:

5 секунд. Можете рассказывать все, что угодно. Но несмотря на ваше вранье Игорь Николаевич Додон победит.

Спасибо. (*Aplauze.*) (*Rumoare în sală.*)

Voce din sală:

Bravo!

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Acestea au fost înscrierile cu luări de cuvânt.

Eu propun... (*Voce nedeslușită din sală.*)

La vot?

Nu, haideți, la ora 17.00 – ora votului.

Următorul proiect... haideți să-i dăm voie doamnei Dumbrăveanu să plece, următorul proiect nr. 365 din 14 august 2020.

Doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Alexandru Slusari:

Camera de Comerț.

Doamna Zinaida Greceanîi:

După asta aveți răbdare, avem multe.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, proiect care are drept scop sporirea protecției sociale a soților (soțiilor) veteranilor de război căzuți pe câmpul de luptă, soților (soțiilor) persoanelor cu dizabilități, de pe urma războiului decedați, prin excluderea condiționalității de a fi inapt de muncă la acordarea dreptului la tratament sanatorial acestor categorii de persoane.

Totodată, proiectul prevede și concretizarea organului care este responsabil de eliberarea legitimațiilor pentru participarea la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl.

Proiectul se propune a fi pus în implementare începând cu 1 ianuarie 2021. Propunerile respective au fost înaintate din partea veteranilor de război.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Doamnă ministru,

N-aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Rog comisia... (*Gălăgie în sală.*)

Este o întrebare – doamna Roșca.

Vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Doamnă ministru,

Vă salut.

Nici n-am crezut că o să prezentați așa de repede.

Eu am o întrebare suficient de concretă. La data de 9 decembrie, eu am depus o sesizare la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale ce ține de Programul „Protecție în domeniul asigurării cu locuințe”, fiindcă este introdus în anexa nr. 6 un așa proiect: Construcția blocului locativ pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, strada Alba Lulia nr. 97, municipiul Chișinău. Și am solicitat informarea despre acest proiect într-un raport detaliat asupra gradului de implementare, resursele alocate, problemele apărute și modul de evaluare a rezultatelor obținute. Totodată, am solicitat și documentele confirmative. Concomitent, am solicitat și lista celor 80 de beneficiari și a regulamentului de selectare a acestora.

Astăzi este data de 10 septembrie, nu am primit încă nici un răspuns.

Vreau să evidențiez faptul că, pentru această locuință pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, până la moment, au fost alocate: în anul 2011 – 4 milioane 600; 2012 – 9 milioane; 2013 – 9 milioane; 2014 – 9 milioane; 2015 – 1 milion jumătate; 2016 – 5 milioane; 2017 – 4 milioane 800; 2018 – 13 milioane; 2019 – 1 milion; 2020 – ați venit de două ori cu solicitarea de 385 de mii și acum o rectificare de 685 de mii. În total îs peste 59 milioane de lei pentru acest bloc de locuit pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei.

Până la moment n-am primit nici un răspuns. Și vreau să vă întreb: aveți răspuns la întrebarea de ce în 10 ani s-au investit 60 milioane de lei și 80 de beneficiari nu se cunosc, se ține tot sub lacăt, care-i secretul? Prin ce tănuim noi, de ce tănuim noi lucrul ăsta? Și când eu voi primi răspuns detaliat la ceea ce-am solicitat?

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă deputat,

Eu am să revin la minister și am să verific dacă ați primit sau nu răspuns, pentru că am avut și situații când răspunsurile au fost prezentate prin „e-Management”, dar am să verific.

Ceea ce ține de tănuirea informației, nu este nicio tănuire a informației. Pot să vă spun exhaustiv: într-adevăr, construcția acestui bloc locativ, ca și o funcție, de fapt, improprie, vreau să vă spun, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a fost lansată în anul 2004. (*Gălăgie în sală.*) De fapt, toate sumele pe care le-ați enunțat au fost, într-adevăr, investite pentru a definitiva construcția respectivă. Și pot să vă spun că, doar în anul 2020, pe parcursul anului 2019, clădirea era finisată... pentru că ați vociferat chiar dumneavoastră suma care a fost alocată, dar nu a fost dată în exploatare.

Ce am întreprins pe parcursul anului 2020 – am conlucrat cu Consiliul municipal Chișinău. Și vreau să apreciez aici, pentru că construcția era realizată pe o bucată de teren care, de fapt, într-un mod abuziv, s-a realizat această construcție și a trebuit ca să legiferăm, în cazul respectiv, statutul acestui lot de teren pe care a fost realizată construcția.

Acum, la momentul actual, este toată documentația deja perfectată și suntem în proces de înregistrare a statutului acestei clădiri, înregistrare cadastrală cu determinarea formei de proprietate a acesteia. Și acestea au fost măsurile care au fost întreprinse.

Dar vreau să vă zic că aici problemele nu s-au finalizat, pentru că nu vreau să vin... că există vreun secret, pentru că în momentul în care există Legea cu privire la locuințe, care este o lege-cadru, de bază, deci din momentul în care noi transmitem clădirea către Consiliul municipal Chișinău, deja automat sunt un șir de titluri executorii și dumneavoastră cunoașteți acest lucru, în municipiul Chișinău, clădirea nu va mai fi distribuită de... aceste apartamente, mai bine-zis, pentru acel grup de persoane. De aceea acum suntem într-un proces și de elaborare a cadrului normativ pentru a determina statutul acestor apartamente și cum putem asigura beneficiarii-cheie inițiali cu apartamentele respective. Dar informația exhaustivă o să v-o prezentăm și nu s-a tănuit absolut nimic, dar s-au întreprins, dimpotrivă, toate măsurile ca clădirea să fie dată în exploatare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Mulțumim.

Am înțeles.

Doamnă Roșca,

Aveți a doua întrebare?

Doamna Veronica Roșca:

O precizare doar... doar o precizare. Eu voi face astăzi o interpelare oficială la final și vreau să concretizați: este lista celor 80 de beneficiari sau nu?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Nu poate fi vorba încă de lista celor 80 de beneficiari...

Doamna Veronica Roșca:

Regulament este de selectare?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Și nici regulament nu este. V-am zis, inițial trebuie să determinăm cu statutul, cum asigurăm acea derogare de la Legea cu privire la locuințele sociale, ca aceste apartamente să fie acordate acestui grup de persoane. Pentru că dacă citiți Legea cu privire la locuințe, nu mai există rânduri pe categorii, stimată doamnă deputat, există doar o singură listă a persoanelor care sunt în rând la locuințele sociale și acolo sunt și cernobâliști, și polițiști, și multe alte categorii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog un răspuns clar, clar... să îi oferiți în scris doamnei deputat.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Numaidecât, promit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Luați loc, vă rog.

Comisia protecție socială, sănătate și familie – domnul Buza.

Vă rog, raportul comisiei, de pe loc.

Domnul Ghenadie Buza:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 365 din 14.08.2020, lectura întâi, prezentat de către Guvern.

Proiectul în cauză vine cu propunerea de a introduce măsuri suplimentare de protecție socială pentru soții și copiii veteranilor de război căzuți la datorie, soții și copiii persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului, care au decedat, prin excluderea condiționalității de a fi „inapți de muncă” la acordarea dreptului de tratament sanatorial în centrele de reabilitare ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și în alte instituții de acest tip, în condițiile stabilite de Guvern.

Totodată, se propune ca eliberarea legitimațiilor și a insinelor de participanți la lichidarea urmărilor avariei de la Cernobîl să fie puse, în exclusivitate, pe seama organelor administrativ-militare, în modul stabilit de Ministerul Apărării.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți la ședință (8 voturi „pentru”), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 365 din 14.08.2020 în ședința de plen a Parlamentului, în lectura întâi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Propuneri pentru lectura a doua ați avut?

Domnul Ghenadie Buza:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu ați avut.

Vă rog să examinați, de asemenea, mâine în ședința comisiei ca să nu tărăgănăm prea mult acest proiect.

Stimați colegi,

Următorul proiect pe care vă propun să-l dezbatem este...

De procedură, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Totuși, eu am analizat foarte bine agenda pe azi. Haideți să votăm fiecare proiect după examinare, să nu lăsăm la ora votului la ora 17.00, când toți uită subiectele. Nu sunt proiectele foarte complicate, marea majoritate pentru prima lectură, sunt voturi. Nu este bine sub toate aspectele să anunțăm această oră a votului și să căutăm toți aici în calculator și prin hârtii care este proiectul, despre ce e acest proiect. Am analizat, am examinat proiectul, la vot.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Am înțeles, dar mulți deputați nu sunt în sală, de aceea... mulți nu sunt în sală...

Voce din sală:

Dar ei idee nu au despre ce votăm, dacă nu sunt în sală.

Domnul Alexandru Slusari:

Cvorum este. (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să nu-i...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Haideți, că nu avem... noi foarte repede putem să...

Domnule Furculiță...

Domnule Furculiță,

De procedură.

Domnul Corneliu Furculiță:

De procedură.

Doamnă Președinte,

Deja s-a anunțat, evident că o să fie incorect față de ceilalți colegi, care din varii motive... Deci haideți să lăsăm ora 17.00 cum am stabilit-o, ulterior, vom vedea dacă vor fi intervenții.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, am înțeles.

Mulțumim, doamnă ministru.

Mulțumim.

Următorul proiect care se supune dezbaterii este... pe doamna viceprim-ministru Cristina Lesnic o văd aici și rog să dezbaterem proiectul nr. 369 din 1 septembrie 2020.

Doamnă Lesnic,

Vă rog.

Doamna Cristina Lesnic – *viceprim-ministru pentru reintegrare:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimați membri ai forului legislativ,

Permiteți-mi să prezint astăzi proiectul de Lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 170/2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative.

Trebuie să menționez din start că elaborarea acestui proiect vine să continue extinderea unui mandat de 2 ani de zile pentru acordarea dreptului locuitorilor din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender. Este vorba de înmatricularea sau reînregistrarea mijloacelor de transport cu numere neutre.

Inițial, perioada de valabilitate a acestui proiect a fost stabilită pentru 2 ani de zile, începând cu luna septembrie 2018, iar în această ședință vin să supun în atenția dumneavoastră de a extinde această perioadă încă pentru un mandat de 2 ani de zile.

Scopul acestei legi este de a asigura accesul în traficul rutier internațional al locuitorilor din regiunea transnistreană după anumite criterii, pentru persoane fizice și juridice, dar, în același timp, în strictă conformitate cu prevederile Convenției asupra circulației rutiere.

Vreau să menționez că prin articolul 1, punctul 5 al legii în cauză, durata de valabilitate era de 2 ani de zile.

Urmare a implementării acestui mecanism în anul 2018, în două localități – Tiraspol și Râbnița, au fost repartizați angajați ai Agenției Servicii Publice, care prestează servicii pentru cetățenii Republicii Moldova de pe malul stâng al Nistrului. În această perioadă, au fost înregistrate aproximativ 4007 de numere... de plăcuțe cu numere de model neutru, iar în aceste 2 ghișee se regăsesc 17 persoane ale Agenției Servicii Publice.

În această situație, vreau să menționez că obiectul acestui mecanism fac acele mijloace de transport care sunt indicate la pozițiile tarifare 8703, la fel 8716, 87111, care sunt mijloace de transport până la 3,5 tone.

În aceste condiții, vreau să menționez la fel că, după o perioadă îndelungată de timp, angajații autorităților constituționale se regăsesc pe partea stângă a Nistrului și prestează servicii tuturor cetățenilor Republicii Moldova.

La fel, toate mijloacele de transport, reînmatriculate în stânga Nistrului, sunt supuse verificării prin sistemul internațional de drept, pentru a evita situațiile în care acestea să fie declarate pierdute sau furate.

Prin urmare, mijloacele de transport care sunt înregistrate în cele 2 ghișee, la Râbnița și la Tiraspol, sunt aduse în câmpul legal al Republicii Moldova, iar autoritățile de drept ale Republicii Moldova pot cunoaște cine este posesorul, proprietarul, inclusiv încălcările în traficul rutier internațional.

Ca să aduc câteva cifre în atenția dumneavoastră, am să menționez că la etapa actuală, doar în 2 ani de zile, traversări în afara Republicii Moldova au avut loc aproximativ 1500 de mijloace de transport, cu aproximativ 47 mii de traversări, atât pe sensul de intrare și ieșire spre România, dar și pe sensul de intrare și ieșire spre Ucraina.

Mult mai mult, aș vrea să menționez că unul dintre beneficiile acestui mecanism este și perfectarea actelor de comodat. Doar proprietarul și posesorul mijloacelor de transport ale locuitorilor din stânga Nistrului pot conduce mijlocul de transport în condițiile în care beneficiază la fel de un act de comodat, în condițiile legislației Republicii Moldova.

În urma verificărilor efectuate, vreau să menționez că, la fel, au fost efectuate și anumite operațiuni pentru verificarea dacă proprietarii și posesorii mijloacelor de transport s-au conformat regulilor și cerințelor legii care a activat timp de 2 ani de zile, iar persoanele care nu s-au conformat la

rigorile de circulație rutieră au fost pedepsite, inclusiv cu amendă, conform Codului contravențional.

În aceste condiții, vreau să solicit și suportul dumneavoastră pentru a susține proiectul de a extinde încă pe o perioadă de 2 ani de zile a Legii respective nr. 170/2018 și solicit suportul dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, doamnă vicepremier.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – doamna Grigoriu.

Doamna Inga Grigoriu:

Doamnă raportor,

Am o întrebare cu referire la expertiza care a fost expusă de către Centrul Național Anticorupție, eu sper că toți deputații au făcut cunoștință cu obiecțiile care sunt prezentate. De asemenea, dumneavoastră în nota informativă ne scrieți că proiectul a fost prezentat pentru executarea acestei expertize și că veți lua în considerare comentariile, obiecțiile expuse. Iată noi acum trebuie să votăm în prima lectură acest proiect, da, și vreau să știu cum anume dumneavoastră veți lua act de obiecțiile expuse în expertiza CNA?

Doamna Cristina Lesnic:

Mulțumesc frumos, doamnă deputat.

Am să vă răspund la această întrebare. Deci și în prima parte a implementării acestei legi, pe parcursul a 2 ani de zile, a avut loc și a fost prezentată expertiza anticorupție. Deci 2 ani de zile a fost foarte suficient ca să înțelegem cum funcționează acest mecanism și să putem să verificăm în timp care sunt consecințele sau care sunt, poate, anumite circumstanțe care ar trebui să le prelucrăm.

La etapa actuală, cele 4007 plăcuțe de model neutru, care au fost înmatriculate, ne oferă siguranța că angajații Agenției Servicii Publice își fac pe deplin munca sa, iar toate chestiunile și riscurile care ar putea să fie evaluate din timp sunt calculate din perspectiva verificării periodice de către atât organele de drept, dar cât și de personalul Agenției Servicii Publice.

Domnul Vlad Batrîncea:

Doamnă Grigoriu,

Aveți a doua întrebare?

Doamna Inga Grigoriu:

Da, a doua întrebare. Bine, eu înțeleg că din punct de vedere tehnic Republica Moldova astfel a avut posibilitate să aibă acces la baza de date la ceea ce se află în stânga Nistrului. Asta este partea, înțeleg, pozitivă a acestui proiect. Dar, în același timp, de ce oare nu se poate de rezolvat această

întrebare ca oamenii să poată să se înregistreze? Poate prin asta și bugetul statului să nu fie prejudiciat.

Doamna Cristina Lesnic:

Doamnă deputat,

Am să menționez și un avantaj corelativ. În momentul în care a fost lansat acest mecanism, a avut loc și preschimbarea permiselor de conducere în câmpul legal al Republicii Moldova. Deci un mijloc de transport care este bazat pe plăcuțe de model neutru presupune că accesul în traficul rutier internațional este obligator să fie însoțit de un document valabil, un permis de conducere valabil.

Am să vă dau o cifră. Doar în această perioadă au fost preschimbate 15123 de permise de conducere, ceea ce înseamnă că cetățenii Republicii Moldova care își doresc să iasă în afara Republicii Moldova trebuie să înțeleagă că trebuie să se conformeze rigorilor nu doar ale legislației naționale a Republicii Moldova, dar și celei internaționale.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumim mult.

Următorul deputat este domnul Moțpan Chiril.

Domnul Chiril Moțpan:

Mulțumesc.

Doamnă viceprim-ministru,

Bănuim că anterior acest proces a fost agreat de OSCE, de Uniunea Europeană, da? Și putem presupune că este unul benefic pentru cetățenii din stânga Nistrului. Desigur că este de apreciat efortul guvernărilor Republicii Moldova de până acum și de astăzi, probabil că, de a apropia aceste maluri, să zic așa.

Dar am o întrebare care nu știu în ce măsură o să vă placă. Pe lângă faptul că permanent suntem deschiși față de autoritățile transnistrene, în special față de cetățeni, ceea ce este bine, am vrut să întreb: ce obținem noi din toate aceste cedări, aceste acte de bunăvoință?

Pentru că, de puțin timp în urmă, eu v-am informat, mai mulți cetățeni de ai noștri sunt incluși într-o listă a regimului transnistrean ca și teroriști, care sunt indezirabili pe teritoriul Transnistriei. Alți cetățeni, veterani de război, unul, de exemplu, Iurie Coțofan cu viză de reședință... născut în Corjova, a fost oprit și întors din drum, adică nu are acces în satul de baștină.

Au fost oferite regimului sau unor firme ale lui Victor Gușan, în special, posibilitatea de a continua tranzitul cu țigări, transportul de țigări fie că în magazinele duty free, fie că prin contrabandă peste hotarele Republicii Moldova și multe, multe alte acte de bunăvoință acordate regimului de la Tiraspol. Pe lângă faptul că parcă am avea și niște datorii de vreo 7 miliarde

pentru gazele consumate, plătim pentru energia electrică dublu, pe care o procurăm de acolo.

Spuneți-mi, vă rog, cât o să continue acest proces? Și ce trebuie să mai facă Republica Moldova, oricare ar fi guvernarea, așa încât să demonstrăm și noi demnitate în raport cu un regim criminal?

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rugăm, răspunsul.

Doamna Cristina Lesnic:

Mulțumesc frumos, domnule deputat.

Întrebarea dumneavoastră, probabil, pot s-o divizez în două componente. Deci la componenta legată de proiectul de lege care este supus, astăzi, atenției dumneavoastră, vreau să menționez că beneficiarul nostru final al politicii noastre sunt cetățenii Republicii Moldova.

Am să reamintesc că, în conformitate cu datele statistice prezentate de către Agenția Servicii Publice, doar în regiunea transnistreană locuiesc 320 de mii de cetățeni ai Republicii Moldova cu acte în regulă. Deci noi nu putem să neglijăm numărul acesta consistent pentru care noi trebuie să le oferim aceste servicii.

Reiterez că pentru prima dată Agenția Servicii Publice, autoritățile constituționale își prestează serviciile în stânga Nistrului.

În ceea ce privește cel de-al doilea caz, ați menționat de domnul Coțofan, vreau să menționez că este un caz individual, în care cunoaștem că are o cauză câștigată la CEDO.

Ultima mențiune care a parvenit în adresa Biroului politici de reintegrare, vreau să vă asigur că au fost luate toate măsurile necesare pentru a interveni prompt în perspectiva obligațiilor pozitive ale Guvernului și în conformitate cu ceea ce ține de promovarea drepturilor omului. Deci au fost făcute toate interpelările în ceea ce privește această persoană, care își are domiciliul, într-adevăr, în localitatea Corjova.

Și noi vom susține în continuare cetățenii care sunt lezați în drepturile sale sau cei care pretind că au o anumită lezare din partea structurilor, de facto, din regiunea transnistreană.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Domnule Moțpan,

A doua întrebare.

Domnul Chiril Moțpan:

Suficient.

Vă mulțumesc.

Deși mi-aș dori foarte mult să veniți într-o zi cu informație exhaustivă cu referire la situația din zona de securitate și nu că aș avea obiecții față de dumneata, că uneori așa am impresia, acceptați sau nu lucrurile acestea, dar să avem o informație clară de ceea ce se întâmplă acolo. Nu mi-ați spus dacă cunoașteți sau nu, există o listă a unor oameni, cetățeni ai Republicii Moldova, incluși în niște registre ca și persoane indezirabile, nume în cazul acesta de teroriști. Iată eu am o listă a persoanelor.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat...

Domnul Chiril Moțpan:

Următoarea întrebare pe care vroiam să v-o adresez: spuneți-mi, vă rog, fiindcă am adresat-o și ministrului afacerilor externe, deja suficient timp în urmă, nu am primit un răspuns, dumneavoastră cunoașteți dacă avem în regiunea transnistreană persoane care dețin pașapoarte diplomatice ale Republicii Moldova? Și care sunt motivele că unii indivizi de acolo trec lejer prin Aeroport în diferite direcții? Deși același Krasnoselski are dosar penal prin 2006, dacă îmi amintesc eu bine. Indiferent ce relații are unul sau altul din această țară cu respectivul și cu alți indivizi de acolo, statul este obligat să-și exercite exact atribuțiile sale și organele de drept în special.

Mulțumesc.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnul deputat,

Eu îmi aduc aminte că noi acest subiect l-am discutat și în cadrul comisiei de profil și întrebarea a fost adresată către domnul ministru al afacerilor externe. Acum nu pot să vă dau un răspuns dacă deține sau nu deține cineva pașapoarte diplomatice. Atâta timp cât persoana respectivă face parte din structurile, de facto, separatiste, nu cred că în cazul dat noi vorbim despre alt subiect ce ține de pașapoarte diplomatice.

În cazul în care dumneavoastră considerați că există astfel de date compromițătoare, cred că cel mai bine ar putea să vă răspundă inclusiv Serviciul de Informații și Securitate. Deci, la momentul actual, chiar depășește limita competenței mele.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc.

Următorul deputat este domnul Munteanu Igor.

Domnul Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Da.

Stimată doamnă ministru,

Am câteva întrebări. În primul rând, sigur că acest subiect al numerelor neutre este un subiect sensibil pentru multă lume, care se ocupă de reglementarea conflictului transnistrean de mai mult timp.

Aș vrea să contest însă afirmația pe care dumneavoastră ați făcut-o, că aceste numere neutre readuc cetățenii Republicii Moldova din zona transnistreană în câmpul legal al Republicii Moldova. Este inexact, ei nu sunt în câmpul legal, pentru că nu plătesc taxe pentru drumuri și nu sunt cetățeni cu aceleași obligații și drepturi ca și alți cetățeni din Republica Moldova.

Vreau să vă întreb două lucruri: unul, câte cazuri de accidente s-au întâmplat în afara Republicii Moldova cu aceste numere neutre?

Și doi, câte cazuri cunoașteți de automobile cu numere neutre, care au fost reținute pe teritoriul Ucrainei pentru purtarea unor simboluri separatiste? Știți că au fost acestea și la Nicolaev, și la Odessa, și în alte regiuni. Ceea ce evident ne pune obrazul nostru, mă rog, față de colegii și partenerii noștri ucraineni.

Trei, foarte important pentru noi este să înțelegem că aceste beneficii sunt înțelese bine de către cetățenii de pe malul stâng al Nistrului. Și este o situație total inadecvată, atunci când oferim beneficii de circulație internațională pentru locuitorii din zona transnistreană, iar cetățenii loiali ai Republicii Moldova nu pot să treacă nestingherit și fără piedici peste podul de la Vadul lui Vodă în...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat,

Mulțumesc pentru întrebare.

Acum ca să revin la aspectele pe care le-ați enunțat dumneavoastră. În ceea ce privește cetățenii care sunt beneficiari de plăcuțe cu numere neutre, vreau să menționez că aceste plăcuțe sunt incluse în sistemul național de acordare sau înregistrare a mijloacelor de transport.

Doi la mână, ele sunt eliberate de către autoritățile în exclusivitate constituționale ale Republicii Moldova și nici într-un caz de către structurile separatiste.

Mult mai mult, deci orice mijloc de transport care este reînregistrat, este verificat prin sistemul de date Interpol, ceea ce oferă să fie verificat adițional dacă mijlocul de transport a fost furat, pierdut sau oricare altă piesă a acestui autovehicul.

Un element suplimentar, pentru a aduce în câmpul legal, este faptul că noi cunoaștem cine este proprietarul, posesorul. Persoana care dorește să

meargă cu acest automobil obligatoriu este să fie cu acte de comodat, perfectate în baza legislației Republicii Moldova. Nu cu procură, nu cu oricare alt act, care astăzi se mai întâmplă să conducă cu numere transnistrene.

Ceea ce este important și la fel este că pe traseele Republicii Moldova, cât și în afara țării poate fi identificată mașina cu numere neutre, care a avut o încălcare a circulației rutiere și poate fi atrasă la răspundere fie contravențională sau penală, în funcție de gravitate.

În ceea ce privește cazurile pe care le-ați menționat dumneavoastră cu privire la potențialele situații de încălcare a regulilor de circulație în afara țării, vreau să vă zic că avem cazuri singulare.

Am fost în legătură permanentă cu toate misiunile diplomatice. Nu avem decât doar câteva cazuri singulare. N-am să vă zic acum, dar vă zic că sunt singulare.

Partea ce ține de legalitatea traficului rutier internațional, pe mijlocul de transport cu plăcuțe neutre nu poți conduce decât în baza unui permis valabil, eliberat de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, fie cel de model național, fie cel de model internațional deci pe mașina respectivă.

De aceea și zic, noi ne revenim... aducem persoanele în câmpul legal al Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Domnule Munteanu,

A doua întrebare? Nu?

Domnul Igor Munteanu:

Ba da. Eu am adresat la sfârșit o întrebare foarte simplă, care-i frământă pe toți cetățenii din Republica Moldova, de pe malul stâng al Nistrului.

Am spus: cum se poate să oferim un beneficiu, fără ca să avem grijă ca cetățenii noștri să circule nestingherit pe podul de la Vadul lui Vodă și în alte regiuni?

Pentru că ei sunt blocați, lor li se impun amenzi usturătoare și sunt tracasați, știți cuvântul acesta, la fiecare pas de către regimul separatist. Cum putem să-i apărăm pe dânșii, atunci când oferim asemenea generoase cadouri?

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule Munteanu,

Noi încercăm de fiecare dată să fim foarte constructivi în ceea ce facem. Deci este o perioadă îndelungată și încercăm să facem la maximum toate, să depunem toate eforturile noastre. Am redus de la 37 astăzi la 12 posturile ilegale.

Cunoaștem situația din Dubăsari. Poate e legată de podul de la Molovata. Deci au fost suplinite cu 90 de ture, doar în ultimele 4 luni de zile, rutele ca să asigure circulația de la Molovata spre Molovata Nouă.

Înțelegem care este situația, dar facem tot ce ține de puterile noastre. Chiar și în situația în care există o criză sanitar-umanitară, să ne descurcăm cu ceea ce putem, dar, în același timp, să venim și cu alte măsuri alternative.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Fiți amabilă, doamnă. Ați menționat mai multe cazuri ale cetățenilor oficiali ai Republicii Moldova, dar din zona transnistreană, peste hotare.

Vă rog să-mi spuneți dacă cunoașteți cazurile, când cetățenii respectivi au avut sau au făcut accidente rutiere în România și în Ungaria? Și în momentul... din vina lor, și în momentul în care au fost abordați de către poliție, au solicitat ca să vină reprezentantul Ambasadei Federației Ruse, deoarece ei sunt cetățeni ai Republicii Moldova.

Și atunci când au fost întrebați, de ce aveți numere neutre ale Republicii Moldova, ei au răspuns: „Că suntem cetățeni ai Federației Ruse”. Vă sunt cunoscute asemenea cazuri?

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat,

În momentul în care persoana beneficiază de numere neutre și se adresează la misiunea diplomatică, ea primește asistență. Eu nu cunosc astfel de situații în care să mi se fie raportat că a fost invitată o altă persoană. Deci cu siguranță că în adresa noastră ar fi parvenit astfel de solicitări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnul Iurie Reniță:

Nu, aceasta am vrut să aflu. N-aveți nici un caz oficial înregistrat?

Doamna Cristina Lesnic:

Am avut un singur caz, pe care îl cunosc personal, din mandatul precedent, atunci când s-a lansat mecanismul cu privire la numerele neutre, în care noi am informat depozitarul Convenției din 1968 cu privire la noile modalități sau alternative pentru persoanele care pot circula cu numere neutre. La începutul acestui mecanism, până toate autoritățile constituționale s-au acomodat, deci a fost o interpretare sau o conlucrare la direct deja cu autoritățile. Cazuri nu cunosc în mod individual.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

A doua întrebare. Da?

Domnul Iurie Reniță:

Da, și aș avea și o întrebare, dar și o solicitare către dumneavoastră și Biroul pe care îl conduceți, colegială. Cred că nu e cazul, tonul acesta triumfalist să-l utilizați în contrast și în detrimentul coșului politic.

Mă refer, dacă aspectele sociale și de altă natură, e firesc că trebuie de mers în întâmpinare, fără oarecare progrese elementare pe coșul politic, cred că ar fi indicat să fim mult mai modești prin tonul, ziceam, triumfalist.

Mulțumesc mult.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat,

Poziția Biroului...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimată doamnă vicepremier,

A fost o recomandare, mă rog. Haideți să fim toleranți la recomandările de genul acesta.

Domnul Nantoi.

Domnul Oazu Nantoi:

Vă mulțumesc.

Da, vă mulțumesc.

Stimată doamnă viceprim-ministru...

Doamna Cristina Lesnic:

Da, vă ascult.

Domnul Oazu Nantoi:

În anul 2008, agenții economici din Republica Moldova au căpătat posibilitatea să profite de regimul asimetric de preferințe din partea Uniunii

Europene. Și, din start, agenții economici din stânga Nistrului au profitat de aceste preferințe.

Acum ei toți profită, sunt înregistrați la Camera Înregistrării de Stat și exportă pe piața Uniunii Europene, fără a plăti un bănuț în bugetul Republicii Moldova.

În luna august a anului trecut, Biroul politici de reintegrare ne-a prezentat nouă cifra de 382866 de persoane din stânga Nistrului, care dețin acte de cetățenie ale Republicii Moldova. Probabil, tot MGB-ul în frunte cu Ghebos tot dețin aceste acte de cetățenie.

Spuneți-mi, vă rog. Da, și 37 de mii din concetățenii noștri au fost transportați peste Nistru contra plată în echivalentul în lei a 20 de dolari, pentru a frauda alegerile în Parlamentul, din care am onoarea să fac parte.

Spuneți-mi, vă rog, când va fi arborat tricolorul Republicii Moldova la Tiraspol? Și ce au comun aceste cedări cu procesul de reîntregire a Republicii Moldova? Eu n-am înțeles. Ce au comun, de unde rezultă reîntregirea Republicii Moldova?

Sper că nu ați fost invitată, împreună cu Igor Dodon, la parada în ziua de 2 septembrie la Tiraspol? Aceasta să nu vă supărați. Pur și simplu, eu nu înțeleg, ce are comun cu reîntregirea țării?

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat,

Pe data de 2 septembrie nu am fost invitată nicăieri, mai ales că am fost în perioada de pandemie.

Acum, ca să răspund la întrebarea legată de scrisoarea care a venit din partea Biroului, din păcate, astăzi nu cunosc la ce scrisoare faceți dumneavoastră referință. Cu mare drag, în mod separat, puteți să mi-o arătați și revin cu un feedback după ce văd la ce scrisoare faceți dumneavoastră referință. Nu pot să vă dau acum, nu cunosc conținutul scrisorii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu mai aveți întrebări.

Următoarea întrebare – domnul Năstase.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc.

Doamnă raportor,

Desigur că noi toți ne dorim ca procesele de integrare a celor două maluri ale Nistrului să se producă cât mai repede. Și de aici întrebarea mea ține de aceste plăcuțe neutre. Noi trebuie acum să votăm ca ele să continue

pe o perioadă de 2 ani încă, da? Vreau să vă întreb: dar de ce plăcuțe neutre? Noi n-am înțeles, cetățenii din stânga Nistrului, ei sunt cetățeni neutri? Sau noi acordăm niște drepturi pe care le au toți cetățenii Republicii Moldova pentru toată lumea loială acestui stat. Și mie mi se pare că epopeea aceasta cu acreditări de diplome... I-am atenționat pe domnul ministru al culturii și, probabil, că va opri acele lucruri care sunt absolut incompatibile cu integrarea. Dar și cu aceste plăcuțe, eu cred că trebuie de încetat.

Deci noi avem însemnele statului. Și dacă cineva din Transnistria... mai bine zis, din raioanele de est ale Republicii Moldova, aflate temporar sub ocupație străină, vor să plece în străinătate, nu-i nici un fel de problemă... ei pot să meargă doar cu însemnele oficiale de stat ale Republicii Moldova. Și să se comporte exact așa cum ne comportăm noi. Noi nu vrem nici mai mult, nici mai puțin de la ei.

De aceea mie mi se pare că intenția dumneavoastră o fi fiind bună. Dar, ținând cont de întreaga stare de lucruri care se produce în Transnistria, în zonele de est, mai ales acum, în perioada pandemiei, când oamenii din zona Cocierilor, Molovata și așa mai departe nu pot ajunge la... absolut inacceptabil.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat...

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Deci cât timp vor fi folosite aceste plăcuțe neutre și de ce nu se trece la numere de înmatriculare... care activează pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și ar trebui să fie și în partea de est a Nistrului?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, foarte pe scurt. E clară întrebarea.

Doamna Cristina Lesnic:

Domnule deputat,

Noi am avut o perioadă inițială valabilitatea de 2 ani de zile, de aceea noi nu am propus în termen nelimitat, mai vrem să vă propunem să fie pentru 2 ani de zile, pentru a înțelege care va fi dinamica și comportamentul. În funcție de evoluția și pe următorii 2 ani de zile, în cazul în care Forul legislativ va decide acest lucru, noi vom lua o decizie ulterioară dacă mai mergem la altă etapă sau revenim la reperfectiunea acestui mecanism.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Roșca.

Doamna Veronica Roșca:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Recent, marți, am fost la Sănătăuca, Florești... aici, doamnă Lesnic, aici undeva... și locuitorii din Sănătăuca, Florești, au ridicat două întrebări pe care am să vi le transmit dumneavoastră, și vreau să le acordați răspunsul personal lor, să zic așa.

Prima întrebare. Cât ne costă pe noi detașarea personalului de la ASP Râbnița și Tiraspol, și câți bani au venit în bugetul statului după ce aceste automobile au fost înmatriculate cu plăcuțe neutre?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Roșca,

Eu cred că nu ține de competența doamnei Lesnic să vă răspundă la această întrebare. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Am auzit cu toții întrebarea dumneavoastră. De aceea haideți să răspundă Guvernul la această întrebare.

Mulțumesc mult.

Doamna Veronica Roșca:

Am a doua întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare. Dar, vă rog, la subiect.

Doamna Veronica Roșca:

Exact e la subiect. Dar ce n-a fost la subiect, dacă am întrebat: câți bani au venit în bugetul statului după ce aceste automobile au fost înmatriculate cu plăcuțe neutre? Ce nu este la subiect aici?

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Nu știu cine ar trebui să dea calificative dacă este la subiect sau nu, mă gândesc și eu că sunt anumite persoane abilitate.

Și, totodată, cetățenii din Sănătăuca s-au arătat indignați de ce ei trebuie să achite, iar cei din stânga nu trebuie să achite nimic, atunci când este vorba despre documentarea cetățenilor pe teritoriile ocupate? De ce pentru ei se face gratis, pe când pentru cetățenii Republicii Moldova este contra cost? Aveți un răspuns?

Doamna Cristina Lesnic:

Ca să vă răspund la ambele întrebări. Într-adevăr, ceea ce ține de delegarea reprezentanților ASP în regiunea transnistreană, ei primesc salarii exact așa cum primesc toată lumea de la Agenția Servicii Publice.

În partea ce ține de Sănătăuca, aceasta este luată decizia anterioară cu privire la documentarea persoanelor... noi ne dorim ca, totuși, cetățenii

Republicii Moldova, care locuiesc în regiunea transnistreană și care noi considerăm că este teritoriul Republicii Moldova, să fie cetățeni cu acte în regulă. Asta este o modalitate... proactivă de a avea cetățenii înregistrați în Registrul de stat al populației.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim mult.

Următoarea întrebare...

Doamnă Roșca,

Două întrebări ați avut. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Precizări nu există.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Nu există precizări, noi am convenit, nimeni n-are precizări.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu doar o singură întrebare am să depun, de atâta așa o introducere mai extinsă un pic. Eu, doamnă viceprim-ministru, înțeleg foarte bine grija dumneavoastră de cetățenii Republicii Moldova pe partea stângă. Dar, totuși, haideți să recunoaștem, este un fel de paravan, pentru că noi foarte bine cunoaștem că, prin această măsură, noi, într-un fel, dăm sprijinul regimului separatist. Cu tot respectul față de cetățenii noștri, dar, în primul rând, au de câștigat cei care, deja 30 de ani, conduc această parte a Republicii Moldova din stânga Nistrului. Și ei au mai multă nevoie de acest lucru. Eu înțeleg că Registrul acolo are acces. Nu știu ce câștigăm noi prin asta, în afară de bifa undeva și de faptul că acei cetățeni ai Republicii Moldova, poate o dată pe an, își amintesc că sunt cetățenii, când cu autobuzele cu plăcuțele neutre vin la vot masiv și organizat.

Dar întrebarea mea în continuarea întrebării doamnei Roșca. Dumneavoastră poate nu cunoașteți cifra, dar întrebare așa naivă: dar mijloacele financiare pentru înmatriculare, care se încasează, se duc în bugetul Republicii Moldova sau în partea stângă?

Doamna Cristina Lesnic:

Tot ce ține de reînmatricularea mijloacelor de transport se duce în bugetul Agenției Servicii Publice. Ceea ce privește... ați menționat... dacă este oportun sau nu este oportun? Este oportun, cetățeanul are contact direct cu autoritatea constituțională a Republicii Moldova, ceea ce este important că mesajul vine de la o autoritate constituțională.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Filip.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Trebuie să recunosc că nu intenționez să vin cu o întrebare și nici n-o să pun o întrebare. În principiu, eu sunt cel care ar trebui să-și asume acest lucru, în calitate de Prim-ministru, am promovat eliberarea plăcuțelor neutre.

Mă miră ipocrizia pe care o avem noi aici, în Parlament. Cei care se bat cu pumnul în piept cel mai tare că sunt europeni, manifestați o gândire autoritară. Acest lucru a fost salutat și s-a lucrat nu un singur an cu toți partenerii noștri de dezvoltare, o să scot în evidență Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană. Și am fost apreciați, atunci când am introdus aceste măsuri, la Bruxelles.

Pentru că nu putem gândi limitat, să ne răzbunăm pe oamenii care trăiesc în acea regiune, pentru că nu ne place Krasnoselski sau altcineva de acolo. (*Gălăgie în sală.*) Oamenii trebuie să aibă posibilitate să circule peste hotare. Și cum putem compara dacă el plătește o taxă sau nu și ajunge în bugetul de stat, prin grija care ne-o manifestăm de cetățenii noștri? (*Voce nedeslușită din sală.*)

De aceea eu propun 108, doamnă Președinte.

Și vreau să-i mulțumesc doamnei viceprim-ministru Lesnic pentru munca pe care o faceți în Biroul politici de reintegrare.

Doamna Cristina Lesnic:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Lesnic,

Vă rog să vă ocupați locul.

Nu mai sunt întrebări.

Rog Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, domnul Jizdan, raportul comisiei.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului I din Legea nr. 170/2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Cancelaria de Stat.

Potrivit autorului, scopul prezentului proiect de lege este de a extinde termenul de acordare a dreptului pentru locuitorii din unitățile

administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender, care temporar nu se află sub controlul autorităților constituționale, de a-și înmatricula mijloacele de transport cu numere de înmatriculare neutre, până la 1 septembrie 2022. Prezenta lege va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În urma dezbaterilor, comisia nu a întrunit votul majorității membrilor săi și solicită plenului Parlamentului aprobarea acestuia în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule președinte.

Următorul subiect care se supune dezbaterii este proiectul nr. 375 din 4 septembrie 2020.

Prezintă domnul Pușcuța.

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Onorat Parlament,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative.

Proiectul prevede politici de intervenție de natură bugetar-fiscală care urmăresc susținerea proceselor derulate în sistemul educațional, în condițiile pandemiei COVID-19, precum și măsuri de atenuare a efectelor calamităților naturale în sectorul agricol.

Astfel, prin introducerea unor norme derogatorii de la Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se va asigura posibilitatea cadrelor didactice să realizeze sarcini peste norma didactică, cu achitarea salariului în mărimea corespunzătoare.

Modificarea respectivă a survenit în contextul în care 318 instituții din cele 1224 instituții de învățământ primar, gimnazial și liceal au ales modelul 2 și 7, care presupune învățarea în schimburi. Astfel, circa 3901 cadre didactice vor realiza sarcini peste norma stabilită în Legea nr. 270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și actele normative ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Totodată, ca urmare a multiplelor discuții și întruniri cu producătorii agricoli, proiectul de lege prevede instituirea unor condiții mai favorabile de aplicare a Programului de subvenționare a dobânzilor și Programului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale. Drept urmare a promovării proiectului se va realiza:

- majorarea mărimii sumei pasibile rambursării taxei pe valoarea adăugată cu suma impozitului funciar calculat și declarat de către contribuabili;
- excluderea condiției de achitare a impozitelor salariale pentru a beneficia de rambursarea taxei pe valoarea adăugată;
- micșorarea de la 25 la 15 zile a termenului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată;
- subvenționarea dobânzilor achitate indiferent de perioada contractării creditelor;
- și instituirea moratoriului la controalele fiscale până la 31 decembrie 2020.

Aceste măsuri sunt orientate către producătorii agricoli beneficiari de compensații pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020. Această listă urmează să fie aprobată de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Principalul obiectiv al măsurilor propuse vizează asigurarea securității alimentare a statului în condițiile calamităților naturale produse prin majorarea într-un ritm mai sporit a suportului bugetar oferit producătorilor agricoli afectați.

De asemenea, proiectul prevede abrogarea articolului 6 din Legea nr. 69 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative care presupune acordarea unei indemnizații unice în mărime de 16 mii de lei angajaților bugetari infectați cu COVID-19 în perioada stării de urgență în sănătate publică.

Modificarea propusă are drept scop substituirea suportului temporar cu prevederi permanente de susținere a angajaților din sectorul medical prin acordarea unui spor lunar de compensare în mărime de până la 100% din salariul de bază pentru durata muncii prestate în condițiile de risc de sănătate, precum și majorarea salariului personalului medical cu 30% începând cu 1 septembrie curent.

În partea ce ține de costurile bugetare ale proiectului prezentat, informez că pentru suplinirea fondurilor de cheltuieli de personal dedicate cadrelor didactice sunt prevăzute în proiectul de rectificare a bugetului care a fost examinat și votat de către dumneavoastră în prima lectură – 105 milioane de lei. Și tot în acel proiect sunt incluse 100 milioane de lei pentru majorarea fondului de rambursare a TVA către producătorii agricoli.

Vă rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări. Prima întrebare – domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Stimate domnule viceprim-ministru,

Noi, deputații socialiști, în general, susținem acest proiect. Totuși, noi suntem categoric împotriva articolului III, care prevede anularea indemnizațiilor medicilor, polițiștilor, grănicerilor, etc... care stau în prima linie în combaterea cu coronavirusul.

Noi am pregătit amendament care a fost transmis la Guvern și azi va fi examinat. Noi vă rugăm, susțineți acest amendament, mai pe scurt... найдите возможность сохранить эту очень важную меру социальной поддержки людей, которые на первой линии борются с коронавирусом.

Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Cunosc despre aceste amendamente, ele sunt mai multe de așa gen. Ele toate urmează să fie examinate în cadrul ședinței Guvernului care va avea loc astăzi seară.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Da, mulțumesc.

Domnule ministru,

În primul rând, vreau să-mi exprim aprecierea pentru comunicarea pe care am avut-o bună pe platforma parlamentară, guvernamentală, dar și cu toți actorii care au fost implicați în identificarea acelor soluții. A fost o muncă titanică, mulți poate se odihneau, noi munceam, întâlniri, discuții și identificarea de soluții.

Doar că în cadrul aceluia grup de lucru pe care noi l-am creat și am lucrat au fost identificate mai multe măsuri: gen – reeșalonarea sau restructurarea creditelor față de „Proiectul 2KR” sau „Mecagro”; gen – examinarea și evaluarea situației în vederea promovării unui proiect de lege care ar permite restructurarea datoriilor față de băncile comerciale și alți furnizori; legată de modificările la Legea subvenționării, 2 condiții care chiar nu implică impact financiar sau resurse financiare. Era vorba de nesolicitarea certificatului privind lipsa datoriilor, drept condiție pentru obținerea subvențiilor, fiindcă agricultorii în condițiile dificile financiare care se află sunt puși în situația, atunci când au de primit o subvenție, obligatoriu trebuie să prezinte acest

certificat ori să achite alte datorii care sunt absolut necesare față de alți furnizori și eu cred că era o idee bună dacă noi o acceptăm.

Și doi, era vorba de redirecționarea subvențiilor pentru dobânzile la creditele agricole, gestionate prin intermediul fondului de subvenționare direct băncilor comerciale. Asta ar fi permis debirocratizarea procesului de accesare a subvențiilor anume în cadrul acestei măsuri. Subvențiile pentru dobânzile la credit asta a fost una din revendicări sau solicitări pe care au înaintat-o producătorii agricoli. Vorbim de aceleași sume care sunt prevăzute în fondul de subvenționare, nimic majorări suplimentare, doar procedura de acordare sau de debursare a acestor subvenții. Și parcă pe platforma discuțiilor pe care le-am avut și cu Prim-ministrul, și cu producătorii agricoli, parcă, cumva, s-a agreat acest lucru și am văzut că nu s-au regăsit astfel de propuneri... propunerile date nu s-au regăsit în acest proiect. Care e motivul și care este opinia Guvernului la acest subiect? Sper că nu a suferit careva schimbări.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Folosesc și eu această ocazie să vă spun... să vă exprim recunoștința grupului parlamentar pe dimensiunea de examinare a problematicii în sectorul agricol. Într-adevăr, a fost, consider eu, ca un exemplu de comunicare între platforma parlamentară și reprezentanții executivului, s-a discutat foarte mult. Într-adevăr, au fost foarte multe idei, propuneri de diferit gen, până la urmă s-au materializat aceste discuții în proiectul pe care îl examinăm astăzi. Deci cu referință la acele propuneri despre care ați spus dumneavoastră, cu lipsa restanțelor față de buget, o să-l rog pe domnul Machidon să intervină cu comentarii la acest subiect.

În partea ce ține de eșalonarea datoriilor între creditori privați și debitori privați. Deci, știți, că am avut discuții foarte intense cu Banca Națională, cu Asociația Băncilor, cu unele bănci comerciale, chiar au fost prezente la discuțiile noastre, și concluzia a fost una, totuși, că statul nu ar trebui să intervină brutal și direct în relațiile contractuale între părți. Dar, după cum cunoașteți, Banca Națională și-a schimbat anumite regulamente de reglementare a activității băncilor comerciale, prin care s-a permis o mai mare posibilitate de a manevra în aceste relații între creditor și debitor. Și o bună parte din aceste credite au fost eșalonate cu acordul ambelor părți și în urma negocierilor între aceste părți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Serghei Pușcuța:

Domnul Machidon trebuia...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Machidon,

Vă rog.

Tribuna guvernamentală.

Domnul Mihail Machidon – *secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*:

Mulțumesc.

Cu referință la problema de nesolicitare a certificatului. Noi am examinat, o să venim cu un proiect în propunere la modificarea Regulamentului în Guvern.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Desigur ne-am fi dorit ca, după cum spuneam, reeșalonarea sau restructurarea datoriilor față de bănci ș.a.m.d., totuși, să se materializeze într-un proiect de lege. Conștientizăm, pe de altă parte, că nu-i cea mai bună soluție atunci când vorbim de relații economice ori în situația intervenției de genul dat, probabil, statul ar trebui să identifice niște măsuri suplimentare compensatorii în raport cu instituțiile bancare. Dar noi avem experiența și în România unde s-a aplicat astfel de mecanism. Fiindcă dacă lăsăm la discreția instituțiilor bancare sau instituțiilor financiare nebankare acest subiect, lucrul va fi aplicat discreționar. Și riscă foarte multe contracte, în general, să nu fie luate în calcul în contextul reeșalonării, având la bază acordurile benevole dintre bănci și producătorii agricoli.

De aceea problema rămâne a fi una deschisă și trebuie să recunosc că încă, probabil, va mai trebui să muncim la acest subiect. Pe de altă parte, acele propuneri care nu s-au regăsit, am convenit cu colegii și am discutat. Și sper foarte mult, colegii din fracțiuni care au fost delegați în acest grup de lucru să elaborăm o inițiativă separată și în cel mai scurt timp s-o supunem dezbaterilor și adoptării.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Două întrebări, domnule ministru. Prima cu referire la anularea celor 16 mii. Eu n-am de gând să repet, deja s-a făcut tot ce-i posibil ca toată greșeala aceasta antisocială și iresponsabilă... Voi suferiți acum și pe bune. N-am de gând, iarăși, să trag cine-i mai... Не будем мериться амендаментами. Unde-i domnul Golovatiuc? Nu-i. У нас он были на два дня раньше вашего. Так это для... (*Rumoare în sală.*)

Întrebarea pentru domnul ministru: puteți să-mi spuneți cine-i autorul acestei idei fericite? Și de ce nu este demis până în prezent? Numai nu spuneți că domnul Furtună a fost. Ideea aceasta de a anula aceste 16 mii.

Domnul Serghei Pușcuța:

Proiectul legii a fost elaborat de Ministerul Finanțelor. Ministrul e în fața dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Clar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu-l demitem pe ministrul finanțelor.

Mai departe.

Domnul Alexandru Slusari:

Poate singur se duce?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu se duce.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu se duce? A doua întrebare. În cadrul discuțiilor cu agricultorii, când noi am avut în cadrul grupului pe platforma parlamentară, agricultorii au solicitat și ei au fost destul de expliciti și au venit cu justificări că și moratoriul la controale, și mecanismul de rambursare a TVA în contul unor impozite să fie pe un termen de un an, până la 30 septembrie 2021.

Înțeleg că vorbim acum despre anul bugetar 2020, dar, totuși, domnule ministru, predictibilitatea este un lucru foarte important, mai ales, iarăși, nu vreau să pierd mult timp să vă explic, dumneavoastră cunoașteți domeniul bine unde noi suntem la capitolul secetei anul curent și la anul unde o să fim.

Haideți, poate, să extindem acest termen până la 30 septembrie, astfel încât Legea bugetului de stat pentru anul 2021 deja să derive din prevederile modificărilor cu care noi venim astăzi și agricultorii o să cunoască că pe un an au aceste facilități. Și să nu ne întoarcem încă peste o lună – două la acest subiect, că trei luni este un termen foarte mic.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule vicepreședinte,

Înțeleg îngrijorările pe care le expuneți dumneavoastră și o bună parte le împărtășesc, totuși, din perspectiva Ministerului Finanțelor și a exercițiului bugetar, deci noi considerăm că nu este corect să împovărăm exercițiul bugetar 2021 cu careva angajamente care deja derivă din anumite legi sau angajamente din anul 2020.

Deci noi propunem ca aceste angajamente, inclusiv financiare suplimentare față de agricultori, totuși, să le examinăm în contextul și în situația când o să examinăm proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2021 și să le examinăm, și să le adoptăm în condițiile în care o să avem spațiul fiscal corespunzător. Posibil că ele o să fie încă și mai mari sau posibil că nu, depinde ce mijloace financiare vor fi identificate atunci când noi cu toții, dumneavoastră, onoratul Parlament, veți examina și veți aproba Legea bugetului de stat pentru anul 2021.

Deci, mai repet o dată, nu considerăm corect ca să punem careva povară din start asupra procesului bugetar pe 2021.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Ca o precizare în contextul cifrelor despre care am vorbit. Ceea ce am găsit eu ca raport public al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, la 31 iulie, deci cu o lună plină în urmă, datoria Ministerului Finanțelor la capitolul „Transferuri de la bugetul de stat” era 692 milioane de lei. Poate la... Da, acesta este raportul pe site. Poate ceea ce o să apară la 30 august arată altceva.

Vă explic de ce am această îngrijorare. Astăzi, legislația nu prevede că dacă bugetul de stat rămâne cu datorii față de fonduri, acestea să fie achitate

în anul următor. Și, din păcate, în anul 2015 a fost situația când au rămas datorii 108 milioane de lei.

Vreau să înțelegeți corect și să evaluați încă o dată, prin prisma riscului, s-ar putea să se întâmple, din păcate, pentru că 2020 este cu totul deosebit față de 2019, să rămână o anumită sumă datorie. Și atunci să ne asigurăm că doar cu 131 milioane de lei în cont nu se întâmplă nimic grav în ianuarie 2021.

Acum revenind la subiectul pe care toate fracțiunile, practic, l-au deschis.

Domnule ministru,

Eu n-o să vă întreb cine-i autorul, că am înțeles. Din păcate, constat încă o dată că la Ministerul Finanțelor sistemul de sănătate este privit strict prin prisma cifrelor. Or, anul 2020 a demonstrat că atitudinea doar matematică: venituri, cheltuieli ș.a.m.d. față de sistemul de sănătate a fost o greșeală.

Eu sincer sper că dumneavoastră, examinând toate amendamentele, inclusiv ale Partidului „PRO MOLDOVA”, o să găsiți soluții pentru a păstra aceste 16 mii de lei. Aici nu-i vorba doar de angajații din sistemul de sănătate, care considerați că i-ați antrenat și sunt, gata, protejați, nu este adevărat. Aici este vorba și despre angajații din... grănicerii, vameșii, alții în prima linie, care sub nici o formă nu trebuie să se simtă discriminați față de colegii lor care au primit indemnizația până în prezent.

În plus, sistemul medical este sleit, oamenii sunt obosiți, iar această motivație financiară este, poate, un mic argument în plus, la care el merge cu un risc sporit pentru sănătate.

De aceea rugămintea către dumneavoastră este să identificați posibilitatea și să păstrați acele 16 mii de lei, cel puțin așa cum prevede Legea nr. 69, până la ieșirea din cod roșu și din urgență în sănătate publică.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule ministru,

Cum s-a întâmplat, care au fost raționamentele că formula de salarizare pentru cadrele didactice care lucrează cu copii cu dizabilități severe, cadrele didactice de sprijin: psihologul școlar, logopedul au rămas la treapta de salarizare 52, în timp ce pentru majoritatea cadrelor didactice a fost modificată clasa de salarizare la 56.

Implementarea educației inclusive, domnule ministru, și munca acestor cadre didactice este foarte complicată și trebuie apreciată de către stat la justa valoare.

Aceste persoane sunt implicate în lucrul cu copii cu dizabilități severe și necesități multiple, care manifestă reacții involuntare, comportamente impulsive orientate atât spre sine, cât și spre persoanele din mediul de referință. Activitățile cu acești copii au un impact semnificativ asupra stării emoționale, fizice și cognitive a cadrelor didactice de sprijin și a specialiștilor în domeniu. Și tocmai aceste cadre, domnule ministru, prin proiectul dumneavoastră pe care îl propuneți astăzi să-l votăm, au fost nedreptățite.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă deputat,

Vă rugăm, dacă aveți careva propuneri suplimentare, înaintați-le sub formă de amendamente, le vom examina. Deci nu era intenția de a nedreptăți pe cineva. Deci ne-am străduit să indicăm cadrele medicale. Deci obiectul acestui proiect, pe care îl discutăm astăzi, este posibilitatea de a calcula și achita salarii pentru orele citite supra acelor norme didactice, care sunt stabilite de regulamentele actuale, și nicidecum nu alte scopuri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Doamnă Ciobanu,

A doua întrebare?

Doamna Maria Ciobanu:

Noi avem un amendament și cred că pentru lectura a doua o să-l propunem, dar rugăm să fie susținut de dumneavoastră, domnule ministru.

Și vă rog să înțelegeți că aceste cadre de sprijin chiar muncesc extraordinar de mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Stimate domnule ministru,

Domnule viceprim-ministru,

Vă respectăm foarte mult ca profesionist. Și făcând abstracție de situația politică și, bineînțeles, anul electoral, dezbaterile, bugetul pe care l-am discutat noi, fiindcă în mare parte el pare a fi electoral, cel puțin aceasta este calificarea noastră, vreau să vă întreb o chestiune pur tehnică.

Noi am văzut în...

Colegi,

Noi am văzut împrumuturile pe care le face statul prin hârtii de valoare și nu doar, este informația pe site-ul Ministerului Finanțelor.

Însă, am o întrebare pur tehnică. Din unele informații, pe conturile Băncii Naționale, ceea ce ține de banii Guvernului, sunt la ora actuală aproape 200 de milioane de euro, ceea ce reprezintă aproape 4 miliarde de lei, bani care au venit de la partenerii noștri de peste hotare, bani care nu sunt folosiți.

Vă rog frumos să ne confirmați că, într-adevăr, banii sunt. Și, eventual, de ce nu sunt folosiți?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Confirm, într-adevăr, la ziua de astăzi în conturile Ministerului Finanțelor, care sunt în Banca Națională, sunt 145 de milioane de dolari și 44 milioane de euro, dacă vorbiți de conturile valutare.

Deci acestea sunt mijloacele care se folosesc pe parcurs pentru plățile valutare pe care le face... le suportă bugetul Republicii Moldova. Ca să nu mergem de fiecare dată la convertiri din valută în lei sau din lei în valută.

Și doi, acestea sunt surse de finanțare a cheltuielilor bugetului în dependență, pe măsura apariției, atunci când apar cheltuieli care nu pot fi finanțate sau este insuficiență de finanțare din veniturile în lei, pe care le are bugetul de stat, atunci se recurge la convertirea acestei valute în lei și achitarea acestor plăți.

Deci dacă să ne uităm în Legea bugetului de stat, așa cum a fost astăzi votat în prima lectură, deci aceste mijloace sunt ca sursă de finanțare a deficitului. Și, până la finele anului, sigur că vor fi utilizate.

Foarte bine ar fi ca o parte din ele să rămână ca un sold trecător pe anul viitor, ca să avem cu ce începe ferm și confortabil anul, inclusiv pentru ceea ce a vorbit și doamna deputat Glavan. Ca să avem imediat pe data de 2 ianuarie posibilitatea să facem transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală. Deci tocmai aceasta este rezerva pe care o avem și o gestionăm cu maximă prudență.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Candu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

A doua întrebare se referă la ajutorul care vine pentru agricultori. În lege scrie, și bănuim că așa ar trebui să fie, dacă nu am fi trăit într-o perioadă complicată din punct de vedere al secetei și al situației excepționale care este în agricultură, scrie că se califică, bineînțeles, pentru Programul de subvenționare a dobânzii doar acele gospodării agricole, care au suferit prin exces de... sau sunt prejudiciate din cauza secetei și vor obține, bineînțeles, calificarea respectivă de la AIPA, de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Întrebarea este. Dacă ne aducem aminte de anumite regulamente, pare-mi-se gradul de secetă ar fi trebuit să fie sau de distrugere ar trebui să fie 1 grad, de 60 la sută, de exemplu, sau... 60 la sută.

Ce o să se întâmple cu acei care au 59, 58? Și dacă nu v-ați gândit că ar trebui cumva lărgit puțin, pentru că o să existe o... Și nu ne referim, sigur, că acesta este un cost suplimentar.

Dar până la urmă este vorba de agricultură, care în acest an chiar suferă foarte mult.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

La acest subiect Guvernul a venit cu propunerea pe care ați văzut-o și ați identificat-o, ați spus-o dumneavoastră acum. Știu că la acest subiect sunt anumite amendamente de la deputați. Și cunosc că, în ședința de astăzi a Guvernului, vor fi examinate aceste amendamente. Și tot ce-i posibil, Guvernul va veni cu o altă formulare a posibililor beneficiari de aceste abordări mai facilitare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim mult.

Domnule ministru,

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Burduja,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim foarte frumos, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova în mod prioritar, și comunică următoarele.

Proiectul de lege supus examinării face parte din șirul de proiecte de legi, legate de situația epidemiologică din Republica Moldova, provocată de infecția COVID-19, precum și de consecințele secetei și ale altor condiții climaterice nefavorabile, venite asupra producătorilor agricoli afectați.

Prin acest proiect de lege se prevede instituirea unor măsuri ce au drept scop susținerea financiară, pentru volumul de muncă suplimentar al cadrelor didactice în anii de studii 2020–2021 și susținerea sectorului agrar prin stabilirea unor condiții favorabile în procesul de aplicare a Programului de subvenționare a dobânzilor și Programului de rambursare a TVA.

Totodată, prin proiect se propune instituirea moratoriului până la sfârșitul anului curent asupra controalelor fiscale la producătorii agricoli, afectați de secetă și alte condiții climaterice nefavorabile.

Comisia constată că proiectul de lege prevede abrogarea articolului VI din Legea nr. 69 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, care urmează a fi examinate suplimentar pentru lectura a doua.

Pornind de la cele menționate, ținând cont de prioritatea proiectului de lege, comisia susține proiectul de lege și-l propune Parlamentului spre aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Domnul Candu are o întrebare la dumneavoastră.

La raportul comisiei, domnule Candu?

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule președinte de comisie...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Candu are o întrebare, domnule Burduja.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule președinte de comisie,

Sau cer scuze, vicepreședinte de comisie,

Întrebarea este dacă în cadrul comisiei ați discutat despre subiectul legat de controalele care sunt prevăzute ca moratoriu în cazul de față. Noi am văzut recent un anunț al Inspectoratului Fiscal, prin care declară că pornesc în controale masiv ale agenților economici, în general.

Și dacă n-ați discutat cumva în comisie subiectul controalelor, ca să fie o echitate. Nu doar cei care, de exemplu, în cazul de față sunt afectați de secetă, vorbim despre agricultori, dar, în general, situația agenților economici versus controalele care vin de la Fisc în această perioadă, luând în considerare că totuși agenții economici, în general, mediul de afaceri trece printr-o perioadă foarte complicată în acest an.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule deputat,

Într-adevăr, au fost anumite discuții la subiectul controalelor. Însă, având în vedere că au fost păreri împărțite asupra acestui subiect, s-a convenit ca toți deputații să vină cu mai multe amendamente, care ulterior să fie coordonate în cadrul ședinței Guvernului de astăzi.

Și, în cele din urmă, în lectura a doua să le punem în discuție. Cu majoritatea voturilor din cadrul comisiei, să fie acceptate sau neacceptate aceste propuneri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Candu,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare.

Stimate domnule Burduja,

La fel o întrebare, dacă în comisie ați discutat în detaliu și, eventual, la ce concluzie s-a ajuns? Poate pentru lectura a doua deja ați formulat și unele idei pe viitor, legate anume de această excludere din Legea nr. 69 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada de urgență în sănătate publică, legate de acele 16 mii de lei pentru medici, ca indemnizație.

Ați văzut calculele care sunt, care, eventual, ar fi, totuși, povara bugetară dacă ar rămâne aceste 16 mii de lei să plătim medicilor?

Domnul Petru Burduja:

Da, domnule Candu, avem aici un șir întreg... încă o dată spun, de amendamente și la acest subiect. De aceea urmează mâine dimineață, la ora nouă, să le discutăm și să le aprobăm, iarăși, împreună cu toți colegii din comisie. Desigur că au fost discuții și la acest subiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Avem două luări de cuvânt.

Prima luare de cuvânt – domnul Vladimir Bolea.

Vă rog.

Domnul Vladimir Bolea:

Bună seara, mult stimați colegi!

Astăzi, Guvernul prezintă două proiecte de legi din pachetul agricol pentru cei afectați de calamitățile naturale. Este vorba despre proiectul de Lege nr. 375, care a fost prezentat de domnul ministru, care prevede un șir de măsuri discutate cu agricultorii de ordin fiscal și urmează proiectul de Lege cu nr. 376 despre Legea cu privire la Camera de Comerț și ne referim aici la situația de forță majoră.

Grupul de lucru, care a fost constituit la cererea Partidului Democrat în vara acestui an, în luna august, a fost o experiență extrem de benefică în ceea ce privește rezolvarea problemelor. Și am avut 4 deputați care au muncit cot la cot cu agricultorii și cu Guvernul pentru soluționarea problemelor. Drept dovadă, astăzi avem două proiecte de legi, care vin să rezolve o parte din problemele cu care ei se lovesc în fiecare zi.

Dar, din punctul meu de vedere, acest grup de lucru este imperios necesar ca, inclusiv de luni, să-și reia activitatea sa, din simplul motiv că în Republica Moldova problemele nu s-au terminat și agricultura nu a început să înflorească. Mai mult decât atât, este necesar ca grupul de lucru să-și continue activitatea, deoarece în Moldova... cu toții cunoaștem că Ministerul Agriculturii a extins codul de secetă hidrologică.

Al doilea factor, nu s-a analizat sub nicio formă situația cu asigurările în agricultură. Și noi cu toții suntem extrem de conștienți că problemele cu care se lovesc agricultorii astăzi sunt o consecință extrem de gravă a faptului că în Republica Moldova lipsește cu desăvârșire sistemul de irigare. În acest sens, avem deja constituită o comisie și sperăm că în câteva luni să constituim un plan de dezvoltare a acestui sector și, cu siguranță, lipsesc cu desăvârșire aproape asigurările în agricultură și îndeosebi atunci când

vorbim despre consecințele secetei. Din acest considerent, este extrem de important ca grupul de lucru, cum și vorbisem mai înainte, să se adune, să înceapă să discute cu asiguratorii în vederea stabilirii unui proces de dezvoltare a asigurărilor în agricultură.

Mai departe. Până la sfârșitul lunii, vom avea rezultatele la recoltarea culturilor agricole de categoria a doua, deci noi vorbim de sfârșitul lunii octombrie – începutul lunii noiembrie, când agricultorii, iarăși, vor veni cu un șir de acte prin care vor constata că au pierderi. Și consider că comisia trebuie să se adune, de luni, ca să începem activitățile în vederea stabilirii procesului de acordare a ajutorului pentru produsele din grupa a doua.

Noi cu toții cunoaștem că unul dintre pachetele de bază... dar nu s-a găsit consens la el, și eu cred că noi trebuie să ne adunăm, să vorbim și despre acest lucru, este reeșalonarea datoriilor.

Mai sus a vorbit și domnul ministru, și domnul Ciubuc despre această problemă, dar eu, oricum, cred că ea persistă, și, chiar la nivel de Banca Națională, trebuie să ne adunăm, și cu Asociația bancherilor din Republica Moldova, să găsim soluții pentru ușurarea situației în privința negocierilor dintre agenții economici și băncile comerciale. La etapa actuală, ei sunt lăsați unu la unu cu aceste bănci și nu sunt în favoarea lor.

Noi trebuie, în mod sigur, să intervenim, să ajutăm agricultorii noștri la acest capitol. Și nu vorbim numai de reeșalonarea datoriilor pentru bănci, dar ne interesează foarte mult și reeșalonarea datoriilor pentru companiile cu inputuri, unde tot vorbim despre niște datorii foarte mari.

Mai departe. Legea aceasta, într-un final, le va permite agricultorilor să anuleze penalitățile și taxele la negocierea contractelor.

Programul de subvenționare a producătorilor agricoli, afectați de secetă și alte condiții climaterice nefavorabile, cuprinde agenți economici incluși în raportul general elaborat de AIPA. Vorbim de aproximativ 2800 de agenți economici, și anume ei beneficiază de compensații, dar eu cred că se petrece o inechitate, și anume în raport cu două categorii de persoane juridice.

Prima categorie, despre care voi vorbi eu, este în felul următor: datele raportării cuprind persoanele care au declarat pierderi prealabile mai mari sau egale cu 60% până la data de 01.07.2020.

Astăzi deja avem rezultatele pentru produsele de categoria întâi de cereale și nu cred că este corect ca agricultorii care, în mod corect, atunci când li s-a făcut evaluarea suprafețelor agricole, au declarat că au pierderi de 50, de 45 la sută, în momentul în care și-au recoltat roada, au constatat că au pierdere de 65, de 70 la sută. Deci aceste persoane juridice, la etapa actuală, nu sunt prinse în aceste 2800 de agenți economici.

Eu nu cred că este vorba despre un număr foarte mare de agenți economici de acest sens și eu cred că tot grupul nostru de lucru parlamentar

ar trebui să prevadă modul în care agenții economici care au constatat pierderi mai mari sau egale... măcar mai mari sau egale cu 60 la sută, după ce au strâns recolta de pe câmpuri, să poată beneficia de tot ce prevede legea la etapa actuală pentru agenții economici care intră în numărul celor 2800 de agenți economici. *(Gălăgie în sală.)*

Rezultatele finale pentru grupa întâi și rezultatele finale pentru grupa a doua trebuie evaluate post-recoltă, fără modalități intermediare. Cât de curând eu cred că se va apropia și grupa a doua cu toate consecințele. Și noi trebuie să le punem la un loc.

O altă categorie, care are de suferit la fel de mult, este sectorul zootehnic. Și mă refer la crescătorii de animale, domeniu care se confruntă cu o criză accentuată, care suportă costuri mari la întreținerea animalelor, la etapa actuală, ca o consecință a secetei și a măririi prețurilor la furaje. Seceta a afectat în același mod plantațiile de lucernă, porumb, grâu și alte culturi furajere ale sectorului zootehnic ca și la agricultori.

Este cazul ca grupul de lucru să prevadă posibilitatea ca crescătorii de animale, care au avut terenuri cu cereale, cu pagube mai mari sau egale cu 60 la sută, să beneficieze de tot pachetul de subvenționare prevăzut de proiectul de Lege nr. 375, care s-a vorbit mai sus, și să fie prinși în rapoartele AIPA în modul stabilit de lege. Deci la etapa actuală, acești agricultori, care cresc cereale pentru a-și hrăni animalele, nu au sub nicio formă tangență cu acest proiect de Lege nr. 375 și nu sunt prinși în nici într-un fel de măsuri de susținere și subvenție ca și consecințe ale secetei.

Nu s-a venit nici cu o măsură pentru acești agenți economici până la moment. Din acest considerent, este extrem de important aprobarea în Guvern a Hotărârii de Guvern pentru plățile directe pe cap de bovine, caprine și ovine, până la sfârșitul lunii septembrie...

Un minut, nu mai mult.

... caprine și ovine, până la sfârșitul lunii septembrie, și efectuarea plăților crescătorilor de animale în luna octombrie, fapt ce o să le permită să-și cumpere furaje pentru animale.

La Ministerul Agriculturii actual este pregătită Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului pentru acordarea de plăți directe per cap de animal pentru susținerea crescătorilor de animale. Această hotărâre de Guvern va distribui sprijinul, în baza unor criterii clare și va duce la stoparea diminuării efectivului de animale și, ulterior, la dezvoltarea activității date.

Măsurile propuse de noi țin de principiul echității și solidarității sociale și nu vor contribui la creșterea... și vor contribui la creșterea veniturilor agricultorilor și crescătorilor de animale, implicit la păstrarea locurilor de muncă în localitățile rurale, și, respectiv, va conduce la reducerea sărăciei.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Ciubuc. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Nicolae Ciubuc:

Stimați colegi,

Probabil, este pentru prima dată când actuala legislatură a Parlamentului Republicii Moldova, cei din opoziție, dar și cei de la guvernare au găsit consens pentru o problemă cum este agricultura. Și, sincer să fiu, om care m-am dedicat mai mult de 15 ani acestui sector, chiar m-am bucurat că, după un an jumătate de activitate a acestui Parlament, totuși, am demonstrat că acest Parlament poate, în continuare, genera rezultate, atunci când își dorește.

Agricultura ne-a unit, iar asta îmi dă speranță că parlamentarismul moldovenesc nu este în totalitate compromis. Grupul de lucru parlamentar format din deputații PAS, Platforma DA, dar și PSRM, pentru identificarea soluțiilor pentru criza din agricultură, pe care am avut onoarea să-l coordonez, a identificat mai multe soluții. Soluții de genul: trecerea taxei pe valoarea adăugată în contul achitării datoriilor aferente salariului; soluții legate de reeșalonarea sau restructurarea datoriilor față de partenerii externi, cum ar fi „Proiectul 2KR” sau „Mecagro”, mă refer la proiecte tehnice; dar și am ajuns la un consens, vorbesc aici cu Guvernul, în raport cu reeșalonarea sau restructurarea datoriilor față de bănci și alți furnizori de inputuri.

Mă bucur că o parte din aceste propuneri și inițiative care au fost discutate pe platforma acestui grup de lucru, și-au găsit reflectare sau s-au regăsit în acest proiect. Desigur, în continuare așa cum menționa colegul meu, domnul Bolea, există, în continuare, loc pentru discuții și dezbateri în așa fel ca tot ceea ce ne-am propus noi și am identificat, și de altfel am prezentat Guvernului pentru a le include în proiectul final, să elaborăm o inițiativă separată.

Vreau să vă zic că a fost depusă o muncă destul de complexă. Măsuri reale identificate, care, cu adevărat, sunt în ajutorul fermierilor. S-ar părea că, în sfârșit, agricultura este cu adevărat percepută ca un domeniu strategic al economiei. Un lucru, desigur, mă întristează că atunci când ești în căutarea dividendelor politice faci orice ca să le obții, inclusiv cu riscul presiunii asupra altor activități, inclusiv din economie, medicină sau educație.

Nu s-a evitat nici de această dată, iar elementele caracteristice forțelor politice de la Chișinău, mai ales accentuate pe fundalul campaniei prezidențiale, cum ar fi populismul, ipocrizia și lipsa de responsabilitate și-au găsit locul și în această situație. De ce? Cred că aici formula sau răspunsul „de atâta” nu este valabil, fiindcă este cunoscut. Fermierii... cineva a crezut că fermierii sunt naivi și vor crede, și vor face jocul politicianilor. Așa cum,

de altfel, au fost folosiți cei din HoReCa, veteranii sau transportatorii. De ce? Este clar, a început campania prezidențială și fiecare vot contează.

Stimați deputați,

Haideți să lăsăm agricultorii să facă agricultură, iar noi, ca politicieni, haideți să facem politici viabile și bune pentru sectorul agricol.

Avem o criză pandemică și, evident, necesită resurse financiare destul de considerabile și aici chiar este de apreciat efortul Guvernului care l-a făcut în ultima perioadă, inclusiv în sectorul agricol, identificând 300 de milioane pentru aceste compensații. Doar că avem și alte necesități, și alte solicitări, și acest lucru, din păcate, mulți din colegii noștri nu l-au conștientizat.

Noroc de acel fond anti-COVID sau program pentru ajutorarea celor din domeniu HoReCa sau din alte activități, care au fost sistate în perioada respectivă, iată că orice problemă în această țară o găsim acoperire din acest fond. Vin veteranii cu revendicări legate de majorarea indemnizațiilor, de asigurarea transportului gratuit, de unde acoperim? Din acest program. Este problema începerii anului școlar, cum începem, care sunt impedimentele și condițiile care ar trebui respectate în raport cu corpul didactic, cu copiii, iarăși, din acest fond.

Am observat că orice... ceea ce ține din necesitatea unei probleme, surse financiare pot fi găsite, așa ne sugerează unii colegi din programul COVID. Și cum au menționat colegii, chipurile, că nu din gura copiilor, dar de unde, stimați colegi? Dacă noi propunem să luăm de la cei care activează în aceste domenii destul de complicate care au familii și, probabil, au copii care trebuie întreținuți. Sau de la drumuri, haideți să luăm. Drumuri pe care merg aceiași copii atunci când merg la grădiniță sau la școală. Sau poate de la profesori? Când vorbim că în acest an pentru prima dată nu vor primi acel al 13-lea salariu, pe care, de regulă, îl primeau la începutul anului școlar. De unde să luăm? Oare aceasta nu presupune niște domenii extrem de importante?

De aceea este... cum spuneam, puțin lipsit de responsabilitate și vreau să vă zic că în această perioadă am asistat la o perioadă în care iresponsabilitatea și lipsa de gândire statală, la fel, au fost prezente. Am văzut propuneri una mai deochetă decât alta. De la achiziția producției agricole centralizat prin comanda de stat, până la instituirea asigurărilor obligatorii sau acordarea subvențiilor per hectar.

Vreau să amintesc că în anul 2015, unii din acești autori s-au mai avântat în rezolvarea fermierilor... rezolvarea problemelor fermierilor prin acel pachet agricol, subvenții la hectar, impozit unic în agricultură, scutirea de impozitul pe profit. De altfel, ca și angajamente, era stabilit până la 1 iulie. Până în prezent acest lucru nu a fost realizat. Probabil că atunci acei, care au promis agriculturilor că vor rezolva problemele, au uitat să menționeze anul. Dar la modul practic, ce înseamnă acest lucru?

Valoarea producției agricole în Republica Moldova constituie peste 31 miliarde de lei. Mai mult sau aproape cât un buget anual. Este în stare Republica Moldova să asigure achiziția producției centralizat așa cum propun alții? Sau dacă ne ducem în domeniul asigurărilor, ce obținem? Același fond va fi necesar companiilor de asigurare în cazul acoperirii despăgubirilor în situația unei secete așa cum a fost în acest an.

În 2014 sau 2013–2014 am compromis sistemul bancar, acum este șansa să compromitem și să punem „pe burtă” și companiile de asigurare.

Voi cei, care unii din voi ați criticat dintotdeauna guvernarea Partidului Democrat, dar vreau să amintesc că Guvernul Filip, dar și Partidul Democrat în perioada guvernării 2016–2019 au făcut cel mai mult pentru producătorii agricoli: majorarea fondului de subvenționare a producătorilor agricoli până la aproape 1 milion de lei... 1 miliard de lei; a fost adoptată Legea privind principiile de subvenționare care la ziua de astăzi agricultorilor li se garantează primirea subvențiilor anual în proporții de 50 la sută pentru diverse categorii de investiții; am acordat peste 500 milioane de lei la subvenționarea tractoarelor; peste 1 miliard de lei, conform datelor Ministerului Finanțelor, este valoarea scutirilor de accize la...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimate coleg,

Eu v-am acordat, ca și domnului Bolea, un minut suplimentar. L-ați utilizat.

10 secunde, vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Eu vreau să închei luarea mea de cuvânt prin a transmite un mesaj de încredere și susținere producătorilor agricoli. Și, în continuare, să pună accent pe tehnologii, să solicite... să fie insistenți prin intermediul asociațiilor și să nu încerce să-și rezolve problemele așa cum o fac prin politicieni, dar asociațiile profesionale sunt locul unde dâșii ar trebui să-și promoveze acest lucru. Și să facă în continuare agricultură, fiindcă asta o fac cel mai bine.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Nu vă supărați. Eu domnului Bolea... eu... haideti să ne înțelegem așa. Faceți pur declarații politice, nu la subiect, mai mult de timpul care se cuvine, nu vă ofer. Discutați la subiect, i-am oferit domnului Bolea că s-a referit doar la subiect, domnului Ciubuc, de asemenea, un minut. De aceea, fără supărări.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Suntem în ora de vot, după cum am discutat.

Haideți să supunem votului primul proiect, este proiectul pe care numai ce l-am dezbătut, proiectul nr. 375 din 4 septembrie 2020, numai ce dezbătut, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea.

Nr. 375. Întoarceți-vă, vă rog... (*Rumoare în sală.*)

Amendamentul e pentru lectura a doua. Bine?

Acum, vă rog, Comisia economie, buget și finanțe mâine dimineață să dezbateți pentru lectura a doua acest proiect ținând cont de amendamentele care sunt.

Următorul proiect care se supune aprobării pentru prima lectură este proiectul nr. 374 din 4 septembrie 2020, prezentat de doamna ministru Dumbrăveanu, asistența medicală... proiectul bugetului... asistență medicală, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților sau chiar unanim.

Este votat.

Următorul subiect pe care noi l-am examinat este proiectul nr. 365 din 14 august 2020, de asemenea, propus de doamna ministru Dumbrăveanu, ce ține de... Ați înțeles? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 365 din 14 august 2020, rog să votați.

Practic unanim. Prima lectură.

Vă rog, comisia, de asemenea, să aveți grijă.

Următorul proiect este proiectul prezentat de doamna vicepremier, doamna Lesnic, nr. 369 din 1 septembrie 2020. Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Dacă noi luăm decizia ca să fie mâine, discutăm mâine.

Stimați colegi,

Haideți, nu săriți înaintea trenului, vă rog.

Următorul proiect care se supune dezbaterii este...

Dar, vă rog, stimați deputați, următoarele proiecte: examinăm, votăm.
De acord?

Proiectul nr. 376 din 4 septembrie 2020.

Prezintă doamna Drăgălin, secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii.

Doamna Drăgălin a stat toată ziua cu noi. (*Rumoare în sală.*) Îi era dor de voi.

Da, vă rog, doamnă Drăgălin.

Doamna Iuliana Drăgălin – *secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii:*

Mult stimată doamnă Președinte,

Mult stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea articolului 4 din Legea nr. 393 cu privire la Camera de Comerț și Industrie. Conform prevederilor alineatului (2) al articolului 8 Legea nr. 393 cu privire la Camera de Comerț și Industrie, statul i-a delegat Camerei dreptul de a exercita funcții publice de stabilire și de confirmare a evenimentelor de forță majoră în relațiile dintre subiecții de întreprinzător, funcție prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera g).

Prin Legea nr. 133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, conceptul de „forță majoră” a fost înlocuit cu cel al unui „impediment care justifică neexecutarea obligației debitorului”, astfel apărând discrepanța cu cuprinsul Legii cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Codul civil modernizat a stabilit la articolul 903 că neexecutarea unei obligații este justificată în măsura în care debitorul demonstrează că aceasta se datorează unui impediment justificator, așa cum acesta este reglementat de articolul 904.

Deci principalele modificări ale acestui proiect constau în: acordarea normelor Legii nr. 393 cu prevederile Codului civil modernizat, substituirea denumirii actului confirmativ, eliberat de Cameră, din „certificat de forță majoră” în „aviz de constatare a impedimentului”, precum și echivalarea regimului juridic al certificatului de forță majoră cu cel de aviz, care va fi eliberat de Camera de Comerț și Industrie întru soluționarea problemei neemiterii certificatelor de forță majoră de către Cameră, urmare a adoptării Legii nr. 133.

În contextul celor expuse, solicit respectuos susținerea proiectului de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimată doamnă ministru,

Eu am spus odată: „Mai bine târziu decât niciodată”. Am văzut ceea ce a fost aici, în Parlament, jumătate de an, când fiecare ședință se începea cu solicitarea Platformei DA de a modifica această lege. O dată pe săptămână a fost chiar. (*Rumoare în sală.*) Nu, eu am ocolit regulile voastre. (*Rumoare în sală.*)

Dmitrii Gheorghevici,

Dacă vă grăbiți, duceți-vă acasă. (*Rumoare în sală.*)

Întrebarea mea. Noi am avut... Eu am citit statistica anilor precedenți la Camera de Comerț și Industrie, în 70% de cazuri când existau certificate de forță majoră cazurile nu ajungeau la judecată. Creditorii înțelegeau că este nevoie de reeșalonat datoria, întrucât pierd în judecată. Din luna martie s-a început ceea ce s-a început. Două luni, mai multe ramuri ale economiei n-au putut activa și noi strigam: este forță majoră! Era problema blocajului la Guvern. Știu că Ministerul Economiei a pledat pentru promovarea acestui proiect de lege și știu cum a fost blocat acest proiect de jumătate de an. Jumătate de an mulți agenți economici, neavând aceste certificate, au intrat în litigii, au intrat în probleme cu creditorii, unii au intrat în insolvență, sunt mulți care au fost nevoiți să-și sisteze activitatea. Eu vreau ca țara să-și cunoască „eroii” de rigoare.

Eu vreau să știu cine a blocat acest proiect de lege? Și datorită cui? De ce el a fost promovat așa de greu, datorită cui? Mulți agenți economici au avut probleme, pentru unii din ei aceste probleme deja nu pot fi remediate. Puteți să-mi spuneți: cine s-a opus, timp de jumătate de an, promovării acestui proiect de lege?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Mulțumesc, domnule deputat.

Deci odată cu apariția acestei probleme, Ministerul Economiei a elaborat un draft de proiect, care, după cum ați menționat, a fost supus examinării. Dar pe parcursul promovării și consultării cu mai multe părți implicate, cu businessul, cu mediul academic, au apărut mai multe dispute și s-au împărțit în două tabere. Societatea s-a împărțit: cea care a considerat că trebuie de mers cu modificarea și o parte care considera că nu este necesară această modificare din considerentul că acest concept de

impediment sau de forță majoră nu trebuie demonstrat, el apriori este forță majoră.

Deci până când am găsit consensul și am constatat, și am convins părțile, am mers cu promovarea acestui proiect. Deci nu este cineva de vină că nu s-a promovat acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu este de vină nimeni că în jumătate de an o bună parte din business a dat faliment. OK.

A doua întrebare pur juridică și mai mult e pentru prietenul meu Nicolae Ciubuc. Eu am depus această întrebare la comisie, vreau să aud poziția și în plen, dacă nu puteți dumneavoastră, poate cineva din juriști: dacă clauza forță majoră, că așa ea a fost, nu au fost impedimente de executare a contractelor, așa în contracte e forță majoră, dacă clauza forță majoră nu este indicată în contract, prin lege, prin această modificare în baza Codului civil, agentul economic neavând această clauză în contract poate să se adreseze către Camera de Comerț și Industrie și să obțină avizul respectiv? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Da, poate. Dar eu am să rog colegul să intervină, juristul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, tribuna guvernamentală.

Vă prezentați, vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vasile Vulpe – *șef al Direcției politice economice și mediul de afaceri din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii:*

Bună ziua.

Institutul forței majore nu este atât de simplu, după cum pare la prima vedere. Și, din păcate, eronat se înțelege că certificatul eliberat de către Camera de Comerț și Industrie ar fi colacul salvator. Noțiunea de „forță majoră” a fost substituită prin cea de „impediment justificator”, iar dovada există că situația de impediment trebuie s-o facă debitorul. Și Codul civil nu mai leagă această dovadă de un careva certificat sau în mod special de certificat al Camerei de Comerț și Industrie. Deci fiecare caz individual trebuia de tratat separat prin prisma prevederilor contractului.

Înșuși faptul că avem situația de pandemie, război, epizootie, oricare ar fi ea, în anumite situații poate fi forță majoră, în anumite situații poate să nu fie forță majoră. De aceea debitorul are dreptul să demonstreze cum poate faptul că este un impediment de a-și executa obligația față de creditor.

Situația în care suntem acum și necesitatea de a face această ajustare mai mult este legată de cazurile când părțile în contract expres au stabilit că o anumită situație de impediment poate fi demonstrată printr-un certificat emis de o anumită instituție, poate fi ea Camera de Comerț și Industrie, poate fi altcineva. Însă, creditorul tot timpul este îndreptățit să nu creadă în acel certificat și soluția finală oricum urmează a fi dată de către instanța de judecată și aprecierea inclusiv a certificatului Camerei de Comerț și Industrie. Anume această clarificare o facem și acum prin acest proiect, ceea ce a fost și compromisul la care s-a ajuns până la urmă, pentru că erau tabere care spuneau în genere că nu trebuie de făcut nici un fel de ajustare în Legea cu privire la Camera de Comerț și Industrie. Deoarece este clar, prin efectul Codului civil, care este soluția. Însă, am găsit compromisul și credem că acest proiect de lege este soluția corectă.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim mult.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnule Slusari,

Nu există precizări pentru nimeni.

Domnul Alexandru Slusari:

Poate dumnealui n-a înțeles.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Da, stimată doamnă secretar de stat...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Eu nu știu cum sunt prea darnic la aprecieri. Eu chiar apreciez această inițiativă, făcută acum recent. Că domnul Alexandru Slusari, într-adevăr, menționează că perioada sau problema este una mai veche.

Noi, într-adevăr, și pe platforma acestui grup parlamentar am discutat și am ajuns la acest proiect de lege, și am găsit formula perfectă, în așa fel ca să nu creeze incertitudini, fiindcă sunt și alte acte legislative care pot oferi dreptul sau atribuția unei instituții de a constata o forță majoră sau o situație excepțională.

Și am adus exemplul Legii apelor. În cazul secetei este o prevedere că Guvernul este autoritatea responsabilă de a constata sau declanșa acest proces – situație excepțională, cum este seceta.

Și eu nu știu în ce măsură în situația dată Camera de Comerț și Industrie ar putea interveni într-o relație bilaterală, comercială, în condițiile în care în contractul respectiv nu este prevăzut acest lucru.

De aceea noi am venit cu propunerea ca în proiectul de lege să fie reglementat că în cazul când părțile stabilesc în scris autoritatea: Camera de Comerț și Industrie, instituția responsabilă de constatarea forței majore, atunci să fie aplicată.

Pe de altă parte, eu și până acum n-am văzut mari probleme. În condițiile în care avem Codul civil, pe de o parte, și, pe de altă parte, avem Legea cu privire la Camera de Comerț și Industrie, care atribuie prin lege acest drept de eliberare a certificatului de forță majoră.

Și sunt convins că acolo unde părțile în contract, că nu toți juriștii și toate părțile contractuale descriu impediment ca situația care degreveză de răspundere, dar operează cu forța majoră. Respectiv, poate să se adreseze și fără careva probleme către Camera de Comerț și Industrie și să le elibereze acest certificat.

Pe de altă parte, de ce noi discutăm lucrurile, cu băncile când discutăm în contractele lor cu producătorii agricoli nu este descrisă situația de „forță majoră”.

Or, în situația când noi spuneam că declanșăm situație excepțională, mergând la Bancă nu era absolut nici o garanție că Banca le va accepta și va fi considerată situația respectivă drept „forță majoră”, în condițiile în care contractul nu reglementa o astfel de situație.

De aceasta și m-am bazat pe relațiile bilaterale sau contractuale care au prioritate în situațiile date. Aceasta-i.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Nu, a fost comentariu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A fost o constatare.

Domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Eu am așa o întrebare. Spuneți-mi, vă rog, dar la eliberarea certificatelor de forță majoră de către Camera de Comerț și Industrie, să ne

referim concret la situația din agricultură, ce stă la baza eliberării acestor certificate de forță majoră?

Pentru că instituțiile bancare sau alte instituții au acceptat în discuția pe care am avut-o și certificatele din cadrul Comisiei pentru Situații Excepționale sau alte acte, certificate de la primării. Ce stă la baza eliberării acestor certificate de forță majoră? Pentru că Camera nu are specialiști în fiecare raion sau în fiecare localitate.

Ei fac un... ies în teritoriu, apreciază, dau calificative sau fac, pur și simplu, un lucru de birou, colectând actele și eliberând ca urmare un certificat? Ca să fie clar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Mulțumesc.

Ține de fiecare caz în parte. În cazul certificatului eliberat pentru un subiect X, el trebuie să demonstreze, adică certificatul conține o constatare de imposibilitate a onorării obligațiilor de plată, de exemplu, din cauza unei... de exemplu, unei incertitudini pe care nu... sau au prevăzut-o părțile în contract. Deci dar cu completări o să vină colegul meu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, tribuna guvernamentală.

Domnul Vasile Vulpe:

Cred că trebuie să pornim de la aceea că, așa cum s-a menționat și în raport, statul a delegat funcția de a emite un astfel de aviz sau certificat Camerei de Comerț și Industrie. Aceasta nu înseamnă că Camera este unica care poate certifica astfel de situații, dar un astfel de drept are, o astfel de atribuție are. Și în cazul în care există o adresare către Cameră, Camera trebuie să-și facă lucrul și să dea un astfel de aviz.

Acum avem două soluții: fie statul îi retrage acest drept, fie dacă nu-i retrage acest drept, rămâne soluția să ajustăm acea noțiune de „certificat de forță majoră” la noțiunea de „impediment”. Iată care sunt.

Și ce stă la bază? La bază stă doar voința părților. Dacă părțile în contract au stabilit că ei cred într-un certificat al unei instituții, atunci aceasta și stă la baza adresării către această instituție. Nu-i neapărat ca părțile să stabilească Camera de Comerț și Industrie. Acesta ar fi răspunsul.

Deci dacă vreți să modelăm o situație, dacă, Doamne ferește, arde angarul cuiva, în care să află lăzi cu produse, iar obligația acestui debitor a fost de a livra aceste produse, este evident că persoana debitorul este în impediment justificator de a-și onora obligația. Și nu-i neapărat Camera de

Comerț și Industrie să vină să demonstreze acest fapt. Poți să-l demonstrezi printr-un certificat al Instituției situației excepționale.

Iată cam așa trebuie privite lucrurile la capitolul „forță majoră” și „impediment justificator”.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Domnule Mudreac,

A doua întrebare?

Poftim.

Domnul Radu Mudreac:

Da, să înțelegem că statul a delegat dreptul de eliberare a certificatelor de forță majoră Camerei de Comerț și Industrie. Adică este o instituție monopolă. Atunci când cineva se adresează după un certificat, luăm situația din agricultură, ceea ce ține de secetă...

Când se adresează cineva la Camera de Comerț și Industrie după certificat de forță majoră? Atunci când este greu, când este o problemă, când este nevoie în masă... lume.

Cetățenilor care li-i greu ori agenții economici când se adresează la Camera de Comerț și Industrie, spuneți-mi, certificatele date sunt gratis sau sunt contra plată? Dacă sunt contra plată, ce sume de bani se solicită pentru eliberarea acestui certificat?

Și câți agenți economici ar putea să se adreseze, de exemplu, de la 2800 de agricultori care sunt incluși în lista ca să primească compensație? Să vedem cam care sumă de bani este nevoie pe greutatea dată să-i fie achitată Camerei de Comerț și Industrie pentru certificatele date?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Da, mulțumesc.

Deci acest certificat este eliberat contra plată de la 300 de lei, dacă nu greșesc, până la 12 mii, 10 mii și ceva, 12.

Dar cu acest proiect de modificare anume el nu este obligat să meargă la Camera de Comerț și Industrie, el poate să... ca probă sau ca document probatoriu poate servi oricare alt document, după cum a menționat colegul meu. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu. Domnule Mudreac,

Nu insistați, nimănui „tak” nimănui.

Domnule Candu,

Întrebarea.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă secretar de stat și dragi colegi,

Ceea ce discutăm noi acum, în realitate nu facem altceva decât încurcăm lumea și mai mult, mai ales profesioniștii în domeniul juridic.

În Codul civil și în legislația de bază nu mai există noțiunea de „forță majoră”. Și noi ce facem? Nu există „forță majoră”. Instanța de judecată trebuie să aplice legea – Codul civil, unde nu există „forță majoră”.

Și noi mai mult decât atât, acum dezvoltăm... Camereii de Comerț și Industrie îi spunem de fapt: nu, că voi aveți „forță majoră”. Dar îi spunem, totodată, că certificatul respectiv nu are forță probatorie. Vă descurcați cum vreți. Adică într-un fel mângâim ochii acum tuturor.

Și-i băgăm încă și mai tare în încurcătură pe profesioniști, care au spus clar că nu-i nevoie așa să mergeți. Fiindcă faceți... chiar nu rezolvați nimic, nu aduceți nici o soluție.

La ora actuală, avem însă altă situație. Și propunerea, făcută inclusiv de noi, poate ar fi fost o soluție în cazul de față. Noi am avut o perioadă de timp de situație excepțională, când industria, industriii întregi, cum a fost HoReCa, statul a venit și a spus: „Voi de mâine nu mai aveți activitate. Vă închideți.”

Și iată pentru această perioadă pentru acea industrie trebuia să se spună prin lege: „Voi sunteți în impediment prin această situație excepțională, impusă prin lege”. Că am votat aici în Parlament. Voi, prin lege, aveți impediment, care justifică neexecutarea obligației.”

Și atunci cei de la HoReCa sau, în cazul de față, dacă facem acest lucru pentru agricultură, nu mai au nevoie de certificate, fiindcă noi, prin lege, am stabilit că, pentru această perioadă, este un fel de forță majoră, dar este impediment, cum am făcut cu HoReCa, cum am făcut cu o grămadă de agenți economici, cărora le-am spus: tu nu lucrezi de pe data cutare până-n data cutare. Și era mai simplu, și rezolva problema, și nu mai trebuia să meargă să facă probe, să aducă... mergea în instanță...

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Nu, bine, a doua întrebare.

Și, într-un fel, ușuram lucrul și comercianților, și agricultorilor, în cazul de față.

Dar ceea ce ați venit, înțelegem că un fel de compromis forțat politic, ați inventat ceva, care n-o să funcționeze.

Și mai mult decât atât, încurcăm juristii. Toți consultanții de anumită reputație au spus: nu faceți prostii de genul ăsta, că nu există în legislație forță majoră, gata.

Dar, dacă o declarați prin lege, pentru o anumită perioadă, pentru anumite industrii. Iată spunem: anul 2020, pentru agricultură, în domeniul cutare-cutare, care au suferit anumite pierderi, cutare-cutare, este un impediment, care justifică neexecutarea obligației, și gata. Și atunci ei pot să meargă la bancă să negocieze, pot să meargă în instanța de judecată, și am rezolvat problema. Și stă în mâna noastră, a noastră, a tuturor, a legiuitorilor, acei 100 de deputați să votăm o astfel de chestiune și am rezolvat problema.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, doamnă secretar. Sau cine?

Vă ajută colegii. (*Rumoare în sală.*)

Este mai mult o constatare.

Stimați colegi...

Doamnă secretar,

Vă rog să luați loc.

Nu aveți alte întrebări.

Rog comisia... Care comisie? Comisia economie, buget și finanțe.

Atâta despre juridică...

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Как это не странно.

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Dacă se poate, de pe loc.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie, înaintat, în mod prioritar, de Guvernul Republicii Moldova, și informează despre următoarele.

Proiectul de lege este propus spre examinare în scopul ajustării prevederilor articolului 4 din Legea cu privire la Camera de Comerț și

Industrie la noile prevederi ale Codului civil, adoptate prin Legea nr. 133/2018.

În acest scop, proiectul de lege propune modificarea literei g) din articolul 4 prin substituirea funcției de „confirmare a evenimentelor de forță majoră în relațiile dintre subiecții de întreprinzător” prin „emiterea unui aviz, care atestă circumstanțele survenite, ca urmare a unor alte naturi” și mai departe după text.

Proiectul de lege este redactat în corespundere cu obiecțiile și propunerile expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și este prezentat în anexa la prezentul raport.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot majoritar, a decis susținerea proiectului de Lege nr. 376 din 4 septembrie anul curent și propune aprobarea lui în lectura întâi și în lectura a doua.

Iar a apărut necesitatea mâine să examinăm în lectură finală, sunt amendamente coordonate cu ministrul și cu Ministerul Justiției, și trebuie să luăm în considerare.

Deci acum, vă rugăm, prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Eu exact lucrul acesta am vrut să vă propun.

Comisia voi ați decis prima și a doua lectură, acum au apărut amendamente, pe care, în principiu, le-ați coordonat.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De aceea eu propun și supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 376 din 4 septembrie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Pentru lectura a doua, vă rog să pregătiți pentru mâine lectura a doua a acestui subiect.

Următorul subiect de pe ordinea de zi, care se supune dezbaterii, este proiectul nr. 377 din 4 septembrie 2020.

Raportor – viceprim-ministrul, ministrul finanțelor, domnul Pușcuța.

Domnule Pușcuța,

Vă rog, esența proiectului.

Deputații au luat cunoștință. L-ați dezbătut prin comisii. Știu, foarte lung l-ați dezbătut.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative aferente domeniului de activitate financiar-bancar și nebanancar, în scopul atribuirii Băncii Naționale a Moldovei a unor competențe de supraveghere în sistemul financiar nebanancar. *(Rumoare în sală.)*

Conform proiectului propus, Băncii Naționale a Moldovei urmează să-i revină atribuțiile de reglementare și supraveghere a activității în sectorul de asigurări și creditare nebanancară, inclusiv reglementarea și supravegherea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule și birourilor istoriilor de credit, atribuții exercitate actualmente de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Ca urmare a adoptării proiectului de lege, autoritatea Comisiei Naționale a Pieței Financiare se va extinde asupra pieței de capital, investitorilor acestei piețe, dar și fondurilor nestatale de pensii.

Amendamentele respective derivă din necesitatea consolidării întregii piețe financiare, precum și prevenirea unor eventuale riscuri aferente sectorului financiar nebanancar.

Arhitectura de reglementare propusă prin proiect este una pe larg aplicată la nivel mondial și se explică prin experiența Băncii Naționale a Moldovei în domeniul supravegherii acumulată în procesul de reformare a sectorului bancar prin alinierea la cele mai bune practici și standarde internaționale în domeniu. Modificările menționate se propun a fi puse în aplicare de la 1 iulie 2023.

Implementarea proiectului nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare. *(Gălăgie în sală.)*

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări.

Vă rog, prima întrebare, domnul Bolea Vasile.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule ministru,

Bună ziua, încă o dată.

Referitor la proiect și intrarea în vigoare a proiectului, anul 2023.

De ce așa de departe este această dată, în primul rând? Poate este gata ministerul și celelalte organe de resort, și Banca Națională să preia atribuțiile ceva mai devreme sau se așteaptă ca să le expire mandatele membrilor CNPF?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte al comisiei,

Deci nu s-a legat cu expirarea mandatelor de membru al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, categoric nu s-a făcut această legătură. Mai mult decât atât, Comisia își continuă activitatea, dar cu un sector mai îngust de supraveghere și reglementare. Acest termen este propus ca să fie suficient pentru ca și Banca Națională să-și organizeze activitatea, pentru ca să asigure reglementarea eficientă și pe deplin a acestor noi sectoare care-i revin ca competență, pe de o parte. Pe de altă parte, acest termen este pentru ca operatorii pe piața financiară nebanca să reușească să se conformeze acelor noi cerințe, care vor fi reglementate deja de Banca Națională sub aspect de supraveghere, reglementare, dar și norme prudențiale pentru activitatea acestor companii. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Bolea,

A doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Eu să înțeleg că CNPF-ul va rămâne doar ca și regulator al pieței asigurărilor și altor domenii?

OK. A doua întrebare. În Parlament a fost anul trecut înregistrat sau la începutul anului un proiect nr. 186, prin care CNPF-ul nu se dorește ca să se supună... sau activitatea CNPF-ului să nu se... să nu poată fi controlată sub prisma Codului administrativ, mai bine zis, Codul administrativ să nu se răsfrângă asupra activității CNPF-ului în luarea deciziilor.

În cazul respectiv... din punctul dumneavoastră de vedere, proiectul este actual sau puteți să-l retrageți pentru ajustări, reieșind din faptul că astăzi examinăm acest proiect? Din punctul dumneavoastră de vedere, că tot de Ministerul Finanțelor a fost și promovat acest proiect.

Domnul Serghei Pușcuța:

Am înțeles.

Stimate domnule deputat,

Cu privire la competența CNPF-ului, în cazul dacă acest proiect este votat de Parlament, în competența CNPF-ului ar rămâne reglementarea pieței de capital, investitorilor pieței de capital și activitatea fondurilor nestatale de pensie. Activitatea companiilor de asigurări trece în supravegherea Băncii Naționale a Moldovei.

Cu referință la acel proiect la care v-ați referit dumneavoastră, eu consider că acel proiect rămâne a fi actual pe ordinea de zi, dat fiind faptul că această schimbare de competență va avea loc de la 1 iulie 2023, așa, cel puțin, se propune. Oricum, sunt 2 ani înainte de activitate care urmează să... că CNPF-ul să-și exercite în continuare atribuțiile ce-i revin conform legii actualmente în vigoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Cebotari.

Domnul Vladimir Cebotari:

Domnule ministru,

În condițiile în care Banca Națională, astăzi, este o instituție care are în supraveghere doar 2 instituții bancare, vreo câteva sisteme de plăți și mai mult aproape nimic, și este o instituție atât de ineficientă, lentă în luarea deciziilor, cât de pregătită este ea să preia supravegherea și să reacționeze rapid la piețe atât de mobile, așa cum sunt cea a microcreditării, cea a asigurărilor, care să nu uităm că asigurările presupun și zeci de companii de brokeraj sau zeci, poate, deja sute de companii de microfinanțare, și zeci de companii de asigurări, nu va face aceasta o mai mare daună acestui sector care este încă în dezvoltare, decât să aducă careva avantaje? Care este logica, dacă puteți să ne-o explicați?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Logica acestui proiect este că, reieșind din mărimea pieței Republicii Moldova de... pieței financiare mă refer a Republicii Moldova, atât bancare, cât și nebancale, noi venim cu inițiativa și considerăm că ar fi corect ca în Republica Moldova ambele componente ale pieței financiare, bancară și nebancale, să fie reglementate de o singură entitate. Deci asta a fost ideea care a stat la baza acestui proiect.

În urma examinării stării de lucruri care este realmente în Republica Moldova, Guvernul, totuși, vine cu propunerea și considerăm că este corect ca anume Banca Națională să fie acea instituție care să preia aceste atribuții, să devină un megaregulator al pieței financiare, bancare și nebancale, deoarece noi considerăm că această instituție la ziua de astăzi este cea mai pregătită pentru a prelua toate aceste competențe. Dar aveți dreptate că nu

este pregătită totalmente. De aceea există acest termen de 1 iulie 2023, pentru ca toți acei actori care urmează să pună în aplicare și să aplice prevederile legale să reușească să se conformeze acestor prevederi și organizațional și metodologic, și legislativ.

Vreau să vă spun că acest termen, ca continuare și a răspunsului la întrebarea domnului deputat Bolea, acest termen de 1 iulie 2023 a fost agreat și coordonat cu colegii de la Banca Națională a Moldovei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Cebotari,

A doua întrebare?

Domnul Vladimir Cebotari:

Domnule ministru,

Rog să ne comunicați dacă s-a făcut o evaluare a impactului pe care o poate avea această reformă asupra accesului cetățenilor la creditele de scurtă durată și creditele mici? Pentru că cunoaștem foarte bine, sectorul financiar este unul suprareglementat și piața de microfinanțare s-a dezvoltat foarte rapid, anume din cauza că acest sector este încă nereglementat și este unul foarte simplu de accesat. Întrebarea este: dacă s-au făcut astfel de analize, cum vor fi afectate interesele cetățenilor?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Acest proiect vine exact ca să continuăm implementarea acelor norme de reglementare corecte și prudențiale și din punct de vedere al sustenabilității sistemului financiar, bancar, nebanca, dar și din punct de vedere al protejării intereselor cetățenilor care beneficiază de acele servicii care sunt oferite de instituțiile financiare nebanca.

La ziua de astăzi, am avut multe discuții, dar cunoaștem cu toții, cu regret, că persistă cazuri când relațiile între instituțiile financiare de creditare nebanca și cetățeni sunt unele care presupun riscuri financiare majore pentru cetățeni, pentru debitorii acestor instituții. Mai sunt cazuri când aceste instituții nu sunt cele mai transparente în activitate și serviciile pe care le prestează clienților săi, pentru cetățeni. De aceea acest proiect vine tocmai în sensul ca să realizăm protecția mai sigură a cetățenilor care sunt clienți ai acestor instituții în procesul de creditare. Impactul, în viziunea noastră, ar fi unul pozitiv din punct de vedere că, totuși, activitatea acestor instituții va deveni mai transparentă și mai corectă în raport cu clienții săi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare...

A doua? Ați adresat două.

Domnule Grosu,

Am vrut să vă fac o favoare. N-ați acceptat...

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Primul lucru pe care vreau să-l înțeleg: dumneavoastră sunteți autorul, Ministerul Finanțelor sau e altcineva... inițiatorul proiectului?

Domnul Serghei Pușcuța:

Aceasta e prima întrebare?

Domnul Igor Grosu:

O clarificare. Eu vreau să știu dacă adresez cui trebuie întrebarea.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci acest proiect a fost elaborat de comun de 3 autorități: Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor. Dar, conform regulamentului, Ministerul Finanțelor este cel care îl promovează.

Domnul Igor Grosu:

Bine, eu aveam un pic altă informație, dar, în fine, asta nu schimbă...

Eu vreau să vă întreb opinia dumneavoastră ca specialist, ca autor: dumneavoastră credeți că trecerea acestui segment și asigurările, și segmentul ăsta non-bancar în subordinea, jurisdicția... numiți-o cum vreți, a Băncii Naționale, cumva securizează și pune la adăpost aceste companii, le face mai transparente, se opresc tendințele acestea, fie de preluare, fie de... și așa mai departe? Și de ce întreb lucrul ăsta? Întreb, pentru că noi vedem niște fenomene paralele, niște... ca să spunem... indivizi foarte activi, mai ales pe dimensiunea asta netransparentă în domeniul asigurărilor și în domeniul non-bancar, și bancar s-au activat, în special, după ce au ieșit din pușcărie. Și eu undeva logica o înțeleg, dumneavoastră vreți să puneți companiile acestea... segmentul ăsta la adăpostul Băncii Naționale.

Totodată, eu observ că nici Banca Națională nu reușește să oprească valurile pe dimensiunea sa de bază. Și noi știm că deja 3 bănci, așa se vorbește în „târg”, deja au probleme, din simplul motiv că instanțele, Procuratura, își au și rolul lor în asigurarea sau neasigurarea acestei stabilități pe această piață. Acum întrebarea către dumneavoastră. Dumneavoastră credeți că o să reușiți prin această mutare să asigurăm, să punem la adăpost mai sigur sectorul ăsta de asigurări și non-bancar, în situația în care Banca Națională, am spus, are probleme cu sectorul său bancar? Deci deciziile Băncii Naționale știm că acum încă nu sunt definitorii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Eu cred în aceea că odată ce supravegherea sectorului financiar bancar și nebancar ar fi în competența unui singur regulator... megaregulator, acum vorbim de Banca Națională, dar este important să fie unul singur. Deci în acest caz procedurile de reglementare și de supraveghere vor fi standardizate și vor fi aplicate mai mult sau mai puțin uniform asupra și a sectorului bancar, și a celui nebancar. Și aici mă refer la toate acele pârgii și indicatori de supraveghere pe care îi aplică în cazul dat Banca Națională față de sectorul bancar. Vor fi, într-o careva formă și măsură, extinse și asupra sectorului nebancar, sectorului asigurărilor și alte atribuții care vor reveni Băncii Naționale.

Privitor la capacitatea Băncii Naționale de a face față acestei provocări și acestor funcții suplimentare, care în cazul votării proiectului vor fi puse în competența Băncii Naționale, personal, consider că Banca Națională, cu colectivul de profesioniști pe care-l are, este capabilă să facă față acestor noi sarcini, dar, pe de altă parte, înțeleg că oricum trebuie de pregătit de a prelua aceste competențe suplimentare din mai multe puncte de vedere. De aceea este stabilit acest termen de 1 iulie 2023 ca Banca Națională să-și poată ajusta și regulamentele, cadrul normativ intern, cadrul normativ, posibil, și legislativ, să-și poată schimba structura funcțională, să-și încadreze personalul corespunzător pentru a putea supraveghea și reglementa aceste sectoare pe deplin și calitativ, așa cum ne dorim noi cu toții.

Dacă e întrebare directă către mine, da, eu cred în capacitățile Băncii Naționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Grosu,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Igor Grosu:

Deci doar o remarcă, că n-o să fie a doua întrebare.

Domnule ministru,

Atâta timp cât noi o să avem o justiție pe care o avem, toate eforturile și ale CNPF-ului, și ale Băncii Naționale, toate eforturile lor o să rămână eforturi dacă un procuror sau un judecător o să ia altă decizie. Și atunci nimic nu se alege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Domnule ministru,

O singură întrebare am. Noi vom susține acest proiect de lege, chiar dacă suntem sceptici vizavi de această idee. Eu înțeleg că cifra cea în acest proiect este 2023. Dar, totuși, întrebarea mea: dacă ați analizat și alte soluții?

Eu înțeleg și logica de ce se face. Eu am văzut pe parcursul ultimilor ani toate carențele de activitate la CNPF, eu am văzut cum a fost scăpată de sub control situația cu asociațiile de microfinanțare și toate aceste probleme cu dobânzile exorbitante, că CNPF mai mult s-a concentrat cu lupta procedurală acolo și n-a venit cu niște reglementări mai stricte. Cunosc și toate problemele domeniului asigurărilor, și brokerilor, și agenților de asigurare. Dar, totuși, poate era posibilitatea, știți cum, înainte de a transmite la Banca Națională, de făcut regulă la CNPF, poate de schimbat cadrul regulatoriu, poate de consolidat această instituție.

Că, totuși, riscul unui megaregulatoriu în Republica Moldova, mai ales cu toate problemele pe care noi le avem la moment, este unul enorm. Și să nu revenim noi, înțeleg că nimeni nu se gândește la 2023 acuma, se gândesc la Acordul cu Fondul Monetar Internațional, dar întrebarea mea rămâne aceasta: n-ați luat în calcul, totuși, poate ceva a negocia cu FMI, să spuneți, poate până atunci mergem noi prin consolidarea CNPF și schimbarea cadrului regulatoriu, înainte de a lua decizia despre megaregulator? Noi am avut așa precedent în Republica Moldova și n-a fost cel mai reușit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule vicepreședinte,

Așa cum am mai spus și anterior, opinia Guvernului este, totuși, să încercăm să aplicăm în condițiile Republicii Moldova activitatea unui megaregulator în piața financiară. Deci noi considerăm că aceasta ar fi o soluție mai adecvată condiției și maștaburilor pieței financiare a Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc, domnule Pușcuța.

Rog Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Golovatiuc,

Raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, prezentat de către Guvernul Republicii Moldova, și raportează următoarele.

Scopul proiectului de lege este atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a unor competențe de supraveghere a sistemului financiar nebancaar, și anume atribuțiile de licențiere/autorizare/emitere a avizului pentru înregistrarea de stat, reglementare și supraveghere a activității asigurărilor/reasigurărilor și a intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări, a Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară, atribuții exercitate în prezent de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Proiectul de lege prevede operarea modificărilor în actele normative ce reglementează domeniile sistemului financiar nebancaar, nominalizate mai sus, inclusiv unele cerințe către perioada de tranziție.

Prevederile proiectului de lege derivă din necesitatea consolidării întregii piețe financiare, precum și prevenirii unor eventuale riscuri aferente sectorului financiar nebancaar.

Centrul Național Anticorupție a prezentat raportul de expertiză anticorupție, propunerile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege de către autor.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului examinarea și aprobarea acestuia în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Luați loc, vă rog, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

Comisia a propus aprobarea acestui proiect de lege în prima lectură.

Cine este pentru aprobarea proiectului nr. 377 din 4 septembrie 2020 în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea sau... Nu... Majoritatea.

Aprobat în prima lectură.

Vă rog să-l pregătiți pentru lectura a doua, ținând cont de amendamentele care au parvenit, să le examinați. (*Rumoare în sală.*)
Răbdare.

Următorul proiect nr. 378 din 4 septembrie 2020.

Domnul ministru Nagacevschi a stat toată ziua azi cu noi.

Domnule Nagacevschi,

Vă rog, la tribună.

Domnul Fadei Nagacevschi – *ministru al justiției*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Bună ziua.

Vă prezint proiectul de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova. Proiectul a fost elaborat în vederea implementării unor elemente din Planul de acțiuni al Guvernului, și anume acțiunea legată de ajustarea sancțiunilor penale pentru infracțiunile de corupție.

Este de menționat că proiectul de lege este elaborat în colaborare cu Fondul Monetar Internațional, fiind o acțiune prealabilă în contextul în care Republica Moldova are intenția să încheie Memorandumul de înțelegere, un program de acțiuni pentru accesarea unor fonduri de 558 de milioane de dolari SUA.

Proiectul de lege, în esență, prevede ajustarea unor componente de infracțiuni, astfel încât infracțiunile de corupție să se transforme din infracțiuni mai puțin grave în componența de infracțiuni grave. Aceste elemente vor oferi instrumente suplimentare organului de urmărire penală pentru a interveni în cazul investigării infracțiunilor de corupție. În același timp, acest fapt va permite urmărirea penală pentru asemenea cazuri în perioade mai lungi de timp. Adică, astăzi termenul de prescripție pentru anumite acțiuni de corupție este de 5 ani de zile. Și în cazul în care organele de urmărire penală nu reușesc în acest termen să identifice, să obțină atragerea la răspundere penală a persoanei, în cazul dat persoana coruptă scapă de pușcărie sau scapă de răspundere penală. Urmare a modificării legislației, așa acum este propus, termenul va crește până la 15 ani.

În același timp, organul de urmărire penală va avea acces și la instrumentele de activitate operativă de investigație. Or, conform Codului de procedură penală, conform Codului penal, este prevăzut expres că activitățile operative de investigație se impun pentru infracțiunile începând cu categoria infracțiunilor grave. Respectiv, chestiunile date vor fi foarte utile.

Ținând cont de faptul că Republica Moldova și-a declarat drept scop principal pe domeniul justiției, în primul rând, lupta cu corupția, acest element vine anume să consolideze capacitățile statului în lupta cu corupția.

Sper că veți susține respectivul proiect.

De altfel, vreau să vă reiterez, este o acțiune prealabilă, în măsura în care n-o aprobați blocați Memorandumul cu Fondul Monetar Internațional.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Litvinenco.

Aveți o întrebare, domnule ministru.

O întrebare, două, trei, zece.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Proiectul e bun, noi îl vom susține, fără doar și poate. Problema este de altă natură, noi avem corupție, nu avem corupți. Pentru că în ultima perioadă au fost eliberați cam toți corupții, hoții, chiar și, iată, aflăm despre o decizie absolut halucinantă, că cineva care a dus, practic, în închisori, i-a condamnat la închisoare pe viață, de facto, pe 7 oameni nevinovați, scapă cu o amendă de 88 de mii de lei. Și i s-a imputat, din câte înțeleg, abuz în serviciu. Or, în cazul acesta nu știu dacă era un simplu abuz de serviciu. Era, pur și simplu, o răpire de persoane și condamnare. Deci aceasta este problema.

Dar dincolo de aceasta, proiectul este bun. Eu cred că el va fi implementat în scurt timp de către o altă guvernare, de către un alt Președinte, de către un alt Guvern.

Domnul Fadei Nagacevschi:

Deci proiectul respectiv prevede inclusiv ajustarea prevederilor articolului... sancțiunilor la articolul 327 din Codul penal.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Mulțumim.

Aceasta a fost o constatare, așa-i în Parlament.

Domnul Vreamea.

Domnule Vreamea,

Vă rog.

Domnul Igor Vreamea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

Mie mi se pare că, totuși, pentru lectura a doua trebuie de mai lucrat asupra conținutului, deoarece v-ați focusat doar pe articolul 326. Așa-i? Și 327.

Dar, ținând cont de gravitatea și de esența acestor infracțiuni, eu nu știu și nu înțeleg de ce scapă din vedere, cel puțin, 328? Adică pentru comiterea unui exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu nu sunt aplicate acele măsuri de combatere, ca și ceea ce propuneți dumneavoastră acum, agravarea situației în cazul articolului 327, când este vorba despre traficul de influență și abuzul de serviciu sau de putere.

Este acela... e vorba de aceiași subiecți ai infracțiunii, aceleași categorii de infracțiuni.

Dar nu știu de ce luăm doar un segment foarte-foarte mic. Mie mi se pare că aceasta nici nu o pot numi jumătate de măsură în combaterea a ceea ce vreți dumneavoastră.

Domnul Fadei Nagacevschi:

Da. Stimate domnule deputat,

Am să deschid un pic parantezele. Acțiunile prealabile urmau să fie inclusiv adoptate de către Parlamentul Republicii Moldova până la sfârșitul lunii august. Noi deja suntem în întârziere.

Menționez că proiectul respectiv a fost degreat de Fondul Monetar Internațional. Ei nu au absolut nici o obiecție cu privire la proiectul respectiv. În cazul în care noi vom avea anumite propuneri suplimentare, evident că noi putem să venim cu o inițiativă suplimentară. Or, noi definitivăm deja și Strategia, și Planul de Acțiuni, unde sunt prevăzute mai multe intervenții legislative pe domeniul justiției, inclusiv Codul penal al Republicii Moldova. Și cât de curând venim și cu Strategia și cu Planul de Acțiuni.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Domnule Vreamea,

A doua întrebare?

Domnul Igor Vreamea:

Eu înțeleg, dar pe lângă faptul că le treceți... două infracțiuni le treceți la categoria celor grave, așa-i. Prin această modificare, totodată, se face imposibilă aplicarea articolului 55 din Codul penal.

Domnul Fadei Nagacevschi:

Eliberarea.

Domnul Igor Vreamea:

Propuneți și acolo modificare. Amintesc că articolul 55 vorbește despre eliberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională.

Adică pentru trafic de influență și pentru abuz nu se permite, așa-i, agravăm situația, dar pentru exces de putere se permite. Iată eu... se spune... Ele practic sunt similare, dar noi distorsionăm măsurile de politică penală în combaterea corupției. Aceasta am vrut să zic.

Mersi.

Domnul Fadei Nagacevschi:

Există o diferență totuși între abuz și exces. Dar în orice caz, domnule deputat Vreamea, în cazul în care noi vom constata că este nevoie de intervenții suplimentare, noi o să venim cu propunerile respective, sau dumneavoastră ca deputat, sau noi de la minister.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Domnule ministru,

Eu înțeleg că această idee de înăsprire a sancțiunii, care noi desigur că vom susține, vine în cadrul Acordului... Fondul Monetar Internațional. Într-un fel, Guvernul este impus să facă ceva, măcar ceva la acest capitol: reforma mică, reforma mare. Să nu spun mai departe.

Se vede... rezultatul reformei justiției noi îl vedem: cu procurorii, cu judecătorii, nici o evaluare – nici la unii, nici la alții n-a urmat.

Întrebarea mea: de ce Ministerul Justiției n-a propus, în contextul întrebării domnului Vreamea, extinderea acestor înăsprirea și pentru 330¹? În mare parte, este un articol mort, cu „îmbogățirea ilicită”. Sancțiunile sunt blânde.

Când ajungem noi totuși la dezvoltarea acestui subiect? Să nu meargă procurorii, judecătorii de la „nunți”. Ei cred că sunt cei mai supărați acuma cu pandemia, că nu pot justifica mita, că nu sunt ceremoniile respective. Iată, poate acuma vor lua exemplul după Chicu, o să meargă și ei.

Întrebarea mea: cum crede Ministerul Justiției, nu este cazul să extindem aceste înăsprirea și explicațiile mai clare pentru norma 330¹ „îmbogățirea ilicită”?

Domnul Fadei Nagacevschi:

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Cu privire la mica reformă pe care ați menționat-o, vreau să vă menționez că și Guvernul din care a făcut parte inclusiv Andrei Năstase la

acea etapă tot era pe site-ul Ministerului Justiției noțiunea de „mică reformă”. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Și acesta este un concept, domnule Slusari, agreat cu partenerii de dezvoltare în lipsa Strategiei în justiție. Aceasta s-o știți... Până când nu aprobăm o nouă Strategie. Deci a fost un concept provizoriu.

În ceea ce privește ajustarea prevederilor Codului penal, repet, noi în planul de acțiuni elaborat prevedem o reformă în ceea ce privește legislația penală, legislația procesual-penală, legislația contravențională. Adică pe toate domeniile sunt prevăzute acțiuni de reformare.

În același timp, vreau să menționez că a fost agreat cu Consiliul Europei, cu grupul ad-hoc, că noi intervenții legislative să le facem doar după ce aprobăm o Strategie și un Plan de Acțiuni, pentru a respecta principiul previzibilității. Ca să nu puneți întrebare, de ce Ministerul Justiției a venit cu proiectul acesta sau cu proiectul acesta. Dar de atâta că voi ați aprobat acel plan de acțiuni. Și atunci o să vă fie clar.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule ministru,

Vă rog să luați loc.

Domnul Alexandru Slusari:

Măcar în secolul acesta...

Domnul Fadei Nagacevschi:

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

... îi gata, numai să-l aprobăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Vă rog să vă ocupați locul în sală.

Domnul Vlad Batrîncea:

Во всем виноват Слусарь, я считаю.

Voce din sală:

Конечно.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Comisia juridică, numiri și imunități, vă rog, raportul.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (ajustarea sancțiunilor penale pentru infracțiunile de corupție), înregistrat sub nr. 378 din 4 septembrie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Codului penal, înregistrat sub nr. 378 din 4 septembrie 2020, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop majorarea sancțiunilor privative de libertate pentru unele infracțiuni de corupție, atribuindu-le la categoria de infracțiuni grave, ceea ce ar permite eficientizarea normelor penale și limitarea posibilităților de a aplica prevederile articolelor 55, 90 și 94 din Codul penal al Republicii Moldova.

În acest sens, se propune modificarea sancțiunilor de la articolele: 243 alineatul (1) „spălarea banilor”, 326 alineatele (1), (2) și (3) „traficul de influență”, 326¹ alineatul (2) „exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese”, 327 alineatele (2) și (3) „abuzul de putere sau abuzul de serviciu”, astfel încât limita maximă a pedepsei cu închisoarea să se majoreze cu un an, iar în cazul infracțiunii prevăzute la articolul 327 alineatul (1), limita maximă a pedepsei cu închisoarea să se majoreze de la 3 la 6 ani.

În rezultatul dezbaterilor asupra proiectului de lege, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor săi, propune spre examinare și adoptare în prima și a doua lectură proiectul de Lege nr. 378 din 04.09.2020.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Luați loc, vă rog. Întrebări nu aveți.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog să vă ocupați locurile, să vă vedem în sală.

Se supune votului pentru prima lectură proiectul nr. 378 din 4 septembrie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Comisia a propus adoptarea acestui proiect și în lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea proiectului?

Comisia a propus în lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea acestui proiect în lectura a doua,
vă rog să votați lectura a doua.

Vă rog, numărătorii, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – majoritatea, 22. (*Râsete în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Bravo!

Sectorul nr. 3? (*Gălăgie în sală.*)

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – să-și anunțe nominal, că nu le văd mâinile sus. 1, 2, 3,
4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Sectorul nr. 3 – 10.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 10.

Cu 60 de voturi, proiectul este adoptat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Următorul proiect, care se supune dezbaterii, este proiectul
nr. 355... fiți atenți, proiectul nr. 355 din 3 august 2020.

Din partea Guvernului – domnul Pușcuța.

Vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Începem examinarea acordurilor.

Stimați colegi,

Ascultați-mă, vă rog, o secundă.

Proiectul nr. 355 și proiectul nr. 363, practic, sunt legate.

Eu propun raportul să fie unul comun, prezentat de către domnul Pușcuța. *(Gălăgie în sală.)*

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră două proiecte de legi. Unul este pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova. Și al doilea este proiectul de Lege pentru ratificarea Memorandumului de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova. *(Gălăgie în sală.)*

Ambele documente, Acordul de împrumut și Memorandumul de Înțelegere, au fost semnate la Chișinău, la 21 iulie 2020 și la Bruxelles, la 23 iulie 2020.

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară prevede acordarea Republicii Moldova a unui împrumut în valoare de până la 100 milioane de euro în două tranșe egale.

Debursarea primei tranșe este condiționată de asistența de urgență pentru lupta cu pandemia COVID-19, acordată de Fondul Monetar Internațional, și asumarea de către Republica Moldova a 6 angajamente, în timp ce a doua tranșă va depinde de progresele înregistrate în implementarea prevederilor Memorandumului de Înțelegere.

Pentru debursarea celei de-a doua tranșe, este necesar ca Republica Moldova să realizeze cele 6 angajamente, după cum urmează. *(Gălăgie în sală.)*

Primul. Autoritățile guvernamentale vor modifica legislația secundară privind achizițiile comune și centralizate într-un mod care să reflecte pe deplin oportunitățile oferite de Legea privind achizițiile publice, inclusiv cu privire la contractele-cadru.

Doi. Guvernul Republicii Moldova va aproba proiectul de Lege privind modificarea Constituției Republicii Moldova, revizuit integral în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția, și îl va înregistra în Parlamentul Republicii Moldova pentru adoptare.

Trei. Parlamentul va adopta modificări ale cadrului legal în privința declarațiilor de avere și conflicte de interese.

Patru. Autoritățile guvernamentale vor actualiza Strategia de recuperare a mijloacelor financiare sustrate din sistemul bancar.

Cinci. Parlamentul va adopta un nou Cod vamal, în conformitate cu Codul vamal al Uniunii Europene.

Șase. Parlamentul va adopta modificări legislative în vederea reducerii pragurilor legate pentru calificarea ca infracțiune penală a contrabandei și evaziuni fiscale, precum și ridicarea amenzilor administrative pentru astfel de încălcări. Adicional, autoritățile vor introduce un sistem eficient de monitorizare pentru produsele accizabile destinate consumului intern, fără achitarea taxelor vamale a accizelor și TVA.

Suplimentar, pentru obținerea debursării tranșei doi, mai există o condiționalitate și această condiționalitate constă în existența unui program de cooperare între Republica Moldova și Fondul Monetar Internațional.

Maturitatea împrumutului este de maximum 15 ani.

Rambursarea împrumutului va avea loc într-o singură plată. Rata dobânzii aplicată pentru fiecare tranșă va depinde de costul la care se împrumută Comisia Europeană pe piața financiară internațională.

Obiectivul asistenței macrofinanciare respective este de a ușura constrângerile de finanțare externă ale țării, de a atenua balanța de plăți și nevoile bugetare, de a consolida poziția de rezervă a Republicii Moldova... poziția de rezervă valutară a Republicii Moldova și ajutorul Republicii Moldova să abordeze riscurile financiare actuale.

Rog susținerea proiectului. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc pentru prezentare.

Aveți întrebare – doamna Macari.

Vă rog.

Doamna Stela Macari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Aici, domnule ministru.

Eu am să vă îndemn la sinceritate. Noi deja vedem cum la conferințele de presă ale șefilor dumneavoastră se trâmbițează despre ratificarea acestui Acord de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Doar că aceste 100 de milioane de euro nu vor fi chiar 100, exact așa cum la noi – „nunta nu este chiar nuntă”. Acest împrumut, așa cum este menționat în proiectul de lege, este divizat în două tranșe egale, iar debursarea celei de-a doua tranșe, așa cum ați spus dumneavoastră, va fi acordată în funcție de

progresele înregistrate de Republica Moldova în implementarea prevederilor Memorandumului și ale condiționalităților convenite. (*Gălăgie în sală.*)

Spre regret, din proiect, nu rezultă și nici nu sunt indicate suficient de clar aceste condiționalități. Or, dumneavoastră ați spus mai sus că una din ele ține strict de programul cu Fondul Monetar Internațional.

Termenul scurt, la fel indicat în acest proiect, de un an de zile, pus la dispoziție pentru ambele tranșe, raportat la viteza cu care țara noastră înregistrează anumite progrese în domenii precum: lupta împotriva corupției, buna guvernare, gestionarea finanțelor publice ne dă lesne de înțeles că posibilitatea obținerii tranșei a doua este una minimă. Sau, mai degrabă, aceste 50 de milioane de euro le vom vedea exact ca și „ceafa fără oglindă”...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Stela Macari:

Eu am să vă rog să concretizați: câte șanse avem, pe o scară de 1 la 100, pentru debursarea tranșei a doua? Și dacă n-ar fi cazul să vorbim din start doar de 50 de milioane de euro sau poate chiar deloc?

Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă deputat,

Țin să menționez că, la ziua de astăzi, Republica Moldova, în cazul ratificării în Parlament a acestor două legi, deja a îndeplinit integral toate condiționalitățile pentru tranșa unu. (*Voce nedeslușită din sală.*) Tranșa unu deja este îndeplinită... condiționalități. Rămâne a fi deja doar efectuat transferul în contul bugetar al Republicii Moldova, care gestionează în Banca Națională a Moldovei.

În partea ce ține de tranșa doi, într-adevăr, termenul este stabilit – iulie anul 2021, ca termen de realizare acelor condiționalități sau, mai bine zis, angajamente ale Republicii Moldova în fața Uniunii Europene pentru a obține această finanțare, acest împrumut, de fapt, suplimentar pentru suportul bugetar al Republicii Moldova. (*Rumoare în sală.*)

Discuțiile și negocierile pe marginea acestui Memorandum... apropo, în Memorandum, care este anexat la proiectul de lege, în opinia noastră, sunt reflectate expres și foarte clar acele angajamente ale Republicii Moldova, care urmează să le executăm, în termen de până în luna iulie a anului 2021, dar cu cât mai repede vor fi realizate acele angajamente, cu atât mai repede va fi și viteza de posibilitate de contractare a celei de-a doua tranșă de împrumut în mărime de 50 de milioane de euro.

În urma discuțiilor foarte strânse și foarte... așa, constructive, pe care le-am avut cu specialiștii din partea Comisiei Uniunii Europene, noi am convenit asupra acestor angajamente pe care le considerăm realizabile pentru partea moldovenească și rămâne să depunem, toți împreună, efort ca ele să fie realizate. Că aici, după cum ați observat, sunt angajamente atât pentru Guvern, cât și pentru... de nivel parlamentar, care urmează să fie votate mai multe acte legislative, care vor fi prezentate Parlamentului de către Guvern.

A șaptea condiționalitate, care este scrisă în acest Memorandum, este faptul ca Guvernul să aibă un Acord activ de reforme economice cu Fondul Monetar. Și acest Acord, știți că noi l-am negociat deja cu colegii de la Fondul Monetar, și acele un șir de proiecte de legi, care au fost azi votate în prima lectură de către Parlament, vin să fie ca condiții prealabile, pentru ca acest Memorandum de Înțelegere cu Fondul Monetar, care este o condiție și pentru primirea tranșei a doua din partea Uniunii Europene, să fie posibil de examinat și aprobat la bordul de directori al Fondului Monetar Internațional în toamna anului curent.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Ei, n-are. Are, că văd că a apăsat butonul.

Doamna Macari.

Doamna Stela Macari:

Nu, doar am vrut să spun că siguranța domnului ministru ne vorbește despre o predictibilitate, dar, totuși, aș vrea să ne spuneți sincer: ce șanse avem pentru a doua tranșă? Scurt și clar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Șansele depind și de sinceritatea tuturor deputaților din Parlamentul Republicii Moldova.

Stimați...

Domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Eu am vrut să întreb: de ce, totuși, atât de greu a ajuns acest proiect în Parlament? Uniunea Europeană a dat acordul la 25 mai pentru a oferi această asistență. Și cum spuneam, noi suntem în pandemie, nevoie de asistență financiară este, într-adevăr, urgentă. Cum s-a permis să așteptăm 5 luni, practic? Aproape 5 luni de la acea dată până acum, mai ales că iată

văd că proiectul a intrat în Parlament pe 3 august. Nu era posibil, în nici un caz, să vină mai devreme? De ce aceste întârzieri?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Vă informez că, începând cu sfârșitul lunii mai, până la mijlocul lunii iulie, au fost tratative și discuții... la care am spus... foarte insistente pe fiecare... iertați-mă de exagerări, pe fiecare rând din textul Memorandumului care se propune atenției dumneavoastră. Deci a fost... nu a fost o ședință și nu au fost două. Au fost zeci de comunicări cu colegii de la diferite ministere, cu Comisia Europeană, cu grupul de experți din partea Uniunii Europene, pentru a contura așa... finalul aceluși Memorandum pe care îl examinăm astăzi.

Cu referință la viteza cu care aceste documente au ajuns în Parlament, reamintesc că aceste documente au fost semnate pe 21 și 23 iulie. Deci ele nicidecum nu puteau să vină mai înainte în Parlament pentru examinare. Deja în zilele de 21, 23 iulie, după câte îmi amintesc, Parlamentul era pe cale să plece în vacanță.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Pușcuța,

Vă rog să luați loc. Nu mai aveți întrebări.

Domnule Marian,

Aveți a doua întrebare?

Voci din sală:

N-are, n-are. (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Are.

Domnul Radu Marian:

Doamnă Președinte,

Iată asta este încă o altă dovadă că câteodată vacanțele trebuie scurtate, pentru că noi am pierdut, practic, două luni.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Marian,

V-am auzit.

Domnule Pușcuța,
Vă rog să luați loc.
Stimați colegi,
Rog, Comisia economie, buget și finanțe...
Stimați colegi,
Calmați-vă, că nu aud comisiile.
... Comisia economie, buget și finanțe, raportul pe ambele proiecte, vă rog.

Voce din sală:

De pe loc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, se poate de pe loc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

... a fost prezentarea la 2 proiecte, noi avem 2 rapoarte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Esența la ambele rapoarte. Cum s-a votat în comisie.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Bine. Nr. 355...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ce propune comisia?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe susține proiectul de lege și-l propune plenului Parlamentului spre adoptare în prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Astea-s nr. 355 și...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

... nr. 363, tot în prima și a doua lectură propune.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul.

Da. Mulțumim.

Coraport, Comisia politică externă și integrare europeană...

Domnule Vremea,

De asemenea, vă rog, succint coraportul pe ambele proiecte.

Domnul Igor Vremea:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat proiectele nr. 355 și nr. 363, astfel că propune plenului adoptarea ambelor proiecte în două lecturi.

Totodată, vreau să menționez că anterior comisia a examinat și solicitarea Guvernului pe marginea avizului consultativ de inițiere a negocierilor pe aceste două Acorduri, astfel că procedurile au derulat așa cum trebuie și nu au fost acele 5 luni, cum spune domnul Marian, pierdute nu știu unde, fiindcă sunt anumite proceduri care urmau să fie respectate. Astfel, pe 23 iulie, la Bruxelles, deja au fost semnate și de către Uniunea Europeană.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

Fiți, vă rog, atenți.

Stimați colegi...

Purcedem la vot.

Se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 355 din 3 august 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Aici chiar văd că unanimitate.

Stimați colegi,

Comisiile au propus adoptarea acestui proiect și în lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea proiectului nr. 355 din 3 august 2020 în lectura a doua, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

Nu uitați și de noi în sectorul nr. 2, aici.

Domnul Alexandru Slusari:

Acuș o să spună majoritatea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog. Noi tot.

N u m ă r ă t o r i i:

Zinaida Petrovna,

Iar am încurcat ceva. *(Râsete în sală.)*

Aici, la mine, colegii ori iese, ori intră... și eu de sus cam nu-i observ.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați asistenți...

N u m ă r ă t o r i i:

Ultimul rând, nici nu observ deputații.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ridicați... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Stimați asistenți,

Deputații sunt în procedura de vot.

Stimați asistenți,

Deputații sunt în procedura de vot. Vă rog să nu încurcați deputații.

N u m ă r ă t o r i i:

– 32, Zinaida Petrovna.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 15.

Dar, totuși, mie mi-i dor de Odnostalco, el număra mai bine și mai repede. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 75 de voturi, proiectul nr. 355...

Domnule Novac...

Domnule Novac...

Stimați colegi socialiști,

Vă rog să vă calmați. Chiar nu este cazul.

Stimați colegi,

Următorul proiect. Se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 363 din 15 septembrie 2020.

Cine este pentru, rog să votați. Prima lectură.

Prima lectură... (*Rumoare în sală.*)

Asta deja e sfârșit de zi.

Stimați colegi,

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr. 363 a fost aprobat în prima lectură.

Și acum fiți atenți, vă rog. Lăsați glumele la o parte.

Cine este pentru adoptarea proiectului nr. 363 din 12 septembrie 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Iată acum, vă rog să numărați, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 34.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 34.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 15.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 15.

Nu finalizăm.

Stimați colegi,

Cu 77 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Mai avem niște acorduri internaționale. Doar acordurile internaționale, vă rog mult, să le votăm.

Domnule Marian,

De procedură?

Domnul Radu Marian:

Intuiesc că-i de procedură.

Stimați colegi,

Haideți să purtăm măști, pentru că eu văd că jumătate din Parlament nu le poartă. Asta-i important, suntem în pandemie – 560 de cazuri azi. Vă rog frumos.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați...

Gata, v-ați liniștit?

Următorul proiect care se supune dezbaterii este proiectul nr. 364 din 14 august.

Domnule Pușcuța,

Vă rog să-l prezentați.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii”, semnat la 29 iulie 2020.

Întru asigurarea unui răspuns eficient și prompt la necesitățile Republicii Moldova în lupta cu COVID-19, precum și consecințele acestei pandemii, la data de 29 iulie 2020, Ministerul Finanțelor, în calitate de reprezentant împuternicit al Republicii Moldova, și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei au semnat Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii”.

Proiectul este structurat în două componente, după cum urmează:

1. Componenta Sănătate – 40 milioane de euro, ce vor fi redirecționate către achiziția, în cadrul procedurilor de... echipament... achizițiilor de... a echipamentelor medicale și materiale consumabile, reabilitarea și transformarea spațiilor/unităților medicale, dar și pentru mobilizarea de expertiză suplimentară, întru asigurarea măsurilor de răspuns de urgență la COVID-19.

2. Componenta Suport pentru Întreprinderile Micro, Mici și Mijlocii – 30 milioane de euro, care va oferi finanțare pentru capital circulant și nevoile de investiții ale întreprinderilor micro, mici și mijlocii afectate de criză, ajutându-le să păstreze locuri de muncă corespunzătoare. Această componentă va fi realizată prin recreditarea beneficiarilor finali prin intermediul instituțiilor financiare participante.

Se estimează că resursele financiare din cadrul împrumutului vor acoperi cheltuielile aferente COVID-19 în perioada bugetară 2020–2022. În consecință, data-limită de debursare este stabilită – 30 iunie 2022.

Maturitatea maximă aferentă creditului pentru componenta Sănătate este de 15 ani, inclusiv 4 ani grație, și pentru componenta Suport pentru Întreprinderile Micro, Mici și Mijlocii este de 6 ani, inclusiv un an grație.

Acordul-cadru de împrumut prevede posibilitatea aplicării ratei fixe sau ratei flotante a dobânzii și va fi decisă la fiecare tranșă de debursare solicitată în funcție de condițiile financiare propuse la acel moment.

Ținând cont de cele menționate, rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Agache are întrebare.

Da, vă rog.

Domnul Angel Agache:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

În raportul nr. 3, publicat de Banca Națională acum, în august, noi vedem că în sold sunt 200 milioane de euro veniți... în raportul pe inflație... de la mai mulți parteneri de dezvoltare, fie că-i UE, FMI, etc. Mă interesează: unde, când și cum au fost cheltuiți banii respectivi? Și dacă ei se regăsesc în aceste sume despre care ați vorbit? În timp ce dumneavoastră vă împrumutați pe piața internă, poate... miliarde de lei.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Să recunosc, eu n-am înțeles ce are cu întrebarea pe care o prezentați, dar...

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Nu are relevanță la acest proiect, dar dacă ați întreat o să încerc să răspund. Această întrebare deja a fost sonorizată aici, în plenul Parlamentului, ceva timp în urmă, eu am răspuns la ea. Deci dacă vă referiți la acel sold de mijloace al bugetului de stat care se țin în conturile Băncii Naționale, deci ele nu-s 200 milioane de euro, cred că e o informație puțin mai depășită, sunt 145 milioane de dolari și 44 milioane de euro. Acestea sunt mijloacele bugetului de stat care se consumă conform legii bugetare anuale, aprobate pe anul 2020. Prioritar, le utilizăm pentru plățile valutare, care devin ca obligațiuni pentru bugetul de stat și în caz de necesitate și insuficiență de mijloace financiare în lei din acest sold valutar se convertesc mijloace pentru finanțarea cheltuielilor în lei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Îmi cer scuze. Careva tangentă a acestui împrumut, care vi l-am prezentat astăzi, a acestui proiect, cu aceste solduri bugetare, nu sunt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Agache,

Văd că insistați.

Vă rog.

Domnul Angel Agache:

Nu că insist, vreau să aduc la cunoștința plenului și a cetățenilor, inclusiv și a domnului ministru, că suma asta nu am inventat-o eu, am citit-o în Raportul pe inflație nr. 3 al Băncii Naționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog să asistați la ședințele plenare ale Parlamentului. Întrebarea aceasta astăzi a fost abordată, cel puțin, de trei ori. Și răspunsul a fost foarte clar, al domnului ministru.

Vă rog mult pe toți deputații, fiți atenți.

Noi râdem, glumim unul cu altul, dar până la urmă singuri ne reținem pe noi.

Domnule Pușcuța,

Nu aveți alte întrebări.

Vă rog, domnule Golovatiuc, raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Scurt?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Scurt. Foarte scurt.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege și, cu votul unanim, propune adoptarea proiectului de Lege nr. 364 din 14 august 2020 în lectura întâi și în lectura a doua, ca lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Vreamea,

Coraportul Comisiei politică externă.

Domnul Igor Vreamea:

Doamnă Președinte,

Eu întâi către domnul președinte al comisiei. Eu am înaintat un amendament la acest proiect de lege și nu știu dacă el a fost luat în considerare sau examinat la momentul când comisia și-a desfășurat ședința.

Era vorba... Dacă nu, eu pot să vă zic esența care este. Deci proiectul de lege supus examinării cuprinde trei articole și eu am propus includerea unui al patrulea articol care ar prevedea intrarea în vigoare a prezentei legi la momentul publicării în Monitorul Oficial, ca să nu întindem prea mult procedura de intrare în vigoare. Astfel că este vorba de... pornind de la scopul prezentului acord, anume situația de urgență legată de COVID, eu am propus...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Amendamentul a fost prezentat după ședința comisiei și e clar că noi n-am discutat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Este... Spuneți în esență, mie mi se pare că ceea ce propune domnul Vreimea în coraportul său este logic.

Cine este pentru această propunere, rog să votați. Amendament.

Practic, majoritatea.

Stimați colegi...

Dar comisia ce a propus până la urmă?

Vă rog.

Domnul Igor Vreimea:

Comisia politică externă și integrare europeană, în rezultatul examinării acestui proiect, propune plenului aprobarea în două lecturi a respectivului proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu amendamentul respectiv.

Domnul Igor Vreimea:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 364 din 14 august 2020, rog să votați. Prima lectură.

Acum, numărătorii, fiți atenți, se propune adoptarea acestui proiect de lege pentru lectura a doua, în condițiile amendamentului expus... și votat de către de către Parlament... de către domnul Vreimea.

Cine este pentru, rog să votați. Lectura a doua.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 34.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i.

Sectorul nr. 3 – 17.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17.

Cu 79 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Următorul proiect care se supune dezbaterii este proiectul nr. 348 din 23 iulie 2020.

Prezintă din partea Guvernului – Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, domnul secretar de stat Chistol. (*Rumoare în sală.*)

Care încă? Nr. 349? Sunt legate, de asemenea.

Stimați colegi,

Nr. 348 și nr. 349 sunt legate între dânsese. Vă rog, prezentarea raportului pe ambele proiecte și comisia o să rog raportul, de asemenea.

Vă rog.

Domnul Andrei Chistol – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Onorat Parlament,

Atenției dumneavoastră se propun două proiecte: proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului, întocmit prin schimb de note... verbale... dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea economică, care a fost deja semnat de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Ambasada Japoniei în Republica Moldova.

Cel de-al doilea Acord se referă la proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de garant dintre Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională privind implementarea Proiectului „Îmbunătățirea echipamentului de digitalizare al Bibliotecii Naționale.” Deci, în esență, proiectul prevede acordarea unui suport financiar sub formă de grant Bibliotecii Naționale pentru procurarea echipamentului și procurarea și instalarea echipamentului de digitizare a patrimoniului din bibliotecă, și oferirea serviciilor de formare continuă a specialiștilor care urmează a fi incluși în acest proces. Respectiv, ambele proceduri au fost finalizate.

Solicităm susținerea plenului Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Aveți o întrebare. Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Raportul Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Burduja. De asemenea, rezultatele examinării în comisie pentru ambele proiecte.

Domnul Petru Burduja:

Stimată doamnă Președinte,

Referitor la proiectul de Lege nr. 348 din 23.07.2020, comisia, cu votul majoritar, propune adoptarea proiectului de lege în lectura întâi și în lectura a doua, ca lectură finală.

Referitor la proiectul de Lege nr. 349, de asemenea, deci în urma examinării, comisia a decis susținerea acestuia și propune proiectul de lege spre aprobare în prima lectură și adoptarea în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Domnule Vreamea,

Vă rog, coraportul comisiei.

Domnul Igor Vreamea:

Deci comisia a examinat proiectul nr. 348 pentru ratificarea... adică proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea economică.

Și respectiv, proiectul nr. 349... pe marginea... asupra proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională privind implementarea Proiectului „Îmbunătățirea echipamentului de digitalizare a Bibliotecii Naționale” și pe marginea ambelor proiecte a formulat plenului propunerea de adoptare în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Stimați colegi,

Se supune votului.

Stimați colegi,

Se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 348 din 23.07.2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea sau chiar unanim.

Stimați colegi,

Comisiile au propus adoptarea acestui proiect nr. 348 din 23.07.2020 în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 34.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 16.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 16.

Cu 78 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Și acum se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 349 din 23.07.2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Și acum se supune votului acest proiect nr. 349 din 23.07.2020 pentru a fi adoptat în lectura a doua, conform propunerilor comisiei.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 31.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 31.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 - 16.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 16.

Cu 75 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectura a doua și finală.

Următoarele două proiecte, probabil că așa este... Am să-l rog pe secretarul de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, domnul Machidon, să ne prezinte proiectul nr. 353 și probabil **că** nr. 354.

Domnul Mihail Machidon:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Prezint ambele proiecte, fiindcă ele țin de un subiect – Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind acordarea unui împrumut. Este un Acord bilateral și nu implică participarea altor părți la acest Acord.

Acordul are drept scop confirmarea deschiderii Guvernului Japoniei de a oferi un credit preferențial Guvernului Republicii Moldova în valoare de aproximativ 18 milioane 647283 de dolari prin intermediul Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională JICA în vederea implementării proiectului de modernizare a mașinilor și al echipamentului agricol din Republica Moldova și acceptul Guvernului Republicii Moldova în accesarea acestui împrumut.

Prezentul Acord este întocmit pe o perioadă de 40 de ani, 12 ani perioada de grație și 28 de ani perioada de rambursare. Actualitatea Acordului rezidă din existența cererii continuă de tehnică și echipament agricol, oferită pe parcursul a 20 de ani prin intermediul proiectului în domeniul mecanizării, implementată cu suportul Guvernului Japoniei.

Principalele drepturi ale Guvernului sunt determinate prin beneficierea unui credit preferențial cu o dobândă de 0,1%, cu o perioadă de debursare de 9 ani.

Prevederile Acordului nu contravin politicii interne și externe promovate de Republica Moldova. Acordul este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova și tratatele internaționale în vigoare, și angajamentele țării noastre.

În vederea implementării prevederilor Acordului, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a început reorganizarea Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare din subordinea MADRM în Instituția Publică „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii”, care va fortifica capacitățile în gestionarea și implementarea Proiectului pe teritoriul Republicii Moldova.

În contextul celor expuse, rog susținerea proiectelor sus-citate.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da, vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Noi cred că ne aducem aminte cu toții când prin luna martie a ieșit un coleg deputat de-al nostru și a făcut un briefing că acest proiect poate fi nesemnificativ.

În pofida faptului că este un proiect... un Acord binevenit pentru Republica Moldova, necesar și important. Dar s-a spus numai jumătate de pahar.

Acum, domnule secretar, încerc să adresez o întrebare. A doua parte a paharului. Spuneți-ne, vă rog, cum a fost organizat concursul de consultanță pe acest proiect? Cine este câștigătorul și care a fost suma de... sau costul acestei consultanțe pentru acest proiect? Și trei, din contul la ce se achită această consultanță?

Vă rog frumos.

Domnul Mihail Machidon:

Mulțumesc.

Consultanța este organizată de agentul economic din Japonia.

Domnul Radu Mudreac:

La microfon.

Domnul Mihail Machidon:

Da, consultanța este organizată de agentul economic din Japonia, cu implicarea unui specialist din cadrul țării noastre. Eu nu pot să spun, nu țin minte care-i suma respectivă, că n-am participat la aceasta.

Domnul Radu Mudreac:

Ar fi bine s-o spuneți, că dacă nu, vă completez eu, ca să se știe.

Domnul Mihail Machidon:

Da, dar este o sumă destul de mare, care s-a renegociat cu ei, s-au impus unele propuneri de a fi redusă și de a intra în partea negociată cu japonezii.

La momentul actual, ea încă nu este definitivată, partea respectivă, și sunt ultimele momente în care trebuie să ne spunem deciziile noastre. Dar este încă pe negociere. Anume n-am fost de acord cu suma, în principiu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Mudreac,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Mie îmi pare rău ceea ce spuneți dumneavoastră, dar suma care a fost oferită... Au participat trei companii, două s-au retras. A rămas numai una. Când s-a deschis oferta, și-a pus lumea mâinile în cap, că unui consultant moldovean, de aici din Republica Moldova să-i fie oferit salariul de 10 mii de dolari pe lună pentru consultanță, perioadă de trei ani de zile, cu mașină, bicicletă, birou, delegări, o sumă undeva destul de serioasă. Ca până la urmă să se stabilească că această sumă este achitată din corpul de împrumut, din acest Acord.

Eu am solicitat la comisie... și toată comisia, ca să ne prezentați până astăzi la ora 10 cererea de refuz a acestui consultant. Dacă vi-i incomod să-i dați numele, îi dau eu numele. Că este ginerele ambasadorului Bumacov. Cine-i el? Cum a fost organizată, orchestrată toată chestia aceasta? Dar cererea n-am văzut-o până astăzi.

Este garantarea că este anulat acest concurs și de declanșat altul sau nu? Că ne facem de rușine pe toată țara și pe toată... până în Japonia.

Domnul Mihail Machidon:

Cererea respectivă eu, într-adevăr, o am la mine. Dimineața mi-a fost prezentată mie. Pot s-o prezint și domniilor voastre, dar ea este puțin.

De aceea noi ducem tratative cu compania din Japonia, să ne confirme ei că cererea este doar a persoanei. Dar noi vrem să vedem confirmarea companiei din Japonia că, într-adevăr, a refuzat... într-adevăr, a luat cererea în executare. Dar cererea este cu mine. (*Rumoare în sală.*)

Vreau să informez că acesta a fost și motivul la care au fost refuzați și, la momentul de față, ducem cu ei negocierile să vedem cum procedăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Roșca.

Doamna Veronica Roșca:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Din întrebările precedente ale colegului, îmi dau seama că subiectul e destul de interesant, chiar dacă s-ar vrea mai mult un beneficiu... să zic așa, dar a ridicat suficiente... multe întrebări.

Și de aceea, la data de 10 sau 11 august, eu am depus un demers la Ministerul Agriculturii, cât și la Ministerul Afacerilor Externe și, din păcate, de la Externe n-am primit răspuns ce ține de schimbul de note, nota verbală, care stipulează țara eligibilă, procesul-verbal și toate cele necesare care însoțesc un tratat. Plus la aceasta, am solicitat să-mi fie explicat, în scris, ce

înseamnă taxa de serviciu, care însoțește acest proiect. Cum este ea calculată, cine o să calculeze și de unde?

Și aș mai avea o întrebare mai târziu.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

De ce nu am primit răspuns până acum?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule secretar,

Vă rog.

Domnul Mihail Machidon:

Chiar nu pot să vă spun, dar, într-adevăr, dacă ați trimis, trebuie să primiți răspunsul. Eu mâine chiar văd și vă răspundem la scrisoare... Cer iertare, n-am avut eu așa scrisoare la mine...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Roșca,

A doua întrebare?

Da, vă rog, a doua întrebare.

Doamna Veronica Roșca:

Și a doua întrebare destul de interesantă că, după toate negocierile ce țin de aceste acorduri, s-a finisat cu rechemarea ambasadorului Republicii Moldova din Japonia.

Eu nu cred în coincidență. Și coincidență în politica moldovenească nu există. Eu aș fi vrut să am în față un ministru sau pe cineva care ar putea să dea o notă, să zicem noi așa, în temeiul procedurilor normative și a normelor cutumiare ce țin de aprecierea activității domnului Bumacov în calitate de ambasador.

Dar îmi dau seama că dumneavoastră n-o s-o puteți s-o faceți, să zic așa. Dar strict personal: sunteți mulțumit de activitatea dumnealui?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ce are Ministerul Agriculturii cu activitatea ambasadorilor, nu prea înțeleg.

Domnul Mihail Machidon:

Eu nu am nimica cu activitatea domnului ambasador.

Doamna Veronica Roșca:

Dar eu vreau să ascult de la domnul secretar de stat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Adică este o muncă prodigioasă și care s-a finisat cu un rezultat bun, ziceți dumneavoastră. Sau nu?

Domnul Mihail Machidon:

Dacă ne referim în cadrul „Proiectului 2KR”, pot să mă expun doar... normal, cu cuvinte bune. În cazul de ambasador, eu nu pot să mă expun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Reniță. *(Gălăgie în sală.)*

Conectați microfonul domnului Reniță.

Este, domnule Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc și bogdaproste.

Domnule Machidon,

În primul rând, e o treabă foarte bună că s-a reușit semnarea acestui Acord în condiții extraordinar de bune. Unu. 0,1% – 40 de ani, termen de grație – 12 ani.

Vroiam să aflu dacă ministerul pe care-l reprezentați dumneavoastră a mai solicitat careva contracte, credite de la Japonia în condiții extraordinar de avantajoase?

Numai puțin, vă rog, nu întrerupeți.

Dacă au fost asemenea solicitări de la Ministerul Agriculturii și dacă cunoașteți unde este blocat un alt credit pe care Japonia, în aceleași condiții fantastice, ni le oferă vizavi de Centrul Agroalimentar Chișinău? E vorba de 70 de milioane de dolari americani. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Aș ruga comentariile care se fac vizavi de o persoană sau alta... creează impresia că, dacă nu persoana care a fost vizată nu de la Partidul Socialiștilor, neapărat a apărut și problema. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Dați-i voie, vă rog, domnului secretar să răspundă la întrebare.

Domnul Mihail Machidon:

Mulțumesc, domnule deputat.

Eu cunosc, de fapt, așa instituțional de acest proiect care spuneți dumneavoastră, eu știu că el a fost un proiect destul de mare, un proiect costisitor. Știu că a fost chiar și o întreprindere, care a fost constituită în scopul de a încerca să implementeze acest proiect, dar știu că, pe ultima sută de metri, nu se găsește investitorul... este un proiect destul de vast... până la 100 de milioane de lei undeva.

De aceea nu mă pot expune... Probabil că nu este ținut... noi putem să redeschidem acest proiect, să negociem cu acest proiect, împreună cu Ministerul Finanțelor, dar trebuie să vedem cine este investitorul, până la capăt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare...

Aveți următoarea întrebare? (*Voce nedeslușită din sală.*)

A, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnule Ciubuc,

Aveți întrebare sau nu?

Domnul Nicolae Ciubuc:

Da. În contextul întrebării date de doamna deputat Roșca, legată de aprecierea domnului Bumacov, ca activitate, eu vreau să vă zic că proiectul care se prezintă astăzi pentru ratificare, un merit îi aparține și domnului ambasador. Și asta-i incontestabil, și trebuie să recunoaștem. De altfel, și o bună parte din proiectele, care sunt, la ziua de astăzi, oferite prin intermediul instrumentelor de grant de către Guvernul Japoniei, sunt datorită anume dânsului, activității pe care a avut-o pe perioada când a fost ministru al agriculturii, dar și bunele relații pe care le-a dezvoltat de-a lungul timpului. De altfel, avem și „Proiectul 2KR”, prin intermediul căruia se oferă instrumente reale, viabile agricultorilor pentru modernizare cu tehnică, cu utilaj agricol.

Regretabil că, la ziua de azi, mulți agricultori, care beneficiază de astfel de facilități, folosesc... și cu susținerea, poate, a unor forțe politice, toate aceste tractoare și echipamente pentru a protesta. (*Voce nedeslușită din sală.*) Și am văzut, de fapt, drumuri blocate. Și marea parte ce mi-o atras atenția erau billboard-urile sau materialele de vizibilitate aplicate pe acel tractor cu inscripția 2KR.

E o întrebare față de condițiile acestui proiect și ce va oferi fermierilor, la ce vor fi utilizate aceste mijloace? Care... ce va fi achiziționat, tractoare?

Va fi investit în dezvoltarea sistemelor de irigare, așa cum inițial se preconiza să fie direcționat pentru irigare? Poate chiar pentru rezolvarea problemei deșeurilor, inclusiv pentru edificarea Centrului Agroalimentar, care domnul Reniță a menționat. De fapt, noi, când am început negocierea acestui proiect și discuții pe marginea lui, anume aici au fost inițial discuțiile Centrul Agroalimentar, sisteme de irigare și soluționarea problemei deșeurilor.

Deja văd Guvernul a luat-o în altă parte adică. Sau poate sunt ca obiective în prezentul proiect? Vreau să știu detalii, unde vor fi direcționate? Dar dacă iar numai la tehnică agricolă, e discutabil.

Domnul Mihail Machidon:

Mulțumesc, domnule deputat.

Bineînțeles că proiectul respectiv, în fond, s-a negociat pe partea... ceea ce se numește utilaj postrecoltare pentru legume, fructe, dar, respectiv, bineînțeles că ne vom axa și vom solicita colegilor din Japonia să avem susținere și în partea irigației, reieșind din situația care este azi și din necesitățile statului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Ciubuc,

A doua întrebare.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Important ca Guvernul în discuții, în comunicare, negociere, într-adevăr, să asigure că nu cumpărăm, iarăși, doar tractoare. Important și tractoarele că asigură tehnologii și așa mai departe, dar avem și alte probleme, și anul acesta seceta arată, de fapt, adevăratele priorități.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

În susținerea prietenului meu domnul Ciubuc, chiar dacă el mă atacă în direct azi toată ședința, tot nu-i dau pace lui tractoarele care blochează drumurile, te informez, Colea, că o să mai blocheze, probabil, dacă așa politică continuă. Și asta nu depinde nici de mine, nici de tine.

Acum întrebarea, în susținerea celor spuse de domnul Nicolae Ciubuc. Noi, la Comisia agricultură, am luat decizia unanimă. Și întrebarea mea, dacă această decizie posibil, fie și cu caracter recomandabil, dar să fie implementată, în contextul condițiilor climaterice, noi am propus că tot echipamentul, care să fie cumpărat, să fie echipament de irigare. Așa o fost decizia Comisiei agricultură.

E posibil că... nu știu, dacă nu-i posibil 100%, dar 80 la sută din banii care vor fi atrași din prietenii noștri adevărați din Japonia, că ei au făcut foarte mult pentru agricultura Republicii Moldova, să meargă pentru sistemele de irigare? Asta este acuma întrebarea vitală: a fi sau nu a fi agricultură în Republica Moldova? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Mihail Machidon:

Mulțumesc.

Stimate domnule vicepreședinte,

Și noi am spus și reiterez încă o dată, că chiar dacă au fost negociați parametrii care am spus, oricum, suntem pe poziția ca problema privind irigarea și utilajele pentru irigare să fie în prim-plan.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Nu, cum la vot? Mai avem și comisiile parlamentare.

Rog, Comisia economie, buget și finanțe, de asemenea, pe ambele proiecte, decizia comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я... pe scurt.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională și propune adoptarea în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Noi vorbim de proiectul nr. 353?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da și nr. 354.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar nr. 353?

Voci din sală:

Tot așa.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Asta a fost.

Și nr. 354, tot, în prima și a doua lectură, propunerea noastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Vreamea,

Vă rog, raportul comisiei dumneavoastră.

Domnul Igor Vreamea:

Vă mulțumesc.

Comisia politică externă și integrare europeană, la fel, a examinat ambele proiecte, și nr. 353, și nr. 354, și propune plenului examinarea acestora și votarea în două lecturi.

Totodată, pe această cale, până la vot, eu vreau să mulțumesc Guvernului Japoniei pentru faptul că, chiar în aceste condiții dificile în care ne aflăm la nivel global, a găsit posibilitatea și dorința să ne ajute, inclusiv prin grantul acordat pentru digitalizarea Băncii Naționale și... Bibliotecii Naționale, cer scuze, și acest Acord de împrumut pentru susținerea agriculturii Republicii Moldova.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Roșca,

Aveți întrebări la comisii?

Doamna Veronica Roșca:

Da, la comisii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Până o să vină răspunsul de la ministerele de resort ce ține de prezentarea copiilor autentificate, am solicitat... am zis schimbul de note, am solicitat celelalte componente ale tratatului.

Vreau să întreb ambii președinți, dacă pot să-mi explice, deoarece conform manualului de operațiuni privind Proiectul „Modernizarea tehnicii și a echipamentului agricol”, de care vorbim noi, întocmit în baza Acordului de împrumut, se utilizează noțiunea de „taxă de serviciu” sau așa numită „rată de interes”. Aș vrea să-mi explicați: ce includ, care sunt costurile pasibile și cum este calculat această rată de interes sau taxă de serviciu? Oricare din președinți poate să-mi ofere răspuns.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vreamea,

Probabil că dumneavoastră sunteți mai indicat, vă rog, dar...

Domnul Igor Vreamea:

În Acord sunt date noțiunile respective, dar cei care vor implementa e clar că vor ține cont de aceste noțiuni, definiții date în respectivele acorduri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Roșca...

Domnul Igor Vreamea:

Stați că acuș...

Doamna Veronica Roșca:

Eu de ce întreb, fiindcă, din câte ați văzut, ridică foarte multe semne de întrebare, cu atât mai mult că am zis că s-a finisat cu rechemarea unui ambasador. Astea sunt întrebări cu conotație politică suficient de serioase și pertinente. Și eu aștept răspunsul în scris de la ministerele de resort și apoi o să mai avem discuții cred că pe marginea subiectelor.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai avem un coraport pe aceste două subiecte.

Domnule Mudreac,

Vă rog, rezultatele examinării.

Domnul Radu Mudreac:

Dar mai întâi vreau să mulțumesc ministrului agriculturii pentru că a intervenit în ceea ce ține de curmarea acelor fapte care murdăreau acest credit și a dat peste mână acelor șmecheri care au încercat să bage... să se folosească de acest Acord. Asta e prima.

În rest, comisia a examinat coraportul la proiectul nr. 353 și nr. 354 și propune examinarea în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Și acum, conform recomandărilor comisiilor, supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 353 din 3 august 2020.

Nr. 353. Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea sau chiar unanim.

Acum comisiile au propus adoptarea acestui proiect în lectura a doua.

Cine este pentru a adopta proiectul nr. 353 din 3 august 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 29.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 17, dar în sectorul nr. 2 sunt 31. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17, doamnă Roșca?

Stimați colegi,

Cu 74 de voturi, proiectul nr. 353 a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune votului este proiectul nr. 354 din 3 august 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Stimați colegi,

Conform propunerii comisiei, de asemenea, se propune acest proiect nr. 354 din 3 august 2020 adoptarea în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog să numărați toți deputații.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2– 31.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3– 17, încă sunt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17.

Cu 76 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Răbdare mai aveți? (*Rumoare în sală.*) Da/nu?

Stimați colegi,

Vreau să vă spun, sunt 3 proiecte pe care eu le-aș pune spre examinare azi. (*Rumoare în sală.* Este proiectul nr. 352... cu subvenționarea în agricultură și nr. 304, care pe urmă trebuie să fie comasate. De aceea eu aș propune să le votăm astăzi, să le examinăm în prima lectură.

Și este proiectul domnului Bolea, nr. 209...

Nr. 209, domnule Bolea?

Dacă... sunteți gata să examinăm aceste 3 proiecte? (*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru ca să mai examinăm aceste 3 proiecte, rog să votați.

Domnul Vlad Batrîncea:

Dar mai puține întrebări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar mai puține întrebări.

Majoritatea.

Domnul Mihail Popșoi:

Dar care e argumentul azi versus mâine? Care e diferența?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mâine mai avem lectura a doua, acele care trebuie să le...

Stimați colegi,

Nr. 352.

Domnule Machidon,

Vă rog să-l prezentați la tribuna centrală. Dar, vă rog...

Stimați colegi...

Și raportorii, și cei care acordă... dacă vreți mai repede să scăpați, fiți mai succinți, vă rog. Eu vă ofer timpul regulamentar, iar dumneavoastră...

Vă rog.

Domnul Mihail Machidon:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind asigurarea subvenționată în agricultură care are drept scop:

– stimularea accesului fermierilor la asigurările în agricultură prin revenirea la cota subvenționării de 70 la sută din prima de asigurare;

– crearea posibilității asigurării calității recoltei. Această propunere vine în contextul în care producerea riscului asigurat nu conduce de fiecare dată la pierderi cantitative de recoltă, afectându-se doar calitatea ei, astfel privându-i pe producătorii agricoli de dreptul de a obține plata despăgubirilor de asigurare, atât timp cât asigurarea a acoperit doar pierderi cantitative a recoltei;

– stimularea creditării fermierilor prin acordarea posibilității achitării primei de asigurare de către beneficiarul asigurării. În calitate de beneficiar al asigurării pot apărea atât băncile comerciale, cât și furnizorii de produse de uz sanitar, de semințe, servicii tehnice și transport, care în raporturile comerciale sunt creditorii producătorilor agricoli sau/și au interese în obținerea de către acesta a recoltei asigurate și susținerea... stingerea creanțelor. În special, în situația în care se produce riscul asigurat acesta are garanția că își va satisface creanța din suma despăgubirii de asigurare, ceea ce îl motivează pe creditor să achite prima de asigurare în interesul asiguratului;

– extinderea listei de obiecte și riscuri a căror asigurare urmează a fi subvenționată;

– reglementarea unei modalități clare de calcul al sumei asigurate, cât și a despăgubirii de asigurare;

– eliminarea lacunelor depistate și ajustarea terminologiei utilizate de prevederile Codului civil modernizat.

De asemenea, se stabilește un mecanism dinamic de diminuare sau majorare a nivelului de subvenționare a primelor de asigurare în funcție de mărimea Fondului național de dezvoltare a agriculturii.

În contextul celor expuse, rog susținerea dumneavoastră în adoptarea acestei legi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Doar o singură întrebare. Legea este binevenită, fără doar și poate, chiar dacă ea nu poate rezolva problema asigurării secetei, nu din cauza agricultorilor, dar din cauza pieței, companiilor de asigurare. Piața la noi și companiile de asigurare nu sunt dezvoltate suficient și prin această lege noi nu rezolvăm problema secetei.

Dar am o întrebare pur tehnică: de ce intrarea în vigoare e peste șase luni? Dacă să calculăm, că acum, la sfârșitul lui septembrie, se asigură riscurile de primăvară, noi cumva... în februarie-martie se face acest lucru, riscăm că sezonul 2021 cam o să fie tot pierdut. Trei luni poate?

Domnul Mihail Machidon:

Putem să facem și mai repede. În principiu, acolo sunt câteva puncte care prevăd niște regulamente, niște calcule, care vor fi aprobate de Ministerul Agriculturii, în privința despăgubirilor la capul de animal în creștere. Adică, de aceea sunt metodologiile de efectuat, de elaborat. De aceea s-a solicitat o perioadă pentru elaborarea metodologiei, dar o să încercăm să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Domnule autor,

Spuneți, vă rog, care a fost necesitatea ca noi să elaborăm o lege nouă organică în acest sens în condițiile în care noi avem o lege existentă? Și recent sau înaintea acestui proiect venit de la Guvern, eu am făcut o inițiativă legislativă care am înaintat-o la avizare, am primit aviz, e OK. Dar în condițiile în care se puteau de făcut modificări la legea existentă, n-am văzut absolut logică în necesitatea de a veni cu un proiect nou.

Domnul Mihail Machidon:

Da. Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Legea respectivă trebuia să fie modificată undeva 50... peste 50 la sută, de aceea s-a luat decizia de a fi elaborat un proiect nou.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da, eu în contextul domnului Slusari, cu intrarea în vigoare. Noi cred că o să ajungem nici nu trei, dar cred că o lună-două ca să dovedim să prindem anul 2021. Asta este foarte important. Este a doua lectură, o să lucrăm.

Dar apare o altă întrebare. Majorarea cotei de participare a statului pentru subvenționare de la 50 la 70%. Eu înțeleg că acest scop este ca o măsură stimulatorie pentru agricultori, mai simplă, mai ușor ca să acceadă, să facă aceste asigurări. Doar ca statistic, ca să cunoască plenul Parlamentului, spuneți-mi, vă rog, care este procentul asigurat pe anul 2020, pe cinci ani în urmă, adică 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, ca să înțelegem cum a fost în creștere dinamică, în creștere, descreștere, să vedem în al câtelea cer suntem și ce vrem să obținem?

Domnul Mihail Machidon:

Deci anul acesta avem 60 de dosare depuse pentru a fi... Și față de anii trecuți. De pildă, anul trecut 37 au fost, anul celălalt 119 dosare. Adică, în principiu, este un număr foarte mic. Suma subvenției achitate este de 6,5 milioane de lei, față de 2,8 anul trecut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Mudreac – a doua întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

Eu am solicitat în procente, ca să cunoască plenul Parlamentului. Anul acesta avem mai puțin de 8% din toată suprafața prelucrată asigurată. Maximum în ultimii zeci ani de zile a fost suprafața de 3% care a fost supusă asigurării.

De aceea această măsură este bună, dar eu chem încă o dată ca Ministerul Agriculturii, împreună cu acea echipă sau grupă care a fost creată pentru a găsi acele soluții pentru depășirea crizei în agricultură, să ne convocăm și să avem discuții destul de serioase cu asiguratorii. Pentru că piața asigurării în Republica Moldova la ziua de astăzi noi putem să dăm și 100%, ea n-o să țină piept și n-o să încerce nimeni să meargă pe calea dată. Dar ca o măsură stimulatorie este binevenit acest proiect, de aceea noi și o să-l susținem. Dar pentru a doua lectură o să mai fie nevoie ca să muncim.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Nu aveți alte întrebări.

Domnule secretar de stat,

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia agricultură și industrie alimentară.

Domnule Mudreac,

Prezentați raportul comisiei asupra acestui proiect.

Domnul Radu Mudreac:

Comisia a examinat proiectul nr. 352 și cu votul unanim al comisiei îi înaintează spre votare în plenul Parlamentului pentru lectura întâi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pentru prima lectură.

Dar ați mai propus ceva acolo și comasarea cu nr. 304?

Domnul Radu Mudreac:

Da, după ce o să fie prezentat nr. 304 o să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am înțeles. Am înțeles. Gata.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 352 din 29 iulie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Unanim.

N-ați votat? (*Rumoare în sală.*)

A, conflict de interese. Bun.

Majoritatea voturilor.

Atunci a fost votat în prima lectură. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Următorul proiect îl prezintă domnul Ciubuc, ca autor, proiectul nr. 304 din 7 iulie 2020.

Domnule Ciubuc,

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Stimați colegi,

Situația e așa destul de... toată lumea e obosită. Proiectul de lege, de fapt, rezultă și din proiectul care a fost prezentat de colegii de la Ministerul Agriculturii. Ceea ce vreau eu să menționez este faptul că această inițiativă am lansat-o cred că la începutul lunii iulie, pe data de 7 iulie, ca după asta să mă trezesc deja că Guvernul vine cu inițiativa. La data de 22 iulie a venit deja cu o inițiativă de aceasta și l-am întrebat pe domnul secretar de stat, credeam că acest lucru este cumva obișnuit în raport cu opoziția când vine cu o inițiativă bună, automat vine Guvernul, dar văd că și în coaliție e același lucru. Dar, într-un final, bine că este acceptată, este agreată.

Acest proiect, de fapt, cuprinde în mare parte acele prevederi care se conțin în legea nouă, care a venit din partea Guvernului, scopul a fost unul extrem de clar. Adică, are ca scop îmbunătățirea condițiilor de asigurare în agricultură prin subvenționarea din partea statului. Ceea ce vreau suplimentar să adaug, că este absolut necesar, reieșind din importanța sectorului agricol, ca să avem un sistem de asigurări viabil. Cu adevărat, la ziua de astăzi, sistemul de asigurări nu este atât de atractiv din cauza multiplelor lacune care există la nivel de lege: lipsa de interes, lipsa de cultură și educație în rândul producătorilor agricoli, dar și lipsa de disponibilitate financiară pentru a recurge la astfel de instrument.

Deci toate aceste prevederi au drept obiectiv îmbunătățirea acestei legi și stimularea cu adevărat a interesului producătorilor agricoli în acest instrument. Acest proiect prevede inclusiv extinderea asigurării și asupra calității producției, dar și asupra costurilor de producție ca o alternativă pentru producători.

La ziua de astăzi era asigurat și cădeau sub incidența acestei legi doar volumul sau recolta. În cazul când cade grindină și afectează calitatea, respectiv, companiile nu achitau. De aceea consider că acest lucru va favoriza și va stimula producătorii agricoli să apeleze la instrumentul respectiv.

În contextul celor expuse, solicit plenului susținerea acestui proiect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Prima întrebare – domnul Mudreac,

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Ciubuc,

Ca să știți, proiectul Legii modificării comerțului intern 50% pe rafturi autor sunt eu, după care Guvernul, care l-ați reprezentat cândva, l-a copiat și a venit peste o lună de zile, dar eu nu m-am jeluț. Singur ieși la televizor și spui: proiectul nostru, proiectul nostru. Așa că totul e normal.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Nicolae Ciubuc:

E important că soluția s-a identificat și proiectele sunt aprobate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Ciubuc,

Într-adevăr, e important să fie găsită soluția.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Și e important și în contextul Legii cu privire la comerțul interior ca să avem determinare, ca s-o ducem până la bun sfârșit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnul Fotescu – următoarea întrebare.

Domnul Vadim Fotescu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Господин Чубук,

Повторю, наверное, вопрос, который я задавал в рамках комиссии. Безусловно, проект правильный, направленный на страхование, на уменьшение субсидирования государством в случае таких рисков.

Но у меня вопрос. Были ли проведены консультации именно со страховыми компаниями? Почему? Потому что, учитывая высокий риск страховых компаний именно в сельском хозяйстве, да, будут ли они создавать продукты, которые впоследствии будут использоваться

сельхозпроизводителем? Я очень сомневаюсь, что это все будет на практике работать.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Eu parțial vă dau dreptate, legea și proiectul în sine nu va aduce soluții definitive domeniului asigurării și să așteptăm că de mâine toți agricultorii vor recurge la asigurări și companiile vor fi deschise.

Sigur, atunci când am elaborat acest proiect, vreau să vă spun că noi l-am elaborat împreună cu companiile de asigurări, ele nu sunt atât de multe, care operează anume cu asigurările în agricultură. Și, practic, împreună cu dâșii, am identificat, în primul rând, lacunele. Și am văzut care sunt instrumentele care ar stimula, în primul rând, fermierii care să-i asigure, pe de o parte. Dar, pe de altă parte, să creăm condiții companiilor de asigurare ca să... ca la fel de atractiv să fie domeniul... pentru acest domeniu. Practic, a fost consultată sută la sută fiecare prevedere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Fotescu,

A doua întrebare.

Domnul Vadim Fotescu:

И в продолжение. Если вы говорите, что вы все-таки с ними консультировались, существуют ли на данный момент хотя бы проекты такого продукта именно в страховых компаниях? Если да, то какие, если вы знаете?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

În primul rând, legea trebuie să fie adoptată, ca să fie cumva perpetuată sau să fie continuat procesul de elaborare a produselor noi. Și vreau să vă asigur că, în contextul legii date, deja companiile cu siguranță vor dezvolta produse noi la acest subiect.

Spuneam că o noutate a acestei legi este extinderea asigurării asupra calității producției. Ceea ce până acum nu era. Și aceasta, cu siguranță, va motiva companiile să dezvolte produse noi la acest capitol și, respectiv, interesul din partea fermierilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu-i întrebare, dar în susținerea domnului Ciubuc și în contextul întrebării domnului Fotescu, trebuie de deschis câteva paranteze.

Ca atare, timp de 6–7 ani anume companiile de asigurare blocau dezlegarea problemei cu asigurarea calității. Era foarte convenabil, tu asiguri parcă, parcă ai bani pentru un contract de asigurare general. Dacă este grindină, volumul rămâne același, recolta rămâne aceeași, doar că-i necalitativă și în preț cade, prețul se micșorează de 3–4 ori. Și la toate. Legea interzicea asigurarea calității. Și la toate reproșurile agricultorilor companiile de asigurări spuneau că aceasta Legislativul este de vină, Guvernul este de vină.

Și dezlegarea, și faptul că prin acest proiect s-a pus această întrebare... Eu cred că după aceasta deja agricultorii, care tot timpul insistau să fie asigurată calitatea, n-au avut bază legislativă, dar companiile de asigurări tacit blocau acest proces.

De acum agricultorii vor fi mult mai insistenți și o să ceară diverse produse. Dacă vrei calitate, poate mai scump o să coste, dar în schimb și despăgubirea o să fie după grindină pe măsură.

A, dacă doar cantitativ, atunci prima de asigurare trebuia să fie mai ieftină. Eu cred că, dacă va fi adoptată această modificare și în general va fi posibilă asigurarea calității, agricultorii vor fi mai insistenți. Și deja la companiile de asigurare o să fie mai puține argumente pentru a nu asigura calitatea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Vă rog, domnule Ciubuc, dacă vreți ceva să... Aceasta a fost o constatare. A fost, de fapt, o constatare.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Subscriu, subscriu în totalitate ceea ce a menționat domnul Slusari.

Doamna Zinaida Greceanîi:

O constatare.

Stimați colegi...

Domnule Ciubuc,

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia agricultură să prezentați raportul.

Care replică? Da, va susținut, domnul Slusari. Dreptul la replică. Ce să facem?

Domnul Vadim Fotescu:

Господин Слусарь!

Вы, наверное, невнимательно слушали, что я сказал в начале, я сказал, что мы поддерживаем этот проект, он хороший, правильный, своевременный. И я как раз обратился именно к тому, о чем вы говорили.

О том, что страховые компании не готовы на сегодняшний день, если они тогда блокировали из-за пробелов в законодательстве, то даже сейчас, когда на сегодняшний день вроде бы ликвидируются эти пробелы, страховые компании не будут готовы создавать именно продукт страховой, который будет использоваться сельхозпроизводителями. Вот о чем идет речь.

Domnul Alexandru Slusari:

...Ничего не делать еще хуже.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Уважаемые коллеги,

Мне кажется, что вы друг друга не поняли, и предлагаю вам после заседания встретиться и обсудить.

Stimați colegi,

Rog Comisia agricultură să prezinte raportul comisiei.

Domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului proiectul de Lege înregistrat cu nr. 304 din 07.07.2020 spre examinare și aprobare în prima lectură.

Și ținând cont de acordul autorului, comasarea acestuia pentru a doua lectură cu proiectul nr. 352 din 29.07.2020, proiectul Guvernului ca fiind luat ca bază.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Radu Mudreac:

Totodată, mă folosesc de moment. Mâne la ora 10.00 – ședința Comisiei agricultură. Toți colegii, vă rog, participarea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar nu-i târziu la 10.00? Poate la 9.00 vă...?

Domnul Radu Mudreac:

Dar noi repede.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dovediți?

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 304 din 07.07.2020, rog să votați. Prima lectură.

Majoritatea sau chiar unanim. Prima lectură.

Acum propunerea comisiei de bază a fost ca să comasăm proiectul nr. 304 din 07.07.2020 cu proiectul nr. 352 din 29.07.2020, de bază fiind proiectul nr. 352.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Stimați colegi,

Și acestea sunt examinate.

Acum am spus că mai avem un proiect, dar a mai apărut unul economic, care, de asemenea, necesită... foarte succint.

Domnul Lipskii are un proiect foarte-foarte succint.

Stimați colegi,

Este necesară aprobarea. Așteaptă transportatorii și este necesară aprobarea, mâine ca să se aprobe și în lectura a doua.

Domnule Lipskii,

Vă rog. Și pe urmă nr. 209.

O să avem ședință, dar este o urgență, stimați colegi.

Domnule Lipskii,

Vă rog, foarte succint.... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Oleg Lipskii:

Eu foarte-foarte scurt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Esența numai.

Domnul Oleg Lipskii:

Stimați colegi,

Este vorba de un proiect de lege... este vorba de niște schimbări în Codul transporturilor. Este vorba de a atribui Guvernului

competența de a forma și de a decide Regulamentul de repartizare și utilizare a autorizațiilor de transport.

La moment ce se întâmplă? Noi avem trei categorii de autorizații în lege. Și guvernarea... Guvernul când apare deficitul de autorizații nu se poate... nu-i flexibilă.

Acuma noi, de exemplu, avem autorizații în categoria a doua. Sunt la mână multe autorizații. Și câteva autorizări, câteva sute sunt în ANTA. Și nu se poate... acestea nu se pot elibera, fiindcă se eliberează o autorizație pentru trei camioane. Două camioane stau sub gard și unul lucrează.

În același timp, 1400, avem exemplul din Rusia, 1400 sunt la mână, 600 sunt acolo. 20 de zile au rămas. Deci din 4000 care erau pentru trimestru, 2000... jumătate nu sunt folosite.

Noi trebuie să deblocăm situația aceasta. Și aceasta este esența acestei legi. Este un... eu n-aș spune că-i tehnic, dar totuși e o problemă care o să dezlege mâinile transportatorilor. Și deci ANTA ca să elibereze aceste autorizații, să nu-i ținem pe oameni... ca să poată lucra.

Cam aceasta este ideea acestei legi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Slusari,

Aveți întrebare?

Domnul Alexandru Slusari:

Eu am întrebare, ca să fie explicit. Eu în cadrul comisiei tot încercam să înțeleg. Dar vreau până la capăt să înțeleg logica. La moment, există trei grade, să spunem așa, gradual se eliberează...

Domnul Oleg Lipskii:

Categorii. Da.

Domnul Alexandru Slusari:

Dacă până la 15% se dă o autorizație la trei camioane, dacă ajunge la 3% și...

Domnul Oleg Lipskii:

Până la 15% – o autorizație pentru camion. Începând cu 15%, se dă o autorizație pentru trei camioane.

Domnul Alexandru Slusari:

Trei camioane. Și dacă ajunge la 3%?

Domnul Oleg Lipskii:

O autorizație la trei camioane cu documente care confirmă că camionul este încărcat.

Domnul Alexandru Slusari:

Am înțeles.

Cea mai mare problemă e că foarte multe autorizații se eliberează, ele nu sunt folosite, autorizațiile la companii, dar cele care vor să facă transportare, nu au acces la autorizații.

Domnul Oleg Lipskii:

Asta și este.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu vreau să înțeleg, dacă noi schimbăm de la legea... transmitem la Guvern, ce se schimbă? Care-i garanția că Guvernul nu va folosi același mecanism, tot o să dea la transportatori și tot o să fie la dâșii, la mână, și pe urmă, când ajungem la 3%, o să fie aceeași situație?

Domnul Oleg Lipskii:

Da, domnule Slusari,

Eu am înțeles, eu răspund la întrebarea asta. Deci mecanismul o să fie elaborat de Guvern. În caz de necesitate, Guvernul, o dată pe săptămână, poate să ia o hotărâre de Guvern, să schimbe, dacă este necesar, situația. Aici e bătută în cuie legea. Și noi deja al doilea an suferim cu asta.

Dumneavoastră țineți minte toamna anului trecut, când stăteau camioanele de-a lungul drumului, erau blocate, fiindcă n-aveau autorizație.

Eu înțeleg că, bine, noi suntem la guvernare, sunteți la opoziție, dar trebuie să rezolvăm problemele transportatorilor. Nu-i problema mea personală sau a dumneavoastră.

Eu doar vă rog să liberalizăm situația, să dăm posibilitatea oamenilor să lucreze, atâta doar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu, pur și simplu, iarăși, vreau să înțeleg, pentru mine, de ce nu este posibil pe altă cale? Adică noi, prin faptul că transmitem la Guvern, putem să ne trezim cu aceeași situație.

Ce folos că Guvernul, fiecare săptămână, o să se adune, dacă aceste autorizații, oricum, vor fi eliberate și nu vor fi folosite? Adică caut aici logica și nu prea găsesc.

Să nu ajungem noi că Guvernul o să dea la ai noștri, la ai lor.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, nu, nu, stați așa. Nu-i problema în asta.

La moment, se adresează la Guvern pentru aceste autorizații. Guvernul spune: la Parlament. Acolo, în lege, îi scris. Așa noi nu putem elibera autorizațiile acestea, acolo așa-i scris, că una la 3 camioane. Deci Guvernul, la moment, nu-i flexibil deloc. Sunt 600 de autorizații din Rusia, sunt în categoria II, sunt acele BSEC-URTA, care cu Turcia, cu Bazinul Mării Negre, sunt TRACECA, care... cu Azerbaidjanul, sunt în categoria II, și sunt acolo, nu pot fi eliberate. Ungaria, mai sunt mai multe autorizații, care sunt deficitare și ele nu lucrează. La moment, camioanele stau, nu pot lucra, fiindcă autorizațiile sunt blocate.

Dacă noi dăm posibilitate Guvernului, el o să elibereze aceste autorizații și o să răspundă pentru ceea ce el face. La moment, ei arată la Parlament, spun: acolo, în lege, așa îi scris, noi nu putem face nimic.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Bun. E clar.

Următoarea întrebare – doamna Apostolova.

Doamna Reghina Apostolova:

Mulțumesc frumos, doamnă Președinte.

Господин Липский,

Скажите, пожалуйста, данный проект в предыдущие годы представлялся уже на комиссии Парламента и в Парламент?

Domnul Oleg Lipskii:

Нет, этот проект был принят... законопроект был принят в 2017 году, вот эти поправки...

Doamna Reghina Apostolova:

В 2014-м.

Domnul Oleg Lipskii:

До тех пор работало постановление Правительства. В 2017 году решили его внести в закон.

Мы видим, что он тормозит процесс, поэтому надо эту ситуацию развязать. Вот с этим и пришел.

Doamna Reghina Apostolova:

Вопрос второй, если можно.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Reghina Apostolova:

Почему с 17 года эти поправки не были внесены?

Спасибо.

Domnul Oleg Lipskii:

Ну, давайте так, на самом деле я с этим законопроектом, вы знаете, был один состав Парламента... изменение произошло. Этот законопроект с мая месяца, он 4 месяца проходил согласование в Правительстве, он прошел согласование. В принципе, он положительный. Поэтому я прошу его поддержать, чтобы мы дали возможность транспортникам работать, вот и все.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Domnule Lipskii, (*Gălăgie în sală.*)

În primul rând, vroiam să clarific dacă proiectul ăsta de lege urgent a trecut procedura la anticorupție, la CNA?

Domnul Oleg Lipskii:

A trecut și acolo-i scris că țelul proiectului corespunde țelului declarat.

Domnul Iurie Reniță:

OK. Foarte frumos.

A doua întrebare, care rezultă din prima. Spuneți, vă rog, câte firme personale private aveți dumneavoastră în domeniul transportului?

Domnul Oleg Lipskii:

Eu în transport n-am, în expediții am una. (*Râde.*)

În transport n-am, personal n-am... nu primesc...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Lipskii,

Este clar.

Domnul Oleg Lipskii:

Da. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Frunze,

Vă rog.

Domnul Petru Frunze:

Mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Vă rog să menționați, noi cu toții cunoaștem, inclusiv și transportatorii, că autorizații pentru transportarea mărfurilor în Federația Rusă sunt limitate, mai ales din anul trecut, în perioada septembrie, dacă nu mă greșesc, Federația Rusă a aprobat 500 de autorizații în transport pentru Republica Moldova.

Domnul Oleg Lipskii:

Adăugătoare, da. Și pe urmă încă 1000.

Domnul Petru Frunze:

Și noaptea, la 3 de noapte, toți transportatorii au venit la sediul ANTA și, până dimineață, le-a eliberat autorizații.

Și dumneavoastră spuneți că sunt autorizații, care sunt emise de către Federația Rusă, însă programul care este astăzi în funcțiune de către ANTA face ca lucrurile să fie mai greu accesibile pentru transportatori, ca să primească această autorizație. Atunci noi cunoaștem că ei au primit noaptea autorizații, adică au stat în rând și dimineață, într-o zi, au primit toți autorizații.

De aceea și noi nu știm, acest proiect de lege va facilita, cumva, că ați primi mai multe autorizații din Federația Rusă? Aici este problema, nu este în mecanism, dar în negocieri.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, asta și este esența acestui proiect, să facilităm accesul transportatorilor la autorizație, ca să nu primească acei care nu... le iau, pe urmă le vând, le pierd și fac mahinații fel de fel.

Domnul Petru Frunze:

... dacă ele nu sunt...

Domnul Oleg Lipskii:

La moment...

Domnule Frunze,

Eu înțeleg, noi ieri tot am stat cu transportatorii, cu dumneavoastră și știți că-s probleme foarte multe. Dar, în cazul acesta, acest proiect facilitează accesul la autorizație transportatorii. O să primească acei, care au nevoie de lucru, care au nevoie ca să plece în cursă, dar nu acei să cumpere undeva, să le stea acolo autorizațiile la dos și nu le...

Eu încă o dată repet: 1400 de autorizații din volumul de 4000, trimestrul doi, el se termină peste 20 de zile, nu sunt folosite. Înțelegeți? Noi

nu putem obține autorizații adăugătoare, până nu folosim acestea, dar acestea stau undeva la cineva în companii și nu sunt utilizate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Guzun.

Doamna Ludmila Guzun:

Da. Mulțumesc.

Domnule autor,

Noi am discutat și în comisie acest subiect. Vreau să vă întreb... am în față avizul Guvernului la acest proiect.

Domnul Oleg Lipskii:

Da.

Doamna Ludmila Guzun:

Dumneavoastră ați menționat că este un aviz pozitiv. Doar că eu citesc aici ceea ce este scris și, din câte cunosc, pentru mâine, în comisie, se propune în a doua lectură să examinăm acest proiect.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, da, da.

Doamna Ludmila Guzun:

Și vreau să știu dacă sunt careva amendamente, pentru că aici se spune foarte clar referitor la punctul unu, adică autorizație categoria unu, doi și trei se acceptă doar cu condiția substituirii acestora cu noțiunea „autorizații cu stoc limitat”.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, da, da.

Și deja este acest amendament, este...

Doamna Ludmila Guzun:

Amendamentul este pentru lectura a doua, pentru că, într-adevăr, acele temeri, care sunt expuse de colegi aici, au și substratul respectiv, și, haideți să zic, acele autorizații, care se eliberează unor firme, în special, atunci când ele nu ajung.

De aceea lectura întâi, noi am discutat în fracțiune, vom vota. Pentru lectura a doua, vreau să văd și amendamentele respective.

Domnul Oleg Lipskii:

Desigur.

Acolo sunt amendamente, care aduc la concordanță la acele cerințe, care sunt în avizul Guvernului.

Doamna Ludmila Guzun:

Da. Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Lipskii,

Dacă ați putea să ne explicați succint mecanismul, cum anume se va întâmpla lucrul ăsta, pentru că frică-mi e să nu se creeze un mecanism discreționar prin care să ajungă să se dea cu puținul la cei care au anumită culoare politică, și să nu se dea la alții. Pentru că, dacă dumneavoastră spuneți că acum profită de sistem și cineva ia mai mult decât i se cuvine și vinde, și nu știu ce face, ce exact propuneți ca asta să nu se întâmple, astfel încât să se evite elementul de coruptabilitate... să oferiți o putere discreționară cuiva care, cui o să vrea, o să dea, cui n-o să vrea, n-o să dea și o să ia fie bani, fie o să dea pe criterii politice.

Vă rog să explicați clar, astfel încât acest dubiu să dispară.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, bine.

Domnule Popșoi,

Situația este de felul următor: Guvernul, în cazul acesta, o să elaboreze regulamentul. Ca atare, este Hotărâre de Guvern din anul 2017 care, practic, dublează legea care o avem, nr. 253 Hotărâre de Guvern din 2017. Deci acolo tot e aceeași stipulat ceea ce avem în lege.

O să fie, din punctul meu de vedere, poate fi făcută schimbarea în acel regulament în așa fel ca să primească autorizațiile doar acei care deja au încărcat camionul, să plece, să nu ia acei la care nu trebuie, la moment, această autorizație...

Să fie claritate, să lucreze acela care are de lucru, să nu le ia, să le ascundă undeva. (*Strigăte din sală.*)

Prezintă documentele de la vamă. Da, de la vamă. Acum categoria III este obligat să prezinte aceste documente. Aceasta înseamnă că se poate de folosit varianta asta. Asta este o variantă de a evita problemele ca să nu se piardă autorizațiile, să nu le ia acei... da. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Păi asta și este modificarea. La ANTA nu putem modifica, fiindcă asta este scris în lege. Păi asta și este esența. Noi nu putem acolo nimic face, dacă lăsam așa cum este aici. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ajungem... ajungem. Toate amendamentele pentru lectura a doua.

Următoarea întrebare – domnul Furculiță.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu doar scurt cu un îndemn. Dacă astăzi a fost determinat «наиუმнейший депутат» și asta-i domnul Odnostalco, eu vă asigur că Lipskii este «наискромнейший и наичестнейший». *(Râsete în sală.)*

Și vă îndemn să sprijiniți această lege că, într-adevăr, nu are nici un interes personal acolo.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Vă rog să... на этой ноте... mulțumim.

Domnul Oleg Lipskii:

Stimați colegi,

Eu doar vreau să spun că, pur și simplu, eu zi de zi lucrez cu transportatorii și doleanțele lor... asta e doleanța lor, nu-i a mea personală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule Lipskii.

Domnule Burduja,

Rog să prezentați raportul comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Am vrut doar să spun că în cadrul unui grup de lucru cu transportatorii și cu reprezentanții Guvernului a fost admisă ideea că să fie prin e-Guvernare acest proces, adică să fie absolut exclus factorul uman și să elibereze doar la vamă. De asta și se transmite sau se deleghează competențele către Guvern, ca el să poată să fie implementat.

În rest, doamnă Președinte, stimați colegi, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot unanim, propune plenului Parlamentului examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Mulțumim.

Stimați colegi,

Se propune aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 170 din 8 mai 2020.

Cine este pentru, rog să votați. Prima lectură.

Majoritatea.

Stimați...

Pentru a doua lectură...

Stimați colegi,

Când parcă vrem să facem un lucru nobil se primește așa ca întotdeauna.

Proiectul nr. 209 din 28 mai 2020 – domnul Bolea Vladimir.

Domnul Vladimir Bolea:

Eu vreau să vă mulțumesc pentru că ați rămas la ora asta și vreau să vă prezint proiectul de Lege nr. 209 înregistrat la 28.05.2020. Este vorba despre modificări la articolul 134 din Codul educației nr. 152. Prezint proiectul pentru prima lectură.

Proiectul de modificare a Codului educației nr. 152 reprezintă o acțiune primordială care se înscrie în procesul de promovare a imaginii și statutului cadrului didactic, precum și de inserție profesională a tinerilor specialiști.

Din anul 2019, în baza modificărilor operate la Hotărârea de Guvern nr. 802 prin Hotărârea Guvernului nr. 217, indemnizațiile se achită în primii 3 ani de activitate, în mărime de 40 mii de lei anual pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior (licență sau master) sau absolvenții deținători ai unui act echivalent de studiu, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor, și în mărime de 32 mii de lei anual pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar, încadrați în instituțiile de învățământ în primii 3 ani după absolvirea acestora, prin repartizare de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Conform prevederilor cadrului normativ, nu sunt plasați în câmpul muncii în funcție de necesitățile statului absolvenții programelor de studii superioare, profesional tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare care au fost admiși în învățământ pe locuri cu taxe de studii.

Actualmente, se constată că repartizarea în câmpul muncii doar a absolvenților învățământului superior și a celor din învățământul profesional tehnic de specialități pedagogice, care au acces la studii cu finanțare de la bugetul de stat, nu acoperă pe deplin numărul de posturi didactice vacante, care din an în an este în creștere.

În vederea susținerii tinerilor specialiști, se impune elaborarea unui cadru legal normativ care să asigure flexibilitate în inițierea în cariera didactică.

Informațiile oferite de către organele locale de specialitate în domeniul educației reflectă faptul că numărul posturilor didactice vacante în instituțiile de învățământ general din republică în ultimii ani este în creștere: în 2017 erau 1875; în 2018– 2032; iar în 2019 – 2174 de locuri vacante. Analiza acestor date relevă problema acută privind asigurarea instituțiilor de învățământ cu cadre didactice.

Problema încadrării în câmpul muncii vizează și tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ din străinătate.

Mai mult decât atât, Strategia „Educația–2020” stabilește că resursele umane sunt factorul-cheie al oricărui sistem educațional performant, iar educația reprezintă o prioritate națională și factorul primordial al dezvoltării durabile a unei societăți bazate pe cunoaștere. Astfel, una dintre cele 7 direcții strategice prevăzute în documentele de politici ce vizează cadrele didactice, și anume în ce privește atragerea, motivarea și menținerea atât a cadrelor didactice performante, cât și a tinerilor specialiști în sistemul pentru asigurarea educației de calitate.

Considerăm imperativă operarea modificării cadrului normativ care să permită plasarea în câmpul muncii, la dorință, al absolvenților instituțiilor de învățământ superior, postsecundar și postsecundar nonterțiar pedagogic național sau din străinătate, la formele de finanțare buget sau contract, inclusiv absolvenții studiilor cu frecvență redusă din momentul primirii diplomei de studii, cu dreptul acestora de a beneficia de indemnizație și de compensarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, consumul de energie termică și electrică în condițiile cadrului legal în vigoare.

Vă mulțumesc foarte mult și rog susținerea pentru prima lectură a acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Întrebări nu aveți.

Să înțeleg că președintele comisiei, domnul Lebedinschi, vrea să prezinte raportul.

Vă rog, domnule Lebedinschi.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Urmare a dezbaterilor, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune proiectul de lege spre examinare și aprobare în plenul Parlamentului în prima lectură, cu modificările propuse.

Vreau să atrag atenția că există amendamentul depus de către domnul Bolea, dar astăzi ni s-a comunicat că și domnul Carp depune un amendament. De aceea, dacă, eventual, adoptăm în prima lectură, solicit membrilor comisiei, mâine, la ora 10.30, în 710 – ședința comisiei, pentru ca să adoptăm amendamentele.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar amendamentele nu o să necesite avizul Guvernului? Nu.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 209 din 28 mai 2020, rog să votați. Prima lectură.

Majoritatea sau chiar unanim. Votat în prima lectură.

Stimați colegi,

Nu vă mai rețin mai mult.

Vă mulțumesc mult pentru răbdare.

Mâine ședința la ora 11.00.

Comisiile, vă rog să aveți grijă să prezentați rapoartele pentru lectura a doua.

Domnule Golovatiuc,

Mă auziți?

Ședința s-a încheiat la ora 19.52.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.